

२१^{औं}

वार्षिक प्रतिवेदन
२०७८/७९

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

Learn and Earn कार्यक्रमको दशौं वार्षिकोत्सवको केही ढलकहरु

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको २० औं वार्षिक साधारण सभाका केही ढलकहरु

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको २२ औं वार्षिकोत्सव समारोहका केही ढलकहरु

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. को वर्तमान सञ्चालक समिति

श्री खेम बहादुर पाठक
अध्यक्ष
प्रतिनिधि
साना किसान सहकारी संस्था लि.

डा. बाबुकाजी थापा
सञ्चालक सदस्य
प्रतिनिधि
कृषि विकास बैङ्क लि.

श्री रवीन्द्र यादव
सञ्चालक सदस्य
प्रतिनिधि
साना किसान सहकारी संस्था लि.

श्री चाँदनी ढकाल
सञ्चालक सदस्य
महिला प्रतिनिधि
साना किसान सहकारी संस्था लि.

श्री उमेश लम्साल
सञ्चालक सदस्य
प्रतिनिधि
सर्वसाधारण शेयरधनी

श्री भुपेश छत्कुली
सञ्चालक सदस्य
प्रतिनिधि
सर्वसाधारण शेयरधनी

डा. महेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ
सञ्चालक सदस्य
स्वतन्त्र सञ्चालक

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. को उच्च व्यवस्थापन तह

डा. शिवराम प्रसाद कोइराला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत
बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको अनुभव : ३४ वर्ष

डा. नवराज सिम्खडा
नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत
बैङ्क तथा वित्तीय संस्था एवम्
गौरसरकारी संघ संस्था समेतको
अनुभव : २९ वर्ष

श्री भलेन्द्र भट्टराई
नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत
तथा कम्पनी सचिव
बैङ्क तथा वित्तीय संस्था र सहकारी समेतको
अनुभव : २९ वर्ष

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. को व्यवस्थापन तह

क्र.स.	नाम	शैक्षिक योग्यता	बैङ्क वित्तीय संस्था तथा सहकारी क्षेत्रको अनुभव	पद	विभाग
१	श्री कृष्ण प्रसाद लामिछाने	स्नातकोत्तर	३९ वर्ष	मुख्य प्रबन्धक	संस्थागत विकास विभाग
२	श्री ईशा के.सी.	सि.ए., स्नातकोत्तर	१२ वर्ष	मुख्य प्रबन्धक	योजना, परियोजना तथा सामान्य प्रशासन विभाग
३	श्री शिवहरी अर्याल	स्नातकोत्तर	१६ वर्ष	मुख्य प्रबन्धक	कर्जा व्यवस्थापन विभाग
४	श्री लिलाधर धिताल	स्नातकोत्तर	२६ वर्ष	मुख्य प्रबन्धक	तालिम विभाग
५	श्री मन्दिपा दाहाल	सि.ए., स्नातकोत्तर	९ वर्ष	का.मु. मुख्य प्रबन्धक	वित्त तथा जनशक्ति विभाग

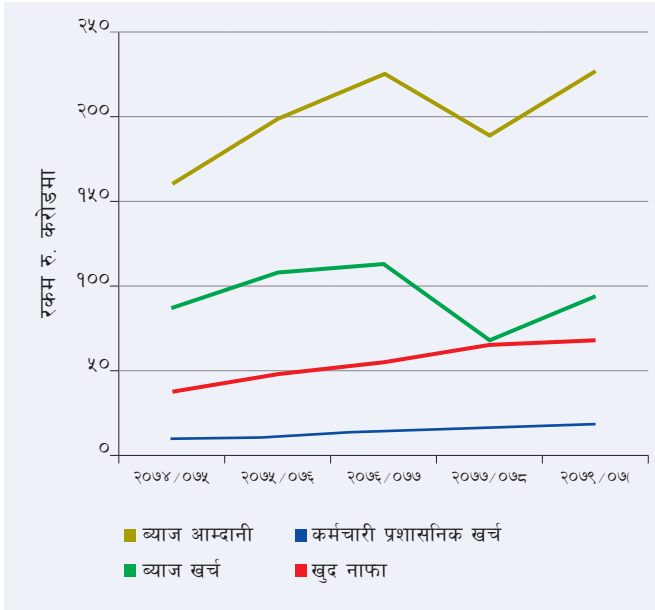
इलाका प्रबन्धक

क्र.स.	नाम	इलाका कार्यालय
१	श्री कृष्ण कुमारी शर्मा	हेटौंडा, मकवानपुर
२	श्री युवराज गैरे	बर्दिबास, महोत्तरी
३	श्री गणेश प्रसाद भट्टराई	बुटवल, रुपन्देही
४	श्री शेर बहादुर चौधरी	नेपालगञ्ज, बाँके
५	श्री विशाल कुमार तुलाधर	गजुरी, धादिङ
६	श्री सुभाष गौतम	वित्तमोड, भद्रा
७	श्री सरोज भट्टराई	बनेपा, काभ्रे
८	श्री विदुर अर्याल	पोखरा, कास्की
९	श्री दीपक राज पाण्डे	इटहरी, सुनसरी
१०	श्री पदम राज रेग्मी	अत्तरिया, कैलाली
११	श्री हरि प्रसाद न्यौपाने	वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

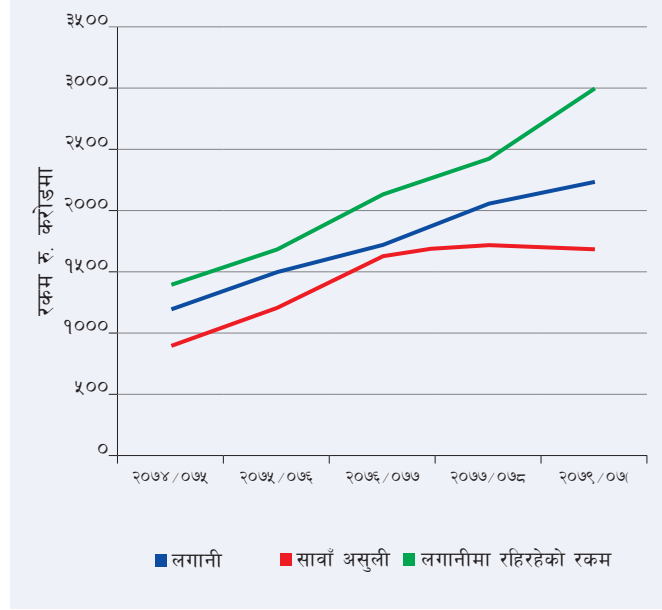
साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. प्रगति सारांश

२०७५ असार मसान्तसम्मको विवरणको आधारमा

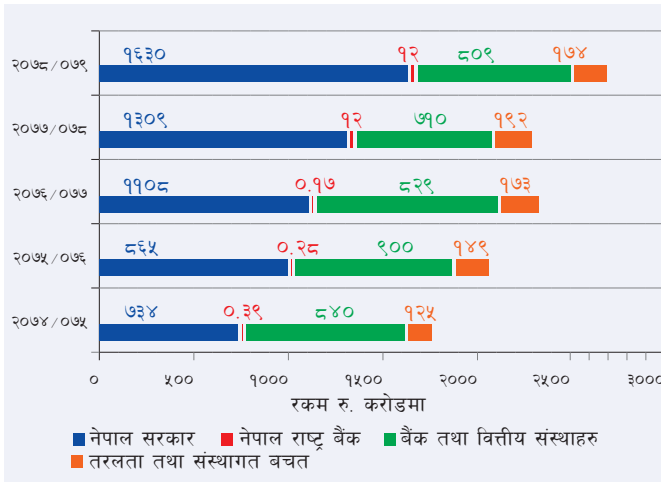
चित्र नं. १: ब्याज आमदानी, ब्याज खर्च, कर्मचारी प्रशासनिक खर्च र खुद नाफा

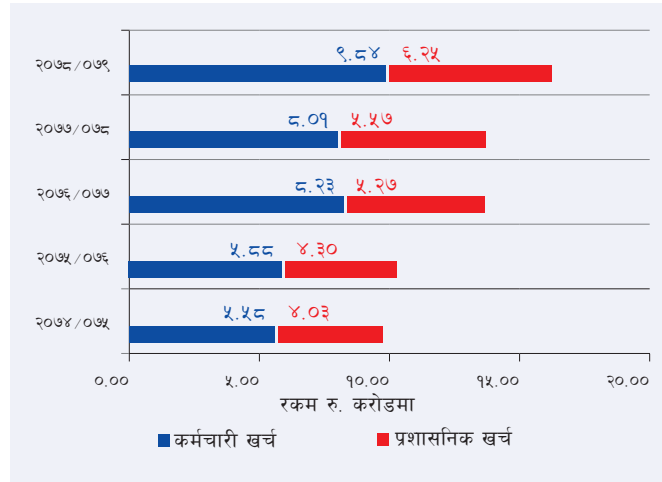
चित्र नं. २: लगानी, सावाँ असुली, लगानीमा रहिरहेको रकम

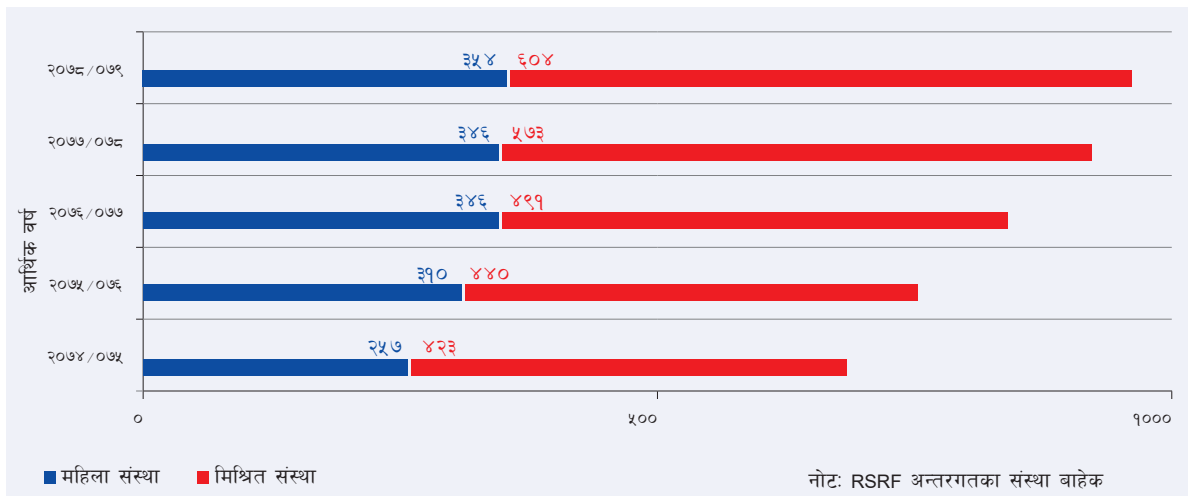
चित्र नं. ३: ऋण सापटीको अवस्था

चित्र नं. ४: कर्मचारी तथा प्रशासनिक खर्चको अवस्था

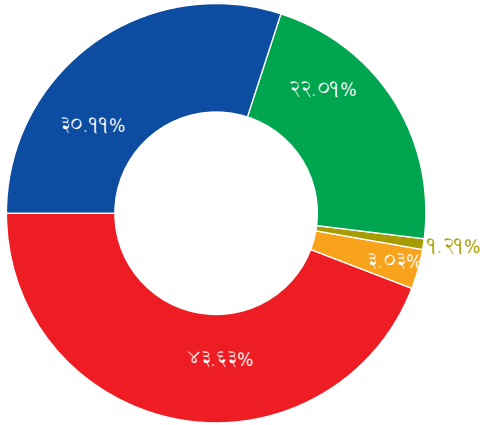

चित्र नं. ५: लैंगिक सहभागिताको आधारमा सहकारी संस्था

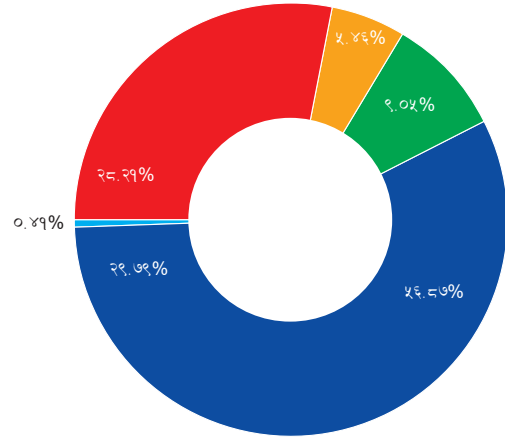
चित्र नं. ६: पुँजीको संरचना

कुल चुक्ता पुँजी रु. १ अर्ब ५६ करोड ४४ लाख १३ हजार

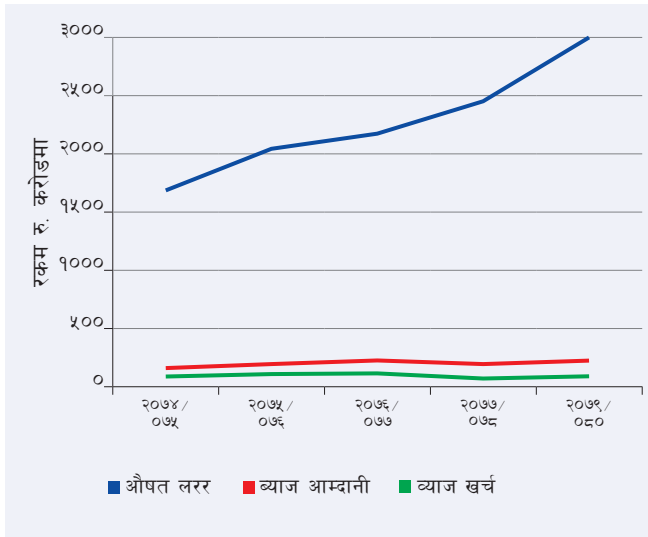
- कृषि विकास बैंक लि.
- नेपाल बैंक लि.
- नविल बैंक लि.
- साना किसान सहकारी संस्थाहरु
- सर्वसाधारण शेयरधनी

चित्र नं. ७: वित्तीय स्रोतको अवस्था

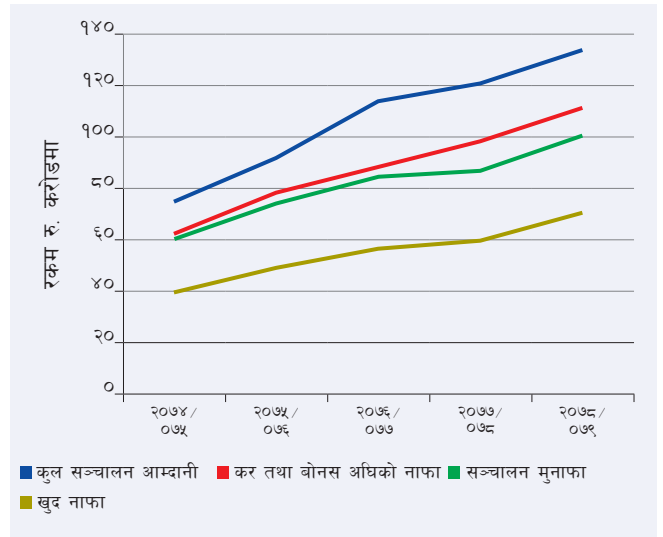
- शेयर पुँजी
- जगेडा कोष
- नेपाल सरकारबाट ऋण
- नेपाल बैंकबाट ऋण
- बैंक / वित्तीय संस्थाहरु

चित्र नं. ८: लरर, ब्याज आम्दानी र ब्याज खर्चको प्रवृत्ति

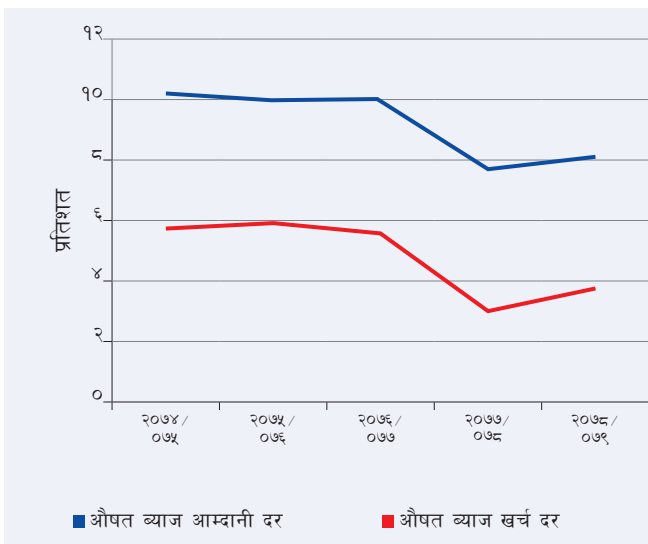
- औषत लरर
- ब्याज आम्दानी
- ब्याज खर्च

चित्र नं. ९: विभिन्न आम्दानीको प्रवृत्ति

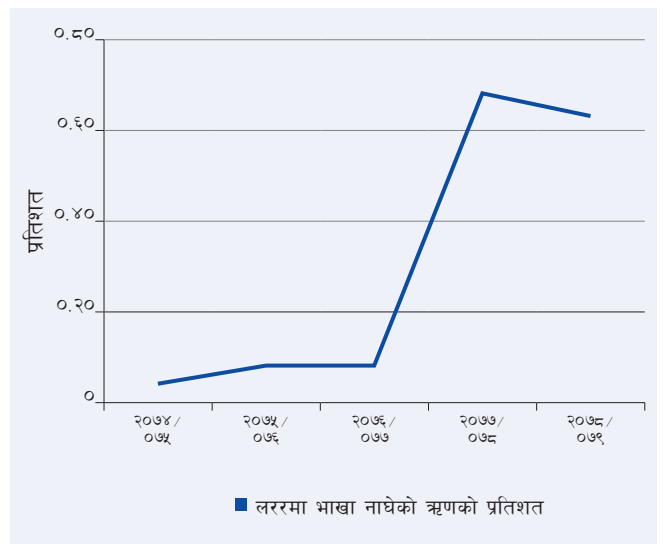
- कुल सञ्चालन आम्दानी
- कर तथा बोनस अर्धको नाफा
- सञ्चालन मुनाफा
- खुद नाफा

चित्र नं. १०: ब्याज आम्दानी दर तथा ब्याज खर्च दर

- औषत ब्याज आम्दानी दर
- औषत ब्याज खर्च दर

चित्र नं. ११: लररमा भाखा नाघेको ऋणको प्रतिशत

- लररमा भाखा नाघेको ऋणको प्रतिशत

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

२१ औं वार्षिक प्रतिवेदन २०७८/७९

विषय सूची

विषय	पेज नं.
साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.को वर्तमान सञ्चालक समिति	क
साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.को उच्च व्यवस्थापन तह	ख
साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.को व्यवस्थापन तह (जनशक्ति)	ग
साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. प्रगति सारांश २०७९ असार मसान्तसम्मको विवरणको आधारमा	घ
२१ औं वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी सूचना	१
साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.को २१ औं वार्षिक साधारण सभामा प्रस्तुत सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन	६
(क) विगत वर्षको कारोबारको सिंहावलोकन	६
(ख) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थितिबाट कम्पनीको कारोबारलाई कुनै असर परेको भए सो असर	१२
(ग) प्रतिवेदन तयार भएको मितिसम्म चालु आर्थिक वर्षको उपलब्धि र भविष्यमा गर्नु पर्ने कुराको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको धारणा	१५
(घ) कम्पनीको औद्योगिक वा व्यावसायिक सम्बन्ध	२१
(ङ) सञ्चालक समितिमा भएको हेरफेर र सोको कारण	२३
(च) कारोबारलाई असर पार्ने मुख्य कुराहरु	२३
(छ) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कुनै कैफियत उल्लेख भएको भए सोउपर सञ्चालक समितिको प्रतिक्रिया	२४

(ज) लाभांश बाँडफाँड गर्न सिफारिस गरिएको रकम	२४
(झ) शेयर जफत भएको भए जफत भएको शेयरसङ्ख्या, त्यस्तो शेयरको अङ्कित मूल्य, त्यस्तो शेयर जफत हुनुभन्दा अगावै सोबापत कम्पनीले प्राप्त गरेको जम्मा रकम र त्यस्तो शेयर जफत भएपछि सो शेयर बिक्री गरी कम्पनीले प्राप्त गरेको रकम तथा जफत भएको शेयरबापत रकम फिर्ता गरेको भए सोको विवरण	२४
(ञ) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनी र यसको सहायक कम्पनीको कारोबारको प्रगति र सो आर्थिक वर्षको अन्तमा रहेको स्थितिको पुनरावलोकन	२४
(ट) कम्पनी तथा त्यसको सहायक कम्पनीले आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरेको प्रमुख कारोबारहरू र सो अवधिमा कम्पनीको कारोबारमा आएको कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन :	२४
(ठ) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीका आधारभूत शेयरधनीहरूले कम्पनीलाई उपलब्ध गराएको जानकारी	२४
(ड) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीका सञ्चालक तथा पदाधिकारीहरूले लिएको शेयरको स्वामित्वको विवरण र कम्पनीको शेयर कारोबारमा निजहरू संलग्न रहेको भए सो सम्बन्धमा निजहरूबाट कम्पनीले प्राप्त गरेको जानकारी	२४
(ढ) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीसँग सम्बन्धित सम्भौताहरूमा कुनै सञ्चालक तथा नजिकको नातेदारको व्यक्तिगत स्वार्थका बारेमा उपलब्ध गराइएको जानकारीको व्यहोरा	२५
(ण) कम्पनीले आफ्नो शेयर आफैँले खरिद गरेको भए त्यसरी आफ्नो शेयर खरिद गर्नुको कारण, त्यस्तो शेयरको सङ्ख्या र अङ्कित मूल्य तथा त्यसरी शेयर खरिद गरेबापत कम्पनीले भुक्तानी गरेको रकम	२५
(त) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली भए वा नभएको र भएको भए सोको विस्तृत विवरण	२५
(थ) विगत आर्थिक वर्षको कूल व्यवस्थापन खर्चको विवरण	२८
(द) लेखापरीक्षण समितिका सदस्यहरूको नामावली, निजहरूले प्राप्त गरेको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा, सो समितिले गरेको काम कारवाहीको विवरण र सो समितिले कुनै सुझाव दिएको भए सोको विवरण	२८
(ध) सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, कम्पनीका आधारभूत शेयरधनी वा निजको नजिक नातेदार वा निज संलग्न रहेको फर्म, कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाले कम्पनीलाई कुनै रकम बुझाउन बाँकी भए सो कुरा	२८
(न) सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख तथा पदाधिकारीहरूलाई भुक्तानी गरिएको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रकम	२८
(प) शेयरधनीहरूले बुझिलिन बाँकी रहेको लाभांशको रकम	२९
(फ) दफा १४१ बमोजिम सम्पत्ति खरिद वा बिक्री गरेका कुराको विवरण	२९
(ब) दफा १७५ बमोजिम सम्बद्ध कम्पनीबीच भएको कारोबारको विवरण	२९
(भ) यस ऐन तथा प्रचलित कानूनबमोजिम सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाउनुपर्ने अन्य कुनै कुरा	२९
(म) अन्य आवश्यक कुराहरू	२९
वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेश गर्नुपर्ने विवरण (धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली, २०७३ को नियम २६ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित अनुसूची - १५)	३२
संस्थागत सुशासन सम्बन्धी वार्षिक अनुपालन प्रतिवेदन (नेपाल धितो पत्र बोर्डको “सूचीकृत संगठित संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४” बमोजिम)	३४
सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा (३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिमको सार्वजनिक गरिएको विवरण	४०
संगठनात्मक संरचना	४२

विभिन्न परियोजनाहरूको वित्तीय प्रतिवेदन	४३
संस्थापक शेयरधनी साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.हरूको शेयर स्वामित्वको विवरण	४५
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन	५३
वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न नेपाल राष्ट्र बैङ्कको अनुमति पत्र	११७
नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशनहरू सम्बन्धमा व्यवस्थापनको प्रत्युत्तर	११८

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड

(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'घ' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्था)

केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौं, फोन नं.०१-५३२०९१३, Website : www.skbbl.com.np

२१ औं वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति २०७९/११/१९ गते)

यस वित्तीय संस्थाको मिति २०७९ फाल्गुन १८ गते बसेको सञ्चालक समितिको ४६२ औं बैठकको निर्णयानुसार संस्थाको २१ औं वार्षिक साधारणसभामा देहायका विषयहरू उपर छलफल तथा निर्णय गर्न निम्न मिति, समय र स्थानमा बस्ने भएकोले सम्पूर्ण शेयर धनी महानुभावहरूको जानकारी तथा उपस्थितिको लागि कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ६७ (२) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

सभा बस्ने मिति, समय र स्थान

- (१) मिति : २०७९ चैत्र १० गते (March 24, 2023) शुक्रबार
- (२) समय : बिहान ११:०० बजे।
- (३) स्थान : कृषि विकास बैंक लि. केन्द्रीय तालिम प्रतिष्ठान, बोडे, भक्तपुर।

छलफलका विषयहरू

(क) सामान्य प्रस्ताव

- (१) सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूले प्रस्तुत गर्नु हुने आ.व.२०७८/०७९ को वार्षिक प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने।
- (२) लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको आ.व.२०७८/०७९ को वासलात, सोही अवधिको नाफा नोक्सान हिसाब, नगद प्रवाह विवरण र सो सम्बन्धी अनुसूचीहरू लगायत वार्षिक आर्थिक विवरणहरू समेत छलफल गरी पारित गर्ने।
- (३) आ.व. २०७८/०७९ को लागि नियुक्त लेखापरीक्षक CA. Sujan Kumar Kafle, Sujan Kafle and Associates को सद्गामा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा ६३(५) बमोजिम CA. Laba Kumar Khatri लाई उक्त आ.व. २०७८/०७९ को लागि लेखापरीक्षक नियुक्त गरी सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराउने भनी सञ्चालक समितिको मिति २०७९/०५/२८ को बैठकबाट गरिएको निर्णय अनुमोदन गर्ने।
- (४) कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १११ अनुसार आ.व.२०७९/८० को लेखापरीक्षण कार्यको लागि लेखापरीक्षक नियुक्त गर्ने र निजको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने।
- (५) यस वित्तीय संस्थाको आ.व. २०७८/०७९ को मुनाफाबाट चुक्ता पुँजी रु. १,५६,४४,१३,७२७/६० को २६ प्रतिशतले हुने रु. ४०,६७,४७,५६९/१८ बोनस शेयर वितरण गर्दा लाने कर प्रयोजनका लागि चुक्ता पुँजीको १.३६८४२१०५३ प्रतिशतले हुने नगद लाभांश रु. २,१४,०७,७६६/८० वितरण गर्ने प्रस्ताव पारित गर्ने।
- (६) सर्वसाधारण शेयरधनीहरूको तर्फबाट सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक पद २ (दुई) को कार्यकाल थप गर्ने सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको मिति २०७९/३/५ को निर्णय अनुमोदन गर्ने।
- (७) सञ्चालक समितिको म्याद थप सम्बन्धमा।

(ख) विशेष प्रस्ताव

१. वित्तीय संस्थाको अधिकृत पुँजी रु. २,००,००,००,०००।- (अक्षरेपी दुई अर्ब मात्र) मा वृद्धि गरी रु. ५,००,००,००,०००।- (अक्षरेपी पाँच अर्ब मात्र) कायम गर्ने र सोही बमोजिम मिलान गर्न प्रबन्धपत्रको दफा ५ मा आवश्यक संशोधन गर्ने।
२. यस वित्तीय संस्थाको आ.व. २०७८/०७९ को मुनाफाबाट चुक्ता पुँजी रु. १,५६,४४,१३,७२७/६० को २६ प्रतिशतले हुने रु. ४०,६७,४७,५६९/१८ बराबरीको बोनस शेयर वितरण गर्ने सम्बन्धी सञ्चालक समितिको प्रस्ताव पारित गर्ने र कुल चुक्ता तथा जारी पुँजी रु. १,९७,११,६१,२९६/७८ कायम गरी सो सम्बन्धी प्रबन्धपत्रका दफाहरूमा भएको व्यवस्था संशोधन गर्ने।

३. “बैंक तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा गाभ्ने गाभिने (मर्जर) तथा प्राप्ति (एक्विजिशन) सम्बन्धी विनियमावली, २०७३ (संशोधित २०७५) को विनियम ५ को उपविनियम (१) मा भएको व्यवस्था बमोजिम यस वित्तीय संस्थाको आगामी साधारण सभाबाट अनुमोदन प्राप्त गर्ने गरी सञ्चालक समितिको मिति २०७९/३/२७ को निर्णयबाट यस वित्तीय संस्था र अन्य उपयुक्त वित्तीय संस्था वा वित्तीय संस्थाहरु गाभ्ने/गाभिने (Merger) वा प्राप्ति (Acquisition) गर्ने सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार मर्जर/प्राप्ति समितिको गठन गर्ने, उपयुक्त संस्थासँग समझदारीपत्र (Memorandum of Understanding) गर्ने, सम्पत्ति तथा दायित्व मूल्याङ्कन (Due Diligence Audit) गर्ने/गराउने, शेयर आदानप्रदान अनुपात (Share Swap Ratio) तय गर्ने, गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्त गर्ने सम्बन्धमा अन्तिम सम्झौता गर्ने लगायत भए गरेका सम्पूर्ण कार्यको अनुमोदन गर्ने तथा गाभ्ने/गाभिने (Merger) सम्बन्धमा बाँकी रहेका सम्पूर्ण आवश्यक कार्यहरु गर्न सञ्चालक समितिलाई अख्तियारी प्रदान गर्ने ।
४. साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड र आरएमडीसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड गाभ्ने/गाभिने (Merger) सम्बन्धमा भएको सम्पत्ति, दायित्व, तथा कारोबारको मूल्याङ्कनकर्ता SAR Associates को नियुक्ति तथा निजलाई भुक्तानी गरिएको पारिश्रमिक, सम्पत्ति तथा दायित्व मूल्याङ्कन प्रतिवेदन (Due Diligence Audit Report), प्रारम्भिक समझदारीपत्र (Memorandum of Understanding) तथा अन्तिम सम्झौता पत्र (Final Scheme of Arrangement) लगायत गाभ्ने/गाभिने प्रक्रियाका सिलसिलामा भए गरेका निर्णय तथा सम्पूर्ण काम कारवाहीहरुलाई अनुमोदन गर्ने ।
५. साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड र आरएमडीसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड गाभ्ने/गाभिने प्रयोजनका लागि मूल्याङ्कनकर्ता SAR Associates बाट प्राप्त लक्षित संस्थाको सम्पत्ति, दायित्व तथा कारोबारको मूल्याङ्कन प्रतिवेदन (Due Diligence Audit Report) बमोजिम सिफारिस गरिएको शेयर आदानप्रदान अनुपात (Share Swap Ratio) मा व्यावसायिक अवसरहरु, व्यवसायको प्रतिष्ठा, कर्मचारीहरुको योग्यता, क्षमता, दक्षता तथा कार्यकुशलता, बजार उपस्थिति, मुनाफा वितरणको इतिहास, पछिल्लो शेयर बजार मूल्य समेतका विषयहरुको आधारमा आरएमडीसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको १ कित्ता शेयर बराबर उक्त कम्पनीका शेयरधनीहरुलाई ०.८७ कित्ता (१:०.८७) शेयर प्रदान गर्ने गरी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड गाभ्ने/गाभिने (Merger) गर्न स्वीकृति प्रदान गर्ने ।
६. साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड र आरएमडीसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड गाभ्ने/गाभिने (Merger) सम्बन्धमा संस्थाको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको नाम, उद्देश्य, कार्य, पुँजी, सञ्चालक समितिको संरचना लगायतका सम्बन्धित अन्य आवश्यक दफाहरु समेतमा संशोधन गर्ने, उक्त संशोधनलाई नेपाल राष्ट्र बैंक, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, नेपाल धितोपत्र बोर्ड लगायतका सम्बन्धित नियमनकारी निकायबाट स्वीकृति लिने/अभिलेख गर्ने/गराउने सो क्रममा भए गरेका काम कारवाहीका सम्बन्धमा नियमनकारी निकायहरुबाट संशोधन, परिमार्जन तथा थपघट गर्न कुनै निर्देशन प्राप्त भएमा सोही बमोजिम संशोधन/परिमार्जन समेतका सम्पूर्ण कार्यहरु गर्न सञ्चालक समितिलाई पूर्ण अख्तियारी प्रदान गर्ने ।
७. आ.व. २०७८/७९ मा संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत भएको वित्तीय विवरणको अनुसूची ४.३५.१ (Office Administration Expenses) मा उल्लिखित खर्च रु. ७०,२७,०९७.६९ कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०५(१)(ग) को प्रयोजनका लागि अनुमोदन गर्ने ।

(ग) **विविध ।**

सञ्चालक समितिको आज्ञाले,

कम्पनी सचिव

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी अन्य जानकारी

- (१) वार्षिक साधारण सभा तथा बोनस शेयरको प्रयोजनार्थ संस्थाको शेयरधनी दर्ता किताब मिति २०७९/११/२८ गते बन्द रहने छ। नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा २०७९/११/२५ गते सम्म कारोबार भई शेयर धनी दर्ता किताबमा कायम शेयर धनीहरूले यो सभामा भाग लिन तथा मतदान गर्न पाउने छन्।
- (२) वार्षिक साधारणसभामा उपस्थित हुने शेयरधनी महानुभावहरूले प्रवेशपत्र साथमा लिई आउनु हुन अनुरोध छ। कथंकदाचित्त सो सम्भव नभए शेयर धनी प्रमाणपत्र वा डिम्याट नं. र परिचय खुल्ने प्रमाणपत्र साथमा लिई आउनु हुन अनुरोध छ, अन्यथा सभाकक्षभित्र प्रवेश गर्न पाईने छैन। शान्ति-सुरक्षाको दृष्टिकोणले शेयर धनी महानुभावहरू सभा स्थलमा आउँदा भोला लगायतका वस्तुहरू नलिई आउनु हुन अनुरोध छ। आवश्यक देखिएमा सुरक्षाकर्मीले सुरक्षा जाँच गर्न सक्ने हुँदा सो कार्यमा सहयोग गरी दिनु हुन समेत अनुरोध गरिएको छ।
- (४) शेयरधनी महानुभावहरूको सुविधाका लागि कम्पनी ऐन २०६३, अनुसारको लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको वार्षिक आर्थिक विवरण, सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन तथा वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धी अन्य जानकारीहरू संस्थाको वेबसाइट www.skbbbl.com.np मा समेत उपलब्ध छ। साथै यस सम्बन्धी विवरणहरू संस्थाको केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौं तथा शेयर रजिष्ट्रार नबिल इन्भेष्टमेन्ट बैंकिङ्ग लिमिटेड नक्साल, काठमाडौंमा आई निरीक्षण गर्न र प्राप्त गर्न सक्नु हुनेछ।
- (५) शेयरधनी महानुभावहरूले व्यक्त गरेका मन्तव्य वा प्रश्नहरूका सम्बन्धमा सञ्चालक समितिका अध्यक्ष वा निजले तोकेको पदाधिकारीबाट उत्तर दिईनेछ।
- (६) विविध शीर्षक अन्तरगत संस्था सम्बन्धी केही जिज्ञासा भए इच्छुक शेयर धनी महानुभावहरूले सभा हुनुभन्दा कम्तीमा सात दिन अगावै कम्पनी सचिव मार्फत सञ्चालक समितिको अध्यक्षलाई लिखित रुपमा जानकारी दिनु पर्नेछ। तर यसलाई छलफल र पारित हुने प्रस्तावको रुपमा समावेश गरिने छैन। प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) प्राप्त गर्ने व्यक्ति संस्थाको शेयर धनी हुनु पर्नेछ।
- (७) सभा शुरू हुने भनी तोकिएको दिनभन्दा कम्तीमा ३ (तीन) दिन अर्थात ७२ घण्टा अगावै शेयर रजिष्ट्रार नबिल इन्भेष्टमेन्ट बैंकिङ्ग लिमिटेड नक्साल, काठमाडौंमा तोकिएको समयभित्र प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) फारम दर्ता गरी सक्नु पर्नेछ। एकै शेयर धनीले एकभन्दा बढी प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) दिएको अवस्थामा मैले यस अघि दिएको सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर गरी यो प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) लाई मान्यता दिईयोस् भनी छुट्टै पत्र समेत लेखी पठाइएको रहेछ भने अरु सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर भई सोही पत्रसाथ दर्ता भएको प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) मात्र मान्य हुनेछ। तर एक शेयर धनीले एकभन्दा बढी व्यक्तिलाई प्रतिनिधि (प्रोक्सी) दिई पठाइएको पाईएमा त्यस्ता प्रतिनिधिपत्र (प्रोक्सी) समयमै प्राप्त भए तापनि सबै प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) बदर हुनेछ। एकभन्दा बढी व्यक्तिलाई आफ्नो शेयर विभाजन गरी वा अन्य किसिमबाट छुट्याई प्रतिनिधि पत्र (प्रोक्सी) दिन पाईने छैन।
- (८) नाबालक वा विक्षिप्त अवस्थाका शेयर धनीका तर्फबाट कम्पनीको शेयर लगत किताबमा संरक्षकको रुपमा नाम दर्ता भईरहेको व्यक्तिले सभामा भाग लिन, मतदान गर्न वा प्रतिनिधि तोक्न पाउनेछ। तर संरक्षकले आफू संरक्षक रहेको शेयर धनीको बाहेक अन्य शेयर धनीको प्रतिनिधित्व गर्न वा प्रोक्सी संकलन गर्न पाउने छैन।
- (९) प्रतिनिधि (प्रोक्सी) मुक्कर गरिसक्नु भएका शेयर धनी आफैँ सभामा उपस्थित भई हाँजिरी किताबमा दस्तखत गरेमा प्रतिनिधि मुक्कर गरिसकेको भए तापनि प्रोक्सी स्वतः बदर हुनेछ।
- (१०) संयुक्त नाममा शेयर खरिद गरिएको अवस्थामा सर्वसम्मतिबाट प्रतिनिधि मुक्कर गरिएको व्यक्तिले अथवा शेयर धनीहरूको लगत किताबमा पहिलो नाम उल्लेख भएको व्यक्तिले मात्र मताधिकार प्रयोग गर्न सक्नेछ।
- (११) कुनै बैंक, वित्त कम्पनी, गुठी, सहकारी, संघ संस्था वा कम्पनीले यस वित्तीय संस्थाको शेयर खरिद गरेको अवस्थामा संस्थाको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको अधिनमा रही त्यस्तो संगठित संस्थाको आधिकारिक पदाधिकारीले खटाएको वा मनोनित गरेको प्रतिनिधिले मात्र सभामा भाग लिन, सञ्चालक उम्मेदवारी दिन र मतदान गर्न पाउनेछ।
- (१२) शेयरधनी महानुभावहरूको सुविधाको लागि हाँजिरी पुस्तिका सभास्थलमा सभा हुने दिन बिहान ९:०० बजेदेखि खुला रहनेछ।
- (१३) यस सम्बन्धमा अन्य कुनै जानकारी आवश्यक परेमा कार्यालय समयभित्र संस्थाको केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल काठमाडौंमा सम्पर्क राख्न समेत अनुरोध गरिन्छ।

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड

केन्द्रीय कार्यालय, काठमाडौं ।

(कम्पनी ऐनको दफा ७१ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

एक्काइसौं वार्षिक साधारण सभामा भागलिन तथा मतदान गर्न आफ्नो प्रतिनिधि (प्रोक्सी) नियुक्त गर्ने निवेदनको ढाँचा

श्री सञ्चालक समिति

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

केन्द्रीय कार्यालय, काठमाडौं ।

विषय : प्रतिनिधि नियुक्त गरेको बारे ।

.....जिल्ला .....न. पा. / गा. पा. वडा नं. .... बस्ने म / हामी ..... ले त्यस कम्पनीको शेयरधनीका
हैसियतले सम्बत् २०७९ चैत्र १० गतेका दिन हुने २१ औं वार्षिक साधारण सभामा म / हामी स्वयम् उपस्थित भई छलफल तथा निर्णयमा सहभागी हुन
नसक्ने भएकाले उक्त सभामा मेरा / हाम्रा तर्फबाट भाग लिन तथा मतदान गर्नका लागि .....जिल्ला.....न. पा. / गा. पा.
वडा नं. .... बस्ने श्री .....लाई मेरो / हाम्रो प्रतिनिधि नियुक्त गरी पठाएको छु / पठाएका छौं ।

प्रतिनिधि नियुक्त भएको व्यक्तिको -

हस्ताक्षरको नमुना : .....

शेयरधनी भए शेयरधनी नं. ....

डीम्याट नं. : .....

शेयरधनी भए शेयर प्रमाणपत्र नं. : .....

शेयरधनी नभए नागरिकताको प्रमाणपत्र नं. ....

निवेदक

दस्तखत : .....

नाम : .....

ठेगाना : .....

शेयरधनी नं. ....

डीम्याट नं.: .....

शेयर प्रमाणपत्र नं. : .....

शेयर सङ्ख्या : .....

मिति : .....

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको

एक्काइसौं वार्षिक साधारण सभामा उपस्थितिका लागि प्रवेशपत्र

शेयरधनी / प्रतिनिधिको नाम :

ठेगाना :

शेयर प्रमाणपत्र नं. :

डीम्याट नं.:

लिएको शेयरसङ्ख्या :

शेयरधनी/प्रतिनिधिको दस्तखत :

कम्पनी सचिव

यो प्रवेशपत्र साधारण सभामा भाग लिन आउँदा पेश गर्नुपर्नेछ ।

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.को एक्काइसौं वार्षिक साधारण सभामा प्रस्तुत सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन

(कम्पनी ऐन, २०६३ दफा १०९(४) सँग सम्बन्धित)

आर्थिक वर्ष २०७८/७९

आदरणीय शेयरधनी महानुभावहरु,

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको यस एक्काइसौं वार्षिक साधारण सभामा उपस्थित सम्पूर्ण शेयरधनी महानुभावहरुलाई सञ्चालक समितिको तर्फबाट हार्दिक स्वागत एवम् अभिवादन गर्दछु। यस अवसरमा यहाँहरु समक्ष यस संस्थाको एक्काइसौं वार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामीलाई ज्यादै खुशी लागेको छ। प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ अर्थात २०७९ आषाढ ३१ गतेको संक्षिप्त आर्थिक विवरण राष्ट्रिय स्तरको दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गर्नुका साथै शेयरधनीले माग गरेको बखतमा पाउने गरी यस वित्तीय संस्थाको केन्द्रीय कार्यालय र शेयर रजिष्ट्रार नविल ईन्भेष्टमेण्ट बैकिङ लि.मा राख्नुका साथै वेबसाइटमा समेत प्रकाशन गरिसकिएको छ।

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १०९(१) बमोजिम हुने गरी २०७९ आषाढ मसान्तको वासलात, आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को अन्त्य सम्मको नाफा नोक्सानको हिसाब र सोही अवधिको नगद प्रवाहको विवरण सहित नियमनकारी निकायले निर्दिष्ट गरेको ढाँचामा सम्पूर्ण वित्तीय विवरणहरु तयार गरी सोही ऐनको दफा १०९(४) ले तोकेका विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन समेत स्वीकृतिका लागि यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

प्रतिवेदनलाई सुधार गर्न, वित्तीय संस्थाको आगामी दिनमा कार्यक्रम एवम् कार्यदिशा तयार गर्न तथा वित्तीय संस्थाको उद्देश्य प्राप्तमा प्रभावकारिता बढाउन सदाभै यहाँहरुबाट रचनात्मक सुझाव, सल्लाह, सहयोग र मार्गदर्शनहरु प्राप्त हुने नै छ भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं।

क. विगत वर्षको कारोबारको सिंहावलोकन

तत्कालीन कम्पनी ऐन अन्तर्गत वि.सं. २०५८ साल असार २२ गते पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा “साना किसान विकास बैङ्क” ले दर्ता नामाकरण पाएको हो। विकास बैङ्कको रूपमा स्थापित यस संस्थाको बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ लागू भएपछि नाम परिवर्तन भई “साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.” भएको छ। यसले प्रचलित बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट ‘घ’ वर्गको राष्ट्रिय स्तरको लघुवित्त संस्थाका रूपमा स्वीकृति प्राप्त गरी लघुवित्त क्षेत्रमा एक प्रमुख थोककर्जा प्रदायक संस्थाका रूपमा कारोबार गर्दै आएको छ। लघुवित्तको

प्रचलित अभ्यासहरुभन्दा फरक ढङ्गले स्थानीय तहमा सबल, सक्षम, स्वायत्त र दिगो संस्थाहरुको निर्माणबाट मात्र गरिवी न्यूनीकरणको गतिलाई तीव्रता प्रदान गर्न सकिन्छ भन्ने यो वित्तीय संस्थाको मान्यता रहेको छ। वित्तीय संस्थाले ग्रामीण विपन्न तथा साना किसानहरुको आर्थिक र सामाजिक विकासका लागि उनीहरुकै स्थानीय सक्षम संस्थाहरु मार्फत लघुवित्त तथा सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ।

१. ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

साना किसान विकास कार्यक्रम र वित्तीय संस्थाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि यहाँ संक्षेपमा प्रस्तुत गरिएको छ :

(अ) साना किसान विकास आयोजना

ग्रामीण गरिबको आर्थिक अवस्थामा अपेक्षित सुधार गरी ग्रामीण विपन्नता कम गर्दै देशको समग्र आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउने लक्ष्य राखेर नेपाल सरकार तथा अन्तर्राष्ट्रिय सङ्घसंस्थाविच भएको विचार-गोष्ठीको फलस्वरूप सन् १९७५ (वि.सं.२०३२) मा नेपालमा साना किसान विकास कार्यक्रमको थालनी भयो। कृषि विकास बैङ्कबाट देश भरका तत्कालीन ६ सय ५२ गाउँ विकास समितिका करिब २ लाख १० हजार साना किसान परिवार समेटेर गाउँगाउँमा साना किसान विकास आयोजनाहरु खोली कार्यक्रमको विस्तार गरियो। कृषि विकास बैङ्कको ग्रामीण विकास एकाइको रूपमा यी आयोजनाहरुले ग्रामीण साना किसानहरुको आर्थिक तथा सामाजिक विकास गर्ने मात्र नभई वित्तीय साधन स्रोतमा उनीहरुको पहुँच बढाउन समेत ठुलो मद्दत पुऱ्याए।

(आ) साना किसान संस्थागत विकास

साना किसान विकास आयोजनाको विस्तारसँगै यसको दिगोपनालाई लिएर विभिन्न छलफलहरु सुरु भए। साथै कार्यक्रम भित्रै लक्षित वर्गको स्वामित्व स्थापना, सशक्तीकरण र नेतृत्वदायी भूमिका स्थापना हुनुपर्ने आवश्यकता महसुस हुँदै गयो। कार्यक्रमको विस्तार खर्च न्यूनतम बिन्दुमा राख्दै लागतको दृष्टिकोणले समेत प्रभावकारी बनाउने एवम् स्थानीय तहमा नेतृत्व विकास गरी कार्यक्रमलाई दिगो रूपमा सञ्चालन हुने उपायको खोजी स्वरूप साना किसान संस्थागत विकासको अवधारणा ल्याइयो। आ.व. २०४२/४३ सालदेखि तत्कालीन जी.टी.जेड. तथा कृषि विकास बैङ्कको संयुक्त प्रयासमा साना किसान विकास कार्यक्रमभित्र स्थानीय रूपमा नै

संस्थागत विकास गर्नेगरी सम्बन्धित साना किसानहरूको प्रत्यक्ष सहभागिता बढाउन समूह, अन्तरसमूह र मूल समिति गरी तीन तहात्मक स्थानीय साङ्गठनिक स्वरूपको अभ्यास सुरु गरियो । नेतृत्व एवम् व्यवस्थापकीय क्षमता विकासका लागि विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन भए ।

संस्थागत विकास कार्यक्रमको सामाजिक पक्ष ज्यादै प्रभावकारी देखियो । साना किसानहरूमा नेतृत्व बहन गर्ने सीपको प्रभावकारी रूपमा विकास भयो । स्थानीय आवश्यकता अनुसारका विषयहरूमा स्थानीय साना किसान नेतृत्वले निर्णय प्रकृत्यामा परिपक्वता र सक्षमता प्रदर्शन गरे । यसबाट साना किसानहरूले स्वतन्त्रतापूर्वक आफ्नो सङ्गठन सञ्चालन गर्न सक्ने कुरामा कृषि विकास बैङ्क विश्वस्त भयो । साना किसानका यस्ता संस्थाहरूलाई कुन कानुनी स्वरूपमा संस्थागत गर्ने भन्ने उपायहरूको खोजी हुन थाल्यो । तत्कालीन अवस्थामा यस्ता सङ्गठनलाई दर्ता गर्न सक्ने उपायहरूमा कम्पनी, सामाजिक संस्था (गैरसरकारी संस्था) वा सहकारीको स्वरूपमध्ये कुनै एक उत्तम विकल्प छान्न सकिने देखियो । साना किसानहरूसँग छलफल र अन्तरक्रियाहरू भए । कानुनी र व्यवस्थापकीय परामर्शहरू लिईए । विज्ञहरूका सुझावहरू प्राप्त भए । र, अन्तमा यस्ता संस्थाहरूलाई सहकारी स्वरूपमा कानुनी मान्यता प्रदान गर्न उचित हुने उत्तम विकल्प ठहर भयो ।

(इ) साना किसान सहकारी संस्था लि.

संस्थागत विकास कार्यक्रमले स्थानीय साना किसानहरूको नेतृत्व र व्यवस्थापकीय क्षमतामा ल्याएको परिवर्तन स्वरूप उनीहरू आफैँ कृषि विकास बैङ्क समक्ष 'साना किसान विकास

आयोजनाको व्यवस्थापन हस्तान्तरण गरी लिन' माग गर्न सक्ने अवस्थामा पुगे । साना किसानहरूको गाविस स्तरमा निर्माण भएका सङ्गठनलाई उत्तम विकल्पको रूपमा प्रचलित सहकारी ऐन बमोजिम दर्ता गरियो । आ. व. २०५०/५१ देखि कृषि विकास बैङ्कले साना किसान विकास आयोजनाको व्यवस्थापन र स्वामित्व तिनै स्थानीय साना किसानहरूको स्थानीय सहकारी संस्थालाई हस्तान्तरण गर्न सुरु गर्‍यो । यस प्रकार नेपालले एउटा लामो अभ्यास पछि ग्रामीण सशक्तीकरण र दिगो सङ्गठनको नविनतम मोडेल विकास गर्न सफल भयो । यिनै सहकारीहरूलाई साना किसान सहकारी नामाकरण गरियो । यी साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई कृषि विकास बैङ्कको व्यवस्थापनमा रहेको साना किसान विकास आयोजनाका सम्पूर्ण सम्पत्ति तथा दायित्वहरू हस्तान्तरण गरियो । सहकारी संस्थालाई आवश्यक पर्ने थोक कर्जा कृषि विकास बैङ्कले नै उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईयो । संस्थाहरू स्वतन्त्ररूपमा सञ्चालन हुन थाले र कृषि विकास बैङ्कले १९ वर्षदेखि विकास गर्दै आएको कार्यक्रमबाट प्रत्यक्ष संलग्नता क्रमशः हटाउँदै लगे ।

(ई) साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. का विशेषता

साना किसान सहकारी अभियान नेपाल सरकारको गरिवी निवारण अभियानबाट सुरु भएको हुँदा परम्परागत सहकारीहरू भन्दा यसमा विशिष्ट किसिमका विशेषताहरू रहेका छन् । यो नेपालको मौलिक नमुना हो र यो मोडेललाई हिजो आज धेरै सहकारी संस्थाहरूले समेत रुचाएको पाइएको छ । यसका विशेषतालाई तालिका - १ मा संक्षिप्तमा उल्लेख गरिएकोछ ।

तालिका - १ साना किसान सहकारी संस्थाका विशेषता

क्रसं	आधार	परम्परागत सहकारी संस्थाहरू	साना किसान सहकारी संस्थाहरू
१	लक्षित वर्ग	तोकन आवश्यक छैन ।	विपन्न तथा साना किसानहरू (महिला, दलित र पिछडिएको वर्ग विशेष रूपमा) मात्र यसका सदस्य हुन सक्ने ।
२	कार्य क्षेत्र	जति सुकै सानो वा ठुलो क्षेत्र हुन सक्ने । स्थान छनौटको सुविधा रहेको ।	एक गा.पा. मा २ वटा, एक न.पा. मा ३ वटा र एक उ.म.न.पा. मा ५ वटा मात्र हुनसक्ने । सबै वडामा सदस्यता हुने पर्ने व्यवस्था रहेको ।
३	सदस्य	एकै घरका धेरै जना हुन सक्ने ।	एक घरधुरी एक सदस्य ।
४	सदस्य सङ्ख्या	विषयगत वा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था गठनका लागि कम्तीमा ३० जना नेपाली नागरिकहरू वा श्रमिक युवा लगायतले आफ्नो श्रम वा सीपमा आधारित भई व्यवसाय गर्ने सहकारी संस्थाको हकमा १५ जना नेपाली नागरिकहरू वा महानगरपालिका र उपमहानगरपालिका क्षेत्रमा बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने संस्था गठन गर्दा कम्तीमा १०० जना नेपाली नागरिकहरू	३७५ घरधुरी भन्दा बढी लक्षित वर्ग सदस्य हुनुपर्ने ।
५	सङ्गठन	सञ्चालक समिति	त्री-तहात्मक सङ्गठनको व्यवस्था : समूह, अन्तरसमूह र सञ्चालक समिति ।

क्र.सं	आधार	परम्परागत सहकारी संस्थाहरू	साना किसान सहकारी संस्थाहरू
६	सहभागिता	कमजोर वर्गको नेतृत्व स्थापित हुने संस्थागत व्यवस्थाको अभाव ।	सर्वसाधारण साना किसानहरू नै नेतृत्वमा आउन सक्ने र विभिन्न क्रियाकलापमा सहभागि हुन सक्ने प्रणालीगत व्यवस्था रहेको ।
७	कृषिमा आधारित	विविधता रहेको ।	साना किसान र कृषि व्यवसायमा नै केन्द्रित रहेको ।
८	सामाजिक परिचालन	बाध्यता नरहेको ।	विपन्न र गरीबहरूको सामाजिक र आर्थिक रूपान्तरणका लागि सामाजिक परिचालनको अन्तरनिर्मित व्यवस्था रहेको ।
९	लघुवित्त सेवा	बाध्यता नरहेको ।	अनिवार्य रूपमा लघुवित्त सेवामा समर्पित ।
१०	कृषकको बहुआयामिक संरक्षण कार्यक्रम	बाध्यता नरहेको ।	सदस्य सुरक्षण, पशुधन सुरक्षण, ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता, कृषि सामग्री आपूर्ति सेवा, कृषि बजार व्यवस्था आदि सदस्य संरक्षणका बहुआयामिक कार्यक्रम सञ्चालन ।
११	मुनाफा गर्नुको उद्देश्य	लाभांश वितरण ।	सामाजिक पुँजी निर्माणमा लगानी ।
१२	विशिष्टकृत बैङ्क स्थापना	नभएको ।	साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरूकै लगानीमा साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.को स्थापना भएको ।
१३	कार्यसञ्चालनमा एकरूपता	नभएको ।	नेपाल भरीका साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरूको कार्यसञ्चालनमा एकरूपता रहनु पर्ने विधि रहेको, जसले गर्दा एकरूपता कायम रहेको ।
१४	अनुगमन निरीक्षण	सहकारी विभाग ।	सहकारी विभागबाट हुने अनुगमन निरीक्षणका अतिरिक्त साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.ले शुष्मरूपमा अनुगमन गर्ने र उनीहरूको क्षमता विकासमा निरन्तर सहयोग गर्ने व्यवस्था रहेको ।
१५	मौलिक नमुना	परम्परागत अभ्यास ।	साना किसान सहकारी मोडेल नेपाली माटोमा उत्पत्ति, प्रयोग र सफलतापूर्वक सञ्चालनमा रहेको मौलिक मोडेलको रूपमा स्थापित भै सकेको । अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा "साना किसान मोडेल" चिनिएको र चर्चामा आएको ।

२. साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

कृषि विकास बैङ्कको व्यावसायिक प्राथमिकतामा भएको परिवर्तन, साना किसान विकास कार्यक्रमले हासिल गरेको उपलब्धि, सरकारको दायित्व र भर्खर स्थापना भएका साना किसान सहकारी संस्थाहरूको आवश्यकताले साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. स्थापना गर्न प्रेरित गर्‍यो ।

(अ) साना किसानहरूको छात्रा संस्थाको रूपमा साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई गरिवी न्यूनीकरणमा स्वस्फूर्त र दिगोरूपमा सञ्चालन हुन सक्ने तुल्याउन एवम् वित्तीय तथा प्राविधिक सहयोग पुऱ्याउन कृषि विकास बैङ्कभित्र विशिष्ट विभागहरू स्थापना गरिए पनि कृषि विकास बैङ्कका वृहत् कार्यक्रमहरू एवम् परिवर्तित प्राथमिकताका कारणले साना किसान विकास अभियानमा प्रशस्त योगदान पुग्न नसक्ने हो कि भन्ने चिन्ता पनि बढ्दै गयो । सक्षम र सबल स्थानीय ग्रामीण संस्था बन्न सहयोग पुऱ्याउने एवम् लघुवित्त सेवाबाट वञ्चित क्षेत्रमा साना किसान सहकारी संस्था गठन गरी विपन्न तथा साना किसानहरूको आर्थिक तथा सामाजिक विकासका लागि वित्तीय पहुँच विस्तार गर्ने मात्र विशिष्ट उद्देश्य लिएर एक छुट्टै राष्ट्रिय स्तरको बैङ्क स्थापना हुनुपर्ने आवश्यकता महसुस गरियो । यसै सन्दर्भमा कृषि विकास बैङ्कको अगुवाइ र नेपाल सरकारको सहयोग एवम् साना किसान सहकारी संस्थाहरूको समेत सहभागितामा वि. सं. २०५८ साल असार २२ गते

साना किसान विकास बैङ्कको स्थापना भयो । आरम्भमा बैङ्कका संस्थापक शेयरधनीहरूमा नेपाल सरकार, कृषि विकास बैङ्क लि., नविल बैङ्क लि., नेपाल बैङ्क लि. र २१ वटा साना किसान सहकारी संस्थाहरू रहेका थिए ।

वि. सं. २०६७/६८ मा नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहको शेयर विभिन्न साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई विक्री गरे पश्चात् हाल कृषि विकास बैङ्क लि., नविल बैङ्क लि., नेपाल बैङ्क लि. र २३१ वटा साना किसान सहकारी संस्थाहरूका तर्फबाट करिब ७०% संस्थापक शेयर र सर्वसाधारण शेयरधनीहरूको करिब ३०% शेयर रहेको छ ।

(आ) कृषि विकास बैङ्कबाट साना किसान विकास बैङ्कमा कारोबार हस्तान्तरण

कृषि विकास बैङ्कद्वारा प्रवर्द्धन गरिएका २१० वटा साना किसान सहकारी संस्थाहरूको उक्त बैङ्कसँगको ऋण कारोबार वि. सं. २०६३ सम्ममा क्रमशः साना किसान विकास बैङ्कमा सारियो । साना किसान सहकारी संस्थाहरूले कृषि विकास बैङ्कलाई तिर्न बाँकी कर्जा सापट साना किसान विकास बैङ्कलाई तिर्नुपर्ने र अब उपरान्त साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई आवश्यक पर्ने कर्जा सापट साना किसान विकास बैङ्कले उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइयो । कृषि विकास बैङ्कले साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरूमा बाँकी रहेको डेढ अर्ब भन्दा बढी कर्जा रकम वित्तीय संस्थालाई हस्तान्तरण गरेकोमा यस वित्तीय संस्थाले उक्त रकम कृषि विकास बैङ्कलाई भुक्तानी गरिसकेको छ ।

(इ) साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.को स्वायत्त व्यवस्थापन

कृषि विकास बैङ्कले साना किसान विकास बैङ्कको स्थापनादेखि नै महाप्रबन्धक एवम् दक्ष कर्मचारीहरू काजमा पठाई यसको व्यवस्थापन गर्दै आएको थियो । वि. सं. २०६६ मा खुला प्रतिस्पर्धाका आधारमा प्रमुख कार्यकारीको व्यवस्था गरियो । वि. सं. २०६७ मा यस बैङ्कको सञ्चालक समितिको अध्यक्ष पदमा पहिलोपटक साना किसान सहकारी संस्थाका प्रतिनिधिको चयन भयो । कृषि विकास बैङ्कबाट आउनुभएका कर्मचारीहरू क्रमशः फिर्ता भई आवश्यक सङ्ख्यामा कर्मचारीहरू भर्ना गर्न थालियो । वि. सं. २०७० मा सर्वसाधारणमा शेयर निष्काशन भएपश्चात् पूर्ण सङ्ख्याको सञ्चालक समिति गठन भयो ।

यसरी साना किसान विकास कार्यक्रमको उपजको रूपमा स्थापित साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. २०६७ देखि स्वायत्त व्यवस्थापनमा पूर्ण जिम्मेवारीका साथ प्रभावकारी परिणाम निकाल्न सफल भएको छ ।

(ई) वित्तीय संस्थाका कार्यहरू (Functions)

यस वित्तीय संस्थाले हालसम्म निम्न क्रियाकलापलाई आफ्नो कार्यक्षेत्रको रूपमा लिएको छ :

- साना किसान सहकारी संस्था लगायत अन्य यस्तै प्रकृतिका लघुवित्त संस्थाहरूलाई छोटो र मध्यम अवधिको थोककर्जा र पुनरकर्जा प्रदान गर्ने ।
- नेपाल सरकार तथा दातृसंघ/संस्थाहरूबाट प्राप्त स्रोत परिचालन गरी संस्थाहरू मार्फत सामाजिक तथा सामुदायिक कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- आवद्ध संस्थाहरूको साङ्गठनिक तथा वित्तीय सक्षमता विकासको लागि आवश्यक वित्तीय सहयोग पुऱ्याउने ।
- संस्थाहरूको सबलीकरणका लागि नियमित परामर्श सेवा तथा अन्य प्राविधिक सहयोग पुऱ्याउने ।
- आवद्ध संस्थाहरूको वित्तीय कारोबार लगायत समग्र क्रियाकलापको निरीक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने/गराउने ।
- विद्यमान साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई सेवा नपुगेका अन्य स्थानमा समान प्रकृतिका संस्थाहरू निर्माण गर्न साना किसान सहकारी अनुसरण (Replication) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यमा अभिप्रेरित, प्रोत्साहन र सहयोग गर्ने ।
- लघुवित्त सम्बन्धी अन्य देशमा भएका असल अभ्यासको खोजी गरी आवद्ध संस्थाहरूमा समेत अनुकरण गर्न अभिप्रेरित गर्ने ।
- संस्थाहरूको वित्तीय सक्षमता र दिगोपनालाई अभिवृद्धि गर्न आवश्यक रणनीति अवलम्बन गर्ने/गराउने ।
- ग्रामीण विकास एवम् लघुवित्तको यो सफल अवधारणा तथा प्रारूपलाई अरु संस्थामा समेत लागू गराउने ।
- नेपाल राष्ट्र बैङ्कको मार्गदर्शन अनुरूप संस्थाको वित्तीय सूचकाङ्क कायम गर्दै संस्थागत सुशासनमा रहने ।

३. व्यावसायिक प्रकृया (प्रदान गरिने सेवा र प्रकृया)

(अ) स्रोत व्यवस्थापन

यस वित्तीय संस्थाले पूर्ण बैकिङ्ग कार्यहरू नगर्ने भएकोले बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने विपन्नवर्ग कर्जा नै यसको प्रमुख वित्तीय स्रोत हो । नेपाल सरकारले विगत वर्षदेखि उपलब्ध गराउँदै आएको पशुपालन कर्जा (मासुजन्य तथा दुग्धजन्य), तरकारी खेती कर्जा यसको अर्को मुख्य वित्तीय स्रोत हो । यसरी नै ग्रामीण उद्यम परियोजना कर्जा (एडीवी स्रोत) प्राप्त हुँदै आएको छ । यस यस वित्तीय संस्थाले नेपाल सरकार मार्फत अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय संघ/संस्था र सहयोगी निकायबाट समेत कर्जा प्राप्त गर्दै आएको छ । यसका अतिरिक्त वित्तीय संस्थाको शेयर पुँजी, जगेडा कोष, सञ्चित मुनाफा र अन्य अनुदानबाट पनि पुँजी व्यवस्थापन गर्दै आएको छ ।

(आ) वित्तीय संस्थाको सेवा प्रवाह संरचना

यस वित्तीय संस्थाले साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरू तथा अन्य सहकारी संस्थाहरूलाई थोककर्जा तथा पुनरकर्जा सेवा उपलब्ध गराउँछ । यस वित्तीय संस्थाले ११ वटा इलाका कार्यालय मार्फत सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । संस्थाहरूको अनुगमन, निरीक्षण तथा कर्जा प्रवाह गर्नका लागि सवै कार्यालयहरू जिम्मेवार छन् । वित्तीय संस्थाले विपन्न तथा गरिबहरूमा लघुवित्त सेवा पुऱ्याउन साना किसान कृषि सहकारी तथा समान प्रकृतिका अन्य सहकारी मार्फत थोक कर्जा उपलब्ध गराउँछ । सम्भौतामा उल्लेख गरिने शर्तानुसार लक्षित वर्गमा उक्त कर्जा प्रवाह गर्ने जिम्मेवारी तिनै साभेदार संस्थाहरूको हुन्छ । संस्थाहरूले प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न सक्नु भनेर यस वित्तीय संस्थाले साभेदार संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि लगायत अन्य प्राविधिक सहयोग समेत उपलब्ध गराउँछ ।

यसका अतिरिक्त विपन्न तथा साना किसानहरूको संस्थागत क्षमता तथा सामाजिक सबलीकरणका लागि सरकार तथा अन्य दातृसंस्था र साना किसान संस्थाहरूको विचमा रहेर पुलको काम पनि गर्दै आएको छ । साना किसान सहकारी अनुसरण कार्यक्रम मार्फत देशका विभिन्न ग्रामीण समुदायका महिला, दलित मधेशी जनजाति र अन्य पिछडिएका वर्गलाई सेवा पुऱ्याउँदै आएको छ ।

(इ) वित्तीय संस्थासँग आवद्धता

अ. आवद्धता प्राप्त गर्न अनिवार्य : यस वित्तीय संस्थासँग कारोबार गर्न इच्छुक सहकारी/लघुवित्त संस्थाहरूले यस वित्तीय संस्थाको कारोबारमा आवद्धताका लागि आवेदन गर्नु पर्छ । त्यस्ता संस्थाहरूको कानुनी, वित्तीय, व्यवस्थापकीय तथा सुशासनका विषयमा वित्तीय संस्थाले संस्थागत परीक्षण गर्दछ । संस्थागत परीक्षण गर्दा कुनै कमी कमजोरीहरू पाईएमा सो सुधार भइसकेपछि मात्र संस्थाहरूलाई आवद्ध गर्ने र सेवाहरूमा सरिक गराउने कार्य गर्दछ ।

आ. आवद्धताका लागि मापदण्डहरू : वित्तीय संस्थाको सेवामा आवद्ध हुन देहाय अनुसारका वित्तीय सूचकहरू, सुशासन सम्बन्धी मापदण्डहरू र संस्थागत अनुभव हासिल गरेको हुनु पर्छ ।

१. वित्तीय सूचकहरू

तालिका - १ वित्तीय सूचकहरू

क्र. सं.	सूचकहरू	वित्तीय संस्थासँग कारोबार शुरू गरेको वर्ष			
		पहिलो	दोस्रो/तेस्रो	तेस्रो वर्ष पछि	
१	पुँजीकोष अनुपात	क) प्राथमिक पुँजीकोष	≥२%	≥४%	≥५%
		ख) जम्मा पुँजीकोष	≥५%	≥८%	≥१०%
२	बाह्य ऋण/लगानीमा रहेको ऋण अनुपात	≤७०%	≤६५%	≤६०%	
३	नेटवर्थ	धनात्मक नेटवर्थ हुनु पर्ने			
४	सञ्चालन स्वसक्षमता	≥१००%	≥१०५%	≥११०%	
५	वार्षिक असुलीदर	≥८०%	≥९०%	≥९०%	
६	सक्रिय ग्राहक सङ्ख्या	≥८०%	≥९०%	≥९०%	
७	लररमा कर्मचारी प्रशासनिक खर्च अनुपात	<५%	<४%	<४%	
८	ऋण सम्पत्ति (लरर) मा वृद्धि दर	-	१०%	१५%	
९	महिला सञ्चालक प्रतिशत	≥३३%	≥३३%	≥३३%	

२. सुशासन सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड

- संस्थाको तीन वर्षीय व्यावसायिक योजना निर्माण भई सोहीअनुसार संस्थाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको हुनुपर्ने,
- साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई मान्य हुने किसिमले वित्तीय कारोबारको प्रचलित दोहोरो लेखा प्रणाली (Double Entry Accounting System) को आधारमा हर-हिसाब किताब अद्यावधिक रूपमा राख्ने गरेको र बाह्य लेखा परीक्षकद्वारा प्रत्येक वर्ष लेखापरीक्षण भएको हुनुपर्ने,
- संस्थामा निम्नानुसारका सञ्चालक पदाधिकारी र कर्मचारी रहेको अवस्थामा उक्त संस्था यस वित्तीय संस्थाबाट कर्जा प्राप्त गर्न अयोग्य हुनेछ,-
  - संस्थाका सञ्चालक पदाधिकारी, कर्मचारी तथा निजका एकाघर परिवारहरूको नाममा संस्थामा कुनै किसिमको भाखा नाघेको कर्जा बाँकी रहेको ।
  - संस्थाका सञ्चालक, कर्मचारी र अन्य कुनै पनि सदस्यहरूको नाममा संस्थाले तोकेको कर्जा लिन पाउने अधिकतम सीमाभन्दा बढी कर्जा प्रवाह भएको ।
  - सञ्चालक, कर्मचारी र अन्य कुनै पनि सदस्यहरूको नाममा संस्थामा बेरजु तथा फछोँट हुनुपर्ने समय सीमाभन्दा १ महिना वा सोभन्दा बढी अवधिले पेस्की बाँकी रहेको ।
  - संस्थाका सञ्चालक पदाधिकारी र कर्मचारीहरूले अन्य बैङ्क तथा वित्तीय संस्थासँग कर्जा लिई भाखा नघाई रहेको वा अन्य बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूले कालोसूचीमा राखेको एवम् अन्य बैङ्क तथा वित्तीय संस्थासँग लिएको कर्जा तिर्न नसकि अदालतले टाट पल्टेको फैसला सुनाएको ।

४. **संस्थागत अनुभव** : कम्तीमा २ वर्षदेखि लक्षित समूह/वर्गका व्यक्तिहरूमा बचत सङ्कलन र कर्जा प्रवाह गर्ने कार्य गर्दै आई रहेको हुनुपर्नेछ ।

(ई) कर्जा लगानी व्यवस्था

१. **थोक कर्जा प्रदायक** : लघुवित्त क्षेत्रका लागि थोक कर्जा प्रवाह गर्ने कार्य नै यस वित्तीय संस्थाको प्रमुख व्यवसाय हो । यसले साना किसान सहकारी संस्थाहरू तथा अन्य समान प्रकृतिका सहकारी संस्थाहरूलाई लघुवित्त प्रयोजनका लागि थोक कर्जा प्रवाह गर्दछ । आ.व. २०७७/७८ देखि ग्रामीण उद्यम लगानी परियोजना अन्तर्गत एसियाली विकास बैङ्कको ऋण सहयोगमा नेपाल सरकार मार्फत साना तथा मझौला कृषि उद्यम व्यवसाय कर्जा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आएको छ । जसमा सामूहिक/सहकारी परियोजना रु. २ करोडसम्म र व्यक्तिगत परियोजना रु. ५० लाखसम्म प्रति परियोजना कर्जा लगानी गर्ने व्यवस्था छ । लगानीलाई व्यवस्थित गर्न कर्जा नीति, कार्यविधि, मापदण्ड तर्जुमा गरिएका छन् । यी नीति नियम र कार्यविधिहरू प्रचलित कानून एवम् केन्द्रीय बैङ्कको निर्देशन एवम् लघुवित्तका मान्यता र अभ्यास अनुरूप रहेका छन् ।

२. **लक्षित समुदाय (जनसङ्ख्या)** : संस्थाहरूले तपसिल बमोजिमका समुदायमा कर्जा प्रवाह गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ :

- पहाड वा तराइमा १५ रोपनी र तराइमा १ विगाहा भन्दा कम जग्गा भएको वा आफ्नो उत्पादन र कमाईबाट वर्षभर खान लाउन नपुग्ने परिवार
- नियमित आम्दानी नभएका र आर्थिक रूपमा अत्यन्त कठिन अवस्थामा जिवन निर्वाह गरिरहेको व्यक्ति वा परिवार
- अन्य बैङ्क वित्तीय संस्था तथा सरकारी कर्जा बाँकी नभएको व्यक्ति तथा परिवार

- दलित, मधेशी, पिछडिएका वर्ग, महिला तथा लघु एवम साना उद्यमीहरु ।

३. धितोसम्बन्धी व्यवस्था : साना किसान कृषि सहकारी संस्था तथा अन्य सहकारी संस्थाहरुले कर्जा प्राप्त गर्नका लागि उपरोक्त मापदण्डहरु पुरा गरेको हुनुपर्दछ । वित्तीय संस्थाले कर्जा प्रवाह गर्दा संस्थाहरूसँग कुनै धितो लिँदैन तर यसले संस्थाका सञ्चालकहरुको व्यक्तिगत जमानी तथा संस्थागत जमानी आवश्यक मान्दछ ।

४. कर्जा स्वीकृत सीमा : वित्तीय संस्थाको इलाका कार्यालयहरुले रु. १२ करोडसम्म र केन्द्रीय कार्यालयले रु. २० करोडसम्म कर्जा स्वीकृत गर्न सक्ने अधिकार छ । सो भन्दा माथिको कर्जा सञ्चालक समितिले स्वीकृत गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

५. वित्तीय संस्थाबाट उपलब्ध गराइएका कर्जाका प्रकारहरु : वित्तीय संस्थाले विभिन्न प्रकारका कर्जाहरु उपलब्ध गराउँदै आएको छ । (क) लघुवित्त थोक कर्जा, (ख) पशुपालन तथा दुग्ध उत्पादन कर्जा, (ग) नविकरणीय उर्जा कर्जा, (घ) भुकम्प प्रभावित क्षेत्रका लागि जीविकोपार्जन पुनरस्थापना कर्जा, (ङ) ग्रामीण उद्यम कर्जा (च) विशेष क्षेत्रका लागि कृषि कर्जा (छ) चिया प्रशोधनशाला (परीक्षण कार्यशाला कर्जा), (ज) चिया कार्यशाला कर्जा, (झ) विपन्न तथा साना किसानमा कोभिड-१९ बाट परेको आर्थिक असर कम गर्न प्रदान गरिने 'पुनरुत्थान कर्जा' (ञ) ग्रामीण स्वावलम्बन कर्जा, (ट) बागमती प्रदेश

सरकारसँग साभेदारीमा सञ्चालन हुने सहूलियतपूर्ण कर्जा, (ठ) तरकारी खेती कर्जा (ड) सीप कर्जा आदि । कर्जाको सम्बन्धमा अन्य जानकारी वित्तीय संस्थाको वेबसाइट तथा कार्यालयहरुबाट प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने ब्याजदर र अवधि : हाल यस वित्तीय संस्थाले प्रवाह गर्ने कर्जामा प्रतिवेदन मितिमा कायम रहेको ब्याजदर तालिका - ३ मा प्रस्तुत छ ।

४. विगत वर्षहरुको वित्तीय अवस्था

मुलुकको समग्र आर्थिक परिवेशमा भएको विकास र लघुवित्त क्षेत्रमा तीव्र प्रतिस्पर्धा हुँदा हुँदै पनि यो वित्तीय संस्था लघुवित्तको सेवा विस्तार गर्दै वित्तीय स्थितिमा उल्लेखनीय सुधार गर्न सफल भएको छ । यस वित्तीय संस्थाले आ.व. २०७७/७८ को अन्तसम्म कुल ८ लाख ९४ हजार ३९३ परिवारलाई सेवा पुऱ्याएकोमा आ.व. २०७८/७९ मा थप ९३ हजार ४३५ विपन्न तथा साना किसान परिवारमा सेवा विस्तार गरी कुल ९ लाख ८७ हजार ८२८ परिवारमा लघुवित्त सेवा पुऱ्याएको छ । अघिल्लो आ.व. सम्म यस वित्तीय संस्थामा कुल १२३३ सहकारीहरु आवद्ध रहेकामा सो संख्या १३०९ पुगेको छ । जसमध्ये ३०१ वटा संस्था नेपाल राष्ट्र बैकबाट हस्तान्तरित ग्रामीण स्वावलम्बन कोषसँग सम्बन्धित छन् ।

आ.व. २०७७/७८ को अन्तमा कुल लगानीमा रहेको रकम रु. २४ अर्ब ५३ करोड ७० लाख रहेकोमा समीक्षा वर्षमा २२३५

तालिका - ३ कर्जाका प्रकार, ब्याजदर र अवधि

क्र. सं.	प्रकार	ब्याज दर	छुट	छुट पछिको ब्याजदर	ग्रेस अवधि	सावां भुक्तानी	ब्याज भुक्तानी	अधिकतम अवधि	ब्याजदर लागू हुने/भएको मिति
१	लघुकर्जा	१२.२५%	-	१२.२५%	३ महिना	त्रैमासिक	मासिक	३३ महिना	२०७९/०२/०१
२	पशुपालन कर्जा (नेपाल सरकार स्रोत)	९%	४%	५%	६ महिना	त्रैमासिक	मासिक	३ वर्ष	२०६७/१०/२८
३	नविकरणीय उर्जा कर्जा	११.२५%	-	११.२५%	६ महिना	त्रैमासिक	मासिक	३ वर्ष	२०७९/०२/०१
४	जिवीकोपार्जन कर्जा (ए.डी.वी. स्रोत)	२%	-	२%	६ महिना	त्रैमासिक	मासिक	३ वर्ष	२०७२/१२/१५
५	सहकारी चिया उद्योग कार्यशील पुँजी कर्जा (नेपाल सरकार स्रोत)	९%	४%	५%	१ वर्ष	अर्धवार्षिक	मासिक	६ वर्ष	२०७९/०३/२९
६	कृषि कर्जा	५%	-	५%	-	त्रैमासिक	मासिक	३ वर्ष	२०७७/१०/०१
७	तरकारी खेती कर्जा	९%	४%	५%	-	त्रैमासिक	मासिक	३ वर्ष	२०७६/०४/१९
८	स्वावलम्बन कर्जा	६%	१.२ %	४.८%	-	त्रैमासिक	मासिक		२०७६/०५/०८
९	ग्रामीण उद्यम कर्जा	७%	-	७%	१ वर्ष	त्रैमासिक	मासिक	५ वर्ष	२०७९/१०/१५
१०	पुनरुत्थान कर्जा	११.२५%	-	११.२५%	-	अर्धवार्षिक	मासिक	१ वर्ष	२०७९/०२/०१
११	सहूलियत पूर्ण कर्जा	१.५%	-	१.५%	-	त्रैमासिक	मासिक	३३ महिना	२०७७/०९/०१
१२	चिया प्रशोधनशाला सहूलियतपूर्ण कर्जा	९%	४%	५%	१ वर्ष	अर्धवार्षिक	मासिक	६ वर्ष	२०७५/१२/२९
१३	सुनौलो भविष्य (सीप)	माथि क्र.सं. १ अनुसार							२०७९/०२/०१
१४	समृद्धि कर्जा (सीप)	माथि क्र.सं. १, २, ३, ६, ७, ८, ९ र ११ अनुसारका कर्जा							

प्रतिशतले वृद्धि भई २०७९ असार मसान्तमा रु. ३० अर्ब २ करोड २० लाख पुगेको छ।

आ.व. २०७७/७८ मा कुल सञ्चालन आम्दानी रु. १ अरब २१ करोड ७५ लाख रहेकोमा आ.व. २०७८/७९ मा १०.०५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १ अरब ३४ करोड १ लाख पुगेको छ। साथै आ.व. २०७७/७८ मा खुद मुनाफा रु. ६१ करोड ३० लाख रहेकोमा आ.व. २०७८/७९ मा १५.६२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६९ करोड ७३ लाख पुगेको छ। कोभिड १९ को महामारीले उत्पन्न विषम परिस्थितिमा पनि बोनस शेयरको माध्यमबाट २६ प्रतिशतले शेयर पुँजी वृद्धि गर्न यो वित्तीय संस्था सफल भएको छ। वित्तीय संस्थाले आफ्नो कारोबारको शुरुवातदेखि नै कर्जाको गुणस्तरलाई उच्च राख्न सफल भएको छ।

(ख) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थितिबाट कम्पनीको कारोबारलाई कुनै असर परेको भए सो असर

१. लघुवित्तको विश्व प्रसङ्ग र साना किसान विकास अभियान

राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा लघुवित्तका विभिन्न मोडेलहरू अवलम्बन गरिएका छन्। ती मोडेलहरूभन्दा साना किसान विकास कार्यक्रमले अवलम्बन गरेको मोडेल भिन्न छ। यो सेवा प्रदायक मोडेल नभएर लक्षित वर्गको स्वामित्व निर्माण एवम् सहभागितात्मक मोडेल पनि हो। यसका लागि ग्रामीण साना किसान सहकारी संरचनाको प्रणाली विकास भएको छ। विगत केही वर्षदेखि लघुवित्तको सन्दर्भलाई लिएर विश्वस्तरमा केही गम्भिर बहसहरू सुरु भएका छन्। यस क्षेत्रमा देखिएका विचलन

तालिका - ४ वित्तीय वितरणको सारांश

(रु हजारमा)

क्रसं	वितरण	२०७८ असार	२०७८ असार	वृद्धि/हास
१	शेयर पुँजी (बोनस शेयर बाहेक)	१,५६४,४१४	१,२५१,५३१	२५%
२	जगेडा कोष	१,७४५,७८६	१,४६२,२४६	१९.३९%
३	सञ्चित मुनाफा	८२९,१३७	७८९,०६९	५.०८%
४	ऋण सापटी	२४,५०९,४६७	२०,३१६,७९४	२०.६४%
५	कुल लगानीमा रहेको रकम	३०,०२१,९९८	२४,५३६,९७४	२२.३५%
६	अन्य लगानी	२६१,३१०	१४१,४२४	-८४.७७%
७	सञ्चालन मुनाफा	९९५,२५९	८६७,५३९	१४.७२%
८	खुद मुनाफा	६९७,३४३	६०३,११२	१५.६२%
९	पुँजी पर्याप्तता (प्रतिशतमा)	१२.६६%	१२.५८%	०.६४ %

तालिका - ५ केही महत्वपूर्ण वित्तीय सूचकहरू

क्रसं	वितरण	सूचकाङ्क	आ.व. ७८/७९	आ.व. ७७/७८
१	खुद नाफा/कुल आम्दानी प्रतिशत	प्रतिशत	३०.६९	३२.३९
२	प्रति शेयर आम्दानी	रु.	४४.५८	४८.१९
३	व्याज आम्दानी/कर्जा तथा सापट	प्रतिशत	८.१२	७.७५
४	कर्मचारी खर्च/कुल सञ्चालन खर्च	प्रतिशत	८.४४	७.१३
५	कुल निक्षेप तथा सापटीमा व्याज खर्च	प्रतिशत	३.७५	३.०७
६	कर्मचारी बोनस/कुल कर्मचारी खर्च	प्रतिशत	११२.६३	१२२.१४
७	खुद नाफा/कुल सम्पत्ति	अनुपात	२.२७	२.३४
८	कुल सञ्चालन खर्च/कुल सम्पत्ति	प्रतिशत	४.१५	४.३०
९	बुक नेटवर्थ (प्रति शेयर)	रु.	२६५.७६	२२५.२४

र सुधारका कदमहरूलाई यस वित्तीय संस्थाले गम्भिरताका साथ लिएको छ । स्थानीय स्तरमा संस्था एवम् स्वामित्व सिर्जना, स्थानीय पुँजी निर्माण, सहकारी सिद्धान्त, मूल्य मान्यता र ग्राहक संरक्षण सिद्धान्त अनुपालनलाई महत्व दिईएको छ । राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन, गोष्ठी एवम् अनुसन्धानहरूमा क्रमशः साना किसान मोडेलको पहिचान र प्रसार विस्तार हुँदै गएको छ । विश्वव्यापीकरणका लागि यसको प्राज्ञिक पक्षमा अभ्र धेरै मेहनत गर्न बाँकी नै छ ।

२. विश्व अर्थतन्त्र

रुस-युक्रेन युद्धका कारण विश्व अर्थतन्त्रको वृद्धिदरमा गिरावट आउने देखिएको छ । अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषका अनुसार सन् २०२१ मा ६.१ प्रतिशतले विस्तार भएको विश्व अर्थतन्त्रको वृद्धिदर सन् २०२२ मा ३.६ प्रतिशतमा सीमित हुने देखिएको छ । विकसित अर्थतन्त्रको वृद्धिदर अघिल्लो वर्षको ५.२ प्रतिशतको तुलनामा सन् २०२२ मा ३.३ प्रतिशतमा सीमित हुने र उदीयमान अर्थतन्त्रको वृद्धिदर अघिल्लो वर्षको ६.८ प्रतिशतको तुलनामा सन् २०२२ मा ३.८ प्रतिशतमा सीमित हुने कोषको प्रक्षेपण छ । वगत एक दशकमा विकसित मुलुकहरूको औसत मुद्रास्फीति १.५ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२२ मा ५.७ प्रतिशत पुग्ने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको प्रक्षेपण छ । यसैगरी उदीयमान तथा विकासशील मुलुकहरूमा विगत एक दशकको औसत मुद्रास्फीति ५.१ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२२ मा ८.७ प्रतिशत पुग्ने कोषको प्रक्षेपण छ । रुस-युक्रेन युद्धका कारण अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार समेत प्रभावित भएको छ । सन् २०२१ मा १०.१ प्रतिशतले विस्तार भएको विश्व व्यापार आयतनको वृद्धिदर सन् २०२२ मा ५.० प्रतिशतमा सीमित हुने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको प्रक्षेपण रहेको छ ।

३. राष्ट्रिय आर्थिक परिदृश्य

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नेपालको आर्थिक वृद्धिदर ५.८४ प्रतिशत रहने केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको अनुमान रहेको छ । आर्थिक वृद्धिमा मुख्य रूपमा विद्युत उत्पादन, निर्माण गतिविधिमा भएको विस्तार र पर्यटन क्षेत्रको पुनरुत्थानले सहयोग पुऱ्याएको छ । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा आर्थिक वृद्धिदर ४.२५ प्रतिशत रहेको थियो । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल गार्हस्थ्य बचतको अनुपात ९.२७ प्रतिशत र कुल राष्ट्रिय बचतको अनुपात ३१.९५ प्रतिशत रहेको अनुमान छ । अघिल्लो आर्थिक वर्ष यी अनुपातहरू क्रमशः ७.७१ प्रतिशत र ३३.३० प्रतिशत रहेका थिए । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा कुल स्थिर पुँजी निर्माणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात २९.३७ प्रतिशत रहेको अनुमान छ । अघिल्लो आर्थिक वर्ष यस्तो अनुपात २९.८५ प्रतिशत रहेको थियो । वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७९ जेठमा उपभोक्ता मुद्रास्फीति ८.५६ प्रतिशत रहेको छ । तथापि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ६.०९ प्रतिशत रहेको हुँदा वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति भने लक्षित सीमाभित्रै रहने देखिन्छ ।

महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट २०७९ साउन १ मा प्रकाशित विवरणअनुसार आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा संघीय सरकारको कुल खर्च रु.१,२९६ अर्ब २४ करोड भएको छ । यसमध्ये चालु खर्च रु.९६१ अर्ब ४७ करोड, पुँजीगत खर्च रु.२१६ अर्ब ३७ करोड र वित्तीय व्यवस्थापनको खर्च रु.११८ अर्ब ४० करोड रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा राजस्व संकलन रु.१०६७ अर्ब ९६ करोड भएको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नेपाल सरकारले रु.२३१ अर्ब ३० करोड कुल आन्तरिक ऋण परिचालन गरेको छ, जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ४.८ प्रतिशत हुन आउँछ । साँवातर्फ रु.४७ अर्ब ३३ करोड भुक्तानी भएको छ । यसर्थ, आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा रु.१८३ अर्ब ९७ करोड खुद आन्तरिक ऋण परिचालन भएको छ । २०७९ असार मसान्तमा नेपाल सरकारको कुल आन्तरिक ऋण २२.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.९८४ अर्ब २८ करोड पुगेको छ । २०७८ असार मसान्तमा यस्तो ऋण रु.८०० अर्ब ३२ करोड रहेको थियो ।

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा कुल वस्तु निर्यात ५३.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१८५ अर्ब ८४ करोड पुगेको छ भने कुल वस्तु आयात २७.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१७६३ अर्ब २२ करोड पुगेको छ । फलस्वरूप, कुल वस्तु व्यापार घाटा २५.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१५७७ अर्ब ३९ करोड पुगेको छ । विप्रेषण आप्रवाह सुधारोन्मुख रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नौ महिनासम्म विप्रेषण आप्रवाह घट्टै आएकोमा दशौँ तथा एघारौँ महिनामा विप्रेषण आप्रवाहमा वृद्धि भएको छ । दशौँ महिनामा ०.२ प्रतिशतले वृद्धि भएको विप्रेषण आप्रवाह एघारौँ महिनामा ३.८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.९०४ अर्ब १८ करोड पुगेको छ । अघिल्लो वर्षको एघार महिनाको अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह १२.६ प्रतिशतले बढेको थियो । अमेरिकी डलरमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा ७.५१ अर्ब विप्रेषण आप्रवाह भएको छ, जुन अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिको ७.३९ अर्ब अमेरिकी डलरभन्दा १.५ प्रतिशतले बढी हो ।

आयातमा भएको उल्लेख्य वृद्धिका कारण चालु खाता एवम् शोधनान्तर घाटा उल्लेख्य रहन गएको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा चालु खाता रु.५९५ अर्ब ७३ करोडले घाटामा रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा चालु खाता घाटा रु.२९८ अर्ब ११ करोड रहेको थियो । बढ्दो चालु खाता घाटाले अर्थतन्त्रमा आन्तरिक उत्पादनभन्दा माग उच्च रहनुको साथै वित्तीय स्रोत र मागबीचको अन्तर पनि बढ्दै गएको स्थितिलाई दर्शाउँछ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा शोधनान्तर घाटा रु.२६९ अर्ब ८१ करोड रहेको छ । अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा शोधनान्तर स्थिति रु.१५ अर्ब १५ करोडले घाटामा रहेको थियो । शोधनान्तर घाटा बढेकोले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा विदेशी विनिमय सञ्चितिमा करिब २ अर्ब ३० करोड अमेरिकी डलरले कमी आई ९ अर्ब ४५ करोड अमेरिकी डलर कायम भएको छ । उक्त सञ्चिति ६.७३ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयातका लागि पर्याप्त हुने देखिन्छ । पछिल्लो समय अमेरिकी डलरसँग नेपाली मुद्रा अवमूल्यन भइरहेको कारण मुद्रास्फीति नियन्त्रणमा थप

दबाव सिर्जना भएको छ । २०७८ असार मसान्तको तुलनामा २०७९ असार मसान्तमा अमेरिकी डलरसँग नेपाली रुपैयाँ ६.६४ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा रहेको निक्षेप ५.७ प्रतिशतले बढेको छ भने निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाह भएको कर्जा १३.५ प्रतिशतले विस्तार भएको छ । उक्त अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले रु.२६६ अर्ब निक्षेप संकलन गरी रु.५५३ अर्ब कर्जा प्रवाह गरेका छन् । अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले रु.५८८ अर्ब निक्षेप संकलन गरी रु.७९९ अर्ब कर्जा प्रवाह गरेका थिए । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को एघार महिनामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले रु.२३ अर्ब ३८ करोडको ऋणपत्र जारी गरी वित्तीय स्रोत परिचालन गरेका छन् । अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले रु.३७ अर्ब १० करोडको ऋणपत्र जारी गरेका थिए ।

२०७८ चैत मसान्तमा वाणिज्य बैंकहरूको औसत निष्कृत्य कर्जा अनुपात १.३२ प्रतिशत, विकास बैंकहरूको १.४९ प्रतिशत र वित्त कम्पनीहरूको ७.० प्रतिशत रहेको छ । २०७८ असार मसान्तमा यी अनुपातहरू क्रमशः १.४१ प्रतिशत, १.३० प्रतिशत र ६.१९ प्रतिशत रहेका थिए । नेपाल राष्ट्र बैंकले वित्तीय क्षेत्र सुदृढीकरण गर्ने उद्देश्यले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने नीतिगत व्यवस्था गरेपश्चात् २०७९ असार मसान्तसम्म कुल २४५ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू गाभ्ने/गाभिने प्रक्रियामा सामेल भएका छन् । यीमध्ये १७८ संस्थाहरूको इजाजत खारेज भई ६७ संस्था कायम भएका छन् ।

४. लघुवित्तको अवस्था

(अ) राष्ट्रिय आर्थिक परिदृष्य

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ असार मसान्तसम्ममा वित्तीय क्षेत्रमा पहुँच अभिवृद्धि हुँदै जानुको साथै वित्तीय कारोबार उल्लेख्य विस्तार भएको छ । वाणिज्य बैङ्क, विकास बैङ्क र वित्त कम्पनी स्थापनाका लागि इजाजत दिने कार्य स्थगन गरिएको र पुँजी वृद्धि सम्बन्धी नीतिका कारण बैङ्क तथा वित्तीय संस्था मर्जर/प्राप्तिमा सामेल हुँदै गएकाले बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको सङ्ख्या घट्दै गएको छ । यद्यपि विगत केहि वर्षयता वित्तीय क्षेत्रको विकास तथा सुदृढीकरणका लागि भएका नीतिगत व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन र सुधारका कारण वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि हुनुका साथै वाणिज्य बैङ्कका शाखाहरू सबैजस्तो स्थानीय निकायमा स्थापना भइसकेको कारणले गर्दा वित्तीय कारोबारमा समेत उल्लेख्य विस्तार भएको छ ।

२०७९ असारमसान्तमा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको शाखा सङ्ख्या ५,१३४ पुगेको देखिन्छ । सो आर्थिक वर्षमा सदस्य सङ्ख्या १२.८ प्रतिशतले वृद्धि भई ५८ लाख २६ हजार, ऋणी सङ्ख्या १०.४ प्रतिशतले वृद्धि भई ३३ लाख ३ हजार पुगेको छ । लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूमा २३,३०३ जना कर्मचारीहरू कार्यरत रहेका

छन् जुन २०७८ असारमसान्तको तुलनामा ११.६ प्रतिशतले बढी हो ।

आ.व. २०७७/७८ मा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप १२ प्रतिशतले बढेकोमा आ.व. २०७८/७९ मा १२.१९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.५३ खर्ब १८ अर्ब रहेको छ । कर्जा प्रवाहमा १३.७४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ५१ खर्ब ६४ अर्ब लगानीमा रहेको छ । अघिल्लो आ.व. मा निक्षेप २२.८७ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ ।

आ.व. २०७८/७९ मा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको कुल निक्षेप २३.९२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु १ खर्ब ५९ अर्ब २ करोड ३० लाख पुगेको छ । अघिल्लो आ.व. मा निक्षेप २२.८७ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ । त्यसैगरी उक्त संस्थाहरूको आ.व. २०७८/७९ मा कर्जा रकम २३.०१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु ४ खर्ब ४९ अर्ब ६८ करोड ६० लाख पुगेको छ । अघिल्लो आ.व. मा कर्जा प्रवाह ३९.१४ प्रतिशतले वृद्धि भएको देखिन्छ ।

(आ) वित्तीय पहुँच विस्तारमा लघुवित्त क्षेत्र अग्रणी :

मुलुकले अवलम्बन गरेको दीर्घकालीन विकासका लक्ष्यहरूसँग सामञ्जस्यता कायम गर्ने गरी वित्तीय क्षेत्र विकास रणनीति तथा नेपाल राष्ट्र बैङ्कको रणनीतिक योजनासँग तादात्म्यता रहने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । वित्तीय सुशासन र सम्बर्द्धन (Financial Governance and Consolidation) लाई जोड दिँदै भूक्तानी प्रणालीको आधुनिकीकरण मार्फत वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि गर्ने वित्तीय क्षेत्र कार्यक्रमको उद्देश्य रहेको छ ।

नेपाल सरकार र राष्ट्र बैङ्कको वीउपुँजी लगानीमा स्थापना भई नेपाल राष्ट्र बैङ्कमार्फत सञ्चालन हुँदै आएको ग्रामीण स्वावलम्बन कोष कार्यक्रमको सञ्चालन यस वित्तीय संस्थामार्फत हुने गरी हस्तान्तरण गरिएको छ ।

२०७९ असार मसान्तसम्ममा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको सङ्ख्या १२५ रहेको छ, जसमध्ये २६ वाणिज्य बैङ्क, १७ विकास बैङ्क, १७ वित्त कम्पनी, ६५ लघुवित्त वित्तीय संस्था र १ पूर्वाधार विकास बैङ्क रहेका छन् । त्यसैगरी बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा सङ्ख्या ११,५२८ पुगेको छ ।

२०७९ असार मसान्तसम्ममा ६५ वटा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूमध्ये साना किसान विकास लघुवित्त, आरएमडिसी लघुवित्त, फर्स्ट माइक्रोफाइनान्स लघुवित्त र आरएसडिसी लघुवित्त वित्तीय संस्था गरी ४ वटा थोककर्जा प्रदायक लघुवित्त वित्तीय संस्था रहेका छन् भने बाँकी ६१ वटा खुद्रा कर्जा प्रवाह गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू रहेका छन् ।

२०७९ असार मसान्तमा ६१ वटा खुद्रा कर्जा लगानी गर्ने लघुवित्त संस्थाहरूको कर्जा लगानी रु. ३ खर्ब ५९ अर्ब रहेको छ । थोक कर्जा लगानी गर्ने ४ वटा लघुवित्त संस्थाहरूको लरर यस अवधिमा रु. ५७ अर्ब ५४ करोड पुगेकोमा साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको रु. ३० अर्ब २ करोड (५२.१७%),

आर.एम.डी.सी.को रु. ११ अर्ब ६८ करोड (२०.२९%), फर्प्ट माईक्रो फाईनान्सको रु. १० अर्ब ४० करोड (१८.०७%) र आरएसडीसीको रु. ५ अर्ब ४४ करोड (९.४५%) रहेको छ । यस प्रकारका थोक कर्जा प्रदायक संस्थाहरूमध्ये साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. लघुवित्त कर्जा प्रदायकहरूको प्रमुख संस्था बन्न पुगेको छ ।

(इ) मौद्रिक नीति र लघुवित्त

आर्थिक वर्ष २०७९/८० को मौद्रिक नीतिमा लघुवित्त सम्बन्धी देहाय बमोजिमको व्यवस्थाहरू गरिएको छ :

१. आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट वक्तव्य बमोजिम लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई सामाजिक बैकिङ्ग अवधारणा अनुरूप दुर्गम तथा पिछडिएको क्षेत्रमा वित्तीय सेवा प्रवाह गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२. बैंक तथा वित्तीय संस्थाले लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई विपन्न वर्ग कर्जा अन्तर्गत थोक कर्जा प्रवाह गर्दा आधार दरमा २ प्रतिशत बिन्दुसम्म मात्र प्रिमियम थप गरी ब्याजदर निर्धारण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
३. लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूले आफ्नो पुँजीकोष बराबरको ऋणपत्र जारी गरी स्रोत परिचालन गर्न सक्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
४. आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट वक्तव्य बमोजिम नेपाल सरकारको समेत लगानी रहेको ग्रामीण विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको पुनरसंरचना भएपश्चात पुँजी संरचना र संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ ।
५. आर्थिक वर्ष २०७९/८० को बजेट वक्तव्य बमोजिम कृषि कर्जामा सहज पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले स्थापना हुने लघुवित्त कोषको कानुनी, संस्थागत र कार्य सञ्चालन ढाँचाअनुसार कार्यान्वयनमा सहजीकरण गरिनेछ ।
६. वाणिज्य बैंक र लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरू एक आपसमा आफ्नै वर्गभित्र गाभिई वा प्राप्तमा गई २०७९ पुस मसान्तभित्र एकीकृत कारोबार सञ्चालन गरेमा मात्र यस बैंकबाट प्रदान हुँदै आएको मर्जर तथा प्राप्तिसम्बन्धी छुट तथा सुविधा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(ग) प्रतिवेदन तयार भएको मितिसम्म चालु आर्थिक वर्षको उपलब्धि र भविष्यमा गर्नु पर्ने कुराको सम्बन्धमा सञ्चालक समितिको धारणा

१. चालु आर्थिक वर्षका केही वित्तीय सूचकहरू

आ.व.२०७८/७९ को असोज मसान्तको खुद मुनाफा रु. १६ करोड ४१ लाख रहेकोमा चालु आ.व. २०७९/८० को असोज मसान्तमा रु. २३ करोड २८ लाख हुन गएको छ । २०७८ को असोजमा खुद कर्जा तथा सापट रु. २४ अर्ब ३४ करोड ९८ लाख रहेकोमा २०७९ साल असोज मसान्त सम्ममा रु. २९ अर्ब ८९ करोड ३४ लाख पुगेको छ । २०७८ असोजमा कुल निष्क्रिय कर्जाको ०.६६ प्रतिशत रहेकोमा २०७९ साल असोज मसान्तमा ०.७५ प्रतिशत भएको छ । चालु आर्थिक वर्षको असोज मसान्तसम्मको संक्षिप्त प्रगति विवरण निम्नानुसार रहेको छ । (तालिका-६)

२. कर्जा सेवाहरू

यस वित्तीय संस्थाले देहाय अनुसारका विभिन्न कर्जाहरू उपलब्ध गराउँदै आएको छ, जसका देहाय बमोजिमका विशेषताहरू छन् :

(क) **लघुकर्जा** : ग्रामीण समुदायका महिला, दलित, विपन्न वर्गलाई लघुवित्त सेवाको विस्तार गर्न आवश्यक पर्ने पुँजीलाई लघु कर्जाको रूपमा वित्तीय संस्थाले साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.हरू तथा समान प्रकृतिका अन्य सहकारी संस्थाहरूलाई थोक कर्जाको रूपमा उपलब्ध गराउँदछ । आफ्नो पुँजी अपर्याप्त भई ऋण लगानीमा समस्या भएमा संस्थाहरूले आवश्यकता अनुसार यो कर्जा माग गर्न सक्दछन् ।

(ख) **पशुपालन (मासुजन्य/दुग्धजन्य) कर्जा** : नेपाल सरकारको ऋण सहयोगमा वित्तीय संस्थाले आ.व. २०६७/६८ देखि हालसम्म निरन्तर रूपमा पशुपालन कर्जा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरेको छ । मासु तथा दुग्धजन्य पदार्थको उत्पादन बढाई मासु तथा दुग्धजन्य पदार्थको आयात प्रतिस्थापनमा सघाउ पुऱ्याउन वित्तीय संस्थाले यो कर्जा कार्यान्वयनमा ल्याएको हो । पशुपालक साना किसानहरूलाई वार्षिक ९% ब्याजदरमा पशुपालन कर्जा उपलब्ध गराउने गरी वित्तीय संस्थाको कारोबारमा आवद्ध सहकारी संस्थाहरू मार्फत वार्षिक ९% ब्याजदरमा पशुपालक किसानहरूलाई यो

तालिका - ६ केही महत्वपूर्ण वित्तीय सूचकहरू

(रु हजारमा)

क्रसं	विवरण	सूचकाङ्क	२०७९ असोज	२०७८ असोज	वर्द्धि/(ह्रास)
१	ऋण सापटी	रु. हजारमा	२५,६८३,८९२	२१,४०८,६२१	१९.९७%
२	कुल लगानीमा रहेको रकम	रु. हजारमा	३०,६२४,५५३	२५,०००,७०७	२२.४९%
३	लगानी	रु. हजारमा	६२४,२१०	१,९५९,५०५	-६८.१४%
४	सञ्चालन मुनाफा	रु. हजारमा	३३१,९९४	२३४,४५८	४१.६०%
५	खूद मुनाफा	रु. हजारमा	२३२,७७९	१६४,१३१	४१.८३%
६	पुँजी पर्याप्तता	प्रतिशत	१३.५४%	१३.४५%	०.६७%

कर्जा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । नेपाल सरकारबाट वित्तीय संस्थालाई आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा रु.१४ अर्ब ५८ करोड पशुपालन कर्जा प्राप्त भएकोमा नेपाल सरकारलाई रु.३ अर्ब ६९ करोड फिर्ता भई रु. १० अर्ब ८९ करोड परिचालन हुँदै आएको छ ।

(ग) **नवीकरणीय उर्जा कर्जा** : युएनसिडिफको प्राविधिक सहयोगमा लघुवित्त वित्तीय संस्थाले २०७१ सालमा आरम्भ गरेको नवीकरणीय उर्जा कार्यक्रमलाई यस वित्तीय संस्थाले हाल आफ्नै स्रोतमा निरन्तरता दिँदै “साना किसानको घर, उज्यालो र धुवाँमुक्त घर” भन्ने नाराकासाथ यो कर्जा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । यो कर्जा बायो ग्याँस, सुधारिएको चुल्हो र सोलार पावर स्थापनाका लागि उपलब्ध गराईन्छ । नेपालमा विद्युतिय उर्जा खपत वृद्धि गरी समुदायमा धुवाँबाट उत्पन्न हुने स्वास्थ्य समस्या निराकरण गर्न Induction Stove (विद्युतिय चुल्हो) उपयोग गर्न सघाउ पुऱ्याउदै आएको छ ।

(घ) **भुकम्प प्रभावित क्षेत्रका लागि विशेष कर्जा** : वि.सं. २०७२ को प्रलयकारी भुकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रका साना किसानहरुको आयआर्जन क्षमतामा परेको प्रतिकूल परिस्थितिमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले लक्षित गरी नेपाल सरकार एवम् एसियाली विकास बैङ्कको सहयोगमा २०७३ सालदेखि साना किसान सहकारी संस्थाहरु माफत जीविकोपार्जन पुनरस्थपना कर्जा प्रदान गर्दै आएको छ । यस वित्तीय संस्थालाई प्राप्त कर्जा रु.५८ करोड ८५ लाख प्राप्त भई परिचालन भएकोमा उक्त कर्जा रु.४१ करोड २४ लाख ९७ हजार फिर्ता भई रु.१७ करोड ६० लाख ३ हजार परिचालनमा रहेको छ ।

(ङ) **तरकारी खेती कर्जा** : साना किसानलाई तरकारी खेतीमा व्यावसायिक रूपमा लाग्न अभिप्रेरित गर्ने उद्देश्यले पहाडमा एक रोपनी र तराईमा १.५ कठ्ठा भन्दा बढी क्षेत्रफलमा तरकारी खेती गर्ने साना किसानलाई लक्षित गरी आ.व. २०७६/७७ देखि व्यावसायिक तरकारी खेती कर्जा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । चालु आ.व. २०७९/८० मा पनि यो कर्जाको निरन्तरता रहेको छ । नेपाल सरकारबाट यस वित्तीय संस्थालाई आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा रु.७२ करोड कर्जा प्राप्त भई रु. १ करोड नेपाल सरकारलाई भुक्तानी गरी बाँकी रु. ७१ करोड परिचालनमा रहेको छ ।

(च) **सहकारी चिया उद्योगका लागि कार्यशील पुँजी कर्जा** : मूल्यशृङ्खलामा साना किसानको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको सहयोग र नेपाल राष्ट्र बैङ्कको स्वीकृतिमा साना किसान सहकारी चिया उद्योगलाई कार्यशील पुँजी प्रदान गरिँदै आएको छ ।

(छ) **कृषि कर्जा** : किसानका लागि उन्नत विउविजन कार्यक्रम लागु भएका मध्य पश्चिम र पश्चिमाञ्चल क्षेत्र अन्तर्गतका

रुकुम पूर्व, रुकुम पश्चिम, गुल्मी, अर्घाखाँची, सल्यान, प्यूठान र रोल्पा जिल्लाका ८३ सहकारी माफत यो कर्जा कार्यक्रम परिचालन हुँदै आएको छ । यस वित्तीय संस्थालाई प्राप्त कर्जा रकम रु.८० करोड मध्ये रु.१६ करोड भुक्तानी गरी हाल रु.६४ करोड कर्जा परिचालनमा रहेको छ ।

(ज) **ग्रामीण उद्यम कर्जा** : साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. माफत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गरी नेपाल सरकार र एसियाली विकास बैङ्कबाट डिसेम्बर १०, २०१९ मा ग्रामीण उद्यम लगानी परियोजना (Rural Enterprise Financing Project) सम्झौता भए बमोजिम साना तथा मझौला किसान उद्यमीको कर्जामा सहज पहुँच सुनिश्चित गरी ग्रामीण कृषि उद्यमको प्रवर्धन गर्ने मुख्य उद्देश्यले यो कर्जा कार्यक्रम लागु भएको छ । लघुवित्तको सीमा भन्दा बढी (सामूहिक/सहकारी प्रति परियोजना रु.२ करोडसम्म र व्यक्तिगत परियोजना रु.५० लाख सम्म) को व्यवसाय गर्न सक्षम कृषि उद्यमीहरुलाई लक्षित गरी यो कर्जा कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ । उक्त कर्जा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा यस वित्तीय संस्थालाई रु. २ अर्ब प्राप्त भई परिचालनमा रहेको छ ।

(झ) **ग्रामीण स्वावलम्बन कर्जा** : नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदको मिति २०७५ मङ्सिर २४ को निर्णय बमोजिम तयार भई नेपाल सरकार (माननीय मन्त्रीस्तर) को मिति २०७५ फागुन २७ को निर्णयले स्वीकृत “ग्रामीण स्वावलम्बन कर्जा कार्यपद्धति, २०७५” बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैङ्क माफत सञ्चालन हुँदै आएको ग्रामीण स्वावलम्बन कोषलाई २०७६ साउन १ गतेदेखि यस वित्तीय संस्था माफत ग्रामीण स्वावलम्बन कर्जाको रूपमा कार्यान्वयन गरिएको छ । यस वित्तीय संस्थालाई रु.९८ करोड ५६ लाख १६ हजार १७६ र पैसा ७१ मात्र सम्झौताको बखतमा प्राप्त भई हालसम्म नेपाल सरकार र नेपाल राष्ट्र बैङ्कलाई कुल ३७ करोड ६२ लाख २६ हजार २६२ र पैसा ५१ मात्र भुक्तान गरी हाल रु.६० करोड ९३ लाख ८९ हजार ९१४ र पैसा २० मात्र परिचालन हुँदै आएको छ ।

(ञ) **पुनरुत्थान कर्जा** : विपद तथा महामारीको प्रभावबाट साना किसानहरुलाई पुनरुत्थानमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले २०७७ मङ्सिरबाट पुनरुत्थान कर्जा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

(ट) **सहुलियतपूर्ण कर्जा** : बागमती प्रदेश सरकारसँगको सहकार्य र ऋण सहयोगमा बागमती प्रदेश भित्रका साभेदार सहकारी संस्थाहरु माफत सञ्चालन हुने गरी २०७७ मङ्सिरबाट उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि सहूलियतपूर्ण कर्जा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । चालु आ.व. २०७९/८० मा पनि यो कर्जाको निरन्तरता रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा बागमती प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रु. १ अर्ब ४० करोड कर्जा यस वित्तीय संस्थाले परिचालन गरेको छ ।

(ठ) चिया प्रशोधनशाला (परिक्षण कार्यक्रम) सम्बन्धी सहूलियत कर्जा : साना किसानको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको सहयोग र नेपाल राष्ट्र बैङ्कको स्वीकृतिमा साना किसान सहकारी चिया उद्योगलाई कार्यशील पुँजी प्रदान गरिँदै आएको छ ।

(ड) वैदेशिक रोजगारी कर्जा (सीप) : विदेश जान चाहने युवाहरूलाई लक्षित गरी “सुनौलो भविष्य कर्जा” र विदेशबाट फर्कि आएका युवाका लागि “समृद्धि कर्जा” कार्यक्रम २०७७/०७८ देखि कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

३. प्राविधिक सेवा

(क) साना किसान सहकारी अनुसरण तथा सेवा विस्तार कार्यक्रम

लघुवित्त वित्तीय संस्थाले ग्रामीण क्षेत्रमा प्रभावकारी दिगो लघुवित्त सेवा प्रवाहका लागि स्थानीय प्रणाली विकास गर्न नवप्रवर्तनीय अभ्यासका रूपमा साना किसान सहकारी अनुसरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । साना किसान सहकारी अनुसरण कार्यक्रमअन्तर्गत साना किसान सहकारीको सेवा नपुगेका क्षेत्रका विपन्न तथा साना किसानहरूलाई सङ्गठित गरी आवश्यक लघुवित्त सेवा दिन सक्षम साना किसान सहकारी संस्थाको गठन गरी दिगो र निरन्तर सेवा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइन्छ । अनुसरणबाट निर्मित साना किसान सहकारी संस्थाले आफ्ना सदस्यको आर्थिक/सामाजिक विकासका लागि योजना तर्जुमा तथा लघुवित्त सेवाको कार्यान्वयन गर्ने सामर्थ्यसहितको संस्थागत विकासको यो परिकल्पना नेपालको मात्र नभएर अन्य मुलुकलाई समेत अनुसरण योग्य हुने ठानिएको छ । यसबाट ग्रामीण क्षेत्रमा लघुवित्त सेवा प्रदान गर्नमा ठूलो सहयोग पुगेको छ । अनुसरण कार्यक्रममा नेपाल सरकारको महत्वपूर्ण सहयोग रहँदै आएको छ । वित्तीय संस्थाले विश्व बैङ्क अन्तर्गत सीजीएपीबाट प्राप्त पुरस्कार राशीलाई अनुसरण कोषका रूपमा स्थापना गरी सो समेत यस कार्यक्रममा प्रयोग गर्दै आएको छ । त्यस्तै विगतमा अनुसरण कार्यमा जी. आई. जेड. र कृषि विकास बैङ्कको समेत सहयोग रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०७८/७९ मा थप १० सहकारी गठन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा थप ११ वटा साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरूको स्थापना भई साना किसान सहकारीको सेवा नपुगेका थप ११ क्षेत्रमा सो सेवा विस्तार भएको छ । आ.व. २०७८/७९ मा यस कार्यक्रम तर्फ नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम रु.१,००,००,०००/- खर्च भएको छ ।

(ख) तालिम/गोष्ठी/अवलोकन (क्षमता विकास) कार्यक्रम

वित्तीय संस्थाले साना किसानहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न किसिमका व्यावसायिक कृषि, संस्थागत सुशासन, संस्था सञ्चालन र लेखा व्यवस्थापन, नेतृत्व विकास सम्बन्धी तालिम, कार्यक्रमको समीक्षा, रणनीति तर्जुमा गोष्ठी आदि जस्ता क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । यस अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा १०० वटा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरी नेपाल सरकारबाट अनुदान बजेट रु. १ करोड प्राप्त

भएकोमा जम्मा ८२९ कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । यसमा रु. ९९ लाख १८ हजार ८ सय ७ रुपैयाँ ११ पैसा नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदानबाट खर्च भएको छ भने साना किसान सहकारी संस्थाहरूको रु.४० लाख ३६ हजार २ सय ८४ रुपैयाँ बराबरको सहभागिता भई जम्मा खर्च रु.१,३९,५५,०९१/११ भएको छ । साथै यस कार्यक्रमबाट ३२ हजार ८६९ जना साना किसानहरू लाभान्वित भएका छन् । नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम रु.१,००,००,०००/- मध्ये रु.९९,१८,८०७/११ खर्च भई बाँकी रकम रु. ८१,९९२/८९ मात्र फिर्ता गरिएको छ ।

(ग) सामाजिक/सामुदायिक एवम् पूर्वाधार विकास कार्यक्रम

वित्तीय संस्थाले सामाजिक/सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीयस्तरमा आवश्यक सामुदायिक भवन निर्माण तथा अन्य भौतिक पूर्वाधारको विकासका कार्यहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । यस अन्तर्गत ग्रामीण क्षेत्रमा सुलभ शौचालय, विद्यालय मर्मत, पुलपुलेसो, कुलोमर्मत, कृषिसडक स्याहार-सम्भार, वृक्षारोपण, सामुदायिक भवन, तालिम भवन, बालविकास, कृषि औजार, स्ट्रेचर व्यवस्था, सूचना प्रविधि हस्तान्तरण आदि सामाजिक/सामुदायिक विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संस्थाहरूलाई स-सानो सहयोग उपलब्ध गराइन्छ । आ.व. २०७८/७९ मा यस कार्यक्रम तर्फ नेपाल सरकारको बजेट व्यवस्था नभएकाले वित्तीय संस्थाको ग्राहक संरक्षण कोषहरूबाट नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन अन्तर्गत रही निरन्तरता दिइँदै आएको छ ।

(घ) कृषि तथा पशुपालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम

वित्तीय संस्थाले कृषि तथा पशुपालन गर्ने साना किसानहरूको कृषि तथा पशुपालन व्यवसायको व्यवसायीकरणका लागि कृषि तथा पशुपालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ । आ.व. २०७८/७९ मा नेपाल सरकारबाट ११५ वटा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरी रु. १ करोड अनुदान प्राप्त भएकोमा नेपाल सरकार अनुदानबाट रु. १ करोड र साना किसान सहकारी संस्था तथा सदस्य स्वलगानीबाट रु. १ करोड ४ लाख १८ हजार ८२८ रुपैयाँ गरी जम्मा रु. २ करोड ४ लाख १८ हजार ८२८ रुपैयाँ लागतमा २६४ वटा कार्यक्रम सञ्चालन भई १८ हजार ३९ जना साना किसान परिवारहरू लाभान्वित भएका छन् । यस अन्तर्गत पशुपालन व्यवस्थापन तथा उपचार तालिम, उन्नत नश्लका ब्याडको बोका/राँगा/भालेको व्यवस्था, पशु भ्याक्सिन, खोर, गोठ सुधार, प्राविधिक सेवा तथा प्रचार प्रसार एवम् अध्ययन अनुसन्धान सम्बन्धी सहयोग उपलब्ध गराउने गरिएको छ ।

(ङ) संस्थागत सुदृढीकरण कार्यक्रम

आ.व. २०७८/७९ मा २५ वटा तुलनात्मक रूपमा कमजोर साना किसान सहकारी संस्थाहरूको सुदृढीकरण गरी विपन्न तथा साना किसानहरूमा व्यापकरूपले सेवा प्रवाह गर्न सामर्थ्य बनाउने लक्ष्य रहेको थियो । यसका लागि छोटो अवधिको जनशक्तिको व्यवस्था गरी स्थलगत रूपमा नै प्राविधिक

सहयोगको व्यवस्था मिलाइएको थियो । जस अन्तर्गत ११ जना व्यवसाय प्रवर्द्धन अधिकृत परिचालनबाट १७२ वटा कमजोर संस्था पुनरसंरचना र सुदृढीकरणका कार्य भएको छ । आ.व. २०७८/७९ मा १ लाख १ हजार ४५९ परिवार लाभान्वित गराई १७२ कमजोर कार्यसम्पादनस्तर भएको संस्थाहरूको सुदृढीकरणका कार्य सम्पन्न भएको छ ।

(च) पशुधन सुरक्षण कार्यक्रम

वित्तीय संस्थाले पशुपालक साना किसानहरूको पशुधन क्षति न्यूनीकरणका लागि पशुधन सुरक्षण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । पशुधन सुरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०७८/७९ मा वित्तीय संस्थाको समन्वयमा साना किसान सहकारी संस्थाहरूले २९ हजार ८९ किसान परिवारका रु.३ अर्ब १८ करोड ६९ लाख मूल्यका ७८ हजार १७७ पशुवस्तुको सुरक्षण गरेका छन् । पशुधन सुरक्षण (पशुविमा) प्रिमियम अनुदान तर्फ आ.व. २०७८/७९ मा रु. ८ करोड ७५ लाख ६० हजार र पशुधन सुरक्षण प्रवर्द्धन तर्फ २५ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरी रु. ७४ लाख ४० हजार समेत गरी जम्मा रकम ९ करोड ५० लाख अनुदान बजेट प्राप्त भएकोमा ८०% प्रिमियम अनुदान तर्फ रु.८ करोड ७५ लाख ६० हजार भुक्तानी भएको छ । पशुपालक किसानको योगदान रु.६ करोड ५६ लाख ६४ हजार ३०२ रहेको छ । पशुधन सुरक्षण प्रवर्द्धनतर्फ ९७ वटा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सम्पन्न भई ४५ हजार ७४२ जना किसान लाभान्वित भएका छन् । यसमा रु.७४ लाख ४० हजार नेपाल सरकारको अनुदानबाट र सहकारी/किसानको योगदानबाट

रु. २ लाख ६३ हजार ५९६ समेत कुल रु.७७ लाख ३ हजार ५९६ खर्च भएको छ । स्थानीय स्तरको सामुदायिक पशुधन सुरक्षण समितिले नेपाल सरकारबाट प्राप्त प्रिमियम अनुदान र पशुपालकको योगदान सहितको प्रिमियम रकम परिचालन गरी उक्त रकमबाट क्षतिपूर्ति र प्राविधिक सहयोगको खर्च गरी बचेको रकमलाई कोषको रूपमा परिचालन गर्ने व्यवस्था छ ।

यस वित्तीय संस्थाले विभिन्न कृषाकलापका लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नेपाल सरकारबाट प्राप्त रु.१३ करोड ५० लाख मध्ये माथि उल्लिखित कार्यक्रमहरूका लागि अनुदान सहयोग तर्फबाट रु.१३,४९,१८,८०७/११ खर्च भई रु.८१,१९२/८९ नेपाल सरकारको राजश्व खातामा फिर्ता गरिएको छ । वित्तीय संस्था, सहकारी संस्था, स्थानीय निकाय, तथा साना किसानको योगदान समेत रु.८,०३,८२,९३०/- गरी जम्मा रु.२१,५३,०१,७३७/११ बराबरको लागतमा १३७३ कार्यक्रम/क्रियाकलाप सम्पन्न भई ३ अर्ब १८ करोड ६९ मूल्यका ७८१७७ पशुवस्तु सुरक्षण भएका छन् । जसबाट २ लाख २७ हजार १९८ जना साना किसान परिवार लाभान्वित भएका छन् ।

(छ) संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोष

नेपाल राष्ट्र बैङ्कको “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निर्देशन २०७७ को बुँदा ६.१४ को व्यवस्था अनुसार वित्तीय संस्थाले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोषमा तपसिल बमोजिम व्यवस्था गरेकोछ । यस कोषमा भएको परिवर्तन इक्विटीमा भएको परिवर्तन सम्बन्धी विवरणमा अन्य जगेडा तथा कोषमा देखाइएको छ । (तालिका - ७)

तालिका नं. ७ संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोषको वितरण

क्र.सं.	वितरण	रकम रु.	रकम रु.
क	गत आ.व.को सुरु मौज्जात	-	२,६९,१३,३४१/७४
ख	यस वर्ष भएको खर्च	७०,२७,०९६/६९	
	वित्तीय साक्षरता तथा अन्तरसमूह सुदृढीकरण तालिम	५७,९९,९५५/३६	
	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पकुवा, पर्वतलाई समुदायले उपयोग गर्ने गरी मिनि ट्याक्टर (पावर ट्रिलर) वितरणको लागि रकम प्रदान ।	३,००,०००/-	
	ग्रामीण स्वावलम्बन साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि., अर्जुनचौपारी स्याङ्जालाई श्री सरस्वती आधारभुत विद्यालयमा फर्निचर तथा ह्वाइट बोर्डको लागि रकम प्रदान ।	३,००,०००/-	
	माभूकोट साना किसान कृषि सहकारी संस्था, माभूकोट, तनहुँलाई श्री बाल शैक्षणिक माध्यमिक विद्यालयमा स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने गरी पानी शुद्धिकरण प्रणाली जडान गर्न रकम प्रदान ।	२,००,०००/-	
	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मनहर्वा, बारालाई श्री अमर माध्यमिक विद्यालयमा सरसफाई तथा भौतिक सामग्री वितरण गर्न रकम प्रदान ।	१,८५,०००/-	
	अन्य खर्च	२,४२,१४१/३३	
ग	यस आ.व. मा खुद मुनाफाबाट १% थप		६९,७३,४२८/३८
	यस आ.व.को अन्तिम मौज्जात (क-ख+ग)		२,६८,५९,६७३/४३

(ज) ग्राहक संरक्षण कोष :

नेपाल राष्ट्र बैङ्कको “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निर्देशन २०७८ को बुँदा ४.१ (ज) को व्यवस्था अनुसार वित्तीय संस्थाले ग्राहक संरक्षण कोषमा तपसिल बमोजिम व्यवस्था गरेको छ । यस कोषमा भएको परिवर्तन इक्विटीमा भएको परिवर्तन सम्बन्धी विवरणमा अन्य जगेडा तथा कोषमा देखाइएको छ । (तालिका - ८)

४ सरकार तथा अन्य सहयोगी निकाय समेतको सहयोगमा सञ्चालित अन्य कार्यक्रमहरू

(अ) साना किसान कृषि प्रशिक्षार्थी कार्यक्रम (तालिम)

कृषि सम्बन्धी ज्ञान, सीप र अभ्यास प्रदान गरी युवाहरूमा व्यावसायिक कृषि क्षमता बढाउन नेपालका लागि इजरायली राजदुतावासको सहकार्यमा “साना किसान कृषि प्रशिक्षार्थी कार्यक्रम” सञ्चालन गरिएको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत साना किसान परिवारका विद्यार्थीहरूलाई उन्नत कृषि प्रणाली सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न इजरायलका विभिन्न कलेज तथा कृषि तालिम केन्द्रमा अध्ययनका लागि सहभागी गराइन्छ । इजरायलका विभिन्न ५ तालिम केन्द्र/कलेजहरूमा १०-११ महिना अवधिसम्म

सञ्चालन हुने उक्त तालिममा साताको १ दिन सैद्धान्तिक कक्षा र ५ दिन अनुसन्धानमुखी प्रयोगात्मक कार्य सञ्चालन हुने छ । प्रयोगात्मक कार्यका लागि तालिमका सहभागीहरूले इजरायली नियम र मापदण्ड अनुसारको पारिश्रमिक प्राप्त गर्नेछन् । तालिमको अन्त्यमा सहभागीहरूले सिकेका कुराहरूको प्रस्तुती सहित सो तालिम केन्द्रमा अनुसन्धान प्रतिवेदन बुझाउनुपर्ने छ । यस वित्तीय संस्थसँग आवद्ध भएका साना किसान कृषि सहकारी संस्थाका साना किसान सदस्यका छोराछोरी मध्ये दश जोड दुई (१२) पास गरेका २०-३० वर्ष उमेर समूहका योग्य र इच्छुक युवाहरूमध्येबाट गोलाप्रथा एवम् अन्तर्वाता विधिबाट प्रशिक्षार्थीहरूको छनौट गरिन्छ । यस वित्तीय संस्थाले हालसम्ममा ३,१६१ जनालाई यस कार्यक्रममा सहभागी गराई सकेको छ । २०७७ साल पछि कोभिड माहामारीका कारण थप प्रशिक्षार्थीहरू इजरायल पठाउन सकिएको छैन । इजरायल जाने प्रशिक्षार्थीहरूले अनिवार्य रूपमा सिटिभिटि अन्तर्गत देशको विभिन्न प्राविधिक शिक्षालयमा भर्ना भई जानु अघि २०० घण्टा र फर्किसकेपछि ४०० घण्टा सैद्धान्तिक र व्यवहारिक तालिम लिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

यस प्रकारका तालिमबाट साना किसान परिवारका

तालिका - ८ ग्राहक संरक्षण कोषको वितरण

क्र. सं.	विवरण	रकम (रु)	रकम (रु)
क	गत आ.व.को शुरु मौज्जात		९५,३३,१४,५५/६८
ख	यस वर्ष भएको खर्च		
	ख.१ कोभिडका कारण निधन भएका यस वित्तीय संस्थाको कारोबारमा आवद्ध साभेदार सहकारीका सदस्य एवम् सदस्यका परिवार सदस्यका लागि निधन भएको प्रति व्यक्तिका लागि रु. १० हजारका दरले २० व्यक्तिलाई उपलब्ध गराइएको रकम	२,००,०००/-	१२,००,७४,८९/८४
	ख.२ कर्णाली नदीको बहावको असरबाट इलाका कार्यालय, नेपालगञ्ज अन्तर्गत बर्दिया जिल्लाका ७४३ घर परिवारलाई कुल २९,७२० के.जी.गहुँको बीउ वितरण	२०,२०,९६०/-	
	ख.३ ग्राहक संस्थाको पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी विभिन्न तालिमहरू तथा वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी तालिममा भएको खर्च	९७,८६,५२९।८४	
ग	आ.व. २०७८/७९ मा अघिल्लो आर्थिक वर्षमा छुट्ट्याइएको कोषको रकम खर्च नभएकाले रु. ६,९४,७८,०००/- लाई Earmark गरी छुट्टै लगानी गरिएकाले सोबाट प्राप्त ब्याज आम्दानी थप		५२१४५२३/१५
घ	यस आ.व.मा खुद मुनाफाबाट १ प्रतिशत थप		६९,७३,४२८/३८
ङ	२० प्रतिशत भन्दा बढी लाभांशको २५ प्रतिशत थप		२८,८१,८१,४७/६१
	यस आ.व.को अन्तिम मौज्जात (क-ख+ग+घ+ङ)		१२,४३,३०,०६४/९८

* २०७९ असार मसान्तसम्ममा कोभिडका कारण निधन भएका यस वित्तीय संस्थाको कारोबारमा आवद्ध साभेदार सहकारीका सदस्य एवम् सदस्यका परिवार सदस्यका लागि निधन भएको प्रति व्यक्तिका लागि रु. १० हजारका दरले यस वित्तीय संस्थाको ग्राहक संरक्षण कोषबाट उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको र उक्त व्यवस्थामा सम्बन्धित सहकारीहरूले आफ्नो क्षमता अनुसारको रकम थप गरी उपलब्ध गराउन सक्ने व्यवस्था भएकोमा यस वित्तीय संस्थाबाट कुल निधन भएका २० व्यक्तिका लागि रु. २,००,०००/- (दुई लाख) सहयोग उपलब्ध गराइएको छ , कर्णाली नदीको बहावको असरबाट इलाका कार्यालय, नेपालगञ्ज अन्तर्गत बर्दिया जिल्लाका ७४३ घर परिवारलाई कुल २९,७२० के.जी.गहुँको बीउ रकम रु. २०,२०,९६०/- (बीस लाख बीस हजार नौ सय साठी) बराबरको राहत सहयोग ग्राहक संरक्षण कोषबाट उपलब्ध गराएको छ । साथै, ग्राहक संस्थाको पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी विभिन्न तालिमहरू तथा वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी तालिममा भएको खर्च रकम रु. ९,७८,६,५२९।८४ बराबरको सहयोग ग्राहक संरक्षण कोषबाट उपलब्ध गराएको छ ।

विद्यार्थीहरूमा सीप तथा क्षमतामा अभिवृद्धि भई नेपालकै कृषि क्षेत्रका लागि महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास लिईएको छ । इजरायलको यो कृषि तालिमबाट फर्केका विद्यार्थीहरूले सिकेका सीप, प्रविधि र ज्ञानको प्रसारबाट सम्बन्धित गाउँका अन्य साना किसानहरू समेत लाभान्वित भई कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ । आवद्ध साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरू मार्फत यस वित्तीय संस्थाको वित्तीय सेवा समेत प्राप्त गरी यी विद्यार्थीहरू स्वयम्ले स्वदेशमा नै व्यावसायिक कृषि परियोजनाहरू सञ्चालन गरी विपन्न र साना किसानहरूको जीवनमा परिवर्तन ल्याउन उदाहरण बन्नेछन् भन्ने आशा राखिएको छ ।

(आ) साना किसान सूचना- प्रविधि विकास कोष

आजको सूचना-प्रविधिको युगमा सबै ग्रामीण सहकारी संस्थाहरूको सूचना-प्रविधिमा सहज पहुँच हुनुपर्छ भन्ने वित्तीय संस्थाको मान्यता रहेको छ । लघुवित्त वित्तीय संस्थाका तथा सहकारी संस्थाका जनशक्तिहरूमा सूचना-प्रविधिसम्बन्धी ज्ञान, सीप र प्रवृत्ति विकास गर्न, यससम्बन्धी आवश्यक न्यूनतम उपकरण, यन्त्र र सुविधाहरू विस्तार गर्न र यस प्रकारका कार्यहरूलाई यथाशक्य निरन्तरता दिन संस्थामा एक सूचना-प्रविधि विकास कोष खडा गरिएको छ । यस कोषमा दातृ तथा सहयोगी निकायहरूबाट प्राप्त सहयोग, सहभागी संस्थाहरूको योगदान र वित्तीय संस्थाको सहयोग रहनेछ । लघुवित्तमा नयाँ र उच्च तहको प्रविधि प्रयोग गरी लघुवित्त सेवालाई सहज रूपमा दुर्गम हिमाली र पहाडी जिल्लाहरूमा अझ प्रभावकारी रूपले विस्तार गर्न संस्थाले सूचना-प्रविधिलाई महत्वका साथ उपयोग गर्ने सोच रहेको छ ।

(इ) साना किसान राहत कोष

२०७२ वैशाख १२ को महाभुकम्प तथा त्यस पश्चातका पराकम्पनका कारण विभिन्न जिल्लाहरूमा साना किसान सदस्यहरू प्रभावित भएको कुरा मध्यनजर गर्दै उक्त क्षेत्रका साना किसान सहकारी संस्था मार्फत साना किसान परिवार सम्म सहयोग परिचालन गर्ने उद्देश्यले एक कोषको आवश्यकता महसूस गर्दै साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाले साना किसान राहतकोषको स्थापना गरेको छ । यस कोषलाई विविध प्राकृतिक विपतहरूको सामना गर्नको लागि निरन्तरता दिने निर्णय अनुसार निरन्तरता दिइएको छ ।

५. वित्तीय संस्थाको भावी योजना

वित्तीय संस्थाले सन् २०२५ सम्ममा कुल १ हजार साना किसान सहकारी संस्था तथा यस्तै प्रकृतिका अन्य संस्थाहरूमार्फत १० लाख विपन्न तथा साना किसान परिवारमा सेवा पुऱ्याउने लक्ष्य राखेको छ । भावी दिनमा वित्तीय संस्था तथा यसमा आवद्ध संस्थाहरूलाई सूचना-प्रविधिसँग जोड्ने, वित्तीय रूपमा स्वस्थ र सबल बनाउने, ग्राहक संस्थाहरूको व्यवस्थापकीय र वित्तीय स्थिति बलियो बनाउन आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, दिगो वित्तीय स्रोतमा पहुँच बनाउने, विभिन्न सहयोगी

निकाय/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी लघुवित्तमार्फत कृषिक्षेत्रको विकासमा योगदान पुऱ्याउने सन्दर्भमा यस वित्तीय संस्थाले देहायअनुसारको भावी कार्यक्रमहरूमा जोड दिनेछ ।

- (१) लघुवित्त सेवा नपुगेका र अपर्याप्त रहेका क्षेत्रहरूमा वित्तीय सेवा विस्तारका लागि क्रमशः कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै लगिनेछ ।
- (२) लघुवित्त सेवाबाट बञ्चित वर्ग आदिवासी, मधेसी, दलित, जनजाती, सुकुम्बासी र खास गरी विपन्न ग्रामीण महिलाको लघुवित्त सेवामा पहुँच बढाउन अनुसरण कार्यक्रम तथा व्यवसाय विस्तारका उपयुक्त नमुनाहरूलाई प्रभावकारी रूपमा विस्तार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- (३) नेपाल सरकारको ऋण सहयोगमा सञ्चालित मासुजन्य र दुग्ध पदार्थ उत्पादनका लागि पशुपालन कर्जा तथा तरकारी खेती कर्जा कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी बनाई विस्तार गरिनेछ ।
- (४) समृद्धि परियोजना अन्तर्गत प्रदेश नं. १ र प्रदेश नं. २ का सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास गरिनेछ ।
- (५) सिप परियोजना अन्तर्गत यस वित्तीय संस्थाका इलाका कार्यालयहरू बर्दिबास, बुटवल र नेपालगञ्जको कार्यक्षेत्र भित्रका २०५ वटा साभेदार संस्थाहरूको सदस्य परिवारबाट वैदेशिक रोजगारीमा जाने वा वैदेशिक रोजगारबाट फर्कीसकेका युवाहरूको सीप विकास गरी उद्यमशील कर्जामा पहुँच बढाइनेछ ।
- (६) यस वित्तीय संस्थाको नेतृत्वमा विपन्न तथा साना किसानहरूलाई कृषि मूल्यश्रृङ्खलाका विविध पक्षहरूमा सहभागी गराई सहकारी मार्फत ग्रामीण उद्यम स्थापना गराउन एसियाली विकास बैंक तथा विभिन्न सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयमा सञ्चालित ग्रामीण उद्यम कर्जा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा विस्तार गरिनेछ ।
- (७) वित्तीय संस्थाको उद्देश्य प्राप्तमा सघाउ पुऱ्याउने र सहयोग आदान प्रदान हुन सक्ने सम्भाव्य राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरू पहिचान गरी सहकार्यको लाभ लिने वातावरण मिलाईनेछ ।
- (८) प्रभावकारी अनुगमन र निरीक्षण व्यवस्थाबाट ग्राहक संस्थाहरूमा सुशासनको अवस्था सुदृढ गराईनेछ ।
- (९) संस्थाको वित्तीय स्वास्थ्य तथा ग्रामीण विकासमा पुऱ्याएको योगदानको आधारमा संस्थामा संलग्न नेतृत्ववर्ग र व्यवस्थापनमा संलग्न कर्मचारीको समेत क्षमता अभिवृद्धि हुने अवसरहरूको खोजी गरिनेछ ।
- (१०) विपन्न तथा साना किसानहरूमा वित्तीय सेवाको सहज पहुँच विस्तार गर्न एवम् पारदर्शी र प्रभावकारी सेवाका लागि सुदृढ सूचना प्रविधिको स्थापना र उपयुक्त मोबाईल बैंकिङ्गको सम्भावना खोजी गरिनेछ ।
- (११) कर्जाको गुणस्तरलाई निरन्तर सुधार, आम्दानीको स्रोत

विस्तार र खर्चको उचित व्यवस्थापन गर्दै वित्तीय संस्थाको मुनाफामा वृद्धि गरी शेयरधनीहरूलाई यथोचित प्रतिफल उपलब्ध गराइनेछ ।

- (१२) कृषिको रूपान्तरण तथा उद्यमशील संस्कृतीको विकासमा सघाउ पुऱ्याउन साना किसान सहकारी संस्थाहरूमा सफल कार्यक्रमहरू अनुसरण गर्ने व्यवस्था समेत मिलाइनेछ ।
- (१३) विगतदेखि अनुसरण कार्यक्रमबाट स्थापना भई सञ्चालनमा रहेका परिपक्व सहकारी संस्थाहरूलाई मापदण्डको आधारमा वित्तीय संस्थासँगको कारोबारमा आवद्ध गराउँदै लगिनेछ ।
- (१४) वित्तीय र व्यावसायिक रूपमा सक्षम भइसकेको साना किसान सदस्यहरूको व्यावसायिक आवश्यकतानुरूप अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग समेत सहकार्य हुन सक्ने गरी “साना किसानहरूको स्तरोन्नती” नीति तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।
- (१५) वित्तीय संस्थाले स्वीकृत गरेको खरिद गुरुयोजनालाई आधारमानी वित्तीय संस्थाको केन्द्रीय कार्यालय भवन प्रयोजनका लागि जग्गा वा घरजग्गा खरिद गर्ने प्रकृया अधि बढाइनेछ ।
- (१६) कृषिको रूपान्तरणमा युवाहरूको योगदान थप प्रभावकारी बनाउन साना किसान परिवारका युवाहरूलाई इजरायलको आधुनिक कृषि प्रविधि सिक्न पठाईदै आएका Learn and Earn Program लाई निरन्तरता दिन प्रयास गरिनेछ ।
- (१७) प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण आयोजनासँग समन्वय गरी उपयुक्त क्षेत्रहरूमा धान, गहुँ, आँप, केरा, चिया, तरकारी, आलु, तेलहन, दलहन, पशुपालन र माछा आदि जस्ता कृषि उपजमा व्यावसायिक रूपमा केन्द्रित हुने गरी पकेट परियोजना सञ्चालन गर्न सहकार्यको प्रयास गरिनेछ ।
- (१८) प्रदेश सरकारहरूसँग सहकार्य गरी सुलभ कर्जा पहुँचका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।
- (१९) वित्तीय पहुँच विस्तार, पुँजी कोषको सबलीकरण, कृषि एवम् उद्यम क्षेत्रमा विशिष्टकृत सेवा प्रदायक संस्था बन्ने उद्देश्यले आवश्यक भएमा उपयुक्त लघुवित्त वित्तीय संस्थासँग गाभ्ने/गाभिने (Merger) प्रक्रिया अधि बढाइनेछ ।

(घ) कम्पनीको औद्योगिक वा व्यावसायिक सम्बन्ध

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. प्रचलित ऐन बमोजिम पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको रूपमा मिति २०५८/०३/२२ मा कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता नामाकरण पाई नेपाल राष्ट्र बैङ्कको मिति २०५८/११/२७ को पत्रबाट सञ्चालन स्वीकृत पाएको संस्था हो । बैङ्क तथा वित्तीय संस्था ऐन अनुसार यो संस्था थोक लघुवित्त कारोबार गर्ने ‘घ’ वर्गको लघुवित्त संस्थाको रूपमा कार्यरत छ । मिति २०७०/०६/१४ मा नेपाल स्टक एक्सचेञ्जसँग सम्झौता गरी

स्टक मार्केटमा सूचीकृत भएको यस वित्तीय संस्थाले मिति २०७१/०८/१७ मा सी.डी.एस.सी. तथा क्लियरिङ्सँग समेत सम्झौता गरी डिम्याट प्रकृया सुरु गरिसकेको छ । यस वित्तीय संस्थाका संस्थापक शेयरधनी संस्थामध्ये २३१ वटा साना किसान सहकारी संस्थाहरू समेत यसका ग्राहक संस्था हुन् । यस बाहेक पनि लघुवित्त सेवा प्रदान गर्ने अन्य सहकारी/वित्तीय संस्थालाई समेत यस संस्थाले आफ्ना सेवा प्रदान गर्दछ । वित्तीय संस्थाले नियमानुसार मौजुदा सूचीमा रहेका व्यावसायिक फर्महरूसँग नियमित खरिद गर्दछ भने सिमा माथिको हकमा खुल्ला बोलपत्र आव्हान मार्फत वस्तु तथा सेवा खरिद गर्ने गर्दछ । यसका अतिरिक्त यस वित्तीय संस्थाको व्यावसायिक सम्बन्ध रहेका निकाय/संघ/संस्थाहरू सम्बन्धमा तल छोटकरीमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. नेपाल सरकार : नेपाल सरकार समेतको शेयर स्वामित्वमा यो वित्तीय संस्थाको स्थापना भएको हो । साना किसानहरूको बहुमत स्वामित्व रहोस भन्ने अभिप्रायले नेपाल सरकारबाट पछि आफ्नो शेयर स्वामित्व साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरूलाई नै बिक्री गरियो । नेपाल सरकारबाट यस वित्तीय संस्थालाई नियमित सहयोग हुँदै आएको छ । जसमा साना किसान सहकारी संस्था लि.हरूको सुदृढीकरण, साना किसान कृषि सहकारीहरूको सेवा विस्तारका लागि अनुसरण कार्यक्रम, सामाजिक समुदायिक विकास, पशुधन सुरक्षण, पशुपालन तथा सोको प्रबर्द्धनका लागि आवश्यक अनुदान सहयोगको निरन्तरता रहँदै आएको छ । यसका अलावा साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थासँग आवद्ध साना किसान सहकारी संस्था लि. मार्फत दुध तथा मासुजन्य पशुपालक र तरकारी खेती गर्ने साना किसानलाई लगानी गर्ने गरी २०७९ असारसम्म रु.१५ अर्ब ३० करोड ऋण सहयोग प्राप्त भएको छ । संस्थाले उक्त रकमको २०७९ असार मसान्तसम्मको सम्पूर्ण ब्याज र रु.३ अर्ब ७० करोड सावाँ भुक्तानी गरिसकेको छ । यस कार्यक्रम प्रति साना किसानहरूको आकर्षण र प्रभावकारिताका आधारमा आगामी वर्षहरूमा अझै विस्तार सहित निरन्तरता दिइनु पर्ने महसुस हुन आएको छ । नेपाल सरकारबाट ADBM, IFAD लाई समेत यस वित्तीय संस्थासँग सहकार्यका लागि जोडिने कार्य हुँदै आएको छ । किसानका लागि उन्नत विउविजन कार्यक्रम अन्तर्गत साना किसान सहकारीको सेवा विस्तार तथा कृषि कर्जाको व्यवस्था, भूकम्प पिडित समुदायको लागि विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा जीविकोपार्जन पुनरस्थापना कार्यक्रम र ग्रामीण उद्यम कर्जा कार्यक्रम जस्ता साना किसानहरूको लागि अन्य लाभदायक कार्यक्रमहरू यही सहकार्यका उदाहरणहरू हुन् ।

२. बागमती प्रदेश सरकारसँग लगानी सम्झौता : बागमती प्रदेशको आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय तथा साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाविच मिति २०७७ मङ्सिर १८ गते उत्पादन तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि

सहूलियतपूर्ण ऋण लगानी कार्यविधि २०७७ बमोजिमको कर्जा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न भएका सम्झौता अनुसार आ.व. २०७७/७८ मा रु. ६० करोड र आ.व. २०७८/७९ मा रु. ८० करोड गरी रु. १ अर्ब ४० करोड प्राप्त भई लगानी भएको छ ।

३. **नेपाल राष्ट्र बैङ्क :** सामुदायिक भूमिगत जल सिञ्चाई सेक्टर आयोजना अन्तर्गत रु. १ करोड ८ लाख कर्जा प्राप्त भई साना किसान सहकारी संस्थाहरु मार्फत सिञ्चाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो । नेपाल सरकारको मिति २०७५।८।२४ को निर्णयको आधारमा नेपाल सरकार, नेपाल राष्ट्र बैङ्क र साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था विच ग्रामीण स्वावलम्बन कोषका कार्यक्रम वित्तीय संस्था मार्फत सञ्चालन गर्ने गरी मिति २०७६।३।३१ मा त्रिपक्षीय सम्झौता सम्पन्न भएको छ । साविकमा नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट सञ्चालित यो कार्यक्रम अब वित्तीय संस्था मार्फत सञ्चालन गर्न कोषको रकम रु. ९८ करोड ५६ लाख १६ हजार १७६ रुपैयाँ ७९ पैसा मात्र स्वावलम्बन कर्जाको रुपमा यस वित्तीय संस्थालाई प्रदान भएको छ ।
४. **कृषि विकास बैङ्क लि. :** साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थाको स्थापनाको अगुवाई गर्दै रु. ७ करोड शेयर पुँजी लगानी गरी यस वित्तीय संस्थाको मुख्य प्रवर्द्धकको रूपमा कृषि विकास बैङ्कले निरन्तर सहयोग प्रदान गर्दै आएको छ । लामो अवधिसम्म यस वित्तीय संस्थाको व्यवस्थापन सम्हालेर संस्थाको आफ्नै मानव संशाधन विकास गर्ने सम्मका कार्यहरुमा कृषि विकास बैङ्कको अहम् भूमिका रहेको छ । साना किसान सहकारी संस्थसँग रहेको रु. १ अर्ब २६ करोड ८७ लाखको कर्जा पोर्टफोलियो यस वित्तीय संस्थालाई हस्तान्तरण गर्नु मात्र नभएर थप आवश्यक ऋण-पुँजी निरन्तर रूपमा उपलब्ध गराई रहेको छ ।
५. **एसियाली विकास बैङ्क :** यस वित्तीय संस्था तथा आवद्ध संस्थाहरुको अवस्था अध्ययन विश्लेषण, पुनरसंरचना कार्यक्रम तर्जुमा, कम्प्युटर सफ्टवेयर, हार्डवेयर तथा जेनेरेटर खरिद, कमजोर संस्थाहरुको सुदृढीकरणमा सहयोग एवम् परामर्शदाताको सेवा, पहाडी क्षेत्रमा लघुवित्त सेवा विस्तार आदि कार्यहरुमा एसियाली विकास बैङ्कले महत्वपूर्ण सहयोग गरेको थियो । भुकम्प प्रभावितका लागि सञ्चालन भएको DRRLREAC परियोजना नोभेम्बर २०१९ मा समाप्त भइसकेको र उक्त परियोजनाले भुकम्प प्रभावितका लागि परियोजना अवधिभरसम्म रु ८२ करोड १९ लाख कर्जा प्रवाह गरेको छ । यसका साथै एसियाली विकास बैङ्कको रु.५ अर्बको सहूलियत कर्जा अन्तर्गत इ.स. २०२० बाट ग्रामीण उद्यम विकास लगानी परियोजना (Rural Enterprise Financing Project) सञ्चालन भएको छ । उक्त परियोजनाका लागि एसियाली विकास बैङ्क र नेपाल सरकार विच २०१९ डिसेम्बर १० मा सम्झौता भइसकेको छ भने साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय

संस्था र नेपाल सरकारविच सहायक ऋण सम्झौता मिति २०७७/०१/०७ मा भएको छ । उक्त परियोजनाले व्यावसायिक कृषि उद्यमका लागि सामूहिक तथा व्यक्तिगत कृषि कर्जा प्रवाह गरी साना किसानहरुलाई उद्यमी बनाउने उद्देश्य लिएको छ ।

६. **जी.आइ.जेड :** साना किसान संस्थागत विकास कार्यक्रमको आरम्भदेखि नै तत्कालिन जी.टी.जेड. हाल जिआइजेडले महत्वपूर्ण सहयोग रहेको थियो । यस वित्तीय संस्थाको स्थापना, साना किसान सहकारी संस्थाहरुको सुदृढीकरण र विकास, अनुसरण कार्यक्रम, सेवा विस्तार कार्यक्रम, वित्तीय संस्थाका कर्मचारीहरुलाई उच्च शिक्षा तथा साना किसान समेतलाई अन्तर्राष्ट्रिय तालिम भ्रमण आदि जस्ता कार्यक्रमहरुमा जी.आइ.जेड.को सहयोग रहेको थियो ।
७. **नेपाल कृषि सहकारी केन्द्रीय संघ :** साना किसान सहकारी संस्थाहरुको क्षमता विकास र गैर वित्तीय सेवाहरु प्रदान गर्दै आएको नेपाल कृषि सहकारी केन्द्रीय संघसँग यस लघुवित्त वित्तीय संस्थाले संस्थाहरुको सुदृढीकरण र विकासमा सहकार्य गर्दै आएको छ । यसका अलावा साना किसान सहकारी अनुसरण र तत्सम्बन्धी परामर्श सेवा दिने कार्यमा यस संघले प्राविधिक सेवा प्रदान गर्दै आएको छ ।
८. **कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष :** साना किसान सहकारी संस्था विस्तारका लागि नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपक्षी विकास मन्त्रालय मार्फत कृषि विकासको लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष (IFAD) बाट मध्य पश्चिम र पश्चिमाञ्चलका रुकुम पूर्व, रुकुम पश्चिम, रोल्पा, सल्यान, प्यूठान, गुल्मी र अर्घाखाँची गरी ७ जिल्लामा किसानका लागि उन्नत विउविजन कार्यक्रम सञ्चालनमा छ । उक्त कार्यक्रममा साविकका ८ र नयाँ स्थापना हुने ७५ संस्था सहित ८३ संस्थाबाट कुल ४५ हजार परिवारमा सेवा पुऱ्याउने लक्ष्य अनुरूप वित्तीय संस्थाले नेपाल सरकारबाट सहूलियत दरमा रु. ८० करोड कर्जा प्राप्त गरी ८३ सहकारी मार्फत कृषि कर्जा लगानी गरेको छ ।
९. **समृद्धि आयोजना :** ग्रामीण उद्यम तथा विप्रेषण आयोजना (समृद्धि) नेपाल सरकार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष (IFAD) विच सम्झौता भई उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय अन्तर्गत ७ वर्षका लागि कार्यान्वयनमा आएको आयोजना हो । यो आयोजना सन् २०१५ डिसेम्बरमा शुरु भई २०२२ को डिसेम्बरमा अन्त्य काभ्रेमा रहेको छ । यस आयोजनाले प्रदेश १ अन्तर्गतका ८ जिल्ला (मोरङ, सुनसरी, धनकुटा, तेह्रथुम, भोजपुर, ओखलढुंगा, खोटाङ र उदयपुर); प्रदेश २ अन्तर्गतका ७ जिल्ला (सप्तरी, सिराहा, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट र बारा) तथा बागमती प्रदेशको एक जिल्ला सिन्धुलीसहित जम्मा १६ जिल्लालाई समेटेको छ । गरिबी न्युनिकरण तथा देशमा दिगो शान्ति हासिल

गर्नका लागि रोजगारीका अवसर सिर्जना गरी समतामूलक तथा समावेशी आर्थिक विकाश गर्ने यस आयोजनाको लक्ष्य रहेको छ । यस वित्तीय संस्था र समृद्धि आयोजना (IFAD/RERP) बिच मिति २०७७/०५/२४ गते सम्झौता भएको छ । यस परियोजना अन्तर्गत तोकिएका १५० वटा सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी ती सहकारीहरू मार्फत ग्रामीण स्तरमा वित्तीय पहुँच बढाउने मुख्य लक्ष्य रहेको छ । उक्त परियोजनाबाट आ.व. २०७८/७९ मा RERP को तर्फबाट रु. २,६३,३४,८४९.३५ खर्च भएको छ, र अनुदान आम्दानी रु.२८,५९७,०००/- रहेको छ ।

१०. Nrep-Clean Cooking Solution Project: साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था र Alternate Energy Promotion Center (AEPC)/Central Renewable Energy fund CEEF बीच लुम्बिनी प्रदेशमा Nrep-Clean Cooking Solution प्रवर्धन गर्नका लागि FEB-11,2022 मा सम्झौता भएको छ । उक्त परियोजनाले साना किसान कृषि सहकारी संस्थाका सदस्यहरूलाई e-cooking प्रवर्धन गर्ने उद्देश्य लिएको छ । यस परियोजनाले लुम्बिनी प्रदेशका १०५०० घरधुरीलाई e-cooking जडान गर्ने लक्ष्य लिएको छ । यस परियोजनाबाट कुल रु.९८,५९,३७५/- अनुदान प्राप्त भएको छ, भने परियोजना August 10,2023 मा सम्पन्न हुनेछ ।

११. सीप परियोजना : बेलायती सहयोग संस्था UKaid को अनुदान सहयोगमा WPS द्वारा नेपालमा संचालित Skill for Employment Programme (सीप) परियोजना नेपालमा संचालनमा रहेको छ । यस वित्तीय संस्था र सीप परियोजना बीच मिति २०७७/१०/०२ मा Capacity Development and Financing to Migrant Workers (सीप) परियोजना संचालन गर्न सम्झौता भएको छ । परियोजनाको कुल लागत रु. ५,२४,९९,१००/- रहेकोमा ५० प्रतिशत रकम सीप परियोजनाबाट अनुदान र बाकी ५० प्रतिशत रकम वित्तीय संस्थाको रहेको छ । उक्त परियोजनामा यस वित्तीय संस्थाले Challenge Fund कार्यक्रम अन्तर्गत लुम्बिनी प्रदेश र मधेश प्रदेशका १२ वटा जिल्लाका १०१ वटा साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. का सदस्य वा निजका परिवारका सदस्यहरूलाई वैदेशिक रोजगारीमा जान वा वैदेशिक रोजगारीबाट नेपाल फिर्ता आएर कुनै उद्यम संचालन गरिरहेका वा संचालन गर्ने क्रममा रहेका व्यक्तिहरूलाई सीप तथा क्षमता विकासका लागि आवश्यक तालिम तथा पूँजीको व्यवस्था मिलाउने उद्देश्य रहेको छ । यस परियोजनाबाट आ.व. २०७८/७९ मा जम्मा रु. ३,४९,१२,८०५/७९ खर्च भएको छ । थप परियोजनाको scale up phase आ.व. २०७९/८० बाट थालनी गरिएको छ ।

१२. अप्राका Asia and Pacific Rural Agricultural Credit Association (APRACA) : यस वित्तीय संस्थाले

APRACA को सदस्यता प्राप्त गरेको छ । अप्राकाले सञ्चालन गर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरूमा वित्तीय संस्थाको समेत प्रतिनिधित्व रहँदै आएको छ । यसका अतिरिक्त एसिया प्यासिफिक क्षेत्रका वित्तीय संस्थाहरूको यो उच्च सङ्गठनको कार्यकारी समितिको मिति २०७५ असोज २२ देखि २४ मा श्रीलङ्कामा सम्पन्न साधारण सभाले यस वित्तीय संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत डा. शिवराम प्रसाद कोइरालालाई कार्यकारी समितिको सदस्यको रूपमा चयन गरेको छ । यसबाट अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा यस वित्तीय संस्थाको पहिचान अझ सुदृढ भएको छ ।

१३. सिक्ट्याब (Centre for International Cooperation and Training in Agricultural Banking (CICTAB), India : नेपाल राष्ट्र बैंक, कृषि विकास बैंक लगायतका नेपालका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू सदस्य रहेको CICTAB, India को यो वित्तीय संस्था पनि एक सक्रिय सदस्यको रूपमा रहेको छ । लघुवित्त वित्तीय संस्था तथा साना किसान सहकारी संस्थाका कर्मचारीहरूलाई समय सापेक्ष तालिम तथा गोष्ठीहरूमा सहभागी गराउँदै आएको सिक्ट्याबको पहलमा समय समयमा यस संस्थाका कर्मचारीहरूले बैकृण्ठ मेहता राष्ट्रिय सहकारी प्रबन्ध संस्थान अन्तर्गत पोष्ट ग्राज्युएट डिप्लोमा ईन कोअपरेटिभ बिजनेस म्यानेजमेण्ट कोर्समा अध्ययन गर्दै आएका छन् ।

१४. कम्प्युटर सफ्टवेयर : यस वित्तीय संस्थाले युरानस सफ्टवेयर प्रयोग गर्दै आएको छ ।

१५. सेन्टर फर माईक्रोफाईनान्स : यस वित्तीय संस्थाका साभेदार लघुवित्त तथा सहकारी संस्थाहरूलाई समेत तालिम, क्षमता विकास तथा प्राविधिक सहयोग पुर्याउने गरी स्थापित सेन्टर फर माईक्रोफाईनान्सको संस्थापक शेयरधनीको रूपमा यो वित्तीय संस्थाले लगानी गरेको छ ।

१६. रजिष्ट्रार टु शेयर : यस वित्तीय संस्थाको शेयर रजिष्ट्रारको रूपमा कार्य गर्ने गरी नबिल ईन्भेष्टमेण्ट बैंकिङ्ग लिमिटेडसँग सम्झौता भई सोही अनुसार कार्य हुँदै आएको छ ।

१७. नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज : यो वित्तीय संस्था नेपाल स्टक एक्सचेञ्जमा सूचीकृत पब्लिक लिमिटेड कम्पनी हो । शेयर लिफ्टिङ्ग तथा कारोबार सम्बन्धमा नेपाल स्टक एक्सचेञ्जसँग सम्झौता भए अनुरूप कार्य भईरहेको छ ।

(ड) सञ्चालक समितिमा भएको हेरफेर र सोको कारण

यस वित्तीय संस्थाको संस्थापक शेयरधनी समूह-‘क’ (कृषि विकास बैंक लि. लगायत वाणिज्य बैंकहरू) मध्येबाट सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक श्री प्रताप सुवेदीको स्थानमा संस्थापक शेयरधनी कृषि विकास बैंकको मिति २०७९/३/२३ च.नं. ९२४ को पत्रबाट डा. बाबुकाजी थापालाई मनोनयन गरी पठाएको हुँदा, सञ्चालक समितिको मिति २०७९/३/२६ को निर्णयबाट डा. बाबुकाजी थापालाई सञ्चालकको रूपमा नियुक्त गरिएको छ ।

(च) कारोबारलाई असर पार्ने मुख्य कुराहरू

यस वित्तीय संस्थाको कारोबारमा असर पार्ने मुख्य जोखिमका रूपमा देहायका कुराहरूलाई लिइएको छ :-

- साभेदार केही साना किसान सहकारी संस्था लि. हरूमा बलियो रूपमा सुशासनको अवस्था कायम राख्न नसकेमा वा सञ्चालक एवम् कर्मचारीहरूमा पूर्ण रूपमा पेसागत दक्षता एवम् अनुभवको अभाव रहेमा उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमहरू,
- पुँजीबजारमा आउन सक्ने उतारचढावबाट यस वित्तीय संस्थालाई प्राप्त हुने कर्जा र सोको व्याजदरमा वृद्धि हुन सक्ने जोखिमहरू,
- लघुवित्त बजारको समस्याका रूपमा रहेको वित्तीय स्रोतको अपर्याप्तता, विनाधितो कर्जा प्रवाह, कर्जा अनुगमनमा कमी आदि कारणले देखापर्ने जोखिमहरू,
- वर्तमान अवस्थामा लघुकर्जाका सम्बन्धमा हुने अनावश्यक र नकारात्मक प्रचारका कारण कर्जा लगानी तथा असुलीमा उत्पन्न हुने जोखिमहरू,
- देशको आर्थिक अवस्थामा आउने परिवर्तनबाट पर्न सक्ने जोखिमहरू,
- नियमन निकायहरूबाट समय-समयमा नीति-नियममा भएको बदलावका कारणबाट हुन सक्ने सम्भावित जोखिमहरू,
- वर्तमान परिवेशमा तरलतामा संकुचन आई कर्जा सुचारु गर्न हुने सक्ने जोखिम,
- लघुवित्त क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति आकर्षण र रिटेन्सनसम्बन्धी जोखिम ।
- मर्जरबाट प्राप्त हुने अवसर र जोखिमहरू

(छ) लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कुनै कैफियत उल्लेख भएको भए सोउपर सञ्चालक समितिको प्रतिक्रिया

लेखापरीक्षकको प्रारम्भिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका कैफियतहरू प्रत्येक वर्षमा सुधार गरिंदै आएको छ । यस लघुवित्त वित्तीय संस्थाको नियमित कारोबारमा देखिएको सामान्य कैफियतहरू बोहक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कुनै खास उल्लेखनीय टिप्पणी रहेको छैन । लेखापरीक्षकले औल्याएका अधिकांश कैफियतहरू सुधार गरिसकिएको र बाँकी कैफियतहरू सुधार हुने क्रममा रहेका छन् ।

(ज) लामांश बाँडफाँड गर्न सिफारिस गरिएको रकम

सञ्चालक समितिबाट चालु आ.व. २०७८/७९ सम्मको मुनाफाबाट चुक्ता पुँजी रु. १,५६,४४,१३,७२७/६० को २६ प्रतिशतले हुने रु. ४०,६७,४७,५६९/१८ बराबरको बोनस शेयर र बोनस शेयरको कर प्रयोजनको लागि चुक्ता पुँजीको १.३६८४२९०५३ प्रतिशतले हुने नगद लामांश रु. २,१४,०७,७६६/८० गरी कुल जम्मा रु. ४२,८१,५५,३३५/९८ बराबरको मुनाफा वितरण गर्न एवम् प्रदान गरिने बोनस शेयर

गणना गर्दा प्रयाक्सनमा आउने अङ्कलाई आगामी वर्षहरूमा क्रमशः पूर्णाङ्क नपुगेसम्म सम्बन्धित शेयरधनीकै नाममा सञ्चित राख्ने व्यवस्था मिलाउन प्रस्ताव गरिएको छ ।

(ग) शेयर जफत भएको भए जफत भएको शेयरसङ्ख्या, त्यस्तो शेयरको अङ्कित मूल्य, त्यस्तो शेयर जफत हुनुभन्दा अगावै सोबापत कम्पनीले प्राप्त गरेको जम्मा रकम र त्यस्तो शेयर जफत भएपछि सो शेयर बिज्जी गरी कम्पनीले प्राप्त गरेको रकम तथा जफत भएको शेयरबाट प्राप्त रकम फिर्ता गरेको भए सोको वितरण

कुनै पनि शेयर जफत भएको छैन ।

(घ) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनी र यसको सहायक कम्पनीको कारोबारको प्रगति र सो आर्थिक वर्षको अन्तमा रहेको स्थितिको पुनरावलोकन :

यस कम्पनीको कुनै पनि सहायक कम्पनी छैन । साथै, कम्पनीको कारोबारको प्रगति संलग्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा यसै प्रतिवेदनको तत्सम्बन्धी खण्डहरूमा प्रकाश पारिएको छ ।

(ङ) कम्पनी तथा त्यसको सहायक कम्पनीले आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरेको प्रमुख कारोबारहरू र सो अवधिमा कम्पनीको कारोबारमा आएको कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन

यस कम्पनीको कुनै पनि सहायक कम्पनी छैन । साथै, यस प्रतिवेदनमा उल्लेख गरेबाहेक यस कम्पनीमा कुनै महत्वपूर्ण परिवर्तन भएको छैन ।

(ट) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीका आधारभूत शेयरधनीहरूले कम्पनीलाई उपलब्ध गराएको जानकारी

यस प्रकारको कुनै पनि जानकारी आधारभूत शेयरधनीहरूबाट प्राप्त भएको छैन ।

(ड) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीका सञ्चालक तथा पदाधिकारीहरूले लिएको शेयरको स्वामित्वको वितरण र कम्पनीको शेयर कारोबारमा निजहरू संलग्न रहेको भए सो सम्बन्धमा निजहरूबाट कम्पनीले प्राप्त गरेको जानकारी

यस कम्पनीका सञ्चालक शेयरधनीहरूका तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालकहरू संस्थागत रूपमा प्रतिनिधि भई आएको हुँदा निजहरूले व्यक्तिगत रूपमा यस वित्तीय संस्थाको शेयर खरिद गर्न आवश्यक छैन । यस वित्तीय संस्थाको समग्र शेयर संरचना तल प्रस्तुत गरिएको छ :

१ पुँजी संरचना

वि.सं. २०५८ मा लघुवित्त संस्था स्थापना गर्दा नेपाल सरकार, कृषि विकास बैङ्क, नेपाल बैङ्क लि., नविल बैङ्क लि. र २१ वटा

साना किसान सहकारी संस्थाहरू संस्थापकको रूपमा रहेका थिए । यो लघुवित्त संस्था साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई लक्षित गरी स्थापना गरिएको हुँदा कुल शेयर पुँजीको अधिक हिस्सा साना किसान सहकारी संस्थाहरूको नभएसम्म नेपाल सरकार तथा कृषि विकास बैङ्क लि.ले आ-आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर क्रमशः साना किसान सहकारी संस्थाहरूलाई विक्री गर्ने नीति अनुरूप नेपाल सरकारको पुरै र कृषि विकास बैङ्क लि.को केही हिस्सा साना किसान सहकारी संस्था लि.हरूका नाममा विक्री गरियो । वि.सं.२०७९ असारसम्म चुक्ता पुँजी रु.१ अर्ब ५-६ करोड ४४ लाख १३ हजार ७२७ पुगेको छ ।

अहिले संस्थापक तर्फबाट २३१ वटा साना किसान सहकारी संस्थाहरूले शेयर लगानी बढाइ कुल रु. ६८ करोड २६ लाख २ हजार अर्थात ४४ प्रतिशत पुऱ्याएका छन् । कृषि विकास बैङ्क लि.को शेयर स्वामित्व रु. ३४ करोड ४२ लाख ८८ हजार अर्थात २२ प्रतिशत कायम रहेको छ । नेपाल बैङ्क लि. को रु. १ करोड ८९ लाख ७८ हजार अर्थात १ प्रतिशत रहेको छ । नविल बैङ्क लि.को रु. ४ करोड ७४ लाख ४५ हजार अर्थात ३ प्रतिशत रहेको छ । यसरी संस्थापकहरूको कुल रु.१ अर्ब ९ करोड ३३ लाख १५ हजार अर्थात ७० प्रतिशत शेयर हिस्सा रहेको छ । सर्वसाधारण शेयरधनीहरूको रु. ४७ करोड १० लाख ९८ हजार अर्थात ३० प्रतिशत शेयर स्वामित्व रहेको छ । (तालिका - ९)

२ सञ्चालकहरूको नाममा देखिने शेयरको स्वामित्व (२०७८ मंसिर १८ गते)

संस्थापक समूहका शेयरधनीमध्ये व्यक्तिगत शेयर धारण गर्ने

सञ्चालक प्रतिनिधि र सर्वसाधारण शेयरधनी सञ्चालकहरूको नाममा देखिने शेयर स्वामित्व देहाय अनुसार रहेको छ । (तालिका -१०)

(द) विगत आर्थिक वर्षमा कम्पनीसँग सम्बन्धित सम्झौताहरूमा कुनै सञ्चालक तथा नजिकको नातेदारको व्यक्तिगत स्वार्थका बारेमा उपलब्ध गराइएको जानकारीको ब्यहोरा

यस प्रकारको कुनै सम्झौता भएको जानकारी प्राप्त भएको छैन ।

(ण) कम्पनीले आफ्नो शेयर आफैँले खरिद गरेको भए त्यसरी आफ्नो शेयर खरिद गर्नुको कारण, त्यस्तो शेयरको सङ्ख्या र अङ्कित मूल्य तथा त्यसरी शेयर खरिद गरेबापत कम्पनीले मुक्तानी गरेको रकम :

कम्पनीले आफ्नो शेयर आफैँले खरिद गरेको छैन ।

(त) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली भए वा नभएको र भएको भए सोको विस्तृत विवरण :

यस लघुवित्त वित्तीय संस्थाले प्रभावकारी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली स्थापित गरेको छ । वित्तीय संस्थाको संरचना, सुशासन र आन्तरिक निगन्त्रण प्रणालीका बारेमा देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका - ८ : वित्तीय संस्थाको शेयर संरचना

(मिति २०७९/०३/३२)

समूह	चुक्ता पुँजी (रु.मा)	प्रतिशत	सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व सङ्ख्या
समूह (क) प्रवर्धक समूह	१,०९३,३१५,०३०.५७	६९.८९%	
क. १ कृषि विकास बैङ्क लि.	३४४,२८८,४७०.६८	२२.०१%	
क. २ नेपाल बैङ्क लि.	१८,९७८,११९.००	१.२१%	१
क. ३ नविल बैङ्क लि.	४७,४४५,६९७.५०	३.०३%	
क. ४ साना किसान सहकारी संस्थाहरू	६८२,६०२,७४३.३९	४३.६३%	३
समूह (ख) सर्वसाधारण शेयरधनी	४७१०९८६९७.०३	३०.११%	२
व्यावसायिक सञ्चालक	-	-	१
जम्मा	१,५६४,४१३,७२७.६०	१००.००%	७

नोट : २०७८/७९ को २६% बोनस शेयर प्रस्ताव पारित भएपछि वित्तीय संस्थाको कुल चुक्ता शेयर रकम रु. १,९७,११,६९,२९६.७८ पुगे छ ।

तालिका - १० : सञ्चालकहरूको नाममा देखिने शेयरको स्वामित्व

क्रसं	नाम	पद	शेयरधनी नं.	शेयर संख्या	समूह
१	श्री रवीन्द्र यादव	सदस्य	१३०११२०००३०७३३२८	७६७	संस्थापक
२	श्री उमेश लम्साल	सदस्य	१३०११८००००००४००६	११,११३	सर्वसाधारण
३	श्री भूपेश छत्कुली	सदस्य	१३०११८००००००६६७९	६७९	सर्वसाधारण

१. सुशासन तथा सङ्गठनात्मक संरचना

यस लघुवित्त वित्तीय संस्थाले संस्थागत सुशासन सम्बन्धी नेपाल राष्ट्र बैङ्क लगायत सम्बन्धित नियमनकारी निकायहरूबाट प्राप्त मार्ग निर्देशनहरू उच्च प्राथमिकताका साथ पालना गर्दै आएको छ। वित्तीय संस्थाको सुशासन अभिवृद्धि एवम् संस्थाले गर्ने कार्यहरू पारदर्शी एवम् नियमसङ्गत गर्नका लागि सञ्चालक समिति, लेखा परीक्षण समिति, कर्मचारी सेवा, सर्त तथा सुविधा समिति र आन्तरिक लेखा परीक्षण एकाइ क्रियाशील रहेको छ। वित्तीय संस्थाको कारोबारलाई व्यवस्थित गर्न आन्तरिक नीति, नियम तथा निर्देशनहरू तर्जुमा गरी लागू गरिएको छ। लघुवित्त वित्तीय संस्थाको संस्थागत सुशासन कायम गर्न देहायबमोजिमका सभा, समिति, उपसमिति, बैठक र पदाधिकारीको महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ।

(अ) वार्षिक साधारण सभा

लघुवित्त वित्तीय संस्थाको सर्वोच्च अङ्ग साधारण सभा हो। यस वित्तीय संस्थाले स्थापना देखि हालसम्म नियमित रूपमा वार्षिक साधारण सभा गर्दै आएको छ। साधारण सभामा सबै शेयर सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व हुन सक्ने गरी समयमा सूचना प्रवाह गर्ने, वित्तीय संस्थाका वार्षिक गतिविधि र योजनाका सम्बन्धमा छलफल गर्ने एवम् महत्वपूर्ण निर्णयहरू गर्ने कुरामा वार्षिक साधारण सभा ज्यादै प्रभावकारी रहिआएको छ।

(आ) सञ्चालक समिति

शेयर सदस्यहरूबाट मनोनीत र निर्वाचित प्रतिनिधिहरूबाट यस वित्तीय संस्थाको सञ्चालक समिति गठन हुने व्यवस्था रहेको छ। सञ्चालक समितिको बैठक नियमित रूपमा बसी संस्थाको कार्य प्रगतिको समीक्षा गर्ने, प्रचलित कानूनहरू, संस्थाको प्रबन्धपत्र र नियमावली, नेपाल राष्ट्र बैङ्कका निर्देशनहरू, समसामयिक आर्थिक/सामाजिक अवस्था, बजार र प्रतिस्पर्धीहरू समेतलाई ध्यानमा राखी आवश्यक नीतिगत व्यवस्थाहरू गर्ने कार्यमा सञ्चालक समिति प्रतिबद्ध रहेको छ।

वित्तीय संस्थाको प्रबन्धपत्र र नियमावली अनुसार यस संस्थामा प्रवर्द्धक समूह (क) बाट क्रमशः कृषि विकास बैङ्क, नेपाल बैङ्क

लि. एवम् नविल बैङ्क लि.का तर्फबाट आलोपालो १ जना, साना किसान सहकारी संस्थाहरूका तर्फबाट १ जना महिला सहित ३ जना र समूह (ख) सर्वसाधारण शेयरधनीबाट निर्वाचित २ जना र स्वतन्त्र सञ्चालक १ जना गरी जम्मा ७ जनाको सञ्चालक समिति रहने व्यवस्था छ।

श्री खेम बहादुर पाठकको अध्यक्षता रहेको वित्तीय संस्थाको सञ्चालक समितिमा हाल कृषि विकास बैङ्कका तर्फबाट डा. बाबुकाजी थापा, साना किसान सहकारी संस्थाहरूको तर्फबाट श्री खेमबहादुर पाठक र श्री रवीन्द्र यादव, सर्वसाधारण शेयरधनीका तर्फबाट श्री उमेश लम्साल र श्री भूपेश छत्कुली, महिलाको तर्फबाट श्री चाँदनी ढकाल, स्वतन्त्र सञ्चालक डा.महेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ गरी ७ जना पदाधिकारी रहनु भएको छ। (तालिका-११)

(इ) सञ्चालक समिति संयोजक रहने गरी गठित समितिहरू

नेपाल राष्ट्र बैङ्कद्वारा 'घ' वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूका लागि जारी गरिएको एकिकृत निर्देशन नं. ६ मा भएको व्यवस्था बमोजिम सञ्चालकको संयोजकत्वमा गठन हुने उप समितिहरूमा जोखिम व्यवस्थापन समिति, सम्पत्ति शुद्धीकरण समिति, कर्मचारी सेवा सुविधा समिति र लेखापरीक्षण समितिको पुनर्गठन गर्न आवश्यक भएकोले मिति २०७९/३/२६ गते बसेको सञ्चालक समितिको ४४२ औं बैठकबाट यस वित्तीय संस्थाका विभिन्न समितिहरूमा देहाय अनुसारका पदाधिकारी रहने गरी पुनर्गठन गरिएको छ।

१. लेखापरीक्षण समिति

लेखा परीक्षण समितिले वित्तीय संस्थाको आर्थिक अवस्थाको समीक्षा, आन्तरिक नियन्त्रण, लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम र लेखापरीक्षणको परिणाम सम्बन्धमा विस्तृत छलफल गरी व्यवस्थापनलाई आवश्यक निर्देशन दिने गर्दछ। वित्तीय संस्थाको लेखा तथा वित्तीय पक्षहरूको अध्ययन गर्ने, आन्तरिक लेखापरीक्षणको व्यवस्था मिलाउने, आन्तरिक लेखापरीक्षणका कैफियतहरू सुधार गर्न लगाउने र सोको अनुगमन गर्ने, अन्तिम लेखापरीक्षणको व्यवस्था गर्ने, सञ्चालक समितिलाई आवश्यक निर्देशन र सुझावहरू दिने कार्य गर्दछ। मिति २०७९/३/२६

तालिका - ११: वर्तमान सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरू

(मिति २०७९/०९/१८)

क्र.सं.	नाम	पद	प्रतिनिधित्व गरेको संस्था
१	श्री खेमबहादुर पाठक	अध्यक्ष	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. चैनपुर, धादिङ
२	डा. बाबुकाजी थापा	सदस्य	कृषि विकास बैङ्क लि.
३	श्री रवीन्द्र यादव	सदस्य	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बन्चौरी, महोत्तरी
४	श्री चाँदनी ढकाल	सदस्य (महिला सञ्चालक)	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. उत्तरगंगा, सुर्खेत
५	श्री उमेश लम्साल	सदस्य	सर्वसाधारण शेयरधनी
६	श्री भूपेश छत्कुली	सदस्य	सर्वसाधारण शेयरधनी
७	डा. महेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ	सदस्य	स्वतन्त्र सञ्चालक

गते बसेको सञ्चालक समितिको ४४२ औं बैठकबाट सञ्चालक समिति सदस्य संयोजक रहने गरी देहाय अनुसार पुनर्गठन गरिएको छ ।

लेखापरीक्षण समितिका पदाधिकारीहरू :

१. श्री भुपेश छत्कुली, सञ्चालक संयोजक
२. श्री उमेश लम्साल, सञ्चालक सदस्य
३. श्री ईशा के.सी., मुख्य प्रबन्धक सदस्य सचिव

२. कर्मचारी सेवा-सुविधा समिति

कर्मचारी सेवा-सुविधा समितिले प्रचलित कानून तथा नीति निर्देशनमा उल्लिखित व्यवस्थाहरूको पालना हुने गरी प्रमुख कार्यकारी अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक/सुविधाहरू वृद्धि गर्नु पर्ने देखिएमा सोको आधारहरू सहित सञ्चालक समितिमा सिफारिस गर्ने जस्ता कार्यहरू गरी सञ्चालक समितिलाई आवश्यक सहयोग र सुझाव प्रदान गर्दै आएको छ ।

कर्मचारी सेवा-सुविधा समितिका पदाधिकारीहरू

१. डा. महेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ, सञ्चालक संयोजक
२. डा. बाबुकाजी थापा, सञ्चालक सदस्य
३. श्री चाँदनी ढकाल, सञ्चालक सदस्य
४. डा. शिवराम प्रसाद कोइराला, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सदस्य
५. श्री मन्दिपा दाहाल का.मु. मुख्य प्रबन्धक सदस्य सचिव

३. जोखिम व्यवस्थापन समिति

जोखिम व्यवस्थापन समितिले संस्थाको व्यावसायिक गतिविधिमा निहित जोखिमको स्तर, जोखिम बहन क्षमता, जोखिम व्यवस्थापनको लागि भएका रणनीति, नीतिगत व्यवस्था, सम्भाव्य जोखिमहरू विश्लेषण गरी पोर्टफोलियो अध्ययन एवम् वर्तमान र सम्भाव्य जोखिमहरू अनुगमन विश्लेषण तथा नियन्त्रण गर्ने कार्य के-कसरी भइरहेको छ सो सम्बन्धमा छलफल गरी सञ्चालक समितिमा आवश्यक सुझाव पेश गर्ने कार्य गरिदै आएको छ ।

जोखिम व्यवस्थापन समिति पदाधिकारीहरू

१. डा. बाबुकाजी थापा, सञ्चालक संयोजक
२. श्री भुपेश छत्कुली, सञ्चालक सदस्य
३. डा. महेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ, सञ्चालक सदस्य
४. श्री ईशा के.सी. मुख्य प्रबन्धक सदस्य
५. श्री शिवहरी अर्याल, मुख्य प्रबन्धक सदस्य सचिव

४. सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुगमन समिति

सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ ले तोके बमोजिमको सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ) निवारण सम्बन्धमा वित्तीय संस्थाको कार्यप्रकृति बमोजिम साभेदार संस्थाको कारोबारको अनुगमन गर्ने प्रक्रिया र जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रक्रिया जस्ता विषयमा केन्द्रित भई

कार्यविधि तयार गरी साभेदार संस्थाहरूमा अनुगमन गर्ने कार्य गर्दै आएको छ ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुगमन समितिका दाधिकारीहरू

१. श्री उमेश लम्साल, सञ्चालक संयोजक
२. श्री रवीन्द्र यादव, सञ्चालक सदस्य
३. डा. शिवराम प्रसाद कोइराला, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पदेन सदस्य
४. श्री कृष्ण प्रसाद लामिछाने, मुख्य प्रबन्धक सदस्य
५. श्री लिलाधर धिताल, मुख्य प्रबन्धक सदस्य सचिव

५. अन्य समिति/उपसमितिहरू

विभिन्न मितिमा देहाय अनुसारका अन्य समिति/उपसमितिहरू गठन गरिएका छन् :

अ. ऋण समिति : प्रमुख कार्यकारी अधिकृत डा. शिवराम प्रसाद कोइरालाको संयोजकत्वमा नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत श्री भलेन्द्र भट्टराई, मुख्य प्रबन्धक श्री शिवहरी अर्याल र का.मु. मुख्य प्रबन्धक श्री मन्दिपा दाहाल तथा वरिष्ठ अधिकृत श्री केशव राज पौडेल सदस्य सचिव सहितको ५ सदस्यीय ऋण समिति रहेको छ ।

आ. पदपूर्ति समिति : नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत डा. नवराज सिम्बडाको संयोजकत्वमा श्री टिकाराम खतिवडा, श्री गंगा प्रसाद बगाले, प्रा.डा. विनय कुमार कृशियैत, का.मु. मुख्य प्रबन्धक श्री मन्दिपा दाहाल सदस्य सचिव रहने गरी ५ सदस्यीय पदपूर्ति समिति रहेको छ ।

२. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

(अ) नीति नियम

बैङ्क तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी ऐन २०७३, कम्पनी ऐन २०६३ तथा प्रचलित कानूनहरू र नेपाल राष्ट्र बैङ्कले विभिन्न समयमा जारी गर्ने निर्देशन एवम् परिपत्रहरूको अधिनमा रही वित्तीय संस्थाले आफ्ना व्यावसायिक कारोबारहरू सञ्चालन गर्दछ । साधारण सभाको निर्देशन एवम् सञ्चालक समितिका निर्णयहरूबाट संस्थाका क्रियाकलापहरू निर्देशित हुने गर्दछन् । वित्तीय संस्थाको प्रबन्धपत्र, नियमावली, लेखा दिग्दर्शन २०५९, कर्जा नीति २०६२, कर्मचारी सेवा विनियमावली २०६२, आर्थिक प्रशासन विनियमावली २०७४, कर्जा अपलेखन विनियमावली २०६२, जस्ता नीति तथा कार्यविधि निर्देशन आदिका अधिनमा रही वित्तीय संस्थाका कार्यहरू सञ्चालन हुने गर्दछन् ।

(आ) सुशासनका लागि अन्य प्रबन्धन

१. आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा

लघुवित्त वित्तीय संस्थामा लेखापरीक्षण समितिको निर्देशनमा रहने गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण शाखा रहेको छ । यस शाखाले मातहतका सबै कार्यालयहरूको नियमित रूपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्दछ, भने कर्जा कारोबार गर्ने ग्राहक संस्थाहरूको स्याम्प्लिङ गरी निरीक्षण र अनुगमन कार्यलाई सञ्चालन गर्दछ ।

२. अन्तिम लेखापरीक्षण

वित्तीय संस्थाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको चार्टर्ड एकाउन्टेन्ड्सबाट स्वतन्त्र रूपमा अन्तिम लेखापरीक्षण गराउने गर्दछ । आ.व.२०७८/७९ को लेखा परीक्षण श्री लव कुमार खत्री, सुजन काफ्ले एण्ड एसोसिएट्सबाट सम्पन्न भएको छ ।

३. कर्मचारी बैठक

प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको अध्यक्षतामा कर्मचारीहरूको बैठक बसी सहभागितामूलक विधिबाट छलफल गरी निर्णय गर्ने पद्धति रहेको छ । बैठकमा वित्तीय संस्थाको उद्देश्य हासिल गर्न सञ्चालन गरिएका विभिन्न कार्यक्रमहरूको प्रगतिको समीक्षा गर्दै आगामी दिनमा अझ प्रभावकारी र सहज रूपमा काम-कारवाहीहरू सञ्चालन गर्न अपनाइने रणनीतिहरू तर्जुमा गरिन्छ ।

४. प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

वित्तीय संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन, योजना तर्जुमा, स्रोत व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण, समन्वय र सम्बन्ध विकास जस्ता यावत् कार्यहरू प्रमुख कार्यकारी अधिकृतबाट हुने व्यवस्था गरिएको छ । प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अन्तर्गत विभिन्न विभाग र इलाका कार्यालयहरूले व्यावसायिक गतिविधि सञ्चालन गर्दछन् । प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा लामो अनुभव, व्यावसायिक दक्षता, अन्तरवैयक्तिक क्षमता, दूरदृष्टि र कृशल व्यवस्थापनले संस्थाको प्रगतिमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ ।

५. कर्मचारी कार्य विवरण (Job Description) :

कर्मचारीहरूमा स्पष्ट कार्यविभाजन, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन पद्धति, अधिकार र जिम्मेवारी प्रदान, उचित सेवा-सुविधा आदि कारणले गर्दा उच्च मनोबलका साथ काम गर्ने वातावरण कायम रहेको छ ।

६. वार्षिक/अर्धवार्षिक समीक्षा/गोष्ठी

वित्तीय संस्थाले नियमित रूपमा केन्द्रीय र इलाका कार्यालयसहितको वार्षिक र अर्धवार्षिक प्रगति समीक्षा र कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गोष्ठीको आयोजना गर्दै आएको छ । त्यसै गरी आबद्ध सहकारी संस्थाहरूसँग समेत नियमित रूपमा प्रगति समीक्षा तथा रणनीति तर्जुमा गोष्ठी आयोजना हुँदै आएको छ ।

(थ) तिगत आर्थिक वर्षको कूल व्यवस्थापन खर्चको विवरण

कर्मचारी खर्च	- रु. २०९,२४३,५८३.८२
कार्यालय सञ्चालन खर्च	- रु. ६२,५०६,३८९.३५
जम्मा	- रु. २७१,७४९,९७३.१७

(द) लेखापरीक्षण समितिका सदस्यहरूको नामावली, निजहरूले प्राप्त गरेको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधा, सो समितिले गरेको काम कारबाहीको विवरण र सो समितिले कुनै सुझाव दिएको भए सोको विवरण

यस कम्पनीमा गैरकार्यकारी सञ्चालक श्री भूपेश छत्कुलीको संयोजकत्वमा तल तालिकामा उल्लेख गरेअनुसारको तीन सदस्यीय लेखापरीक्षण समिति रहेको छ । यस समितिले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १७५ मा तोकिए बमोजिमका कार्यहरू गर्ने, नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा जारी निर्देशनमा लेखापरीक्षण समितिले गर्नुपर्ने भनी उल्लेख गरेका कार्यहरू गर्ने, लेखापरीक्षकले दिएको प्रतिवेदनउपर दफावार अध्ययन गरी सञ्चालक समितिलाई प्रतिवेदनसहित सुझाव र व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिने एवम् आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको सुदृढीकरणका लागि अनुगमन, निरीक्षण र सुझाव प्रदान गर्ने जस्ता कार्यहरू गर्ने गर्दछ ।

यस समितिले सम्पत्तिको कर्जाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने, पुराना हिसाबहरू फरफारक गर्ने आदिलगायतका महत्वपूर्ण सुझावहरूसहितको प्रतिवेदन सञ्चालक समितिमा पेस गरेको र सञ्चालक समितिले सोको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि व्यवस्थापनलाई निर्देशन दिएको छ ।

तालिका - ११ लेखापरीक्षण समितिका पदाधिकारीहरूको नामावली तथा सुविधा

नाम	पद	सुविधा
श्री भूपेश छत्कुली	संयोजक	प्रति बैठक भत्ता
श्री उमेश लम्साल	सदस्य	रु. ६,०००/-
श्री ईशा के.सी	सदस्य सचिव	प्रति बैठक भत्ता
		रु. २,०००/-

(घ) सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, कम्पनीका आधारभूत शेयरधनी वा निजको नजिका नातेदार वा निज संलग्न रहेको फर्म, कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाले कम्पनीलाई कुनै रकम बुझाउन बाँकी भए सो कुरा

सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख, कम्पनीका आधारभूत शेयरधनी वा निजको नजिकका नातेदार वा निज संलग्न रहेको फर्म, कम्पनी वा सङ्गठित संस्थाले कम्पनीलाई कुनै रकम बुझाउन बाँकी छैन ।

(न) सञ्चालक, प्रबन्ध सञ्चालक, कार्यकारी प्रमुख तथा पदाधिकारीहरूलाई भुक्तानी गरिएको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रकम

(अ) सञ्चालकहरूलाई भुक्तानी गरिएको पारिश्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रकम :

- सञ्चालक समितिको बैठकमा भाग लिए वापत प्रति बैठक रु. ६,०००/- मात्र बैङ्क भत्ता
- सञ्चार सुविधा : अध्यक्षलाई प्रति महिना रु.३,०००/- र अन्य सञ्चालकलाई प्रति महिना प्रति व्यक्ति रु.२,०००/- मात्र ।
- पत्रपत्रिका वापत : अध्यक्षलाई प्रति महिना रु.१,०००/- र अन्य सञ्चालकलाई प्रति महिना प्रति व्यक्ति रु.५००/- मात्र ।
- काठमाडौं उपत्यका बाहिरबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालकलाई समितिको बैठकमा भाग लिन आउँदा एकमुस्ट स्थानीय परिवहन तथा भैपरि आउने खर्च रु. २,५००/-
- काठमाडौं उपत्यकाभित्रबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालकलाई समितिको बैठकमा भाग लिन आउँदा एकमुस्ट स्थानीय परिवहन तथा भैपरि आउने खर्च रु. २,०००/-
- सञ्चालकहरूले कम्पनीको कामको सिलसिलामा भ्रमण गर्दा दैनिक भत्ता रु. २,५००/-
- कम्पनीको कामको सिलसिलामा हवाईजहाजबाट यात्रा गरेमा हवाईजहाजमा लागे बमोजिमको टिकट खर्च र हवाईजहाजको सुविधा उपभोग नगरी बसबाट यात्रा गरेमा बसभाडाको दोब्बरका दरले भ्रमण भत्ता उपलब्ध हुने । काठमाडौं उपत्यकाबाहिर जुनसुकै ठाउँबाट बसबाट यात्रा गरी सञ्चालक समितिको बैठकमा भाग लिन आउने सञ्चालकलाई बसभाडाको दोब्बरका दरले भ्रमण भत्ता उपलब्ध हुने ।

(आ) प्रमुख कार्यकारी अधिकृत डा. शिवराम प्रसाद कोइरालालाई भुक्तानी गरिएको पारिभ्रमिक, भत्ता तथा सुविधाको रकम

- यस आर्थिक वर्षमा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई तलब, भत्ता तथा अन्य सुविधा वापत रु. ३,३९२,९००.०० भुक्तानी गरिएको छ । साथै, प्रचलित ऐन तथा नियमानुसार कर्मचारी बोनस तथा कल्याणकारी कोष प्रदान गरिएको छ ।

(प) शेयरधनीहरूले बुझिलिन बाँकी रहेको लाभांशको रकम

१२ औं र १३ औं साधारणसभाबाट आ.व. २०६९/७० र २०७०/७१ को मुनाफाबाट वितरण गर्न स्वीकृत नगद लाभांश मध्ये ५ वर्ष पुगिसक्दा पनि केही शेयरधनी महानभावहरू उक्त रकम लिन नआउनुभएकोले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १८२ को उपदफा (९) बमोजिम लाभांश वितरण गर्ने विषयमा कम्पनीको साधारण सभाले निर्णय गरेको मितिले पाँच वर्षको अवधि समाप्त भएपछि पनि कुनै शेयरधनीले बुझि नलिएको लाभांशको रकम दफा १८३ बमोजिम स्थापना हुने लगानीकर्ता

संरक्षण कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था बमोजिम लगानीकर्ता संरक्षण कोष व्यवस्थापन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७३ को दफा ७ (३) ले व्यवस्था गरे अनुसार उक्त रकम लगानीकर्ता संरक्षण कोषको खातामा जम्मा भईसकेको छ ।

(फ) दफा १४१ बमोजिम सम्पत्ति खरिद वा बिउनी गरेका कुराको विवरण

यस प्रकारको सम्पत्ति खरिद वा विक्री नभएको ।

(ब) दफा १७५ बमोजिम सम्बद्ध कम्पनीबीच भएको कारोबारको विवरण

यो वित्तीय संस्थाको मुख्य कारोबार नै विभिन्न बैङ्क, वित्तीय संस्था तथा वित्त प्रदायक निकायहरूसँग कर्जा प्राप्त गरी यसमा आवद्ध सहकारी संस्थाहरू मार्फत ती संस्थाका विपन्न तथा साना किसान सदस्यहरूसम्म लघुवित्त कर्जा प्रदान गर्ने प्रयोजनका लागि थोक कर्जा प्रदान गर्नु हो । नेपाल राष्ट्र बैङ्कको निर्देशनको अधिनमा रही यस वित्तीय संस्थाले यसका संस्थापक शेयरधनी कृषि विकास बैङ्क, नेपाल बैङ्क लिमिटेड र नविल बैङ्कसँग समेत कर्जा प्राप्त गर्ने र बुझाउने लगायतका नियमित व्यापारिक कारोबार बाहेक अन्य कुनै कारोबार गरेको छैन ।

(ग) यस ऐन तथा प्रचलित कानूनबमोजिम सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाउनुपर्ने अन्य कुनै कुरा

आवश्यक सम्पूर्ण महत्वपूर्ण कुराहरू सञ्चालक समितिको प्रतिवेदनमा खुलाइएको छ ।

(ग) अन्य आवश्यक कुराहरू

(अ) Merger सम्बन्धी हालसम्मका गतिविधिहरू

सञ्चालक समितिको मिति २०७९/३/२७ को निर्णयानुसार यस वित्तीय संस्थालाई उपयुक्त इच्छुक संस्थसँग गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्त गर्ने सन्दर्भमा वित्तीय संस्थाको चल अचल सम्पत्ति र दायित्व तथा कारोवारको मूल्याङ्कन कर्ता नियुक्त गर्ने गाभ्ने/गाभिने वा प्राप्ती गर्ने सम्झौता गर्ने तथा सो सम्बन्धी आवश्यक सम्पूर्ण प्रक्याहरू अधि बढाउन यस वित्तीय संस्थाको तर्फबाट “बैंक तथा वित्तीय संस्था एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने (मर्जर) वा प्राप्ति गर्ने (एक्विजिसन) सम्बन्धी विनियमावली २०७३ (चौथो संशोधन, २०७५ समेत)” को अधिनमा रही सञ्चालक श्री उमेश लम्सालको संयोजकत्वमा मर्जर उप समिति गठन गरेको र प्रस्तुत निर्णय अनुमोदन/स्वीकृतिका लागि यस साधारण सभामा विशेष प्रस्तावको रूपमा पेश गरेको छ । मिति २०७९/५/३१ मा आरएमडीसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडसँग एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने प्रारम्भिक समझदारी भएको र उक्त बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैंकबाट मिति २०७९/०९/१७ मा सहमति पत्र प्राप्त भई मिति २०७९/११/१८ गते दुवै वित्तीय संस्थाको सञ्चालक समितिको रोहबरमा यस वित्तीय संस्थाको १०० कित्ता शेयर बराबर आरएमडीसी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको

८७ कित्ता शेयर अनुपात कायम गर्ने गरी अन्तिम सम्झौता सम्पन्न भइसकेको छ । सबै परिस्थिति सामान्य रहेमा यसै आर्थिक वर्ष भित्र संयुक्त कारोबार सुरु गर्ने लक्ष्य रहेको जानकारी गराउन चाहान्छु ।

(आ) मानव संसाधन

१. दरबन्दी

यस वित्तीय संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरू र व्यवस्थापनविचको सौहार्द्रपूर्ण सम्बन्ध र कर्मचारीहरूको जिम्मेवारी र उत्तरदायित्वप्रतिको लगावले गर्दा सङ्ख्यात्मक रूपमा थोरै कर्मचारी रहे तापनि छोटो अवधिमा नै संस्थाले महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गर्न सकेको छ । वित्तीय संस्थाले कर्मचारीहरूलाई प्रतिष्ठित शैक्षिक संस्थामा अध्ययनको अवसर दिने, राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय तालिम तथा गोष्ठीहरूमा सहभागी गराउने आदि जस्ता वृत्ति विकासका अवसरहरू प्रदान गर्ने गरेको छ । यस लघुवित्त संस्थामा २०७९ मंसिर मसान्तसम्म कार्यरत कर्मचारी सङ्ख्या स्थायी ७८ र करार/ज्यालादारी सेवामा १९ गरी कुल ९७ रहेको छ ।

तालिका - १३ : दरबन्दी एवम् कार्यरत कर्मचारी सङ्ख्या

क्र. सं.	सेवा प्रकार	कार्यरत कर्मचारी सङ्ख्या			२०७८/८० को दरबन्दी
		महिला	पुरुष	जम्मा	
१	स्थायी कर्मचारी	१६	६२	७८	१०९
२	करार सेवाका कर्मचारी	१	१८	१९	२४
कुल जम्मा		१७	८०	९७	१३३

२. भर्ना र विकास

यस वित्तीय संस्थामा कामको चापलाई मध्यनजर गरी आवश्यक कर्मचारीहरूको दरबन्दी सृजना गर्ने तथा उपयुक्त विधिको आधारमा छनौट गर्ने प्रक्यालाई अगाडि बढाइएको छ । प्रक्या पूरा गरी भर्ना भएका कर्मचारीलाई उपयुक्त स्थानमा पदस्थापन गर्ने तथा वृत्ति विकासको लागि विभिन्न तालिम, गोष्ठी तथा सेमीनारहरूमा सहभागी गराउने कुरामा व्यवस्थापन सधैं लागि परेको छ । यसका साथै पदोन्नति तथा सरुवाको प्रक्या पनि नियमावली अनुरूप अगाडि बढिरहेको छ ।

३. पारिश्रमिक र सुविधा

वित्तीय संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई संस्थाले उपलब्ध गराउँदै आएको पारिश्रमिक र सुविधा अन्तर्गत मासिक तलव, भत्ताका अतिरिक्त दशैं खर्च, औषधि खर्च तथा वार्षिकोत्सवमा एक महिना बराबरको तलव तथा नियमित रूपमा बोनस सुविधा आदि उपलब्ध गराउँदै आएको छ ।

४. वित्तीय संस्था व्यवस्थापन

यस वित्तीय संस्थाको दैनिक तथा प्रशासनिक कार्य सञ्चालनार्थ प्रमुख कार्यकारी अधिकृत, दुई जना नायव प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा पाँच जना मुख्य प्रबन्धक सहितको व्यवस्थापन समूह छ । साथै विभिन्न शाखाहरूमा आवश्यकता अनुसारका वरिष्ठ प्रबन्धक, प्रबन्धक, अधिकृत तथा सहायक कर्मचारीहरू नियुक्ति भई प्रभावकारी रूपमा कार्यहरू सञ्चालन भएका छन् ।

५. वित्तीय संस्थाका कार्यालयहरू

वित्तीय संस्थाको काठमाडौंमा एक केन्द्रीय कार्यालय सहित विभिन्न भौगोलिक क्षेत्र समिटिने गरी ११ वटा इलाका कार्यालयहरू मार्फत वित्तीय संस्थाबाट वित्तीय तथा गैह्र वित्तीय सेवा/प्रविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको छ । साभेदार संस्थाहरूलाई सहजरूपमा सेवा/सहयोग उपलब्ध गराउन विर्तामोड (झापा), इटहरी (सुनसरी), बर्दिबास (महोत्तरी), हेटौंडा (मकवानपुर), गजुरी (धादिङ), बनेपा (काभ्रे), बुटवल (रुपन्देही), पोखरा (कास्की), नेपालगञ्ज (बाँके), वीरेन्द्रनगर (सुर्खेत) र अत्तरिया (कैलाली) मा इलाका कार्यालयहरू स्थापना भएका छन् । इलाका कार्यालयहरूले आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका साना किसान सहकारी संस्था लगायत अन्य सहकारी एवम् लघुवित्त संस्थाहरूलाई थोक कर्जा, गैह्रवित्तीय सेवा एवम् अन्य प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्दै आएका छन् ।

(आ) सम्मान र पुरस्कार

- (१) साना किसानको स्वामित्व र साना किसानबाटै सञ्चालन तथा व्यवस्थापन भई अति न्यून शिरोभार खर्चमा ग्रामीण गरिबको जिवनस्तर सुधारमा सहयोग गर्ने साना किसान सहकारी संस्था जस्तो ग्रामीण लघुवित्त संस्थाको नमूना (Model) र यसको भूमिकालाई कदर गर्दै विश्व वैङ्क अन्तर्गतको Consultative Group to Assist the Poor (CGAP) र कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष (International Fund for Agriculture Development, IFAD) बाट यस वैङ्क सन् २००३ मा पुरस्कृत भएको छ । उक्त ५० हजार अमेरिकी डलर राशिकोपुरस्कार रकमलाई अक्षय कोषमा राखी सो को परिचालनबाट अनुसरण कार्यक्रम सञ्चालन गराई थप विपन्न वर्गलाई लघुवित्त सेवाको पहुँचमा ल्याउने कार्य यस वित्तीय संस्थाबाट हुँदै आएको छ ।
- (२) 2nd Newbiz BusinessConclave and Awards-2014 का तर्फबाट वितरण हुने Best Managed Microfinance Company of the Year बाट यो लघुवित्त वित्तीय संस्था सम्मानित भएको छ ।
- (३) नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय र एसियाली विकास बैङ्कले सन् २०२० मा कोभिडको सङ्कटकालीन अवस्थामा पनि

ग्रामीण उद्यम लगानी परियोजना (REFP) प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरेवापत सम्मान स्वरूप प्रमाणपत्र प्रदान गरेको छ ।

धन्यवाद ज्ञापन

अन्त्यमा, म सञ्चालक समितिको तर्फबाट यस वित्तीय संस्थाको प्रगति तथा समृद्धिका लागि निरन्तर सहयोग, सुभावा दिइरहनु भएका हाम्रा सम्पूर्ण संस्थापक शेयरधनी तथा सर्वसाधारण शेयरधनी महानुभावहरु, साभेदार संस्थाहरु, शुभचिन्तकहरु तथा वित्तीय संस्थाको उत्तरोत्तर विकासका लागि अहोरात्र खटिनुभएका लगनशील सबै कर्मचारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । वित्तीय संस्थाको प्रगतिको लागि निरन्तर मार्गदर्शन गर्ने नेपाल राष्ट्र बैङ्क, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय

लगायत सम्पूर्ण सम्बन्धित सरकारी निकायहरु, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगी संस्थाहरु प्रति कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

यस वित्तीय संस्थाको नविन कार्यक्रम र उपलब्धिलाई सकारात्मक रूपमा जनसमक्ष पुऱ्याउन सहयोग गर्ने सञ्चार माध्यम र प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष रूपमा संस्थाको प्रगतिमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण शुभेच्छुकहरु प्रति आभार प्रकट गर्दछु । यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गरिएका सबै साधारण तथा विशेष प्रस्तावहरुमा छलफल गरी पारित गरिदिनका लागि शेयरधनी महानुभावहरुमा हार्दिक अनुरोध गर्दै आगामी दिनहरुमा पनि सबै क्षेत्रबाट वित्तीय संस्थाको प्रगतिका लागि अझ बढी सहयोग, स्नेह तथा सद्भाव प्राप्त हुने आशा गर्दछु ।

धन्यवाद ।

प्रतिवेदन तयार गरेको मिति : २०७९ माघ २० गते ।

खेम बहादुर पाठक

अध्यक्ष

र सम्पूर्ण सञ्चालक समिति

वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेश गर्नुपर्ने विवरण

(धितोपत्र दर्ता तथा निष्काशन नियमावली, २०७३ को नियम २६ को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित अनुसूची - १५)

१. सञ्चालक समितिको प्रतिवेदन

संलग्न छ ।

२. लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन

संलग्न छ ।

३. लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण

संलग्न छ ।

४. कानूनी कारबाही सम्बन्धी विवरण

देहाय अनुसारको कुनै पनि मुद्दा दायर नभएको :

(क) त्रैमासिक अवधिमा संगठित संस्थाले वा संस्थाको विरुद्ध कुनै मुद्दा दायर नभएको ।

(ख) संगठित संस्थाको संस्थापक वा सञ्चालकले वा संस्थापक वा सञ्चालकको विरुद्धमा प्रचलित नियमको अवज्ञा वा फौजदारी अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर नभएको ।

(ग) कुनै संस्थापक वा सञ्चालक विरुद्ध आर्थिक अपराध गरेको सम्बन्धमा कुनै मुद्दा दायर नभएको ।

५. संगठित संस्थाको शेयर कारोबार तथा प्रगतिको विश्लेषण

(क) धितोपत्र बजारमा भएको संगठित संस्थाको शेयरको कारोबार सम्बन्धमा व्यवस्थापनको धारणा :

यस संस्थाको धितोपत्र बजारमा शेयरको कारोबार तथा मूल्य सन्तोकजनक रहनुले बजारले राम्रो प्रतिक्रिया जनाएको मान्न सकिन्छ । संस्थाको शेयर कारोबार प्रचलित ऐन, निति, नियम, सिद्धान्त तथा निर्देशिका अनुसार हुने गरेको छ ।

(ख) आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा संगठित संस्थाको शेयरको अधिकतम, न्यूनतम र अन्तिम मूल्यका साथै कुल कारोबार शेयर संख्या र कारोबार दिन

नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडको वेबसाइट अनुसार गत वर्ष प्रत्येक त्रैमासिक अवधिमा संगठित संस्थाको शेयरको अधिकतम, न्यूनतम र अन्तिम मूल्यका साथै कुल कारोबार शेयर संख्या र कारोबार दिन तपसिल अनुसार रहेको छ ।

तपसिल

क्र.सं.	२०७८/७९ त्रैमासिक अवधि	शेयरको मूल्य रु.			कुल कारोबार शेयर संख्या	कुल कारोबार दिन
		अधिकतम मूल्य	न्यूनतम मूल्य	अन्तिम मूल्य		
१.	प्रथम	२,१८४/-	१,५९७/-	१,७७३।९०	१७,२६५	५७
२.	दोश्रो	१,८४४/-	१,१४५/-	१,४३८/-	७,७५८	५९
३.	तेश्रो	१,५२५।९०/-	१,१२०।५०	१,१५८/-	५,०७७	५८
४.	चौथो	१,२३५।२०/-	९६५।००/-	१०,६५।००	५,३०२	६४

६. समस्या तथा चुनौती

समस्या

(क) आन्तरिक समस्या

आधुनिक प्रविधिको उपयोगमा कठिनाई हुनु र मानवीय लगायत अन्य स्रोत साधनहरुको समय सापेक्ष दक्षता अभिवृद्धि गर्न कठिनाई हुनु ।

(ख) बाह्य समस्या

देशका अधिकांश क्षेत्रबाट सेवा विस्तारका लागि माग भई आए तापनि पर्याप्त वित्तीय श्रोतको अभावमा अपेक्षित रूपले सेवा विस्तार गर्न नसक्नु र नितिगत जोखिम कायम रहनु ।

चुनौती

आर्थिक अवस्थामा देखा परेको सुस्तता, देशको ग्रामीण भेगमा पूर्वाधार विकासमा कमी हुनु, वित्तीय क्षेत्रमा तिब्र प्रतिस्पर्धा र संस्थागत सुशासनमा कमजोर देखिनु, कोषको लागतमा उच्च वृद्धि, नीतिगत जोखिम, स्थानीय तहको पुनरगठनबाट ग्राहक संस्थाको संरचनामा परेको प्रभाव, संस्थाको मर्जर, साभेदार संस्था व्यवस्थापन, सहूलियतपूर्ण कर्जामा पहुँच नहुनु इत्यादिरूलाई यस संस्थाको चुनौतीको रूपमा लिएको छ ।

रणनीति

कृषिको रूपान्तरण एवम् साना किसानहरुको उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न संस्थाले विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरेको छ । लघुवित्त क्षेत्रमा देखिएका ग्राहक दोहोरोपनाको समस्या कम गर्न संस्थाले वित्तीय सेवा वञ्चित क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिने एवम् एक कार्य क्षेत्र एक साभेदार संस्थाको नीति अवलम्बन गरेको छ । प्रतिस्पर्धात्मक वातावरणमा यस वित्तीय संस्थाको छवि उच्च राख्न र कार्य दक्षता बढाउन ग्राहकमैत्री सेवा सुविधामा जोड दिने एवम् सूचना प्रविधिको समूचित उपयोग बढाउने नीति लिएको छ । साना र विपन्न किसानलाई उद्यमशील र व्यवसायी बनाउन कृषि मूल्यशृङ्खला प्रवर्धनमा जोड दिइएको छ ।

७. संस्थागत सुशासन

यस वित्तीय संस्थाले संस्थागत सुशासन सम्बन्धी नेपाल राष्ट्र बैंक एवम् सम्बन्धित नियमनकारी निकायहरुबाट प्राप्त मार्ग निर्देशनहरु उच्च प्राथमिकताकासाथ पालना गर्दै आएको छ । संस्थाको सुशासन अभिवृद्धि, संस्थाले गर्ने कार्यहरु पारदर्शी एवम् नियम संगत गर्नका लागि सञ्चालक समिति, लेखा परीक्षण समिति, कर्मचारी सेवा सुविधा समिति, जोखिम व्यवस्थापन समिति, सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुगमन समिति र आन्तरिक लेखा परीक्षण एकाइ क्रियाशील रहेका छन् । संस्थाको कारोवारलाई व्यवस्थित गर्न आन्तरिक नीति, नियम तथा निर्देशनहरु तर्जुमा गरी लागू गरिएको छ ।

संस्थागत सुशासन अभिवृद्धिका लागि संस्थाद्वारा चालिएका कदम सम्बन्धी विवरण

- संस्थामा सञ्चालक समिति तथा सो अन्तर्गत लेखापरीक्षण समिति, जोखिम व्यवस्थापन समिति, कर्मचारी सेवा सुविधा समिति र सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुगमन समिति रहेको छ । साथै व्यवस्थापन मातहतमा रहेका समिति तथा उपसमितिहरु क्रियाशील रहेका छन् ।
- सञ्चालन जोखिमहरु कम गर्न तथा कारोवारलाई व्यवस्थित गर्न विभिन्न आन्तरिक नीति, नियम तथा निर्देशिकाहरुको तर्जुमा गरी लागू गरिएको छ ।
- संस्थागत सुशासन कायम गर्न कर्मचारी आचार संहिता जारी गरी सोको अनुगमन समेतको व्यवस्था गरिएको छ ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न आन्तरिक लेखापरीक्षकबाट नियमित रूपमा लेखापरीक्षण गराई प्रतिवेदनमा दिइएका सुझावहरु कार्यान्वयन गराउन तथा समीक्षा गर्न लेखापरीक्षण समितिका बैठकहरु नियमित रूपमा बस्ने गरेका छन् ।

दस्तखत :

नाम : **डा. शिवराम प्रसाद कोइराला**

पद : प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

मिति : २०७९/१०/११

संस्थागत सुशासन सम्बन्धी वार्षिक अनुपालन प्रतिवेदन

(नेपाल धितो पत्र बोर्डको “सूचीकृत संगठित संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४” बमोजिम)

सूचीकृत संगठित संस्थाको नाम	साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.
ठेगाना	बागमती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ११, बबरमहल ।
वेबसाइट	www.skbbbl.com.np.
इमेल	info@skbbbl.com.np
फोन नं	०१-५३२०९९३, ५९०९६९२
प्रतिवेदन पेश गरिएको आ.व.	२०७८/७९

१. सञ्चालक समिति सम्बन्धी विवरण

(क) सञ्चालक समिति अध्यक्षको नाम, नियुक्ति मिति : श्री खेम बहादुर पाठक (२०७५/१०/१८)

(ख) संस्थाको शेयर संरचना सम्बन्धी विवरण (संस्थापक, सर्वसाधारण तथा अन्य) :

वित्तीय संस्थाको शेयर संरचना

(मिति २०७९/०३/३२)

समूह	चुक्ता पुँजी (रु.मा)	प्रतिशत	सञ्चालक समितिमा प्रतिनिधित्व संस्था
समूह (क) प्रवर्धक समूह	१,०९३,३१५,०३०.५७	६९.८९%	
१ कृषि विकास बैङ्क लि.	३४४,२८८,४७०.६८	२२.०१%	१
२ नेपाल बैङ्क लि.	१८,९७८,११९.००	१.२१%	
३ नबिल बैङ्क लि.	४७,४४५,६९७.५०	३.०३%	
४ साना किसान सहकारी संस्थाहरू	६८२,६०२,७४३.३९	४३.६३%	३
समूह (ख) सर्वसाधारण शेयरधनी	४७१,०९,८६९.०३	३०.११%	२
व्यावसायिक सञ्चालक	-	-	१
जम्मा	१,५६४,४१३,७२७.६०	१००.००%	७

नोट : २०७८/७९ को २६% बोनस शेयर प्रस्ताव पारित भएपछि वित्तीय संस्थाको कुल चुक्ता शेयर रकम रु. १,९७,११,६९,२९६.७८ पुग्ने छ ।

(ग) सञ्चालक समिति सम्बन्धी विवरण

क्र सं	सञ्चालकहरूको नाम तथा ठेगाना	प्रतिनिधित्व भएको समूह	शेयर संख्या	नियुक्ति भएको मिति	पद तथा गोपनीयताको शपथ लिएको मिति	सञ्चालक नियुक्तिको तरिका (विधि)
१	श्री खेम बहादुर पाठक	संस्थापक (साना किसान सहकारी समूह)	संस्थागत	२०७५/१०/१८	२०७५/१०/२०	निर्वाचन
२	डा. बाबुकाजी थापा	संस्थापक (वाणिज्य बैङ्क समूह)	संस्थागत	२०७९/०३/२६	२०७९/०३/२६	निर्वाचन/मनोनयन
३	श्री रवीन्द्र यादव	संस्थापक (साना किसान सहकारी समूह)	संस्थागत	२०७५/१०/१८	२०७५/१०/२०	निर्वाचन
४	श्री चाँदनी ढकाल	संस्थापक (साना किसान सहकारी समूह)	संस्थागत	२०७५/१०/१८	२०७५/१०/२०	निर्वाचन
५	श्री उमेश लम्साल	(सर्वसाधारण समूह)	११,११३	२०७५/०३/३०	२०७५/०३/३०	निर्वाचन
६	श्री भूपेश छत्कुली	(सर्वसाधारण समूह)	६७९	२०७५/०३/३०	२०७५/०३/३०	निर्वाचन
७	डा. महेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ	स्वतन्त्र सञ्चालक	-	२०७७/९/१६	२०७७/९/१६	मनोनयन

नोट : पछिल्लो साधारण सभा पछि सञ्चालकहरू नियुक्ति भए सो सम्बन्धी जानकारी र सो सम्बन्धमा बोर्डलाई जानकारी गराएको मिति समेत छुट्टै उल्लेख गर्नुपर्ने ।

घ) सञ्चालक समितिको बैठक

सञ्चालक समितिको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	यस आ.व. मा बसेको सञ्चालक समितिको बैठकको मिति	बैठक नं.	उपस्थित सञ्चालकको संख्या	बैठकको निर्णयमा मिन्न मत राखी हस्ताक्षर गर्ने सञ्चालकको संख्या	गत आ.व. मा बसेको बैठकको मिति
१	२०७८/४/३२	४१६	७	छैन	२०७७/४/१५
२	२०७८/५/१	४१७	७	छैन	२०७७/४/१६
३	२०७८/५/५	४१८	७	छैन	२०७७/४/२३
४	२०७८/५/७	४१९	७	छैन	२०७७/४/३२
५	२०७८/५/८	४२०	७	छैन	२०७७/५/१२
६	२०७८/५/१३	४२१	७	छैन	२०७७/५/१४
७	२०७८/६/५	४२२	७	छैन	२०७७/५/३०
८	२०७८/६/१५	४२३	७	छैन	२०७७/६/१
९	२०७८/६/२५	४२४	७	छैन	२०७७/६/२६
१०	२०७८/८/८	४२५	७	छैन	२०७७/७/१
११	२०७८/८/८	४२६	७	छैन	२०७७/८/६
१२	२०७८/८/२१	४२७	७	छैन	२०७७/८/१२
१३	२०७८/८/२४	४२८	७	छैन	२०७७/८/२२
१४	२०७८/९/१८	४२९	७	छैन	२०७७/८/२३
१५	२०७८/९/१८	४३०	७	छैन	२०७७/८/२९
१६	२०७८/१०/३	४३१	७	छैन	२०७७/९/६
१७	२०७८/१०/६	४३२	७	छैन	२०७७/९/८
१८	२०७८/१०/२०	४३३	७	छैन	२०७७/९/१६
१९	२०७८/११/२४	४३४	७	छैन	२०७७/९/२७
२०	२०७८/१२/१५	४३५	७	छैन	२०७७/१०/११
२१	२०७९/१/२२	४३६	७	छैन	२०७७/१०/२१
२२	२०७९/२/९	४३७	७	छैन	२०७७/१०/२८
२३	२०७९/२/३१	४३८	७	छैन	२०७७/११/६
२४	२०७९/३/५	४३९	७	छैन	२०७७/११/१९
२५	२०७९/३/२०	४४०	७	छैन	२०७७/१२/८
२६	२०७९/३/२३	४४१	७	छैन	२०७७/१२/२४
२७	२०७९/३/२६	४४२	७	छैन	२०७८/२/१७
२८	२०७९/३/२७	४४३	७	छैन	२०७८/२/१७
२९	२०७९/३/३२	४४४	७	छैन	२०७८/३/१२
					२०७८/३/२०
					२०७८/३/२६
					२०७८/३/२९
					२०७८/३/३१

कुनै सञ्चालक समितिको बैठक आवश्यक गणपुरक संख्या नपुगी स्थगित भएको भए सोको विवरण : छैन ।

सञ्चालक समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य विवरण :

सञ्चालक समितिको बैठकमा सञ्चालक वा वैकल्पिक सञ्चालक उपस्थित भए-नभएको (नभएको अवस्थामा बैठकको मिति सहित कारण खुलाउने) :	मिति २०७९/१/२१ गतेको बैठकमा सञ्चालक श्री रवीन्द्र यादव वैयक्तिक कारणले उपस्थित नभएको
सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित सञ्चालकहरू, छलफल भएको विषय र तत्सम्बन्धमा भएको निर्णयको विवरण (माईन्यूट) को छुट्टै अभिलेख राखे नराखेको :	राखेको
सञ्चालक समितिको दुई लगातार बसेको बैठकको अधिकतम अन्तर (दिनमा) :	४४ दिन
सञ्चालक समितिको बैठक भत्ता निर्धारण सम्बन्धमा बसेको वार्षिक साधारण सभाको मिति :	२०७६/९/२६
सञ्चालक समितिको प्रति बैठक भत्ता रु.	६,०००/-
आ.व.को सञ्चालक समितिको कुल बैठक खर्च रु.	२५,९५,४५४/-

२. सञ्चालकको आचरण सम्बन्धी तथा अन्य विवरण

सञ्चालकको आचरण सम्बन्धमा सम्बन्धित संस्थाको आचार संहिता भए/नभएको					भएको ।
एकाघर परिवारको एक भन्दा बढी सञ्चालक भए सो सम्बन्धी विवरण :					भएको छैन ।
सञ्चालकहरू वार्षिक रुपमा सिकाई तथा पुनरताजगी कार्यक्रम सम्बन्धी विवरण :					
क्र सं	विषय	मिति	सहभागी सञ्चालकको संख्या	तालिम सञ्चालन भएको स्थान	
१	संस्थागत सुशासन, जोखिम व्यवस्थापन तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम	२०७८/११/२७	२	द सोल्टी, काठमाडौं ।	
प्रत्येक सञ्चालकले आफू सञ्चालकको पदमा नियुक्त वा मनोनयन भएको पन्ध्र दिनभित्र देहायका कुराको लिखित जानकारी गराएको/नगराएको र नगराएको भए सोको विवरण :					जानकारी गराएको
<ul style="list-style-type: none"> संस्थासँग निज वा निजको एकाघरको परिवारको कुनै सदस्यले कुनै किसिमको करार गरेको वा गर्न लागेको भए सो को विवरण, निज वा निजको एकाघरको परिवारको कुनै सदस्यले संस्था वा सो संस्थाको मुख्य वा सहायक कम्पनीमा लिएको शेयर वा डिबेन्चरको विवरण, निज अन्य कुनै सङ्गठित संस्थाको आधारभूत शेयरधनी वा सञ्चालक रहेको भए त्यसको विवरण, निजको एकाघरको परिवारको कुनै सदस्य संस्थामा पदाधिकारी वा कर्मचारीको हैसियतमा काम गरिरहेको भए सोको विवरण । 					
सञ्चालकले उस्तै प्रकृतिको उद्देश्य भएको सुचिकृत संस्थाको सञ्चालक, तलबी पदाधिकारी, कार्यकारी प्रमुख वा कर्मचारी भई कार्य गरेको भए सोको विवरण :					उक्त कार्य नगरेको ।
सञ्चालकहरूलाई नियमन निकाय तथा अन्य निकायहरूबाट कुनै कारवाही गरिएको भए सोको विवरण :					कुनै कारवाही नगरेको ।

३. संस्थाको जोखिम व्यवस्थापन तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धी विवरण

(क) जोखिम व्यवस्थापनको लागि कुनै समिति गठन भए/नभएको गठन नभएको भए सोको कारण : गठन भएको ।

(ख) जोखिम व्यवस्थापन समिति सम्बन्धी जानकारी : (आ.व. २०७८/७९)

(अ) जोखिम व्यवस्थापन समितिको संरचना (संयोजक तथा सदस्यहरूको नाम तथा पद)

डा. बाबुकाजी थापा, सञ्चालक	संयोजक
श्री भुपेश छत्कुली, सञ्चालक	सदस्य
डा. महेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ, स्वतन्त्र सञ्चालक	सदस्य
श्री ईशा के.सी., सञ्चालन विभागका विभागीय प्रमुख	सदस्य
श्री शिवहरी अर्याल, कर्जा विभागका विभागीय प्रमुख	सदस्य सचिव

(आ) समितिको बैठक संख्या : ८

(इ) समितिको कार्य सम्बन्धी छोटो विवरण : त्रैमासिकरूपमा वित्तीय संस्थाको जोखिम विश्लेषण गरी सञ्चालक र व्यवस्थापनलाई सुझाव पेश गर्ने ।

(ग) आन्तरिक नियन्त्रण कार्यविधि भए/नभएको : भएको ।

(घ) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको लागि कुनै समिति गठन भए/नभएको गठन नभएको भए सोको कारण : लेखापरीक्षण समितिले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धी कार्य गर्ने व्यवस्था रहेको ।

(ङ) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली समिति सम्बन्धी विवरण :

(अ) समितिको संरचना (संयोजक तथा सदस्यहरूको नाम तथा पद) : बुँदा नं. ६ (ख) मा उल्लिखित लेखापरीक्षण समितिले नै आन्तरिक लेखा परीक्षणको कार्य समेत गर्ने ।

(आ) समितिको बैठक संख्या : आ.व. २०७८/७९ मा ११ पटक लेखापरीक्षण समितिको बैठक बसेको छ ।

(इ) समितिको कार्य सम्बन्धी छोटो विवरण : यस समितिले कम्पनीको लेखा तथा वित्तीय विवरणहरूको पुनरावलोकन गर्ने र त्यस्ता विवरणहरूमा उल्लिखित तथ्यको सत्यता यकिन गर्ने, कम्पनीको आन्तरिक वित्तीय नियन्त्रण प्रणाली तथा जोखिम व्यवस्थापन प्रणालीको पुनरावलोकन लगायत कम्पनीको आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यको सुपरिवेक्षण तथा पुनरावलोकन गर्ने कार्य गरेको छ ।

(च) आर्थिक प्रशासन विनियमावली भए/नभएको : भएको ।

४. सूचना तथा जानकारी प्रवाह सम्बन्धी विवरण :

(क) संस्थाले सार्वजनिक गरेको सूचना तथा जानकारी प्रवाहको विवरण

विषय	माध्यम	सार्वजनिक गरेको मिति
वार्षिक साधारण सभाको सूचना	आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक	(१) प्रथम पटक मिति २०७८/८/२६ (२) दोस्रो पटक मिति २०७८/९/२
विशेष साधारण सभाको सूचना	हाल नभएको	-
वार्षिक प्रतिवेदन (सञ्चालक समिति बैठक नं. ४२८)	आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक	२०७८/०८/२६ मा प्रकाशन हुने
त्रैमासिक प्रतिवेदन	आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक -प्रथम	२०७८/७/२६
	आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक -दोस्रो	२०७८/१०/२७
	आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक -तेस्रो	२०७९/१/२६
	आर्थिक अभियान राष्ट्रिय दैनिक -चौथा	२०७९/४/२६
धितोपत्रको मूल्यमा प्रभाव पार्ने मूल्य संवेदनशील सूचना	धितोपत्र दर्ता	२०७८/११/१०
	बोनस शेयर दर्ता गरिएको	२०७८/११/२६
	धितोपत्र सूचीकरण सम्बन्धमा	२०७८/१२/६
	२५ % बोनस शेयर दर्ता गरिएको	२०७८/१२/८
	सञ्चालक नियुक्ति	२०७९/३/२६
	आ.व. २०७८/७९ को लाभांश घोषणा गरिएको सम्बन्धमा	२०७९/८/१९
अन्य	नभएको	नभएको

(ख) सूचना सार्वजनिक नगरेको वा अन्य कारणले धितोपत्र बोर्ड तथा अन्य निकायबाट कारवाहीमा परेको भए सो सम्बन्धी जानकारी : कारवाहीमा परेको छैन ।

(ग) पछिल्लो वार्षिक तथा विशेष साधारण सभा सम्पन्न भएको मिति : २०७८/०९/१८

५. संस्थागत संरचना र कर्मचारी सम्बन्धी विवरण

(क) कर्मचारीहरूको संरचना, पदपूर्ति, वृत्ति विकास, तालिम, तलब, भत्ता तथा अन्य सुविधा, हाजिर र बिदा, आचारसंहिता लगायतका कुराहरू समेटिएको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली/व्यवस्था भए नभएको : व्यवस्था भएको छ ।

(ख) सांगठनिक संरचना संलग्न गर्ने : यसै साथ संलग्न २१ औं वार्षिक प्रतिवेदन २०७८/७९ मा संलग्न छ ।

(ग) उच्च व्यवस्थापन तहका कर्मचारीहरूको नाम, शैक्षिक योग्यता तथा अनुभव सम्बन्धी विवरण : यसै साथ संलग्न २१ औं वार्षिक प्रतिवेदन २०७८/७९ मा उल्लेख छ ।

(घ) कर्मचारी सम्बन्धी अन्य विवरण :

संरचना अनुसार कर्मचारी पदपूर्ति गर्ने गरे/नगरेको :	गरेको ।
नयाँ कर्मचारीहरूको पदपूर्ति गर्दा अपनाएको प्रकृया :	लिखित, मौखिक, अन्तरवार्ता
व्यवस्थापन स्तरका कर्मचारीको संख्या :	८
कुल कर्मचारीको संख्या :	९६ (२०७९ असार मसान्तको)
कर्मचारीहरूको सक्सेसन प्लान भए/नभएको :	कर्मचारी सेवा विनियमावली अनुसार भएको
आ.व. कर्मचारीहरूलाई दिइएको तालिम संख्या तथा सम्मिलित कर्मचारीको संख्या :	तालिम संख्या-१४, सम्मिलित कर्मचारी संख्या-१९१ (विभिन्न तालिममा गरी)
आ.व.को कर्मचारी तालिम खर्च रु.	१९,७४,४०६/७३
कुल खर्चमा कर्मचारी खर्चको प्रतिशत :	१६.३९% (बोनस समेत)
कुल कर्मचारी खर्चमा कर्मचारी तालिम खर्चको प्रतिशत :	०.९४ %

६. संस्थाको लेखा तथा लेखापरीक्षण सम्बन्धी विवरण

(क) लेखासम्बन्धी विवरण

संस्थाको पछिल्लो आ.व. को वित्तीय विवरण NFRS अनुसार तयार गरे/नगरेको, नगरेको भए सोको कारण :	आ.व. २०७८/७९ को वित्तीय विवरण NFRS अनुसार तयार गरिसकिएको छ ।
सञ्चालक समितिबाट पछिल्लो वित्तीय विवरण स्वीकृत भएको मिति :	२०७९/०८/१९ (बैठक नं. ४५४)
त्रैमासिक वित्तीय विवरण प्रकाशन गरेको मिति :	२०७८/७/२६ -प्रथम २०७८/१०/२७ -दोश्रो २०७९/१/२६ -तेस्रो २०७९/४/२६ -चौथो
अन्तिम लेखापरीक्षण सम्पन्न भएको मिति :	२०७९/०८/१९
साधारण सभाबाट वित्तीय विवरण स्वीकृत भएको मिति	आ.व. २०७७/७८ को वित्तीय विवरण मिति २०७८/९/१८ मा स्वीकृत भएको
संस्थाको आन्तरिक लेखा परीक्षण सम्बन्धी विवरण : (अ) आन्तरिक रूपमा लेखा परीक्षण गर्ने गरिएको वा बाह्य विज्ञ नियुक्त गर्ने गरिएको, (आ) बाह्य विज्ञ नियुक्त गरिएको भए सोको विवरण, (इ) आन्तरिक लेखापरीक्षण कति अवधिको गर्ने गरिएको (त्रैमासिक, चौमासिक वा अर्धवार्षिक)	(अ) आ.व. २०७८/७९ मा आन्तरिक लेखापरीक्षण यस वित्तीय संस्थाको आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखाबाट गराएको । (आ) बाह्य विज्ञ नियुक्त नभएको (इ) आन्तरिक लेखापरीक्षण त्रैमासिक अवधिको गर्ने गरिएको ।

(ख) लेखापरीक्षण समितिसम्बन्धी विवरण : (आ.व. २०७८/७९)

संयोजक तथा सदस्यहरूको नाम, पद तथा योग्यता :

नाम	पद	योग्यता
श्री भुपेश छत्कुली	संयोजक	एम. ए. सी.
श्री उमेश लम्साल	सदस्य	एम. बी. एस.
श्री ईशा के. सी.	सदस्य सचिव	चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट

लेखा परीक्षण समिति बैठक विवरण : आ.व. २०७८/७९

क्र. स.	बैठक बसेको मिति	समिति पदाधिकारी संख्या	उपस्थित संख्या	प्रति बैठक भत्ता रु.	लेखा परीक्षण समितिले आनो काम कारबाहीको प्रतिवेदन सञ्चालक समितिमा पेश गरेको मिति
१	२०७८/०४/१३	३	३	सञ्चालकको	-
२	२०७८/०४/२७	३	३	तर्फबाट	२०७८/०५/०१
३	२०७८/०५/०१	३	३	प्रतिनिधित्व गर्ने	-
४	२०७८/०७/३०	३	३	सञ्चालकहरूको	-
५	२०७८/०८/०१	३	३	प्रति बैठक	-
६	२०७८/०८/०२	३	३	भत्ता दर रु.	२०७८/०८/०८
७	२०७८/०८/०७	३	३	६,०००/- रु	२०७८/०८/०८
८	२०७८/०८/२३	३	३	सदस्य सचि	२०७८/०९/१८
९	२०७८/९/२२	३	३	वको प्रति बैठक	-
१०	२०७८/११/१६	३	३	भत्ता दर रु.	२०७८/१२/१५
११	२०७९/०२/९	३	३	२,०००/-	२०७९/२/३१

७. अन्य विवरण

संस्थाले सञ्चालक तथा निजको एकाघरका परिवारको वित्तीय स्वार्थ भएको व्यक्ति, बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट ऋण वा सापटी वा अन्य कुनै रुपमा रकम लिए/नलिएको	नलिएको
प्रचलित कानून बमोजिम कम्पनीको सञ्चालक, शेयरधनी, कर्मचारी, सल्लाकार, परामर्शदाताको हैसियतमा पाउने सुविधा वा लाभ बाहेक सूचीकृत सङ्गठित संस्थाको वित्तीय स्वार्थ भएको कुनै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी, कर्मचारी, सल्लाहाकार वा परामर्शदाताले संस्थाको कुनै सम्पत्ति कुनै किसिमले भोगचलन गरे/नगरेको	नगरेको
नियमकारी निकायले इजाजतपत्र जारी गर्दा तोकेको शर्तहरूको पालना भए/नभएको	भएको
नियमकारी निकायले संस्थाको नियमन निरीक्षण वा सुपरीवेक्षण गर्दा संस्थालाई दिइएको निर्देशन पालना भए/नभएको	भएको
संस्था वा सञ्चालक विरुद्ध अदालतमा कुनै मुद्दा चलिरहेको भए सोको विवरण	नचलेको

परिपालन अधिकृतको नाम : लिलाधर धिताल

पद : वरिष्ठ प्रबन्धक

मिति : २०७९/९/६

संस्थाको छाप :

प्रतिवेदन सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत मिति :

नोट : यो प्रतिवेदन सूचीकृत सङ्गठित संस्थाहरूको परिपालना अधिकृतले तयार गरी सञ्चालन समितिबाट स्वीकृत गराई लेखा परीक्षकबाट प्रमाणित गराई नेपाल धितोपत्र बोर्डमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनसहित पेश गर्नुपर्ने छ ।

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा (३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिमको सार्वजनिक गरिएको विवरण

(२०७९/४/१ देखि २०७९/६/३१ सम्म)

१. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ को उपदफा (३) अनुसारको विवरण

(क) निकायको स्वरूप र प्रकृति

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि. कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम स्थापना भई बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ बमोजिम नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'घ' वर्गको थोक लघुकर्जा प्रदायक लघुवित्त संस्था हो।

(ख) निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार

बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३, कम्पनी ऐन २०६३, नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त 'घ' वर्गको लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको निर्देशनमा व्यवस्था भए बमोजिमको काम, कर्तव्य र अधिकार रहेको छ।

(ग) निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण

२०७९ असार मसान्तको विवरण अनुसार यस लघुवित्त संस्थाको कार्यरत कुल कर्मचारी संख्या ९६ रहेको र कार्य विवरण यस लघुवित्त वित्तीय संस्थाले तोके अनुसार रहेको छ।

(घ) निकायबाट प्रदान गरिने सेवा

बैंक तथा वित्तीय संस्था ऐन २०७३ बमोजिम 'घ' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त थोक लघुकर्जा प्रदायक वित्तीय संस्थाको रूपमा दिन सक्ने सम्पूर्ण सेवाहरू।

(ङ) सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी

सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारीहरूको विवरण यस संस्थाको वेबसाइट www.skbbbl.com.np मा उपलब्ध छ।

(च) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

यस लघुवित्त संस्थाबाट प्रवाह गरिने थोक कर्जा सेवाको व्याजदर प्रत्येक त्रैमासिकरूपमा सूचना पाटी र वेबसाइटमा प्रकाशन गरे अनुसार हुनेछ।

(छ) निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी

लघुवित्त वित्तीय संस्थाले प्रदान गर्ने सेवाका सम्बन्धमा प्रचलित ऐन, नियम, नीति, निर्देशिका तथा सञ्चालक समितिको निर्णयहरूको अधिनमा रही तोकिएका कार्यहरू सम्पादन गर्नका निम्ति तोकिएका अधिकारीहरूले निर्णय गर्न सक्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। सञ्चालक समितिको निर्णयहरूको अधिनमा रही व्यवस्थापकीय प्रमुखको रूपमा

लघुवित्त वित्तीय संस्थाको समग्र कार्य सञ्चालन गर्नका लागि प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ।

(ज) निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

निर्णय उपर उजुरी सुन्नका लागि सेवा तर्फका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई गुनासो सुन्ने अधिकारीको रूपमा रहने व्यवस्था गरिएको छ। निजको ठेगाना यस प्रकार रहेको छ :

डा. नवराज सिम्खडा, नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.
केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौं।
फोन नं. ०१-५३२०९९३/५९०९६९२,
इमेल navraj.simkhada@skbbbl.com.np

(झ) सम्पादन गरेको कामको विवरण

बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ बमोजिम 'घ' वर्गको थोक लघुकर्जा प्रदायक वित्तीय संस्थाले गर्न सक्ने सम्पूर्ण कारोबारहरू सम्पादन भईरहेको छ।

(ञ) सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

(१) ग्राहकहरूलाई आवश्यक सूचना प्रदान गर्न तपसिल बमोजिमका अधिकारीलाई सूचना अधिकारी तोकिएको छ :

श्री भलेन्द्र भट्टराई, नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.
केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौं
फोन नं : ०१-५३२०९९३/५९०९६९२,
इमेल jhalendra.bhattarai@skbbbl.com.np

(२) यस लघुवित्त संस्थाको प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको नाम र ठेगाना यस प्रकार रहेको छ :-

डा. शिवराम प्रसाद कोइराला, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.
केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल काठमाडौं
फोन नं. ०१-५३२०९९३/५९०९६९२,
इमेल shivram.koirala@skbbbl.com.np

ट) ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

लघुवित्त संस्थाले प्रचलित बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३, नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'घ' वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई जारी भएको निर्देशन, २०७८ र कम्पनी ऐन, २०६३ का अतिरिक्त सम्पूर्ण ऐन, नियम, विनियम

वा निर्देशिकाहरु पालना गर्नुपर्ने हुन्छ, भने लघुवित्त संस्था सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने नियमावली, विनियमावली, कार्यविधि आदि बनाई लागू गरिएको छ ।

(ठ) आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरणहरु

लघुवित्त वित्तीय संस्थाको आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी सम्पूर्ण वित्तीय विवरणहरु त्रैमासिक रुपमा राष्ट्रिय स्तरको पत्रपत्रिकामा प्रकाशित गरिदै आएको छ, भने यस लघुवित्त संस्थाको वेबसाईट www.skbbbl.com.np मा समेत राखिदै आएको छ ।

(ड) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

नियमानुसार तोकिए बमोजिमको अन्य विवरणसमेत राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकाहरुमा प्रकाशन गर्नुका साथै यस वित्तीय संस्थाको वेबसाईट : www.skbbbl.com.np मा समेत राख्ने गरिएको छ ।

२. सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिमको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :

(क) अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गरेको भए सोको विवरण

यस लघुवित्त संस्थाले साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. तथा समान प्रकृतिका अन्य संस्थाहरु मार्फत विपन्न, गरिब एवम् साना किसानहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी वित्तीय पहुँच बढाएर उनीहरुको आर्थिक तथा सामाजिक विकास सम्भव तुल्याउन थोक कर्जा सेवाका अतिरिक्त विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

(ख) सार्वजनिक निकायको वेबसाइट भए सोको विवरण

यस संस्थाको वेबसाईट : www.skbbbl.com.np रहेको छ ।

(ख१) लघुवित्त संस्थाले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवम् प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरण : लघुवित्त संस्थाले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवम् प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरणहरु समेटि तयार पारिएको वार्षिक प्रतिवेदनहरु र

त्रैमासिक वित्तीय विवरणहरुमा प्रकाशन गरिएको छ । उक्त विवरणहरु नियमन निकायको निर्देशन अनुसार तोकिएको समयमा राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्ने, पुस्तकका रूपमा प्रकाशन गरी साधारण सभा र आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने र लघुवित्त संस्थाको वेबसाइटमा नियमितरूपमा प्रकाशन गर्ने गरिएको छ ।

(ख२) सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेका कार्यक्रम र सोको प्रतिवेदन :

यस संस्थाले सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरुको विवरण वित्तीय संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदनमा उपलब्ध छ । साथै लघुवित्त वित्तीय संस्थाको वित्तीय विवरणहरु त्रैमासिक रुपमा विभिन्न राष्ट्रिय स्तरको पत्रपत्रिकामा प्रकाशित गरी संस्थाको वेबसाइटमा समेत नियमितरूपमा प्रकाशन गरिन्छ । वार्षिक प्रतिवेदन लगायत अन्य सम्पूर्ण विवरणहरु लघुवित्त संस्थाको वेबसाईट : www.skbbbl.com.np बाट डाउनलोड गर्न वा प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

(ख३) सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयवाधि : लघुवित्त वित्तीय संस्थाको नियमानुसार ।

(ख४) सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना मागसम्बन्धी निवेदन र सोउपर सूचना दिईएको विषय : नभएको ।

(ग) सार्वजनिक निकायको सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएको वा हुने भएको भए सोको विवरण

(१) त्रैमासिक वित्तीय विवरणहरु : कुनै एक राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रपत्रिकामा त्रैमासिकरूपमा प्रकाशन गरिन्छ ।

(२) वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन : वार्षिक साधारण सभामा र लघुवित्त वित्तीय संस्थाको वेबसाइटमा, कार्यालय समयमा लघुवित्त संस्थाबाट प्राप्त समेत गर्न सकिन्छ ।

(३) अन्य सूचनाहरु : लघुवित्त संस्थाको मुखपत्र 'साना किसान', समय समयमा गरिने प्रकाशनहरु र वेबसाइटमा हेर्न सकिन्छ ।

मिति: २०७९/८/२६

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

संगठनात्मक संरचना

अनुसूची-१

आ.व. २०७५/२०

सञ्चालक समिति

जोखिम व्यवस्थापन समिति

सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुगमन समिति

कर्मचारी सेवा सविधा समिति

लेखा परीक्षण समिति

प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

सम्पत्ति दायित्व समिति (ALCO)

कम्पनी सचिवालय

कानून तथा अनुपालन

नायाब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत - व्यवसाय

नायाब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत - सेवा

कर्जा व्यवस्थापन विभाग

संस्थागत विकास विभाग

तालिम विभाग

वित्त तथा जनशक्ति विभाग

योजना, परियोजना तथा सामान्य प्रशासन विभाग

कर्जा शाखा

- संस्था आबद्धता
- कर्जा लगानी योजना र व्यवस्थापन (साधारण, पर्याप्त, तटकारी, निवृत्तकालीय उर्जा, विद्या पुनर्स्थापन, बीप, समृद्धि कर्जा आदि)
- अमुकी

कर्जा सुचना तथा जोडिना व्यवस्थापन शाखा

- कर्जा जोखिम व्यवस्थापन
- व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- रिपोर्टिङ शाखा (सम्बन्धित सबै निवृत्त)

बिरोध कर्जा शाखा

- प्राथमिक उभय कर्जा प्रवेश/स्थानीय तह कर्जा
- ग्रामीण स्वावलम्बन कोष/कर्जा
- अन्य बिरोध कर्जा
- CSR व्यवस्थापन

व्यवसायिक नीति विश्लेषण शाखा

- कर्जा, बचत, सुरक्षण, व्यवसाय विस्तार आदि नीति व्यवस्थापन
- एडम्बुट विकास
- क्रेडिट/सहकारी/संस्था, इलाका)
- संस्था नीति विश्लेषण, तर्जुमा तथा व्यवस्थापन

संस्था सुदृढीकरण र क्षमता विकास

- व्यवसाय विस्तार/अनुसरण
- संस्थागत शुभारम्भ
- शैजी व्यवस्थापन
- उत्कृष्टता केन्द्र
- संस्था, इलाका)
- संस्था अनुगमन तथा निरीक्षण

तालिम शाखा

- संस्थागत तालिम
- आन्तरिक तालिम
- न्युनिता / कृषि र पर्याप्तता प्रवर्द्धन
- कृषि प्रशिक्षाधी कार्यक्रम
- अन्य शैक्षिक तथा बिरोध प कार्यक्रम
- CSF व्यवस्थापन

वित्त तथा लेखा शाखा

- द्वितीय विश्लेषण
- हिसाब मिडान
- क्षेप व्यवस्थापन
- लगानी
- कर्मचारी कल्याणकारी कोष
- कोषकृत लेखा प्रणाली

जनशक्ति शाखा

- पूर्ति तथा परिचालन
- जनशक्ति विकास
- कर्मचारी चापटी र सुविधा

सामान्य प्रशासन शाखा

- भरिद र भंडारण
- समिति व्यवस्थापन
- मर्मत तथा निर्माण
- पुस्तकालय
- सूचना तथा प्रकाशन
- कर्मचारी विमा

सूचना प्रविधि शाखा

- सफ्टवेयर सञ्चालन र नेटवर्किङ
- सूचना, सञ्चार, सञ्चाल तथा वेबसाइट अद्यावधिक
- डिजिटल सेवा

योजना र अनुसन्धान शाखा

- कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण
- अनुसन्धान
- ह.का. कामसम्पादन अनुगमन
- बजेट निवन्धन

परियोजना व्यवस्थापन शाखा

- परियोजना तर्जुमा
- परियोजना अनुगमन

इलाका कार्यालय वितामाड

इलाका कार्यालय इटहरी

इलाका कार्यालय बर्दिया

इलाका कार्यालय हेटौडा

इलाका कार्यालय बनेपा

इलाका कार्यालय गजुरी

इलाका कार्यालय बुटवल

इलाका कार्यालय पोखरा

इलाका कार्यालय नेपालगञ्ज

इलाका कार्यालय अत्तरिया

इलाका कार्यालय धोरन्द्रनगर

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Capacity Development and Financing to Migrant Workers

Detail of Expenditure (FY- 2078/79)

SN	Heading	Last FY (2077.78)				Current FY (2078.79)			
		SEP	SKBBL	GoN	Total	SEP	SKBBL	GoN	Total
1	HR_EXPENSES	2,591,938.10	1,743,047.93	848,890.17	5,183,876.20	7,003,324.51	4,745,584.51	2,257,740.00	14,006,649.02
1.1	Salary- AO Staffs	1,734,927.93	1,734,927.93	-	3,469,855.86	4,753,704.51	4,745,584.51	-	9,499,289.02
1.2	Salary- PC	296,666.67	-	296,666.67	593,333.34	1,000,000.00	-	1,000,000.00	2,000,000.00
1.3	Salary- Parash	151,250.00	-	151,250.00	302,500.00	412,500.00	-	412,500.00	825,000.00
1.4	Salary- Mahindra	158,333.50	-	158,333.50	316,667.00	412,500.00	-	412,500.00	825,000.00
1.5	Salary-Omprakash	157,500.00	-	157,500.00	315,000.00	412,500.00	-	412,500.00	825,000.00
1.6	Recruitment Expenses	53,870.50	-	53,870.50	107,741.00	-	-	-	-
1.7	Induction Training	31,269.50	-	31,269.50	62,539.00	-	-	-	-
1.8	Insurance	8,120.00	8,120.00	-	16,240.00	12,120.00	-	20,240.00	32,360.00
2	OTHERS_OPERATING	525,458.42	19,405.00	506,053.42	1,050,916.84	4,608,056.65	1,033,506.02	3,042,076.29	8,683,638.95
2.1	Office Expenses	3,057.50	3,057.50	-	6,115.00	943,181.03	943,181.03	-	1,886,362.05
2.2	Travel Expenses (SEP)	-	-	-	-	194,148.00	90,324.99	103,823.01	388,296.00
	Travel Expenses (SKBBL)	16,347.50	16,347.50	-	32,695.00	20,367.50	-	-	20,367.50
2.3	Orientation Training of SFACLs	256,053.42	-	256,053.42	512,106.84	506,806.84	-	-	506,806.84
2.4	Operating Support to SFACLs	-	-	-	-	1,564,000.00	-	1,558,700.00	3,122,700.00
2.5	Progress Review	-	-	-	-	622,053.28	-	622,053.28	1,244,106.56
2.6	Special Support to SFACLs	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7	Baseline Survey of Migrants	250,000.00	-	250,000.00	500,000.00	-	-	-	-
2.8	Promotional Expenses by SFACLs	-	-	-	-	757,500.00	-	757,500.00	1,515,000.00
3	PROGRAMME_SPECIFIC_COST	45,000.00	-	45,000.00	90,000.00	6,234,578.35	3,750.02	4,696,503.65	10,934,832.01
3.1	New Product Development	-	-	-	-	126,191.89	-	126,191.89	252,383.78
3.2	ToT on Financial Literacy	-	-	-	-	355,270.50	-	355,270.50	710,541.00

SN	Heading	Last FY (2077.78)			Current FY (2078.79)			Total
		SEP	SKBBL	GoN	SEP	SKBBL	GoN	
3.3	Software Development	-	-	-	-	-	-	-
3.4	TOT on Enterprise Development	-	-	-	-	-	-	-
3.5.1	ED Training	-	-	-	2,352,572.25	0.01	2,352,572.24	4,705,144.50
3.5.2	Financial Literacy Training	-	-	-	717,087.75	-	717,087.75	1,434,175.50
3.5.3	BP Dev. Training	-	-	-	229,858.71	3,750.00	226,108.71	459,717.41
3.5.4	JTA & JTL Training	-	-	-	-	-	-	-
3.5.5	Insurance Premium	-	-	-	919,272.57	0.01	919,272.56	1,838,545.14
	Migrant Profile Preparation	-	-	-	1,534,324.68	-	-	1,534,324.68
3.5.5	Improved Livestock Management Training	-	-	-	-	-	-	-
3.5.6	Improved Farm Management Training	-	-	-	-	-	-	-
3.5.7	Improved Makreting Management Training	975,199.50	975,199.50	-	-	-	1,950,399.00	-
4	ASSETS PROCUREMENT	182,000.00	182,000.00	-	261,581.49	261,581.49	-	523,162.98
4.1	Procurement of Laptops	339,652.00	339,652.00	-	-	-	679,304.00	-
4.2	Procurement of Bikes	453,547.50	453,547.50	-	204,531.50	204,531.50	-	409,063.00
4.3	Procurement of Office Equipements	-	-	-	57,049.99	57,049.99	-	114,099.98
5	M_N_E	-	-	-	-	247,257.75	517,265.00	764,522.75
5.1	Monitoring from SKBBL	-	-	-	322,350.25	247,257.75	62,765.00	632,373.00
5.2	Monitoring from SFACs	4,137,596.02	2,737,652.43	1,399,943.59	454,500.00	-	454,500.00	909,000.00
	TOTAL BUDGET/EXPENSES	-	-	-	18,107,540.99	6,291,679.79	10,513,584.94	34,912,805.71

संस्थापक शेयरधनी साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.हरुको शेयर स्वामित्वको विवरण

(२०७९ साल कार्तिक मसान्तको विवरण अनुसार)

शेयर धनी नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
इलाका कार्यालय बिर्तामोड अन्तर्गत				३९७,९६४.८६
५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पृथ्वीनगर	भापा	भद्रपुर नगरपालिका	४३,९१७.५२
६	साना किसानसहकारी संस्था लि. श्रीअन्तु	इलाम	सूर्योदय नगरपालिका	२२,४२८.९४
२६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पाँचगाछी	भापा	शिवसताक्षी नगरपालिका	२३,६६५.७९
२७	जुरोपानी साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	भापा	गौरादह नगरपालिका	२९,५७८.२१
२८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बाहुनडाँगी	भापा	मेचीनगर नगरपालिका	२७,३८६.४४
२९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. खुदनावारी	भापा	अर्जुनधारा नगरपालिका	२०,४४१.०५
३०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. घैलाडुब्बा	भापा	कन्काई नगरपालिका	१८,७४०.४१
३१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पथरीया	भापा	कचनकवल गाउँपालिका	२४,००८.६९
३२	साना किसानसहकारी संस्था लि. समालवुङ्ग	इलाम	सूर्योदय नगरपालिका	१८,३३७.८२
३३	साना किसानसहकारी संस्था लि. जीतपुर	इलाम		१३,८०४.३८
११२	महारानिभोडा साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि	भापा	गौरादह नगरपालिका	५३,०९०.०२
११९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. वालुवाडी	भापा	कचनकवल गाउँपालिका	१६,०९१.६८
१२०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. धरमपुर	भापा	शिवसताक्षी नगरपालिका	२३,९५६.०७
१२१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि महाभारा	भापा	गौरागञ्ज गाउँपालिका	२१,०३३.८४
१४८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. महेशपुर	भापा	भद्रपुर नगरपालिका	१३,००४.४१
१६२	बैगुन्धुरा साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	भापा	गौरादह नगरपालिका	१७,०८०.००
२२०	साना किसान महिला कृषि सहकारी संस्थ लि कोहवरा	भापा	गौरादह नगरपालिका	५,५४४.४७
२२१	गौरादह साना किसान महिलासहकारी संस्थ लि	भापा	गौरादह नगरपालिका	५,८५५.१४
इलाका कार्यालय इटहरी अन्तर्गत				५७८,९२९.०३
७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सुन्दरपुर	मोरङ	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	७४,४०७.९३
८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. धरान	सुनसरी	धरान उपमहानगरपालिका	१४,०५८.७४
३४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लेटाङ	मोरङ	लेटाङ नगरपालिका	६४,५३२.३९
३५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मृगौलिया	मोरङ	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	२१,६६३.४४
३६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मधेली	सुनसरी	गढी गाउँपालिका	१६,७४०.७७
३७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मधुवन	सुनसरी	बराह नगरपालिका	१५,९७५.९६
९५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भोराहाट	मोरङ	ग्रामथान गाउँपालिका	१४,५५२.९०
९६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बबियावितर्ता	मोरङ	रंगेली नगरपालिका	४९,५४९.३७

शेयर धनी नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
९७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मधुमल्ला	मोरङ्ग	मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	५,८६९.९३
९८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पकाल	सुनसरी	ईटहरी उपमहानगरपालिका	४९,६५९.९९
९९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. छिटाहा	सुनसरी	गढी गाउँपालिका	२९,८०४.४७
१२५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. महेन्द्रनगर	सुनसरी	बराह नगरपालिका	५९,३०२.७०
१२६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बकलौरी	सुनसरी	रामधुनी नगरपालिका	१७,९५२.८९
१२७	महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मोतीपुर	मोरङ्ग	ग्रामथान गाउँपालिका	३०,६२४.९९
१२८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बैजनाथपुर	मोरङ्ग	विराटनगर महानगरपालिका	२०,०९९.५४
१६९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पाटी	मोरङ्ग	केराबारी गाउँपालिका	१६,३२९.९३
१७९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लखन्तरी	मोरङ्ग	ग्रामथान गाउँपालिका	२३,८८०.७३
१८३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. दुलारी	मोरङ्ग	सुन्दरहरैँचा नगरपालिका	३५,०९६.००
१८४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मध्यहर्षाही	सुनसरी	देवानगन्ज गाउँपालिका	१९,४५८.५६
१८५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बेलवारी	मोरङ्ग	बेलवारी नगरपालिका	२४,२७३.५७
इलाका कार्यालय बर्दिबास अन्तर्गत				१,९४७,९५९.८४
९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. विष्णुपुर	सिराहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	६०,०७४.६४
२५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. जब्दी	सर्लाही	लालबन्दी नगरपालिका	३४,५०४.६०
३८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. नकटीरायपुर	सप्तरी	रुपनी गाउँपालिका	२६,९०८.५४
३९	साना किसानसहकारी संस्था लि. हरीहरपुर	सप्तरी	अग्निसाइर कृष्ण सवरन गाउँपालिका	५,०३७.६९
४०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बकधुवा	सप्तरी	अग्निसाइर कृष्ण सवरन गाउँपालिका	८,४९३.३०
४१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लक्ष्मीपुर	सिराहा		१९,३२९.७९
४२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सखुवा महेन्द्रनगर	धनुषा	क्षिणेश्वरनाथ नगरपालिका	५७,६७८.४९
४३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. नकटाभिज	धनुषा	मिथिला नगरपालिका	९०,६३४.९५
४४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पिडारी	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	१३,३२७.८९
४५	साना किसानबहुमुखी सहकारी संस्था लि. इटहर्वाकट्टी	महोत्तरी	मनरा शिसवा नगरपालिका	५,०९२.०६
४६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मभौरा विष्णुपुर	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	७,६७४.४९
४७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. तेरहौता	सप्तरी		३,०७७.५६
१०६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. दिगम्बरपुर	धनुषा	क्षिणेश्वरनाथ नगरपालिका	८५,५८७.७०
१०८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. शान्तीपुर	धनुषा	बटेश्वर गाउँपालिका	७०,८०२.०४
११५	साना किसानसहकारी संस्था लि. बसाहा	उदयपुर		५,०३३.८९
१२९	साना किसान सहकारी संस्था लि. बग्दह	सर्लाही	गोडैटा नगरपालिका	७,६५९.५४
१४९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रघुनाथपुर	धनुषा	सबैला नगरपालिका	३४,९७९.२३
१५०	साना किसानसहकारी संस्था लि. बन्चौरी	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	१८,८५९.९६
१५९	महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सुन्दरपुर	उदयपुर	चौदण्डीगढी नगरपालिका	२३,०८६.२०
१६५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. हरिहरपुर	धनुषा	क्षिणेश्वरनाथ नगरपालिका	४९,७७२.५५

शेयर घनी नं.	संस्थाको नाम	ढेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
१६९	साना किसान सहकारी संस्था लि. सिंग्याहीमडान	धनुषा	कमला नगरपालिका	२४,७९८.७६
१७०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. धनुषा गोविन्दपुर	धनुषा	धनुषाधाम नगरपालिका	३९,०४८.५६
१८६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पडरीया	सिराहा	लहान नगरपालिका	४१,२१९.५६
१८७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रामगोपालपुर	महोत्तरी	राम गोपालपुर नगरपालिका	८,०३५.२६
१८८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. ओद्राहा	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	१४,९५३.४७
१८९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. गिद्धा	धनुषा	विदेह नगरपालिका	४,६८९.१६
१९०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. शंकरपुर	सर्लाही	बागमती नगरपालिका	४१,४०७.९०
१९१	साना किसान बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. भंगाहा	महोत्तरी	भंगाहा नगरपालिका	३०,५८४.००
१९२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पुष्पलपुर	धनुषा	मिथिला नगरपालिका	४,३७६.५५
१९३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. वस्तीपुर	सिराहा	लहान नगरपालिका	३७,९८३.७४
१९४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. गौरीशंकर	सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	१५,७३३.०५
१९५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. हरिपूर्वा	सर्लाही	हरिपूर्वा नगरपालिका	११,२२१.९४
१९६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भरतपुर	धनुषा	गणेशमान चारनाथ नगरपालिका	३०,५८४.००
१९७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. फुलगामा	धनुषा	नगराइन नगरपालिका	८,८७५.४२
१९८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मिथिलेश्वर	धनुषा	मिथिला विहारी नगरपालिका	१४,९५३.४७
१९९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. धनुषाधाम	धनुषा	धनुषाधाम नगरपालिका	२२,७६८.७३
२००	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. हरिपुर	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	१९,१०४.५९
२०१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भक्तिपुर	सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	१६,९१०.६८
२०२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लक्ष्मीपुर	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	१८,८६४.१३
२०३	साना किसानसहकारी संस्था लि. धिरापुर	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	१९,८१६.८०
२०४	साना किसानसहकारी संस्था लि. सिस्वावेल्ली	सप्तरी	खडक नगरपालिका	२२,७६८.७३
२२२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पातो	सप्तरी	डाकेश्वरी नगरपालिका	२१,११२.४८
२२३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. देउरी	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	३३,९०६.४१
२२४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. नौकैलवा	सर्लाही	ब्रह्मपुरी गाउँपालिका	१४,९५३.४७
२२५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. हलखोरी	महोत्तरी		२,३४६.५२
२२६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. महनौर	सिराहा	अनंमा गाउँपालिका	४,२५५.०४
२२७	बालासुन्दरी साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भगवानपुर	सिराहा	भगवानपुर गाउँपालिका	११,१६१.३६
इलाका कार्यालय हेटौडा अन्तर्गत				९४६,९७६.१३
१०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. डुमरवाना	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	१३०,३६९.१२
११	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पिप्ले	चितवन	राप्ती नगरपालिका	७२,१४७.६२
१२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कुमरोज	चितवन	खैरहनी नगरपालिका	६५,५१६.७८
१३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मनहरी	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिका	५८,७७६.४३
४८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. फत्तेपुर	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	५१,३८५.२३

शेयर धनी नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
४९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. वीरेन्द्रनगर	चितवन	राप्ती नगरपालिका	६१,००२.३७
५०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बछ्यौली	चितवन	रत्ननगर नगरपालिका	४३,३३३.०८
५१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मेघौली	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	२७,०४४.५१
१०७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. शुक्रनगर	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	४०,४३०.६५
११८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भण्डारा	चितवन	राप्ती नगरपालिका	३४,६२०.७५
१२२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मनहर्वा	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	४०,०७५.९१
१२३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. जेठरिया	रौतहट	यमुनामाई गाउँपालिका	२३,३१७.२६
१२४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सन्तपुर	रौतहट	चन्द्रपुर नगरपालिका	४२,७०७.८५
१५२	महिला साना किसानसहकारी संस्था लि. कठार	चितवन	खैरहनी नगरपालिका	२५,२०६.५१
१७३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बज्रबाराही	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	१८,८५९.१६
१७४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भोडाहा	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	३१,८७५.६०
१७७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सखुवा धमौरा	रौतहट	बृन्दावन नगरपालिका	११,७२४.८४
१७८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. ईनवासिरा	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	१५,८५०.५२
१८०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. खैरहनी	चितवन	खैरहनी नगरपालिका	१९,७९६.९९
१८१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. दारेचोक	चितवन	इच्छाकामना गाउँपालिका	१८,९५०.८१
२०५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. उदयपुरघुर्मि	पर्सा	विरगन्ज महानगरपालिका	१४,७७०.६६
२०६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कनकपुर	रौतहट	गुजरा नगरपालिका	२६,६७४.४२
२०७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. निचुटा	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	५,०८३.३२
२०८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रङ्गपुर	रौतहट	चन्द्रपुर नगरपालिका	१२,१५९.७८
२०९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. हरैया	बारा	करैयामाई गाउँपालिका	१६,६९०.६९
२१०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पिप्रारजवडा	रौतहट	माधव नारायण नगरपालिका	११,२१२.२४
२२८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. हांडीखोला	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिका	८,९९६.३९
२२९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. वसामाडी	मकवानपुर	हेटौडा उपमहानगरपालिका	९,२५४.२५
२३०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पदमपुर	चितवन	कालिका नगरपालिका	९,१४२.४०
इलाका कार्यालय बनेपा अन्तर्गत				५४,३२७.२३
१८२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रवीओपी	काभ्रेपलान्चोक	धुलिखेल नगरपालिका	३०,४६६.३१
२११	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. अनेकोट	काभ्रेपलान्चोक	पाँचखाल नगरपालिका	२३,८६०.९३
इलाका कार्यालय गजुरी अन्तर्गत				६,५९,६९९.९४
१४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. चैनपुर	धादिङ	ज्वालामुखी गाउँपालिका	५१,३९२.५३
१५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. छत्रेदेउराली	धादिङ	धुनीबेंशी नगरपालिका	२२,३३८.६५
५२	भूमेस्थान साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धादिङ	थाक्रे गाउँपालिका	४२,२२३.४०
५३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कल्लेरी	धादिङ	गल्छी गाउँपालिका	४३,७१३.६४

शेयर घानी नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
५४	बैरेनी साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धादिङ	गल्छी गाउँपालिका	४३,७९३.६४
५५	गोगनपानी साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धादिङ	थाक्रे गाउँपालिका	३५,०६०.५४
५६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कुम्पुर	धादिङ	सिद्धलेक गाउँपालिका	७३,४९३.२०
५७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सलाङ्ग	धादिङ	सिद्धलेक गाउँपालिका	७०,२६९.०४
५८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मैदी	धादिङ	ज्वालामुखी गाउँपालिका	२९,९७०.४५
५९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सुनौलाबजार	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	९६,४६७.०९
६०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सल्यानटार	धादिङ	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	२८,८९७.०७
६१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. ढोला	धादिङ	ज्वालामुखी गाउँपालिका	२२,९९६.३३
६२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. त्रिपुरेश्वर	धादिङ	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	७,९९२.३८
६३	जीवनपुर साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धादिङ	धुनीबेंशी नगरपालिका	३२,६४९.९५
१००	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. धुषा	धादिङ	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	१४,५७२.९०
१०४	थाक्रे साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धादिङ	थाक्रे गाउँपालिका	२३,०९९.७९
१०५	केवलपुर महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धादिङ	थाक्रे गाउँपालिका	२५,०६६.७९
१७९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. ज्यामरुङ्ग	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	२२,६५९.२६
२१२	बागेश्वरी महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	नुवाकोट	सुर्यगढी गाउँपालिका	१७,२२०.९९
२१३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. जिलिङ्ग	नुवाकोट	बेलकोटगढी नगरपालिका	२२,२३५.२६
२३१	श्री कृष्ण साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. खरी	धादिङ	ज्वालामुखी गाउँपालिका	८,९५७.५८
२३२	मुरलीभञ्ज्याङ्ग साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	८,९५७.५८
इलाका कार्यालय पोखरा अन्तर्गत				४,५५,४०६.९९
१६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. ढोरफिदी	तनहुँ	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	३६,९६४.७५
६४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बेगनास	कास्की	पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका	२९,८९४.७९
६५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मनकामना	गोरखा	शहीद लखन गाउँपालिका	३६,५७७.९७
६६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सुन्दरबजार	लमजुङ	सुन्दरबजार नगरपालिका	२३,७०६.५६
६७	फेदीखोला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	स्याङ्जा	फेदीखोला गाउँपालिका	५५,२३९.४६
६८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. नारायणस्थान	बागलुङ	बागलुङ्ग नगरपालिका	३०,६३८.३७
६९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. तंग्राम	बागलुङ	काठेखोला गाउँपालिका	१६,३५३.४२
७०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भकुण्डे	बागलुङ	बागलुङ्ग नगरपालिका	२२,४८७.५८
१०१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. दहथुम	स्याङ्जा	भीरकोट नगरपालिका	३८,८७४.९८
१४५	महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सराङ्गकोट	कास्की	पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका	३७,९९४.४५
१४६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पैयूपाटा	बागलुङ	बागलुङ्ग नगरपालिका	१२,२०५.४९
१४७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. वाजुङ्ग	पर्वत	मोदी गाउँपालिका	१५,७७५.९९
१५३	मल्लाज साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	पर्वत	जलजला गाउँपालिका	१८,०३८.८०
१६३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. निर्मलपोखरी	कास्की	पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका	२०,२५५.६२

शेयर घाती नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
१६४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. माभठाना	कास्की	पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका	३४,९३८.२२
१६८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रम्घाटार	लमजुङ	मध्यनेपाल नगरपालिका	२२,०७२.०६
२१४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पकुवा	पर्वत	कुश्मा नगरपालिका	१२,२६८.५१
इलाका कार्यालय बुटवल अन्तर्गत				१५,१४,१४४.२१
१७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. आनन्दवन	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका	१३९,३६३.५६
१८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. भलवाड	कपिलवस्तु	बाणगंगा नगरपालिका	२१,०२२.१९
१९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मोतिपुर	कपिलवस्तु	बाणगंगा नगरपालिका	४९,५६२.१८
२३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. नरपानी	अर्घाखाँची	सन्धिखर्क नगरपालिका	२८,४४७.१८
७१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सालभण्डी	रुपन्देही	सैनामैना नगरपालिका	५३,३७९.३३
७२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मधवलिया	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका	६९,६७३.१४
७३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. देवदह	रुपन्देही	देवदह नगरपालिका	२६,६८३.१६
७४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सेमलार	रुपन्देही	बुटवल उपमहानगरपालिका	४९,५२८.४०
७५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. शंकरनगर	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका	६०,०६९.३९
७६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. केरवानी	रुपन्देही	देवदह नगरपालिका	४१,२१७.६१
७७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. त्रिवेणी	नवलपुर	विनयी त्रिवेणी गाउँपालिका	५२,९७५.४६
७८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रामनगर	परासी	सुनवल नगरपालिका	५७,९३५.४९
७९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पञ्चनगर	परासी	बर्दघाट नगरपालिका	३२,९६७.४१
८०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बञ्जरिया	परासी	रामग्राम नगरपालिका	४७,९५१.७५
८१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. अर्घौली	नवलपुर	कावासोती नगरपालिका	५९,८४४.५५
८२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बुद्धभूमि	कपिलवस्तु	बुद्धभूमि नगरपालिका	३२,३८६.०७
१०२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. माकर	परासी	बर्दघाट नगरपालिका	६६,२४१.०३
१०३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. खिल्जी	अर्घाखाँची	भूमिकास्थान नगरपालिका	३३,२३९.२५
१०९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. तिलकपुर	परासी	सरावल गाउँपालिका	४५,२६३.११
११०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. दुधराक्ष	रुपन्देही	सैनामैना नगरपालिका	५२,७६२.२७
११४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. गंगोलिया	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका	३३,१९३.८१
११६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. दाउन्नेदेवी	परासी	बर्दघाट नगरपालिका	४५,२६९.९०
११७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. अर्गली	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका	१६,१३५.९५
१३०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. परोहा	रुपन्देही	सैनामैना नगरपालिका	५२,६१६.२५
१३१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. करहिया	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका	३०,४१२.१६
१३२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. गोनाहा	रुपन्देही	मायादेवी गाउँपालिका	५१,०५९.६५
१३३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. टिकुलीगढ	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका	७०,३१२.७३
१३४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कुमारवर्ती	नवलपुर	कावासोती नगरपालिका	२२,७७३.५९
१३५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बुड्डी	कपिलवस्तु	बुद्धभूमि नगरपालिका	३३,१२२.७५

शेयर धनी नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
१३६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. खस्थौली	पाल्पा	रिब्दीकोट गाउँपालिका	१३,००९.८४
१५४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बडागाउँ	गुल्मी	मुसिकोट नगरपालिका	४३,००४.५८
१५५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. गौँडाकोट	गुल्मी	गुल्मी दरबार गाउँपालिका	२४,५५२.३६
१५६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. खाचीकोट	अर्घाखाँची	सन्धिखर्क नगरपालिका	२७,७२०.९९
२१५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. खड्वावनगाई	रुपन्देही	सुदोधन गाउँपालिका	१५,७३३.०५
२१६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. जहदा	परासी	बर्दघाट नगरपालिका	१४,७१४.०६
इलाका कार्यालय नेपालगञ्ज अन्तर्गत				६,६९,५०६.१०
२०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. महादेवपुरी	बाँके	राप्ती सोनारी गाउँपालिका	४१,२११.२१
८३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लक्ष्मीपुर	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	३१,१४६.१२
८४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. उरहरी	दाङ	तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका	४२,५४९.६१
८५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. गावरडिहा	दाङ	गढवा गाउँपालिका	१२,९८३.०५
८६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बाङ्गोसाल	प्यूठान	सरुमारानी गाउँपालिका	१९,०७७.९९
८७	नौवास्ता साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	बाँके	बैजनाथ गाउँपालिका	३३,८३६.७०
८८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कचनापुर	बाँके	राप्ती सोनारी गाउँपालिका	१४,४५५.८१
८९	ताराताल साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	५०,१२०.२२
९०	सानोश्री साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	४१,९१९.५३
११३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रामपुर	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	२४,२८२.६६
१३७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. चिसापानी	बाँके	बैजनाथ गाउँपालिका	१२,७८०.१४
१३८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कम्दी	बाँके	डुडुवा गाउँपालिका	३१,४१९.८९
१३९	नेउलापुर साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	२४,९६१.८६
१४०	मैनापोखर साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	बर्दिया	बढैयाताल गाउँपालिका	३०,६०३.७६
१४१	बुढान साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पदनाहा	बर्दिया	बारबर्दिया नगरपालिका	३४,४९८.४३
१४२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सतबरिया	दाङ	लमही नगरपालिका	१५,७४१.७९
१४३	महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सौडियार	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	४१,५७१.००
१५८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. पुरैनी	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	१६,०४६.०५
१५९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. शिवपुर	बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	२३,४७५.५०
१६०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. धनौरी	दाङ	शान्तिनगर गाउँपालिका	२६,८९१.८९
१६७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. श्रीगाउँ	दाङ	दंगीशरण गाउँपालिका	२६,६७४.४२
१७२	डेउढाकला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	बर्दिया	बाँसगढी नगरपालिका	३५,४२७.५२
१७६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कालिका	बर्दिया	बढैयाताल गाउँपालिका	२९,६७३.३५
२३३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. ढोढरी	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	८,१५७.५८
इलाका कार्यालय वीरेन्द्रनगर अन्तर्गत				१,९५,३२५.७६
२१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. उत्तरगंगा	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	६१,५५८.०८

शेयर धनी नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना		शेयर सङ्ख्या
		जिल्ला	पालिका	
९१	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लाटीकोईली	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	४६,२६७.३४
९२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. रामघाट	सुर्खेत	भेरीगंगा नगरपालिका	५,०८०.४१
१११	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. साटाखानी	सुर्खेत	लेकवेशी नगरपालिका	१५,११४.६३
१४४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कपुरकोट	सल्यान	कपुरकोट गाउँपालिका	१९,६०१.८५
१५७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लेखफर्सा	सुर्खेत	लेकवेशी नगरपालिका	२५,७८८.०५
१६६	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मेहेलकुना	सुर्खेत	गुर्भाकोट नगरपालिका	२१,९१५.४०
इलाका कार्यालय अत्तरिया अन्तर्गत				२,०६,५८८.२१
२२	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. दैजी	कञ्चनपुर	बेदकोट नगरपालिका	४३,९६१.४०
२४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. श्रीपुर	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	१६,९१५.५४
९३	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. प्रतापपुर	कैलाली	लम्कि चुहा नगरपालिका	१६,९१५.०६
९४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. सुडा	कञ्चनपुर	बेदकोट नगरपालिका	३३,४५३.८०
१७५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. गेटा	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	१४,२३६.८७
२१७	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. त्रिभुवनवस्ती	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	१९,४८४.३८
२१८	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. बौनिया	कैलाली	बर्दगोरिया गाउँपालिका	२४,९५७.०१
२१९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. मालाखेति	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	२१,०६८.९९
२३४	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. परासन	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	८,१५७.५८
२३५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. कालिका	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	८,१५७.५८
कुल जम्मा				६८,२६,०२७.४३

लेखापरीक्षा प्रतिवेदन

**INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT
TO THE SHAREHOLDERS OF
Sana Kisan Bikash Laghubitta Bittiya Sanstha Limited**

Report on the Audit of Financial Statements

Opinion

We have audited the financial statements of Sana Kisan Bikash Laghubitta Bittiya Sanstha Limited, (herein after 'the laghubitta/company') which comprise the statement of financial position as at Ashad 32, 2079 (corresponding to July 16, 2022) and the statement of profit or loss, the statement of other comprehensive income, the statement of changes in equity, the statement of cash flows for the year then ended and a summary of significant accounting policies and other explanatory information prepared in accordance with Nepal Financial Reporting Standards (NFRS).

In our opinion, the accompanying financial statements of the laghubitta present fairly, in all material respects, the financial position of the laghubitta as at Ashad 32, 2079 (corresponding to July 16, 2022) and its financial performance, the statement of comprehensive income, the statement of changes in equity and the statement of cash flow for the year then ended in accordance with the Nepal Financial Reporting Standards.

Basis of Opinion

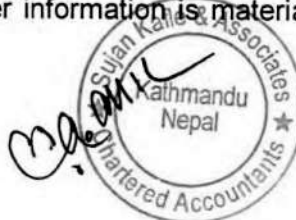
We conducted our audit in accordance with Nepal Standards on Auditing (NSAs). Our responsibilities under those standards are further described in the *Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements* section of our report. We are independent of the laghubitta in accordance with the ICAN's *Handbook of Code of Ethics for Professional Accountants* together with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statement in Nepal, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the ICAN's *Handbook of Code of Ethics for Professional Accountants*. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Other Information

Management is responsible for other information. The other information comprises the information included in the annual report, but does not include the financial statements and our auditor's report thereon. The annual report is expected to be made available to us after the date of this auditor's report.

Our opinion on the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent

with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated. If based on the work we have performed, we conclude that there is material misstatement of the other information, we are required to report that fact.

Key Audit Matters¹

Key audit matters are those matters that, in our professional judgment, were of most significance in our audit of the financial statements of the current period. These matters were addressed in the context of our audit of the financial statements as a whole, and in forming our opinion thereon, and we do not provide a separate opinion on these matters. Except the matters described in the basis of opinion, we have determined that there are no key audit matters for the current period to communicate in our report.

Responsibilities of Management and Those Charged with Governance for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the prevailing accounting practices, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of the financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the management is responsible for assessing the Laghubitta's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless the management either intends to liquidate the Laghubitta or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

The Audit committee composed of supervisory board of directors as members is responsible for overseeing the Laghubitta's financial reporting process.

Auditor's Responsibility for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the NSAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As a part of an audit in accordance with NSAs, we exercise professional judgement and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

---

¹ As per NSA 701

- Identify and assess the risks of material misstatement of financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the laghubitta.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the laghubitta's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the laghubitta to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure, content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair representation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

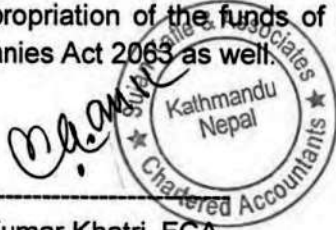
**Report on the requirements of Bank and Financial Institutions Act, 2073 and
Companies Act, 2063**

As per Section 66(3) of Bank and Financial Institutions Act, 2073 we declare that-

- replies to the queries as per the demand were provided,
- the balance sheet, off-balance sheet transactions, profit and loss account, cash flow statement and other financial statements, as well, have been prepared in such format and in accordance with such procedures as prescribed by the Rastra Bank, and whether or not they actually matched with the accounts, records, books and ledgers maintained by the bank and financial institution,
- the accounts, records, books and ledgers have been maintained accurately in accordance with prevailing laws,
- any official of the bank or financial institution has not committed any act contrary to the prevailing laws or committed any irregularity or caused any loss or damage to the bank or financial institution,
- credits have been written off as per the Credit Write-off Byelaws or directives of the Rastra Bank,
- the transactions of the financial institution have been carried on in a satisfactory manner as prescribed by the Rastra Bank,
- matters to be informed to the shareholders have been adequately provided in notes to accounts and other disclosure,

We did not come across cases, based on our audit, of accounting related fraud and the cases where the board of directors or any director or any office bearer of the laghubitta has acted contrary to the provisions of law or caused loss or damage to the laghubitta or committed any misappropriation of the funds of laghubitta and materially complied with the provisions of the Companies Act 2063 as well.

Lab Kumar Khatri, FCA
Partner

Place: Kathmandu, Nepal
Date: December 06, 2022
UDIN: 221209CA00739mT9MY

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Babarmahal, Kathmandu
Statement of Financial Position
As on 32nd Ashar 2079

Particular	Notes	32nd Ashar 2079	31st Ashad 2078
Cash & Cash Equivalent	4.1	913,900,124.45	1,858,947,877.82
Statutory Balances and Due from Nepal Rastra Bank	4.2	126,960,046.37	123,960,046.37
Placement with Banks & Financial Institutions	4.3	-	-
Derivative Financial Instruments	4.4	-	-
Other Trading Assets	4.5	-	-
Loan and Advances to MFIs & Cooperatives	4.6	29,311,585,863.08	23,882,445,622.21
Loan & advances to customers	4.7	39,961,303.76	32,042,601.54
Investment Securities	4.8	261,310,000.00	141,424,161.00
Current Tax Assets	4.9	14,386,138.84	9,266,844.92
Investment Property	4.10	-	-
Property and Equipment	4.11	48,908,655.40	17,712,750.46
Goodwill and Intangible assets	4.12	1,038,078.27	1,002,671.60
Deferred tax assets	4.13	28,728,902.24	21,380,694.99
Other assets	4.14	32,300,209.14	38,443,621.98
Total Assets		30,779,079,321.54	26,126,626,893.16
Liabilities			
Due to Bank & Financial Institutions	4.15	8,086,472,693.25	7,103,166,638.53
Due to Nepal Rastra Bank	4.16	118,622,224.78	120,526,835.32
Derivative Financial Instrument	4.17	-	-
Deposits from Customers	4.18	-	-
Borrowing	4.19	16,304,371,659.98	13,093,100,221.06
Current Tax Liabilities	4.9	-	-
Provisions	4.20	-	-
Deferred Tax Liabilities	4.13	-	-
Other liabilities	4.21	2,112,006,776.60	2,288,716,861.41
Debt Securities Issued	4.22	-	-
Subordinated Liabilities	4.23	-	-
Total Liabilities		26,621,473,354.61	22,605,510,556.32
Equity			
Share Capital	4.24	1,564,413,727.60	1,251,530,982.08
Share Premium		18,269,713.60	18,269,713.60
Retained Earnings		829,136,748.98	789,069,158.63
Reserves	4.25	1,745,785,776.75	1,462,246,482.53
Total Equity		4,157,605,966.93	3,521,116,336.84
Total Liabilities & Equity		30,779,079,321.54	26,126,626,893.16
Contingent Liabilities and Commitment	4.26	7,346,821.79	-
Net assets value per share		265.76	281.34

Accompanying notes are integral part of these financial statements

As per our report of even date

CA. Mandipa Dahal Act Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujan Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Chadani Dhakal Director
				Mahendra Prasad Shrestha Director

Date: 2079/08/19

Place: Kathmandu

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Babarmahal, Kathmandu

Statement of Profit or Loss

For the period ended 32nd Ashar 2079

Particular	Notes	32nd Ashar 2079	31st Ashad 2078
Interest Income	4.27	2,271,699,015.00	1,889,138,949.73
Interest Expense	4.28	(931,839,123.63)	(671,811,716.83)
Net Interest Income		1,339,859,891.37	1,217,327,232.90
Fees & Commission Income	4.29	-	-
Fees & Commission Expense	4.30	-	-
Net Fee & Commission Income		-	-
Net Interest, Fee & Commission Income		1,339,859,891.37	1,217,327,232.90
Net Trading Income	4.31	-	-
Other Operating Income	4.32	279,063.07	423,242.79
Total Operating Income		1,340,138,954.44	1,217,750,475.69
Impairment (Charge)/ reversal for loans & other losses	4.33	(55,883,919.53)	(105,715,993.50)
Net Operating Income		1,284,255,034.91	1,112,034,482.19
Personnel Expenses	4.34	(209,243,583.82)	(187,496,857.03)
Other Operating expenses	4.35	(62,506,389.35)	(50,357,130.04)
Depreciation & Amortization	4.36	(17,246,411.38)	(6,641,242.98)
Operating Profit		995,258,650.36	867,539,252.14
Non Operating Income	4.37	2,247,987.33	1,003,414.34
Non Operating Expense	4.38	-	-
Profit before Income Tax		997,506,637.69	868,542,666.47
Income Tax Expense	4.39	(300,163,799.99)	(265,430,824.28)
Current tax		(307,048,896.65)	(270,406,162.50)
Deferred tax		6,885,096.65	4,975,338.23
Profit for the year		697,342,837.70	603,111,842.20
Profit attribute to:			
Equity holder of the Financial Institution		697,342,837.70	603,111,842.20
Profit for the year		697,342,837.70	603,111,842.20
Earnings per share			
Basis EPS		44.58	48.19
Diluted EPS		44.58	48.19

Accompanying notes are integral part of these financial statements

As per our report of even date

CA. Mandipa Dahal Act Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujan Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Chadani Dhakal Director
				Mahendra Prasad Shrestha Director

Date: 2079/08/19

Place: Kathmandu

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Babarmahal, Kathmandu

Statement of Comprehensive Income
For the period ended 32nd Ashar 2079

Particular	Notes	32nd Ashar 2079	31st Ashad 2078
Net profit for the year		697,342,837.70	603,111,842.20
Other comprehensive income			
a) Items that will not be reclassified to profit or loss			
Gains/(losses) from investments in equity instruments measured at fair value		(2,141,476.00)	4,192,415.00
Gains/(losses) on Revaluation			
Actuarial gains/(losses) on defined benefit plans		597,774.00	3,529,803.00
Income tax relating to above items		463,110.60	(2,316,665.40)
Net other comprehensive income that will not be reclassified to profit or loss		(1,080,591.40)	5,405,552.60
b) Items that are or may be reclassified to profit or loss			
Gains/(losses) on cash flow hedge			
Exchange gains/(losses) (arising from translating financial assets of foreign operation)			
Income tax relating to above items			
Reclassify to profit or loss			
Net other comprehensive income that are or may be reclassified to profit or loss			
Other comprehensive income for the year, net of income tax		(1,080,591.40)	5,405,552.60
Total Comprehensive income for the year		696,262,246.30	608,517,394.80
Total comprehensive income for the period		696,262,246.30	608,517,394.80

Accompanying notes are integral part of these financial statements

As per our report of even date

CA. Mandipa Dahal Act Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujana Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Chadani Dhakal Director
				Mahendra Prasad Shrestha Director

Date: 2079/08/19

Place: Kathmandu

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Babarmahal, Kathmandu

Statement of Cash Flows

For the period ended 32nd Ashar 2079

Particular	Notes	32nd Ashar 2079	31st Ashad 2078
Cash flow from operating activities		-	
Interest received		2,270,943,178.37	1,816,298,497.06
Fees and other income received		-	
Divided received		-	
Receipts from other operating activities		2,527,050.40	277,954.35
Interest paid		(931,839,123.63)	(671,811,716.83)
Commission and fees paid		-	
Cash payment to employees		(178,540,408.89)	(73,166,831.88)
Other expense paid		(52,636,469.17)	(166,479,004.34)
Operating cash flows before changes in operating assets and liabilities		1,110,454,227.08	905,118,898.36
(Increase)/Decrease in operating assets		(4,533,662,036.47)	(2,473,026,581.79)
Due from Nepal Rastra Bank		-	-
Placement with bank and financial institutions		952,844,687.28	699,152,393.81
Other trading assets		-	
Loan and advances to bank and financial institutions		(5,485,024,160.40)	(3,164,680,944.06)
Loans and advances to customers		(6,868,885.68)	8,836,213.50
Other assets		5,386,322.33	(16,334,245.04)
Increase/(Decrease) in operating liabilities		3,909,548,555.66	1,148,646,911.02
Due to bank and financial institutions		983,306,054.72	(1,188,734,604.27)
Due to Nepal Rastra Bank		(1,904,610.54)	118,782,039.32
Deposit from customers		-	
Borrowings		3,211,271,438.92	2,012,503,177.01
Other liabilities		(283,124,327.44)	206,096,298.96
Net cash flow from operating activities before tax paid		486,340,746.26	(419,260,772.41)
Income taxes paid		(312,168,190.56)	(277,669,067.45)
Net cash flow from operating activities		174,172,555.70	(696,929,839.86)
Cash flow from Investing activities			
Purchase of investment securities		(125,622,000.00)	754,322,000.00
Receipts from sale of investment securities		4,621,062.83	
Purchase of property and equipment		(12,510,040.82)	(10,041,044.98)
Receipt from the sale of property and equipment		-	
Purchase of intangible assets		(248,600.00)	(113,000.00)
Receipt from the sale of intangible assets		-	
Purchase of investment properties		-	
Receipt from the sale of investment properties		-	
Interest received		-	74,252,381.69
Dividend received		-	145,288.44
Net cash flow from Investing activities		(133,759,577.99)	818,565,625.15
Cash flow from financing activities			
Receipt from issue of debt securities		-	
Repayment of debt securities		-	
Receipt from issue of subordinated liabilities		-	
Repayment of subordinated liabilities		-	
Receipt from issue of shares		-	1,244,200.00
Dividends paid		(16,467,512.92)	(13,160,913.50)
Interest paid		-	
Other receipt/payment		(13,148,531.16)	2,320,963.82
Net cash flow from financing activities		(29,616,044.08)	(9,595,749.68)
Net increase (decrease) in cash and cash equivalents		10,796,933.63	112,040,035.61
Cash and cash equivalents at Shrawan 1, 2078		385,125,489.50	273,085,453.89
Effect of exchange rate fluctuations on cash and cash equivalents held			
Cash and cash equivalents at Ashad end 2078		395,922,423.41	385,125,489.50

Accompanying notes are integral part of these financial statements

As per our report of even date

CA. Mandipa Dahal Act Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujan Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director Date: 2079/08/19 Place: Kathmandu	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Chadani Dhakal Director
				Mahendra Prasad Shrestha Director

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Babarmahal, Kathmandu

Statement of Changes in Equity

For the period ended 32nd Ashar 2079

Particulars	Share Capital	Share Premium	General Reserve	Exchange Equalization Reserve	Regulatory Reserve	Fair Value Reserve	Revaluation Reserve	Retained Earning	Other Reserve	Total
Balance at Shrawan 1, 2077	1,000,229,425.66	-	497,396,980.67	-	16,821,362.62	480,141.40	-	719,416,173.98	706,317,136.75	2,940,661,221.08
Comprehensive income for the year										
Profit for the year								603,109,842.20		603,109,842.20
Other comprehensive income, net of tax										
Gains/(losses) from investments in equity instruments measured at fair value						2,934,690.50				2,934,690.50
Gains/(losses) on revaluation										
Actuarial gains/(losses) on defined benefit plans										
Gains/(losses) on cash flow hedge								2,470,862.10		2,470,862.10
Exchange gains/(losses) (arising from translating financial assets of foreign operation)										
Total comprehensive income for the year						2,934,690.50		603,111,842.20	2,470,862.10	608,515,394.80
Transfer From CSR Fund								10,239,726.23	(10,239,726.23)	
Fixed Assets received on grant during the year (net of depreciation charge)									3,795,583.56	3,795,583.56
Transfer to General reserve during the year			162,010,071.15					(162,010,071.15)		
Transfer to Client Protection Fund								(25,885,417.51)	25,885,417.51	
Transfer to CSR Fund								(6,124,402.01)	6,124,402.01	
Transfer to Institutional Strengthen Fund								(29,234,200.55)	29,234,200.55	
Transfer to Reconstruction Fund								(18,373,206.02)	18,373,206.02	
Transfer To RSRF Loan Loss Provision Reserve								(9,271,892.62)	9,271,892.62	
Transfer To Employee Welfare Fund								(30,622,010.03)		(30,622,010.03)
Transfer To Regulatory Reserve					(1,042,886.04)			1,042,886.04		
Expenditure from Client Protection Fund									(7,586,852.67)	(7,586,852.67)
Transactions with owners, directly recognised in equity										
Share issued	1,244,200.00	18,269,713.60								19,513,913.60
Share based payments										
Dividends to equity holders										
Bonus shares issued	250,057,356.42							(250,057,356.42)		
Cash dividend paid								(13,160,913.50)		(13,160,913.50)
Other										
Balance at Ashad end 2078	1,251,530,982.08	18,269,713.60	659,407,051.82	-	15,778,476.59	3,414,831.90	-	789,069,158.63	783,646,122.23	3,521,116,336.84
Balance at Shrawan 1, 2078	1,251,530,982.08	18,269,713.60	659,407,051.82	-	15,778,476.59	3,414,831.90	-	789,069,158.63	783,646,122.23	3,521,116,336.84
Comprehensive income for the year										
Profit for the year										
Other comprehensive income, net of tax										
								697,342,837.70		697,342,837.70

Particulars	Share Capital	Share Premium	General Reserve	Exchange Equalization Reserve	Regulatory Reserve	Fair Value Reserve	Revaluation Reserve	Retained Earning	Other Reserve	Total
Gains/(losses) from investments in equity instruments measured at fair value						(1,499,033.20)				(1,499,033.20)
Gains/(losses) on revaluation										-
Actuarial gains/(losses) on defined benefit plans									418,441.80	418,441.80
Gains/(losses) on cash flow hedge										-
Exchange gains/(losses) (arising from translating financial assets of foreign operation)										-
Total comprehensive income for the year								697,342,837.70	418,441.80	696,262,246.30
Transfer From CSR Fund								7,027,096.69	(7,027,096.69)	-
Fixed Assets received on grant during the year (net of depreciation charge)									(1,357,974.19)	(1,357,974.19)
Transfer to General reserve during the year			197,104,862.77					(197,104,862.77)		-
Transfer to Client Protection Fund								(35,791,575.99)	35,791,575.99	-
Transfer to CSR Fund								(6,973,428.38)	6,973,428.38	-
Transfer to Institutional Strengthen Fund								(26,969,279.40)	26,969,279.40	-
Transfer to Reconstruction Fund								(20,920,285.13)	20,920,285.13	-
Transfer To RSRF Loan Loss Provision Reserve								(6,935,344.93)	6,935,344.93	-
Transfer To Employee Welfare Fund								(34,867,141.88)		(34,867,141.88)
Transfer To Regulatory Reserve					6,635,785.55			(6,635,785.55)		-
Expenditure from Client Protection Fund									(6,792,966.69)	(6,792,966.69)
Transfer From Fair Value Reserve			383,159.74			(1,915,798.70)		1,532,638.96		-
Transactions with owners, directly recognised in equity										-
Share issued										-
Share based payments										-
Dividends to equity holders										-
Bonus shares issued	312,882,745.52							(16,467,512.92)		(16,467,512.92)
Cash dividend paid								(312,882,745.52)		-
Other								(287,020.52)		(287,020.52)
Balance at Ashad end 2079	1,564,413,727.60	18,269,713.60	856,895,074.33	-	22,414,262.14	-	-	829,136,748.98	866,476,440.28	4,157,605,966.94

Accompanying notes are integral part of these financial statements

CA. Mandipa Dahal Act Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujain Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Mahendra Prasad Shrestha Director

Date: 2079/08/19
Place: Kathmandu

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Babarmahal, Kathmandu

Statement of Changes in Other Equity

For the period ended 32nd Ashar 2079

Particulars	Capital Reserve	Deferred Tax Reserve	Client Protection Fund	Corporate Social Responsibility Fund	Actuarial Reserve	Loan Amortization Fund	Replication Fund	Institutional Strengthening Fund	Rural Self Reliance Fund	Reconstruction Fund	Remittance Risk Fund	Investment Adjust Reserve	Total
Balance at Shrawan 1, 2077	267,165,737.61	6,611,730.66	77,032,890.84	31,028,665.96	(3,186,390.90)	103,661,613.00	10,509,554.00	138,113,862.72	-	75,094,639.19	274,833.67	10,000.00	706,317,136.75
Adjustment/Restatement	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adjusted/Restated balance at Shrawan 1, 2077	267,165,737.61	6,611,730.66	77,032,890.84	31,028,665.96	(3,186,390.90)	103,661,613.00	10,509,554.00	138,113,862.72	-	75,094,639.19	274,833.67	10,000.00	706,317,136.75
Fixed Assets received on Grant	4,798,997.90												4,798,997.90
Less: Depreciation/write off of grant assets	(1,003,414.34)												(1,003,414.34)
Transfer from OCI					2,470,862.10								2,470,862.10
Transfer from retained earning during the year			25,885,417.51	6,124,402.01				29,234,200.55	9,271,892.62	18,373,206.02			88,889,118.71
Expenditure from Fund during the year			(7,586,852.67)										(7,586,852.67)
Transfer to retained earning during the year				(10,239,726.23)									(10,239,726.23)
Balance at Ashad end 2078	270,961,321.17	6,611,730.66	95,331,455.68	26,913,341.74	(715,528.80)	103,661,613.00	10,509,554.00	167,348,063.27	9,271,892.62	93,467,845.21	274,833.67	10,000.00	783,646,122.23
Balance at Shrawan 1, 2078	270,961,321.17	6,611,730.66	95,331,455.68	26,913,341.74	(715,528.80)	103,661,613.00	10,509,554.00	167,348,063.27	9,271,892.62	93,467,845.21	274,833.67	10,000.00	783,646,122.23
Fixed Assets received on Grant	889,919.91												889,919.91
Less: Depreciation/write off of grant assets	(2,247,894.10)												(2,247,894.10)
Transfer from OCI					418,441.80								418,441.80
Transfer from retained earning during the year			35,791,575.99	6,973,428.38				26,969,279.40	6,935,344.93	20,920,285.13			97,589,913.83
Expenditure from Fund during the year			(6,792,966.69)	(7,027,096.69)									(13,820,063.38)
Transfer to retained earning during the year													
Balance at Ashad end 2079	269,603,346.98	6,611,730.66	124,330,064.98	26,859,673.43	(297,087.00)	103,661,613.00	10,509,554.00	194,317,342.67	16,207,237.55	114,388,130.34	274,833.67	10,000.00	866,476,440.28

Accompanying notes are integral part of these financial statements

As per our report of even date

CA. Mandipa Dahal Act. Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujjan Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Mahendra Prasad Shrestha Director

Date: 2079/08/19
Place: Kathmandu

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Ltd.

Babarmahal, Kathmandu

Statement of Distributable Profit or Loss

For the period ended 32nd Ashar 2079

(As Per NRB Regulation)

Particular	32nd Ashar 2079	31st Ashad 2078
Net Profit or (loss) as per Statement of Profit or Loss	697,342,837.70	603,111,842.20
Appropriations:		
a. General Reserve	(197,104,862.77)	(162,010,071.15)
b. Foreign exchange fluctuation fund		
c. Capital redemption reserve		
d. Corporate Social Responsibility fund	(6,973,428.38)	(6,124,402.01)
e. Employees Training Fund		
f. Client Protection fund	(35,791,575.99)	(25,885,417.51)
j. Other		
Staff Welfare Fund	(34,867,141.88)	(30,622,010.03)
RSRF Loan Loss Provision Reserve	(6,935,344.93)	(9,271,892.62)
Institutional Strengthening Fund	(26,969,279.40)	(29,234,200.55)
Reconstruction Fund	(20,920,285.13)	(18,373,206.02)
Profit or (loss) before regulatory adjustment	367,780,919.21	321,590,642.31
Regulatory adjustment		
a. Interest receivable (-)/previous accrued interest received (+)	293,979.90	1,230,696.77
b. Short loan loss provision in accounts (-)/reversal (+)	-	-
c. Short provision for possible losses on investment (-)/reversal (+)	-	-
d. Short loan loss provision on Non Banking Assets (-)/reversal (+)	-	-
e. Deferred tax assets recognized (-)/ reversal (+)	(7,348,207.25)	(2,658,672.83)
f. Goodwill recognized (-)/ impairment of Goodwill (+)	-	-
g. Bargain purchase gain recognized (-)/reversal (+)	-	-
h. Actuarial loss recognized (-)/reversal (+)	418,441.80	2,470,862.10
i. Other (+/-)	-	-
Distributable Profit or Loss	361,145,133.66	322,633,528.34

As per our report of even date

Accompanying notes are integral part of these financial statements

CA. Mandipa Dahal Act Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujan Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Chadani Dhakal Director
				Mahendra Prasad Shrestha Director

Date: 2079/08/19

Place: Kathmandu

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited

Notes to the Financial Statements

For the Year Ended 32nd Ashadh 2079 (16th July, 2022)

1. REPORTING ENTITY

Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited (SKBBL / Microfinance/ the Company) was registered at Office of Company Registrar as Public Limited Company on 2058/03/22 with registration number of 105635/057/058. Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited (SKBBL) or “the Microfinance” or “the Company”) obtained license from Nepal Rastra Bank as ‘D’ class national level financial institution for working as a major wholesale lending microfinance institution. SKBBL provides wholesale credit and technical support services to Small Farmers Cooperatives (SFAFLs) and other cooperatives. It provides various development programs to ensure access to microfinance services for the poor and small farmers across the country.

SKBBL operates its business from its corporate office at Babarmahal, Kathmandu. It has 11 area offices spread across Nepal. The Microfinance is listed in Nepal Stock Exchange and is trading under the code SKBBL.

Authorized capital of SKBBL is NPR 2,000,000,000.00 (shares of NPR 100 each) and Issued Capital of SKBBL is NPR 1,564,413,727.60 (Shares of NPR 100 each) and Paid-up capital is also NPR 1,564,413,727.60 (shares of NPR 100 each). The shareholder composition of the microfinance (as of 2079-03-32) is presented in Note 4.24.

2. BASIS OF PREPARATION

The principal accounting policies applied in the preparation of these financial statements are set out below.

The financial statements comprise the Statement of Financial Position, Statement of Profit or Loss and Statement of Other Comprehensive Income shown in two separate statements, the Statement of Changes in Equity, the Statement of Cash Flows and the Notes to the Accounts. The significant accounting policies applied in the preparation of financial statements are set out below in point number 3. These policies are consistently applied to all the years presented, except for the changes in accounting policies disclosed specifically.

2.1 Statement of Compliance

The financial statements have been prepared in accordance with Nepal Financial Reporting Standards (NFRS) as adopted by the Accounting Standards Board (ASB) – Nepal. The financial statements have been prepared on the going concern basis.

The financial statement comprises the Statement of Financial Position, Statement of Profit or Loss, Statement of Total Comprehensive Income, Statement of Changes in Equity and Statement of Cash Flows and Notes comprising summary of significant accounting policy and other explanatory notes. The significant accounting policies applied in the preparation of financial statements are set out below in point number 3. These policies are consistently applied to all the years presented, except for the changes in accounting policies disclosed specifically. SKBBL presents its statement of financial position broadly in order of liquidity, an analysis regarding recovery or settlement within twelve months after the reporting date (current) and more than twelve months after the reporting date (non-current) is presented in the respective notes.

2.1.1 Reporting pronouncements

The Accounting Standards Board of Nepal has developed NFRS 2013 (updated 2018) by converging with International Financial Reporting Standards 2018 (IFRS) as issued by the International Accounting Standards Board (IASB). The Institute of Chartered Accountants of Nepal has pronounced implementation of NFRS. Accordingly, the accompanying financial statements for the year ended July 16, 2022 are prepared in accordance with NFRS.

2.1.2 Carve-outs in NFRS

The ICAN, on recommendation from ASBN, has issued following carve-outs in the implementation of

NFRS at licensed banks and financial institutions and has also prescribed alternative treatments explained below:

a) NFRS 9 – “Financial Instruments” Carve out from Para 5.5 relating to impairment: An entity shall assess at the end of each reporting Period whether there is any objective evidence that a financial asset or group of financial assets measured at amortised cost is impaired. If any such evidence exists, the entity shall apply paragraph 5 (given below) to determine the amount of any impairment loss unless the entity is a bank or financial institution registered as per Bank and Financial Institution Act 2073. Such entities shall measure impairment loss on loan and advances as the higher of amount derived as per the norms prescribed by Nepal Rastra Bank for loan loss provision and amount determined as per paragraph 5 and shall apply paragraph 5 to measure the impairment loss on financial assets other than loan and advances. The entity shall disclose the impairment loss as per this carve-out and amount of impairment loss determined as per paragraph 5.

SKBBL has adopted this mandatory treatment. As a result of this treatment, SKBBL has recognized impairment loss on loans and advances at the higher of the amount derived as per prudential norms specified in NRB directive and the amount derived from incurred loss model. SKBBL has recognized impairment loss on other financial assets measured at amortized cost in accordance with NFRS 9.

b) NFRS 9 – “Financial Instruments” Carve out from Para 5.4 relating to Effective Interest Rate: Effective interest rate is the rate that exactly discounts estimated future cash payments or receipts through the expected life of the financial asset or financial liability to the gross carrying amount of a financial asset or to the amortized cost of a financial liability. When calculating the effective interest rate, an entity shall estimate the expected cash flows by considering all the contractual terms of the financial instrument (for example, prepayment, extension, call, and similar options) but shall not consider the expected credit losses. The calculation includes all fees and points paid or received unless it is immaterial or impracticable to determine reliably, between parties to the contract that are an integral part of the effective interest rate (see paragraphs 8s.4.1-8s.4.3), transaction costs, and all other premiums or discounts. There is a presumption that the cash flows and the expected

life of a group of similar financial instruments can be estimated reliably. However, in those rare cases when it is not possible to reliably estimate the cash flows or the expected life of a financial instrument (or group of financial instruments), the entity shall use the contractual cash flows over the full contractual term of the financial instrument (or group of financial instruments). SKBBL has no practice of charging management fees or commission on loans and advances. So the applicable interest rate is effective interest rate for the loan.

2.2 Reporting Period and Approval of financial statements

Reporting Period is a period from the first day of Shrawan (mid-July) of any year to the last day of Ashadh (mid-July) of the next year as per Nepalese calendar.

The current year period refers to 1st Shrawan 2078 to 32nd Ashadh 2079 as per Nepalese Calendar corresponding to 16th July 2021 to 16th July 2022 as per English Calendar and corresponding previous year period is 1st Shrawan 2077 to 31st Ashadh 2078 as per Nepalese Calendar corresponding to 16th July 2020 to 15th July 2021 as per English Calendar.

Relevant Financial Statement	Nepalese Calendar Date/Period	English Calendar Date/Period
Statement of Financial Position	32 Ashad 2079	16 July 2022
Statement of Profit/Loss	1 Shrawan 2078 to 32 Ashad,2079	16 July 2021 to 16 July 2022
Statement of Other Comprehensive Income	1 Shrawan 2078 to 32 Ashad,2079	16 July 2021 to 16 July 2022
Statement of Cash flow	1 Shrawan 2078 to 32 Ashad,2079	16 July 2021 to 16 July 2022
Statement of Changes in Equity	1 Shrawan 2078 to 32 Ashad,2079	16 July 2021 to 16 July 2022

Accompanied financial statements have been adopted by the Board of Directors on its meeting no 2079.08.19 and have been recommended for approval by shareholders in the Annual General Meeting. SKBBL prepared its financial statements in accordance with the requirements of Nepal Financial Reporting Standards.

2.3 Functional and presentation currency

The financial statements are presented in Nepalese

Currency (NPR) (rounded to the nearest paisa unless otherwise stated), which is the company's functional currency. SKBBL determines the functional currency and items included in the financial statements are measured using that functional currency.

2.4 Use of Estimates, assumptions and judgments

The preparation of SKBBL's financial statements requires management to make judgements, estimates and assumptions that affect the reported amount of revenues, expenses, assets and liabilities, and the accompanying disclosures, as well as the disclosure of contingent liabilities. Management believes that the estimates used in the preparation of the financial statements are prudent and reasonable estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis.

Information about assumptions, estimates and judgement used in preparation of financial statements for 2078/79 that have a significant risk of resulting in a material adjustment within the next financial year are:

- Key assumptions used in discounted cash flow projections.
- Measurement of defined benefit obligations.
- Provisions, commitments and contingencies.
- Determination of net realizable value.
- Determination of useful life of the property, plants and equipment.
- Assessment of SKBBL's ability to continue as going concern.
- Determination of fair value of financial instruments; and property and equipment.
- Impairment of financial and non-financial assets.
- Assessment of current as well as deferred tax.

2.5 Changes in Accounting policies

SKBBL has consistently applied the accounting policies to all periods presented in these financial statements except for new or revised statements and interpretations implemented during the year. The nature and effect of new standards and interpretations are discussed in note that follows.

2.6 New reporting standards in issue but not yet effective

A number of new standards and amendments to the existing standards and interpretations have been issued by IASB- after the pronouncements of NFRS with varying effective dates. Those become applicable when ASB Nepal incorporates them

within NFRS. The standards and interpretations that are issued, but not yet effective, up to the date of issuance of SKBBL's financial statements are disclosed below. SKBBL intends to adopt these standards, if applicable, when they become effective.

NFRS 14 Regulatory Deferral Accounts, NFRS 15 Revenue from Contracts with Customers, has been issued but is not effective until current period.

2.7 New Standard and Interpretation not adopted:

All Accounting standards along with carve outs, issued by the Institute of Chartered Accountants of Nepal (ICAN) has been incorporated.

2.8 Discounting

Discounting has been applied where assets and liabilities are non-current where the impact of the discounting is material.

3. SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES

The principal accounting policies applied by SKBBL in the preparation of these financial statements are presented below. These policies have been consistently applied to all the years presented unless stated otherwise.

3.1 Basis of Measurement

The financial statements are prepared on the historical-cost basis except for the required material items in the statement of financial position where it has been disclosed as measured at fair value or otherwise.

Estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis and are based on historical experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. Actual results could differ from those estimates. The estimates and judgements used in the preparation of the financial statements are continuously evaluated by SKBBL. Any revision to accounting estimates are recognized prospectively in the period in which the estimates are revised and in the future periods. The areas involving a higher degree of judgement or complexity, or areas where assumptions and estimates are significant to the financial statements, are disclosed in notes that follow.

3.2 Cash and Cash Equivalents

The fair value of Cash and Cash Equivalents is the carrying amount. Cash and Cash Equivalents

represent the amount of cash in hand, balances with other bank and financial institutions, money at short notice and highly liquid financial assets with original maturities of three months or less from the acquisition date that are subject to an insignificant risk of changes in their value and used by SKBBL in the management of short-term commitment.

3.3 Financial assets and financial liabilities

Recognition

The Microfinance initially recognizes a financial asset or a financial liability in its statement of financial position when, and only when, it becomes party to the contractual provisions of the instrument. SKBBL initially recognize loans and advances and debt securities/ subordinated liabilities issued on the date that they are originated which is the date that the microfinance becomes party to the contractual provisions of the instruments. Investments in equity instruments, bonds, debenture, Government securities, NRB bond or deposit auction, reverse repos, outright purchase are recognized on trade date at which SKBBL commits to purchase/ acquire the financial assets. Regular way purchase and sale of financial assets are recognized on trade date. All financial assets and liabilities are initially recognized at their cost value and are subsequently presented as per NFRS based on the respective classification.

Classification

i. Financial Assets

The Microfinance classifies the financial assets as subsequently measured at amortized cost or fair value on the basis of the Microfinance's business model for managing the financial assets and the contractual cash flow characteristics of the financial assets. The two classes of financial assets are as follows:

1. Financial assets measured at amortized cost

The Microfinance classifies a financial asset measured at amortized cost if both of the following conditions are met:

- a) The asset is held within a business model whose objective is to hold assets in order to collect contractual cash flows and
- b) The contractual terms of the financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the

principal amount outstanding.

2. Financial asset measured at fair value

Financial assets other than those measured at amortized cost are measured at fair value. Financial assets measured at fair value are further classified into two categories as below:

a) Financial assets at fair value through profit or loss

Financial assets are classified as fair value through profit or loss (FVTPL) if they are held for trading or are designated at fair value through profit or loss. Upon initial recognition, transaction costs are directly attributable to the acquisition are recognized in profit or loss as incurred. Such assets are subsequently measured at fair value and changes in fair value are recognized in Statement of Profit or Loss.

b) Financial assets at fair value through other comprehensive income

Investment in an equity instrument that is not held for trading and at the initial recognition, the Microfinance makes an irrevocable election that the subsequent changes in fair value of the instrument is to be recognized in other comprehensive income are classified as financial assets at fair value through other comprehensive income. Such assets are subsequently measured at fair value and changes in fair value are recognized in other comprehensive income.

ii. Financial Liabilities

The Microfinance classifies the financial liabilities as follows:

a) Financial liabilities at fair value through profit or loss

Financial liabilities are classified as fair value through profit or loss (FVTPL) if they are held for trading or are designated at fair value through profit or loss. Upon initial recognition, transaction costs are directly attributable to the acquisition are recognized in Statement of Profit or Loss as incurred. Subsequent changes in fair value is recognized at profit or loss

b) Financial liabilities measured at amortized cost

All financial liabilities other than measured at fair value through profit or loss are classified as subsequently measured at amortized cost using effective interest method.

Measurement

Financial assets at FVTOCI

On initial recognition, the Microfinance can make an irrevocable election (on an instrument-by instrument basis) to present the subsequent changes in fair value in other comprehensive income pertaining to investments in equity instruments. This election is not permitted if the equity investment is held for trading. These elected investments are initially measured at fair value. Subsequently, they are measured at fair value with gains and losses arising from changes in fair value recognized in other comprehensive income and accumulated in the 'Fair Value Reserve'. The cumulative gain or loss is not reclassified to Statement of Profit and Loss on disposal of the investments.

A financial asset is held for trading if:

- it has been acquired principally for the purpose of selling it in the near term; or
- on initial recognition it is part of a portfolio of identified financial instruments that the Company manages together and has a recent actual pattern of short-term profit-taking; or
- it is a derivative that is not designated and effective as a hedging instrument or a financial guarantee.

Dividends on these investments in equity instruments are recognized in Statement of Profit and Loss when the Microfinance's right to receive the dividends is established, it is probable that the economic benefits associated with the dividend will flow to the entity, the dividend does not represent a recovery of part of cost of the investment and the amount of dividend can be measured reliably. Dividends recognized in Statement of Profit and Loss are included in the 'Net Trading Income' line item.

Financial assets at fair value through profit or loss (FVTPL)

Investments in equity instruments are classified as at FVTPL, unless the Microfinance irrevocably elects on initial recognition to present subsequent changes in fair value in other comprehensive income for investments in equity instruments which are not held for trading.

Debt instruments that do not meet the amortized cost criteria or FVTOCI criteria (see above) are measured at FVTPL. In addition, debt instruments that meet the amortized cost criteria or the FVTOCI criteria but are designated as at FVTPL are measured at FVTPL.

A financial asset that meets the amortized cost criteria or debt instruments that meet the FVTOCI criteria may be designated as at FVTPL upon initial recognition if

such designation eliminates or significantly reduces a measurement or recognition inconsistency that would arise from measuring assets or liabilities or recognizing the gains and losses on them on different bases.

Financial liabilities at FVTPL

Financial liabilities are classified as at FVTPL when the financial liability is held for trading or is designated as at FVTPL.

A financial liability is classified as held for trading if:

- it has been incurred principally for the purpose of repurchasing it in the near term; or
- on initial recognition it is part of a portfolio of identified financial instruments that the Company manages together and has a recent actual pattern of short-term profit-taking; or

A financial liability other than a financial liability held for trading may be designated as at FVTPL upon initial recognition if:

- such designation eliminates or significantly reduces a measurement or recognition inconsistency that would otherwise arise;
- the financial liability forms part of a company of financial assets or financial liabilities or both, which is managed and its performance is evaluated on a fair value basis, in accordance with the Company's documented risk management or investment strategy, and information about the Company is provided internally on that basis; or
- it forms part of a contract containing one or more embedded derivatives, and NFRS 9 permits the entire combined contract to be designated as at FVTPL in accordance with NFRS 9

Financial liabilities at FVTPL are stated at fair value, with any gains or losses arising on re-measurement recognized in Statement of Profit and Loss. The net gain or loss recognized in Statement of Profit and Loss incorporates any interest paid on the financial liability.

However, for non-held-for-trading financial liabilities that are designated as at FVTPL, the amount of change in the fair value of the financial liability that is attributable to changes in the credit risk of that liability is recognized in other comprehensive income, unless the recognition of the effects of changes in the liability's credit risk in other comprehensive income would create or enlarge an accounting mismatch in profit or loss, in which case these effects of changes in credit risk are recognized in

Statement of Profit and Loss. The remaining amount of change in the fair value of liability is always recognized in Statement of Profit and Loss. Changes in fair value attributable to a financial liability's credit risk that are recognized in other comprehensive income are reflected immediately in retained earnings and are not subsequently reclassified to Statement of Profit and Loss.

Financial liabilities subsequently measured at amortized cost

Financial liabilities that are not held-for-trading and are not designated as at FVTPL are measured at amortized cost at the end of subsequent accounting periods. The carrying amounts of financial liabilities that are subsequently measured at amortized cost are determined based on the effective interest method. Interest expense that is not capitalized as part of costs of an asset is included in the 'Interest Expenses' line item.

The effective interest method is a method of calculating the amortized cost of a financial liability and of allocating interest expense over the relevant period.

De-recognition

Financial assets are derecognized when the rights to receive cash flows from the assets have expired or where the Microfinance has transferred substantially all risks and rewards of ownership. If substantially all the risks and rewards have been neither retained nor transferred and the Microfinance has retained control, the assets continue to be recognized to the extent of the Microfinance's continuing involvement.

Financial liabilities are derecognized when they are extinguished. A financial liability is extinguished when the obligation is discharged, cancelled or expires.

Determination of fair value

'Fair value' is the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability (exit price) in an orderly transaction between market participants at the measurement date in the principal or, in its absence, the most advantageous market to which SKBBL has access at that date. The fair value of a liability reflects its non-performance risk.

The fair value measurement hierarchy is as follows:

Level 1 fair value measurements are those derived from unadjusted quoted prices in active markets for identical assets or liabilities.

Level 2 valuations are those with quoted prices for similar instruments in active markets or quoted prices for identical

or similar instruments in inactive markets and financial instruments valued using models where all significant inputs are observable.

Level 3 portfolios are those where there are unobservable inputs of the instruments. The inputs are not based on observable market data.

The best evidence of the fair value of a financial instrument at initial recognition is normally the transaction price i.e. the fair value of the consideration given or received. If the Microfinance determines that the fair value at initial recognition differs from the transaction price and the fair value is evidenced neither by a quoted price in an active market for an identical asset or liability (Level 01 valuation) nor based on a valuation technique that uses only data from observable markets (Level 02 valuation), then the financial instrument is initially measured at fair value, adjusted to defer the difference between the fair value at initial recognition and the transaction price. Subsequently, that difference is recognized in profit or loss on an appropriate basis over the life of the instrument but not later than when the valuation is wholly supported by observable market data or the transaction is closed out. In case the fair value is evidenced by a quoted price in an active market for an identical asset or liability (Level 01 valuation), the difference between the transaction price and fair value is recognized in profit or loss immediately.

Impairment

At each reporting date, the Microfinance assesses whether there is objective evidence that a financial asset or group of financial assets not carried at fair value through profit or loss are impaired. A financial asset or a group of financial assets is impaired when objective evidence demonstrates that a loss event has occurred after the initial recognition of the asset(s), and that the loss event has an impact on the future cash flows of the asset(s) that can be estimated reliably.

Objective evidence that financial assets are impaired can include significant financial difficulty of the borrower or issuer, default or delinquency by a borrower, restructuring of a loan or advance by SKBBL on terms that SKBBL would not otherwise consider, indications that a borrower or issuer will enter bankruptcy, the disappearance of an active market for a security, or other observable data relating to a group of assets such as adverse changes in the payment status of borrowers or issuers in the group, or economic conditions that correlate with defaults in the group. In addition, for an investment in an equity security, a significant or prolonged decline in its fair value below its cost is objective evidence of impairment.

In case of financial difficulty of the borrower, SKBBL considers to restructure loans. This may involve extending the payment arrangements and agreement of new loan conditions. Once the terms have been renegotiated, any impairment is measured using the EIR method and the loan is no longer considered past due. Management continually reviews renegotiated loans to ensure that all criteria are met and that future payments are likely to occur. The loans continue to be subject to an individual or collective impairment assessment, calculated using the loan's original EIR.

Impairment of financial assets measured at amortized cost

The Microfinance considers evidence of impairment for loans and advances measured at amortized cost at both specific asset and collective level. SKBBL first assesses individually whether objective evidence of impairment exists for financial assets that are individually significant and that are not individually significant are assessed on collectively.

If there is objective evidence that an impairment loss has been incurred, the amount of the loss is measured as the difference between the asset's carrying amount and the present value of estimated future cash flows. The carrying amount of the asset is reduced through the use of an allowance account and the amount of the loss is recognized in profit or loss. Interest income continues to be accrued on the reduced carrying amount and is accrued using the rate of interest used to discount the future cash flows for the purpose of measuring the impairment loss.

All individually significant loans and advances; measured at amortized cost found not to be specifically impaired and those that are not individually significant are collectively assessed for impairment by grouping together loans and advances with similar risk characteristics.

All individually significant loans and advances are assessed for specific impairment. Those found not to be specifically impaired are then collectively assessed for any impairment that has incurred but not yet identified. Loans and advances that are not individually significant are collectively assessed for impairment by grouping together loans and advances with similar risk characteristics.

Impairment of loans and advances portfolios are based on the judgments in past experience of portfolio behavior. In assessing collective impairment, the Microfinance uses historical trends of the probability of default, the timing of

recoveries and the amount of loss incurred, adjusted for management's judgment as to whether current economic and credit conditions are such that the actual losses are likely to be greater or less than suggested by historical trends. Default rates, loss rates and the expected timing of future recoveries are regularly benchmarked against actual outcomes to ensure that they remain appropriate.

Impairment losses on assets measured at amortized cost are calculated as the difference between the carrying amount and the present value of estimated future cash flows discounted at the asset's original effective interest rate.

Loans together with the associated allowance are written off when there is no realistic prospect of future recovery and all collateral has been realized or has been transferred to the Microfinance. If in a subsequent year, the amount of the estimated impairment loss increases or decreases because of an event occurring after the impairment was recognized, the previously recognized impairment loss is increased or reduced by adjusting the allowance account. If a write off is later recovered, the recovery is recognized in the 'Net Operating Income'.

Impairment of investment in equity instrument classified as fair value through other comprehensive income

Objective evidence of impairment of investment in an equity instrument is a significant or prolonged decline in its fair value below its cost. Impairment losses are recognized by reclassifying the losses accumulated in the fair value reserve in equity to profit or loss. The cumulative loss that is reclassified from equity to profit or loss is the difference between the acquisition cost, net of any principal repayment and the current fair value, less any impairment loss recognized previously in profit or loss.

3.4 Trading Asset

Financial assets are classified as trading assets (held for trading) if they have been acquired principally for the purpose of selling in the near term, or form part of a portfolio of identified financial instruments that are managed together and for which there is evidence of a recent pattern of short-term profit taking. They are recognized on trade date, when the bank enters into contractual arrangements with counterparties, and are normally derecognized when sold. They are initially measured at fair value, with transaction costs taken to profit or loss. Subsequent changes in their fair values are recognized in profit or loss.

3.5 Property and Equipment

a) Recognition and Measurement

Property and Equipment are recognized if it is probable that future economic benefits associated with the assets will flow to the Microfinance and the cost of the asset can be reliably measured. The cost includes expenditures that are directly attributable to the acquisition of the assets. Cost of self-constructed assets includes followings:

- Cost of materials and direct labour;
- Any other cost directly attributable to bringing the assets to the working condition for their intended use; and
- Capitalized borrowing cost

b) Depreciation-Rate applied is charged as per NAS-16

Property, plant and equipment are depreciated from the date they are available for use, on straight line method over estimated useful lives as determined by the Management. Depreciation is recognized in profit or loss. Charging of depreciation is ceased from the earlier of the date from which the asset is classified as held for sale or is derecognized. Property, plant & equipment and Intangible assets (software) are stated at cost less accumulated depreciation (Cost Model).

For assets purchased/sold during the year, depreciation is provided up to the date of use on pro-rata basis.

Assets	Useful Life
Computer & Accesssories	4 Years
Furnishing	4 Years
Furniture and Fixtures	4 Years
Office Equipment	4 Years
Plant & Machinery	7 Years
Other Assets	7 Years
Vehicle	5 years

Leasehold assets are capitalized at cost and amortized over period of lease.

The assets' residual values and useful lives are reviewed, and adjusted if appropriate, at each statement of financial position date. The value of the assets fully depreciated but continued to be in use is considered not material.

At each reporting date, assets are also assessed for indicators of impairment. In the event that an asset's

carrying amount is determined to be greater than its recoverable amount, the asset is written down immediately to the recoverable amount.

Assets with costs less than NPR 5,000 are charged off on purchase as revenue expenditure.

Gains and losses on disposals are included in the Statement of Profit or Loss.

3.6 Goodwill Intangible Assets

Intangible assets with finite useful lives that are acquired separately are carried at cost less accumulated amortization and accumulated impairment losses.

Intangible assets with indefinite useful lives are tested for impairment annually either individually or at the cash generating unit level. Such intangibles are not amortized. The useful life of an intangible asset with an indefinite life is reviewed annually to determine whether indefinite life assessment continues to be supportable. If not, the change in the useful life assessment from indefinite to finite is made on a prospective basis.

The intangible asset with finite useful lives are amortized over the useful economic life and assessed for impairment whenever there is an indication that the intangible asset may be impaired. The amortization period and the amortization method for an intangible asset with a finite useful life are reviewed at least at each financial year end. Changes in the expected useful life or the expected pattern of consumption of future economic benefits embodied in the asset are accounted for by changing the amortization period or method, as appropriate, and are treated as changes in accounting estimates. The amortization expense on intangible assets with finite lives is recognized in the statement of profit or loss.

Gains or losses arising from de-recognition of an intangible asset are measured as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset and are recognized in the statement of profit or loss when the asset is derecognized.

Certain computer software costs are capitalized and recognized as intangible assets based on materiality, accounting prudence and significant benefits expected to flow therefrom for a period longer than one year.

The estimated useful lives of significant items of intangible assets for current year and comparative periods are as follows:

Class of Assets	Useful Life
Computer software	5 years

3.7 Investment Property

Investment properties are land or building or both other than those classified as property and equipment under NAS 16 – “Property, Plant and Equipment”; and assets classified as non-current assets held for sale under NFRS 5 – “Non-Current Assets Held for Sale and Discontinued Operations”. Land and Building acquired as non-banking assets are recognized as investment property.

Investment properties are initially measured at cost, including transaction costs. Subsequently all investment properties are reported at fair value with any gains or losses in fair value reported in the statement of profit and loss as they arise. No depreciation is charged in investment property as they are not intended for the owner-occupied use.

3.8 Income Tax

The Microfinance is subject to tax laws of Nepal. Income taxes have been calculated as per the provisions of the Income Tax Act, 2058.

Income tax comprises current and deferred tax. Income tax expense is recognized in the statement of profit or loss except to the extent it relates to items directly recognized in equity or in other comprehensive income.

Current Tax

Current tax is the amount of tax payable based on the taxable profit for the year. Taxable profit differs from ‘profit before tax’ as reported in the statement of profit and loss because of items of income or expense that are taxable or deductible in other years and items that are never taxable or deductible.

Current income tax assets and liabilities for the current period are measured at the amount expected to be recovered from or paid to the taxation authorities. The tax rates and tax laws used to compute the amount are those that are enacted or substantively enacted by the reporting date in the countries where the Company operates and generates taxable income. Current income tax assets and liabilities also include adjustments for tax expected to be payable or recoverable in respect of previous periods.

Deferred Tax

Deferred tax is provided in full, using the liability method, on temporary differences arising between the tax bases of assets and liabilities and their carrying amounts in the financial statements. Deferred tax is determined using tax rate applicable to the Bank as at the reporting date which is expected to apply when the related deferred tax asset is realized or the deferred tax liability is settled.

Deferred tax assets are recognized where it is probable that future taxable profit will be available against which the temporary differences can be utilized.

Deferred tax relating to items which are charged or credited directly to equity, is credited or charged directly to equity and is subsequently recognized in the statement of profit or loss together with the deferred gain or loss.

Deferred tax assets and deferred tax liabilities are offset, if a legally enforceable right exists to set off current tax assets against current income tax liabilities and the deferred taxes relate to the same taxable entity and the same taxation authority.

3.9 Deposits, debt securities issued and subordinated liabilities

Institution's deposits consist of money placed into the Institution by its customers. These deposits are made to deposit accounts such as fixed deposit accounts, savings accounts, margin deposit accounts, call deposit accounts and current accounts. Details and further disclosures about deposits have been explained in Note that follows. SKBBL has no deposits for the years presented.

3.10 Provision

Provisions are recognized when the Microfinance has a present legal or constructive obligation as a result of a past event, when it is probable that an outflow of resources will be required to settle the obligation and when the amount can be reliably estimated.

The amount recognized as a provision is the best estimate of the consideration required to settle the present obligation at the end of the reporting period, taking into account the risks and uncertainties surrounding the obligation. When a provision is measured using the cash flows estimated to settle the present obligation, its carrying amount is the present value of those cash flows (when the effect of the time value of money is material).

When some or all of the economic benefits required to settle a provision are expected to be recovered from a third party, a receivable is recognized as asset if it is virtually certain that reimbursement will be received and the amount of the receivable can be measured reliably.

A disclosure for contingent liabilities is made where there is:

- a possible obligation that arises from past events and whose existence will be confirmed only by the occurrence or non-occurrence of one or more uncertain future events not wholly within the control of the entity; or
- present obligation that arises from past events but is not recognized because:
  - It is not probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation; or
  - The amount of the obligation cannot be measured with sufficient reliability.

A contingent asset is a possible asset that arises from past events and whose existence will be confirmed only by the occurrence or non-occurrence of one or more uncertain future events not wholly within the control of the entity.

Commitments- Where the Microfinance has confirmed its intention to provide funds to a customer or on behalf of a customer in the form of loans, overdrafts, future guarantees, whether cancellable or not and the Microfinance has not made payments at the reporting date, those instruments are included in these financial statements as commitments.

Provisions, contingent liabilities, contingent assets and commitments are reviewed at each reporting period.

Provisions for onerous contracts are recognized when the expected benefits to be derived by the Microfinance from a contract are lower than the unavoidable costs of meeting the future obligations under the contract.

3.11 Revenue Recognition

Revenue comprises of interest income, fees and commission. Revenue is recognized to the extent it is probable that the economic benefits will flow to the Microfinance and the revenue can be reliably measured. Revenue is not recognized during the

period in which its recoverability of income is not probable. The bases of incomes recognition are as below:

Interest income

Interest income is recognized in profit or loss using effective interest method. Effective interest rate is the rate that exactly discounts the estimated future cash payments and receipts through the expected life of financial asset or liability to the carrying amount of the asset or liability. SKBBL has no practice of charging management fees or commission on loans and advances so the applicable interest rate is effective interest rate for the loan.

Interest income presented in statement of profit or loss includes Interest income on financial assets measured at amortized cost calculated on an effective interest rate method considering the cash flow throughout the period of respective loan investment. These financial assets include loans and advances including staff loans.

Interest income on loans and advances where contractual payments of principal and/or interest are more than 12 months in arrears, irrespective of the net realizable value of collateral, are not recognized.

Fee and commission income

Fees and commission income that are integral to the effective interest rate on a financial asset are included in measurement of effective interest rate. SKBBL doesn't charge any fees and commission, i.e. management fee, prepayment Charge, penal Charges etc., on its Loans and advances.

Where the estimates of cash flows have been revised, the carrying amount of the financial asset or liability is adjusted to reflect the actual and revised cash flows, discounted at the instrument's original effective interest rate. The adjustment is recognized as interest income or expense in the period in which the revision is made.

If the financial asset has been reclassified, subsequent increases in the estimates of future cash receipts as a result of increased recoverability are recognized as an adjustment to the effective interest rate from the date of the change in estimate.

Once a financial asset or a group of similar financial assets has been written down as a result of an impairment loss, interest income is recognized using the rate of interest used to discount the future cash

flows for the purpose of measuring the impairment loss.

Gains and losses arising from changes in the fair value of financial assets are recognized directly in profit or loss unless an irrevocable selection is done to charge it through Other Comprehensive Income. Once such selection is done the changes in fair value is also charged through Other Comprehensive Income unless the assets is derecognized. The gain or loss on disposal of available for sale financial assets is recognized directly in profit or loss.

Dividend Income

Dividend on investment in resident company is recognized when the right to receive payment is established. Dividend income are presented in other operating income.

Net Trading Income

Net Trading Income includes all gains and losses from changes in fair value, related capital gain/loss and dividend from financial assets through profit and loss. Trading expenses are deducted from the trading income and the amount net of trading expenses are disclosed in statement of profit and loss

Net Income from Other Financial Instrument at Fair Value Through Profit or Loss

Net income from other financial instrument measured at fair value through Profit or Loss includes all gains/ (losses) arises from the revaluation of financial instrument at fair value.

3.12 Interest expense

Interest expense including all other fees and service charge on all financial liabilities are recognized in profit or loss. The interest expenses so recognized closely approximates the interest expenses that would have been derived under effective interest rate method. The difference is not considered material. The Microfinance considers the cost of exact calculation of effective interest rate method exceeds the benefit that would be derived from such compliance.

3.13 Employees Benefits

a) Short Term Employee Benefits

Short term employee benefit obligations are measured on an undiscounted basis and are expensed as the related service is provided. A liability is also recognized for the amount expected to be paid under bonus required by the prevailing Bonus Act to

pay the amount as a result of past service provided by the employee and the obligation can be estimated reliably under short term employee benefits.

Short-term employee benefits include all the following items (if payable within 12 months after the end of the reporting period):

- wages, salaries and social security contributions;
- profit-sharing and bonuses; and
- non-monetary benefits

b) Post-Employment Benefit Plan

Post-employment benefit plan includes followings:

i. Defined Contribution Plan

A defined contribution plan is a post-employment benefit plan under which an entity pays a fixed contribution to a separate entity and has no legal or constructive obligation to pay future amounts. Obligations for contributions to defined contribution plans are recognized as personnel expense in profit or loss in the periods during which the related service are rendered by employees. Pre-paid contributions are recognized as an asset to the extent that cash refund or reduction in future payments is available. Contributions to a defined contribution plan being due for more than 12 months after the end of the period in which the employee render the service are discounted at their present value. The following is the defined contribution plan provided by the Microfinance to its employees:

Employees Provident Fund

In accordance with law, all employees of the Microfinance are entitled to receive benefits under the provident fund, a defined contribution plan in which both the employee and the Microfinance contribute monthly at a pre-determined rate (currently, 10% of the basic salary plus grades). Microfinance does not assume any future liability for provident fund benefits other than its annual contribution.

ii. Defined Benefit Plan

Gratuity

For defined benefit plans, the liability recognized in the statement of financial position is the present value of the defined benefit obligation less the fair value of plan assets. Such obligations are estimated on the basis of actuarial valuation.

Leave Benefit

The employees of the Microfinance are entitled to

carry forward a part of their unavailed/ unutilized leave subject to a maximum limit. The employees can encash unavailed/ unutilized leave partially in terms of Employee Service Byelaws of the Microfinance. The Microfinance accounts for the liability for entire accumulated outstanding leave balance on actuarial basis.

3.14 Leases

The determination of whether an arrangement is a lease, or contains a lease, is based on the substance of the arrangement at the inception date and requires an assessment of whether the fulfilment of the arrangement is dependent on the use of a specific asset or assets and the arrangement conveys a right to use the asset, even if that right is not explicitly specified in an arrangement.

The Institution as a Lessee

The Company's lease asset classes primarily consist of leases for Office Premises. The Company assesses whether a contract contains a lease, at inception of a contract. At the date of commencement of the lease, the Company recognizes a right-of-use asset ("ROU") and a corresponding lease liability for all lease arrangements in which it is a lessee, except for leases with a term of twelve months or less (short-term leases) and low value leases. For these short-term and low value leases, the Company recognizes the lease payments as an operating expense on a straight-line basis over the term of the lease. The right-of-use assets and lease liability is initially measured at the present value of the future lease payments. The lease payments are discounted using the interest rate implicit in the lease or, if not readily determinable, using the incremental borrowing rates in the country of domicile. The lease payments that are not paid at the commencement date are discounted using the interest rate implicit in the lease. If that rate cannot be readily determined, which is generally the case for leases in the Company, the lessee's incremental borrowing rate is used, being the rate that the individual lessee would have to pay to borrow the funds necessary to obtain an asset of similar value to the right-of-use asset in a similar economic environment with similar terms, security and conditions.

Lease payments included in the measurement of the lease liability comprise fixed lease payments (including in-substance fixed payments) payable during the lease term. The right-of-use assets are initially recognized at cost, which comprises the initial

amount of the lease liability adjusted for any lease payments made at or prior to the commencement date of the lease plus any initial direct costs less any lease incentives. They are subsequently measured at cost less accumulated depreciation and impairment losses. Right-of-use assets are depreciated from the commencement date on a straight-line basis over the shorter of the lease term and useful life of the underlying asset. Right of use assets are evaluated for recoverability whenever events or changes in circumstances indicate that their carrying amounts may not be recoverable. For the purpose of impairment testing, the recoverable amount (i.e. the higher of the fair value less cost to sell and the value-in-use) is determined on an individual asset basis unless the asset does not generate cash flows that are largely independent of those from other assets. In such cases, the recoverable amount is determined for the Cash Generating Unit (CGU) to which the asset belongs. Lease liability and ROU asset have been separately presented in the Balance Sheet and lease payments have been classified as financing cash flows.

The Institution as a lessor

SKBBL, as per prevailing laws and regulations relating to bank and financial institutions, doesn't have any property which it avails for lease.

3.15 Share Capital and Reserve

The Microfinance classifies the capital instruments as equity instruments or financial liabilities in accordance with the substance with the contractual terms of the instruments. Equity is defined as residual interest in total assets of an entity after deducting all its liabilities. Common shares are classified as equity of the Microfinance and distributions thereon are presented in statement of changes in equity.

Incremental costs directly attributable to issue of an equity instruments are deducted from the initial measurement of the equity instruments.

The reserves include regulatory and other reserves excluding retained earnings.

3.16 Earnings per share including diluted

Basic earnings per share is computed by dividing the profit/(loss) for the year by the weighted average number of equities shares outstanding during the year.

Diluted earnings per share is computed by dividing the profit/(loss) for the year as adjusted for dividend,

interest and other charges to expense or income (net of any attributable taxes) relating to the dilutive potential equity shares, by the weighted average number of equity shares considered for deriving basic earnings per share and the weighted average number of equity shares which could have been issued on the conversion of all dilutive potential equity shares. Potential equity shares are deemed to be dilutive only if their conversion to equity shares would decrease the net profit per share from continuing ordinary operations. Potential dilutive equity shares are deemed to be converted as at the beginning of the period, unless they have been issued at a later date.

There are no instruments, such as convertibles, that would require dilution of EPS, therefore diluted EPS is same as basic EPS.

3.17 Segment reporting

The Microfinance uses following basis for identification of the operating segments:

- components from which the Microfinance earns revenues and incurs expenses,
- components whose operating results are reviewed by the management to make decision about resource allocation to each segment and assess its performance, and
- components for which discrete financial information is available.

Accordingly, the Microfinance has recognized its area office as its operating segments since the Microfinance performs its business activities through these components.

Segment results that have been reported include items directly attributable to a segment as well as those that can be allocated on a reasonable basis. The income, expenses, assets & liabilities that cannot be allocated to segments identified or those related to head office are unallocated.

4. EXPLANATORY NOTES

The explanatory notes and significant disclosure relating to the financial statements are as follows:

4.1 Cash and Cash Equivalents

The fair value of Cash and Cash Equivalent is the carrying amount. Cash and cash equivalent represent the amount of cash in hand, balances with other bank and financial institutions, money at short notice and highly liquid financial assets with original maturities of three months or less from the acquisition date that are subject to an insignificant risk of changes in their value and used by the Microfinance in the management of short-term commitment.

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Cash in Hand	-	-
Balance with B/FIs	268,962,377.04	261,165,443.13
Money at Call and Short Notices	644,937,747.41	1,597,782,434.69
Others	-	-
Total	913,900,124.45	1,858,947,877.82

4.2 Statutory Balances and Due from Nepal Rastra Bank

Statutory balances held with Nepal Rastra Bank for compulsory cash reserve has been presented under this account head.

Balance with the central bank is principally maintained as a part of the regulatory cash reserve ratio required by the central bank. There are regulatory and liquidity restrictions placed on the level of the balance with the central bank.

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Statutory Balances with NRB	126,350,000.00	121,350,000.00
Statutory balance with BFIs	-	-
Securities Purchased under Resale Agreement	-	-
Other Deposit and Receivable from NRB	610,046.37	2,610,046.37
Total	126,960,046.37	123,960,046.37

4.3 Placement with Bank and Financial Institutions

The fair value of placement with the Bank and Financial Institutions is the amortized cost discounted using the effective interest rate which is equivalent to interest rate in which the instrument has been placed.

There were placements with Bank & Financial Institution as follows:

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	32-3-2078
Placement with Domestic B/FIs	-	-
Less: Allowance for Impairment	-	-
Total	-	-

4.4 Derivative Financial Instruments

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Held for Trading	-	-
Interest rate Swap	-	-
Currency Swap	-	-
Forward Exchange Contract	-	-
Others	-	-
Held for Risk Management	-	-
Interest rate Swap	-	-
Currency Swap	-	-
Forward Exchange Contract	-	-
Others	-	-
Total	-	-

4.5 Other Trading Assets

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Treasury Bills	-	-
Government Bonds	-	-
NRB Bonds	-	-
Domestic Corporate Bond	-	-
Equities	-	-
Other	-	-
Total	-	-
Pledged	-	-
Non-Pledged	-	-

4.6 Loans and advances to MFIs & Co-operatives

Loan and advances given to Co-operative is shown at amortized cost and discounted using effective interest rate less the amount of impairment allowances.

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Loans to Microfinance Institutions	-	-
Loan to Financial Institutions	-	-
Loan to Co-operatives	30,021,998,302.97	24,536,974,142.57
Less: allowance for impairment other	(710,412,439.89)	(654,528,520.36)
Less: allowance for impairment	-	-
Total	29,311,585,863.08	23,882,445,622.21

4.6.1 Allowances for Impairment

At each reporting date, the Microfinance has assessed whether there exists objective evidence that a financial asset or group of financial assets not carried at fair value through profit or loss are impaired. A financial asset or a group of financial assets is impaired when objective evidence demonstrates that a loss event has occurred after the initial recognition of the asset(s), and that the loss event has an impact on the future cash flows of the asset(s) that can be estimated reliably.

The Microfinance deals with wholesale lending to Co-operatives.

An entity shall assess at the end of each reporting period whether there is any objective evidence that a financial asset or group of financial assets measured at amortized cost is impaired. If any such evidence exists, the entity shall apply NFRS 9: Financial Instruments, to determine the amount of any impairment loss. ICAN has issued carve out to measure the impairment loss on loan and advances that the bank and financial instructions shall measure impairment loss on loan and advances as the higher of amount derived as per Nepal Rastra Bank for loan loss provision and amount determined as per NFRS 9. The provision as per Nepal Rastra Bank for loan loss provision is higher than the amount determined as per NFRS 9. So, Impairment loss on Loan and Advances has been determined based on current period's loan disbursement using direction issued by the NRB.

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Balance at Sharwan 1	654,528,520.36	548,812,526.86
Impairment loss for the year	55,883,919.53	105,715,993.50
Charge for the year	331,381,042.90	315,773,004.68
Recoveries/reversal	(275,497,123.37)	(210,057,011.18)
Amount Written off	-	-
Balance at Ashadh End	710,412,439.89	654,528,520.36

4.7 Loan and Advances to Customers

Loan to employee provided according to the Microfinance's Employee Byelaw is presented under this head. The staff loans have been discounted at interest rate of 7% and loans portion disclosed under loans and advances to customers.(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Loan and Advance measured at amortized cost	39,961,303.76	32,042,601.54
Less: Impairment Allowances	-	-
Collective Impairment	-	-
Individual Impairment	-	-
Net Amount	39,961,303.76	32,042,601.54
Loan and advance measured at FVTPL	-	-
Total	39,961,303.76	32,042,601.54

4.7.1

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
<u>Products</u>		
Term loans	-	-
Short term, term loan	-	-
Long term, term loan	-	-
Hire purchase loan	-	-
Personnel Residential Loans	-	-
Staff Loans	34,485,009.74	27,634,831.49
Other	-	-
Sub Total	34,485,009.74	27,634,831.49
Interest Receivable	5,476,294.02	4,407,770.05
Grand Total	39,961,303.76	32,042,601.54

4.7.2 Analysis of loan and Advance- By Collateral

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
<u>Secured</u>	-	-
Immovable Assets	39,654,923.59	31,717,664.09
Government Guarantee	-	-
Collateral of Government Securities	-	-
Collateral of Fixed Deposit Receipts	-	-
Group Guarantee	-	-
Personal Guarantee	-	-
Other Collateral	-	-
Subtotal	39,654,923.59	31,717,664.09
Unsecured	306,380.17	324,937.45
Grand Total	39,961,303.76	32,042,601.54

4.7.3 Allowances for Impairment

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
<u>Specific allowances for impairment</u>		
Balance at Sharwan 1	-	-
Impairment loss for the year	-	-
Charge for the year	-	-
Recovery/reversal during the year	-	-
Write-Offs	-	-
Other movement	-	-
Balance at Ashadh End	-	-
<u>Collective allowances for impairment</u>		
Balance at Sharwan 1	-	-
Impairment loss for the year:	-	-
Charge/(reversal) for the year	-	-
Other Movement	-	-
Balance at Ashadh End 2079	-	-
Total allowances for impairment	-	-

4.8 Investments in Securities

Investments made by the Microfinance has been presented under this account head in three categories i.e. investment securities designated at fair value through profit or loss, investment securities measured at amortized cost and investment in equity measured at fair value through other comprehensive income.

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Investment Securities measured at Amortized Cost	261,300,000.00	135,678,000.00
Investment in equity measured at FVTOCI	10,000.00	5,746,161.00
Total	261,310,000.00	141,424,161.00

4.8.1 Investment Securities measured at Amortized Cost

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Debt Securities	-	-
Government Bonds	-	-
Government treasury bills	-	-
Nepal Rastra Bank Bonds	-	-
Nepal Rastra Bank deposit instruments	-	-
Other	-	-
Fixed Deposit	261,300,000.00	135,678,000.00
Less: specific allowances for impairment	-	-
Total	261,300,000.00	135,678,000.00

4.8.2 Investment in equity measured at FVTOCI

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Equity Investment		
Quoted Equity Securities	-	5,736,161.00
Unquoted Equity Instruments		
Center for Microfinance Pvt. Ltd.	10,000.00	10,000.00
Total	10,000.00	5,746,161.00

4.8.3 Information relating to investment in equities

Particular	32-3-2079		31-3-2078	
	Cost	Fair Value	Cost	Fair Value
Investment in Quoted equity				
Api Power Ltd.	-	-	2,600	14,105
Hydroelectricity Investment and Development Company Ltd.	-	-	1,158,600	57,22,056
Investment in unquoted equity				
Center for Microfinance Pvt. Ltd.				
100 Share of NPR 100 Each	10,000	10,000	10,000	10,000
Total	10,000	10,000	11,71,200	57,46,161

Investments in Center for Microfinance Pvt. Ltd.

This investment has been made as a strategic investment to support the Microfinance's operational requirement. Similar investment in Center for Microfinance Pvt. Ltd. has been made by other Microfinance Institutions. This

investment is not actively traded in the market and are therefore is not liquid. The Microfinance has no intention to dispose these investments in foreseeable future. This investment has been carried at as the level 3 valuation, which is nearer to book value.

4.9 Current Tax Assets/(Liabilities)

This includes advance payment made by SKBBL towards income tax liabilities or other tax liabilities to the taxing authorities.

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2019	31-3-2018
Current Tax Assets	320,054,778.63	276,301,097.73
Current Year Income Tax Assets	310,787,933.71	274,256,137.36
Tax Assets of Prior Periods	9,266,844.92	2,044,960.37
Current tax Liabilities	(305,668,639.79)	(267,034,252.81)
Current Year Income Tax Liabilities	(305,668,639.79)	(267,034,252.81)
Tax Liabilities of Prior Periods	-	-
Total	14,386,138.84	9,266,844.92

4.10 Investment Properties

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Investment Properties Measured at fair value		
Balance as of Sharwan 1, 2018	-	-
Addition/Disposal During the year	-	-
Net Changes in fair value during the year	-	-
Adjustment/transfer		
Net Amount		
Investment properties measured at cost		
Balance as of Sharwan 1, 2018	-	-
Addition/disposal during the year	-	-
adjustment/transfer	-	-
accumulated depreciation		
accumulated impairment loss		
Net Amount	-	-
Total	-	-

4.11 Property and Equipment

(Amount in NPR)

Description	Leasehold	Computer & Accessories	Vehicles	Furniture & Fixture	Equipment	Others	TOTAL 32 Ashad 2079
Cost (NPR)							
As on Sharwan 1, 2077	-	5,177,426.75	11,412,165.20	4,898,492.63	6,527,420.12	1,432,337.50	29,447,842.21
Addition during the year	-	6,115,234.32	2,198,794.00	665,639.31	951,911.98	222,446.64	10,154,026.25
Acquisition	-	6,115,234.32	2,198,794.00	665,639.31	951,911.98	222,446.64	10,154,026.25
Capitalization	-	-	-	-	-	-	-
Disposal During the Year	-	-	-	-	-	-	-
Adjustment /Revaluations	-	-	-	-	-	-	-
Balance as at 31 Ashad 2078	-	11,292,661.07	13,610,959.20	5,564,131.94	7,479,332.10	1,654,784.14	39,601,868.46
Addition during the year	35,776,279.36	1,586,092.44	1,207,563.00	2,326,546.80	3,577,041.74	3,812,796.84	48,286,320.18
Acquisition	35,776,279.36	1,586,092.44	1,207,563.00	2,326,546.80	3,577,041.74	3,812,796.84	48,286,320.18
Capitalization	-	-	-	-	-	-	-
Disposal During the Year	-	-	-	(57,197.18)	-	-	(57,197.18)
Adjustment /Revaluations	-	-	-	-	-	-	-
Balance as at 32 Ashad 2079	35,776,279.36	12,878,753.51	14,818,522.20	7,833,481.56	11,056,373.84	5,467,580.98	87,830,991.45
Depreciation and Impairment							
As on Sharwan 1, 2077	-	3,094,137.54	6,165,524.61	2,671,567.36	3,180,746.28	541,909.24	15,653,885.03
Depreciation for the year	-	1,260,822.39	2,644,022.26	908,106.33	1,196,867.18	225,414.83	6,235,232.98
Impairment for the year	-	-	-	-	-	-	-
Disposal	-	-	-	-	-	-	-
Adjustment	-	-	-	-	-	-	-
As on 31 Ashad 2078	-	4,354,959.93	8,809,546.86	3,579,673.68	4,377,613.46	767,324.07	21,889,118.00
Depreciation for the year	8,793,270.01	2,370,629.08	1,701,299.73	1,229,632.57	1,907,943.91	1,030,442.75	17,033,218.05
Impairment for the year	-	-	-	-	-	-	-
Disposal	-	-	-	-	-	-	-
Adjustment	-	-	-	-	-	-	-
As on 32 Ashad 2079	8,793,270.01	6,725,589.01	10,510,846.59	4,809,306.25	6,285,557.37	1,797,766.81	38,922,336.05
Capital Work In Progress	-	-	-	-	-	-	-
Net Book Value	-	-	-	-	-	-	-
As on Ashad End 2077	-	2,083,289.21	5,246,640.59	2,226,925.28	3,346,673.84	890,428.27	13,793,957.18
As on Ashad End 2078	-	6,937,701.14	4,801,412.34	1,984,458.26	3,101,718.64	887,460.08	17,712,750.46
As on Ashad End 2079	26,983,009.35	6,153,164.50	4,307,675.61	3,024,175.31	4,770,816.47	3,669,814.17	48,908,655.40

4.12 Goodwill & Intangible Assets

Goodwill and intangible assets like computer software both purchased and internally generated etc. has been presented under this account head.

(Amount in NPR)

Description	Goodwill	Software Purchased	Software Developed	Other	TOTAL
Cost (NPR)					
As on Sharwan 1, 2077		1,964,607.35			1,964,607.35
Addition during the year		548,050.00			548,050.00
Acquisition		548,050.00			548,050.00
Capitalization					-
Disposal During the Year					-
Adjustment /Revaluations					-
As at 31 Ashad 2078		2,512,657.35			2,512,657.35
Addition during the year		248,600.00			248,600.00
Acquisition		248,600.00			248,600.00
Capitalization					-
Disposal During the Year					-
Adjustment /Revaluations					-
As at 32 Ashad 2079		2,761,257.35			2,761,257.35
Amortization and Impairment					
As on Sharwan 1, 2077		1,103,975.75			1,103,975.75
Amortization for the year		406,010.00			406,010.00
Impairment for the year					-
Disposal					-
Adjustment					-
As at 31 Ashad 2078		1,509,985.75			1,509,985.75
Amortization for the year		213,193.33			213,193.33
Impairment for the year					-
Disposal					-
Adjustment					-
As at 32 Ashad 2079		1,723,179.08			1,723,179.08
Capital Work In Progress					
Net Book Value					
As on Ashad End 2077		860,631.60			860,631.60
As on Ashad End 2078		1,002,671.60			1,002,671.60
As on Ashad End 2079		1,038,078.27			1,038,078.27

4.13 Deferred Tax Assets

Deferred tax assets recognized as per NFRSs on temporary deductible differences, carry forward of unused tax losses, changes in tax rate etc. has been presented under this account head.

(Amount in NPR)

Deferred Tax on temporary differences on following item	Deferred Tax asset	Deferred Tax Liabilities	Net Deferred Tax Asset/(Liabilities)
Loan and Advance to B/Fis			-
Loan and Advance to customers			-
Investment Properties			-
Investment Securities		-	-
Property & Equipment		6,276,909.72	(6,276,909.72)
Employees defined benefit plan	26,551,675.20		26,551,675.20
Lease Liabilities	8,454,136.76		8,454,136.76
Other temporary differences			-
Deferred tax on temporary differences	35,005,811.96	6,276,909.72	28,728,902.24
Deferred tax on carry forward of unused tax losses			-
Deferred tax due to changes in tax rate			-
Net deferred tax assets/(liabilities) as on year end of Ashadh End 2079	35,005,811.96	6,276,909.72	28,728,902.24
Deferred tax (assets)/liabilities as on shrawan 1, 2078			(21,380,694.99)
Origination/(Reversal)during the year			7,348,207.25
Deferred tax expense /(income)recognized in profit or loss			(6,885,096.65)
Deferred tax expense /(income)recognized in the comprehensive income			(463,110.60)
Deferred tax expense /(income)recognized in directly in equity			-

4.14 Other Assets

The other assets that fall under the classification of financial instruments are carried at amortized costs and those other assets that do not fall within the definition are carried at cost. These instruments are regularly monitored for impairment

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Assets held for sale	-	-
Other non banking assets	-	-
Bills receivable	-	-
Accounts receivable		4,173,567.66
Accrued income	3.56	293,983.46
Prepayments and deposit	431,431.55	899,901.20
Income tax deposit	-	-
Deferred employee expenditure	19,102,805.57	18,177,304.77
Other		
Consumables	821,745.95	842,142.52
Inter branch balance	-	8,622.40
Replication advance	11,231,650.00	13,902,530.00
Other institution advance	-	-
Other Staff Advance	712,572.51	145,569.97
Total	32,300,209.14	38,443,621.98

4.15 Due to Bank and Financial Institutions

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Borrowing from BFIs	8,086,472,693.25	7,103,166,638.53
Settlement and clearing accounts	-	-
Other	-	-
Total	8,086,472,693.25	7,103,166,638.53

4.16 Due to Nepal Rastra Bank

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Refinance from NRB	-	-
Standing Liquid Facility	-	-
Lender of Last report facility from NRB	-	-
Securities sold under repurchase agreement	-	-
Other payable to NRB	118,622,224.78	120,526,835.32
Total	118,622,224.78	120,526,835.32

Other Payable to NRB comprises of Loan obtained from NRB for Rural Self Reliance Fund.

4.17 Derivative Financial instruments

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2019	31-3-2018
Held for Trading	-	-
Interest rate Swap	-	-
Currency Swap	-	-
Forward Exchange Contract	-	-
Others	-	-
Held for Risk Management	-	-
Interest rate Swap	-	-
Currency Swap	-	-
Forward Exchange Contract	-	-
Others	-	-
Total	-	-

4.18 Deposits from Customers

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2019	31-3-2018
Institution Customers:		
Term Deposit	-	-
Call Deposit	-	-
Other	-	-
Individual Customers:		
Term Deposit	-	-
Saving Deposit	-	-
Saving from Members	-	-
Other	-	-
Total	-	-

4.19 Borrowings

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Domestic Borrowing		
Nepal Government	16,304,371,659.98	13,093,100,221.06
Other Licensed Institutions	-	-
Other	-	-
Subtotal	16,304,371,659.98	13,093,100,221.06
Foreign Borrowing		
Foreign Bank and Financial Institutions	-	-
Multilateral Development Banks	-	-
Other Institution	-	-
Subtotal	-	-
Total	16,304,371,659.98	13,093,100,221.06

4.20 Provisions

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Provision for Redundancy	-	-
Provision for Restructuring	-	-
Pending Legal Issues and Tax Litigation	-	-
Onerous Contracts	-	-
Other	-	-
Total	-	-

4.20.1 Movement In Provision

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Balance as at Shrawan 1	-	-
Provision made during the year	-	-
Provision used during the year	-	-
Provision reversed during the year	-	-
Unwind of Discount	-	-
Balance as at Ashadh End	-	-

4.21 Other Liabilities

Non-financial liabilities are recorded and reported at cost based on legal and constructive obligation to the Microfinance. Liquidity & Institutional savings comprises of liquidity saving as per the liquidity saving policy approved by the BOD meeting held on 14th June 2020.

(Amount in NPR)

Particulars	32-3-2079	31-3-2078
Liability for employees defined benefit obligations	55,937,715.00	42,515,417.00
Liability for long-service leave	32,567,869.00	28,249,642.00
Short-term employee benefits	-	-
Bills payable	366,070.44	66,745.01
Creditors and accruals	8,911,210.39	3,930,028.15
Interest payable on deposit	-	-
Interest payable on borrowing	-	-

Liabilities on deferred grant income	-	-
Unpaid Dividend	-	-
Liabilities under Finance Lease	28,180,455.87	-
Employee bonus payable	110,834,070.85	97,871,420.93
Other		
Employee Welfare Fund	34,867,141.88	30,622,075.03
Liquidity & Institutional Savings	1,737,119,418.99	1,926,660,776.67
Training fund	1,798.25	1,798.25
Other Donation fund	2,869,546.78	3,161,711.24
Payable operating expenses	4,554,709.23	8,398,425.04
TDS Payables	6,478,479.98	5,654,571.56
Staff payables	974,761.86	889,304.24
Replication programme	49,106,730.14	59,190,729.89
Agriculture Internship Program Deposit	30,703,145.31	61,886,645.31
Training programme	1,092,758.63	12,120,749.74
Information technology fund	1,000,000.00	1,000,000.00
IT cyclic fund	1,000,000.00	1,000,000.00
Sana Kishan Sammelan Fund	1,591,250.36	1,591,250.36
Sana Kishan Rahat Fund	3,849,643.63	3,849,643.63
Other	-	55,927.36
Total	2,112,006,776.60	2,288,716,861.41

4.21.1 Defined benefit obligations

The amounts recognized in the statement of financial position are as follows:

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Present value of funded obligations	55,937,715.00	42,515,417.00
Total Present value of obligations	55,937,715.00	42,515,417.00
Fair value of plan assets	-	-
Present value of net obligations	55,937,715.00	42,515,417.00
Recognized liability for defined benefit obligations	55,937,715.00	42,515,417.00

4.21.2 Plan Assets

Plan assets comprise of

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Equity Securities	-	-
Government bonds	-	-
Bank deposit	-	-
Other	-	-
Total	-	-
Actual return on plan assets	-	-

4.21.3 Movement in the present value of defined benefit obligation

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Defined benefit obligations at Shrawan 1	42,515,417.00	37,572,837.00
Actuarial losses	(597,774.00)	(3,529,803.00)
Benefits paid by the plan	(1,533,836.00)	-
Current service cost and Interest	15,553,908.00	8,472,383.00
Defined benefit obligations at Ashar end	55,937,715.00	42,515,417.00

4.21.4 Movement in the fair value of plan assets

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Fair value of plan assets at Shrawan 1	-	-
Contributions paid into the plan	-	-
Benefit paid during the year	-	-
Actuarial (losses) gains	-	-
Expected return on plan assets	-	-
Fair value of plan assets at Ashadh end	-	-

4.21.5 Amount recognized in profit or loss

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Current Service cost	12,586,945.00	5,849,974.00
Interest On Obligation	2,966,963.00	2,622,409.00
Expected Return on plan assets	-	-
Total	15,553,908.00	8,472,383.00

4.21.6 Amount recognized in other comprehensive income

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Actual (gain)/loss	(597,774.00)	(3,529,803.00)
Total	(597,774.00)	(3,529,803.00)

4.21.7 Actuarial Assumptions

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Discount Rate	7.0%	7.0%
Expected return on plan asset	-	-
Future salary increases	10.0%	10.0%
Withdrawal rate	0.5%	0.5%

4.21.8 Long Service Leave

The amounts recognized in the statement of financial position are as follows:

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Present value of funded obligations	32,567,869.00	28,249,642.00
Total Present value of obligations	32,567,869.00	28,249,642.00
Fair value of plan assets	-	-
Present value of net obligations	32,567,869.00	28,249,642.00
Recognized liability for defined benefit obligations	32,567,869.00	28,249,642.00

4.21.9 Plan Assets

Plan assets comprise

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Equity Securities	-	-
Government bonds	-	-
Bank deposit	-	-
Other	-	-
Total	-	-
Actual return on plan assets	-	-

4.21.10 Movement in the present value of defined benefit obligation

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Defined benefit obligations at Shrawan 1	28,249,642.00	21,096,642.00
Actuarial losses	(1,995,314.00)	572,259.00
Benefits paid by the plan	(2,922,209.00)	(2,114,180.00)
Current service cost and Interest	9,235,750.00	8,694,921.00
Defined benefit obligations at Ashad end	32,567,869.00	28,249,642.00

4.21.11 Movement in the fair value of plan assets

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Fair value of plan assets at Shrawan 1	-	-
Contributions paid into the plan	-	-
Benefit paid during the year	-	-
Actuarial (losses) gains	-	-
Expected return on plan assets	-	-
Fair value of plan assets at Ashadh end	-	-

4.21.12 Amount recognized in profit or loss

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Current Service cost	7,278,134.00	7,233,576.00
Interest On Obligation	1,957,616.00	1,461,345.00
Actuarial (losses) gains	(1,995,314.00)	572,259.00
Total	7,240,436.00	9,267,180.00

4.21.13 Amount recognized in other comprehensive income

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Actual (gain)/loss	-	-
Total	-	-

4.21.14 Actuarial Assumptions

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2019	31-3-2018
Discount Rate	7.0%	7.0%
Expected return on plan asset	-	-
Future salary increases	10.0%	10.0%
Withdrawal rate	0.5%	0.5%

4.22 Debt securities issued

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Debt securities issued designated as at fair value through PL	-	-
Debt securities issued at amortized cost	-	-
Total	-	-

4.23 Subordinated Liabilities

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Redeemable preference share	-	-
Irredeemable cumulative preference share	-	-
Other	-	-
Total	-	-

4.24 Share Capital

The Microfinance's registered capital structure is as follows:

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Ordinary Share	1,564,413,727.60	1,251,530,982.08
Convertible Preference Share	-	-
Irredeemable Preference Share	-	-
Perpetual Debt (Equity Component only)	-	-
Total	1,564,413,727.60	1,251,530,982.08

4.24.1 Ordinary Shares

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Authorized Capital		
20,000,000 Ordinary share of Rs. 100 each	-	2,00,00,00,000.00
20,000,000 Ordinary share of Rs. 100 each	2,00,00,00,000.00	-
Issued capital		
12,515,309.82 Ordinary share of Rs. 100 each	-	1,251,530,982.08
15,644,137.28 Ordinary share of Rs. 100 each	1,564,413,727.60	
Subscribed and paid up capital		
12,515,309.82 Ordinary share of Rs. 100 each	-	1,251,530,982.08
15,644,137.28 Ordinary share of Rs. 100 each	1,564,413,727.60	
Total	1,564,413,727.60	1,251,530,982.08

4.24.2 Ordinary Share Ownership

The shareholding pattern of the microfinance is as follows:

Particular	32-3-2079		31-3-2078	
	%	Amount	%	Amount
Domestic ownership (Promoter)	69.89	1,093,315,030.58	69.89	874,652,024.46
Nepal Government	-	-	-	-
A Class licenced institutions	26.26	410,712,287.19	26.26	328,569,829.75
Other Licenced institutions	-	-	-	-
Other institutions (Small Farmers Cooperatives)	43.63	682,602,743.39	43.63	546,082,194.71
Other	-	-	-	-
Domestic ownership (Public)	30.11	471,098,697.03	30.11	376,878,957.62
Foreign Ownership (Promoter)	-	-	-	-
Foreign Ownership (Public)	-	-	-	-
Total	100.00	1,564,413,727.60	100.00	1,251,530,982.08

Details of Shareholders holding 0.5% or more shares capital

Particulars	% of Holding	Shares Holding(No of Shares)
Agriculture Development Bank	22.01%	3,442,884.71
Nabil Bank Ltd	3.03%	474,456.43
Nepal Bank Ltd	1.21%	189,781.19
Sana Kishan Kirshi Sahakari Sanstha Ltd. Anandaban	0.89%	139,263.00
Sana Kishan Kirshi Sahakari Sanstha Ltd. Dumarwana	0.83%	130,368.25
Sana Kishan Kirshi Sahakari Sanstha Ltd. Naktajhij	0.58%	90,634.87
Sana Kishan Kirshi Sahakari Sanstha Ltd. Digambarpur	0.55%	85,586.83

4.25 Reserve

The reserves including regulatory and other reserve excluding retained earnings are as following:

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Statutory general reserve	856,895,074.33	659,407,051.82
Capital reserve	-	-
Exchange equalization reserve	-	-
Investment adjustment reserve	10,000.00	10,000.00
Corporate social responsibility fund	26,859,673.44	26,913,341.74
Client Protection Fund	124,330,064.98	95,331,455.68
Capital redemption reserve	-	-
Regulatory reserve	22,414,262.13	15,778,476.59
Assets revaluation reserve	-	-
Fair value reserve	-	3,414,831.90
Dividend equalization reserve	-	-
Actuarial Reserve	(297,087.00)	(715,528.80)
Special reserve	-	-
Other reserve		
Capital Reserve Fund	269,603,346.98	270,961,321.17
Deferred Tax Reserve	6,611,730.66	6,611,730.66
Loan Amortization Fund	103,661,613.00	103,661,613.00
Replication Fund	10,509,554.00	10,509,554.00
Institutional Strengthening Fund	194,317,342.67	167,348,063.27
Rural Self Reliance Fund	16,207,237.55	9,271,892.62
Reconstruction Fund	114,388,130.34	93,467,845.21
Remittance Risk Fund	274,833.67	274,833.67
Total	1,745,785,776.75	1,462,246,482.53

General Reserve

There is a regulatory requirement to set aside 20% of the net profit to the general reserve until the reserve is twice the paid up share capital. Further to this as per 4.1(jha) of Nepal Rastra Bank's directive to D class BFI's if any income recognized in statement of other comprehensive income is distributed 20% of such amount should be allocated to General Reserve and as per 1.13(ga) 50% of any amount of Bonus or cash dividend declared in excess of 20%. The reserve is the accumulation of setting aside profits over the years.

Total amount of NPR 197,488,022.51 has been allocated to this reserve during the year. The closing balance of the fund for the current period is NPR 856,895,074.33

Reconstruction Fund

Reconstruction fund is created for restructuring & reconstruction of building of cooperatives that were affected by the conflict. 3% of net profit NPR 20,920,285.13 has been allocated to this fund during the year. The closing balance of the fund for the current period is NPR 114,388,130.34.

Institutional Strengthening Fund

Institutional Strengthening fund has been created for institutional development of cooperatives affiliated with SKBBL. 10% of net profit after reduction of current year's allocation to client protection fund and corporate social responsibility fund is credited to this fund which amounts to NPR 26,969,279.40. The closing balance of the fund for the current period is NPR 194,317,342.67.

Client Protection Fund

Client Protection Fund has been created as per directive no. 077/4.1(Ja) of Nepal Rastra Bank's directive to D class BFIs. 1% of net profit and 25% of any amount of Bonus or cash dividend declared in excess of 20%, is transferred to this fund which amounts to NPR 35,791,575.99. Further to this interest amounting to NPR 5,214,523.15 is transferred to the fund as interest on Fixed deposit Earmarked for Client Protection Fund and NPR 12,007,489.84 has been expended from this fund during current year. The closing balance of the fund for the current period is NPR 124,330,064.98.

Corporate Social Responsibility Fund

Corporate Social Responsibility Fund is created amounting 1% of Net Profit as per Nepal Rastra Bank's Directive. Utilization of amount from last year has been transferred to Retained Earning.

1% of net profit is transferred to this fund which amounts to NPR 6,973,428.38 and NPR 7,027,096.69 has been expended from this fund during current year. The closing balance of the fund for the current period is NPR 26,859,673.43.

Loan Amortization Fund

This fund includes the amount provided by Agricultural Development Bank at the time of handover of SFACL's to this financial institution. NRB has granted permission to include the amount of NPR 103,661,613.00 of this fund in primary capital as per its letter dated 2012.06.05. The amount of this fund has been shown under other reserve fund in Statement of Changes in Equity.

Replication Fund

This fund includes amount separated for the purpose of expansion of services and replication program of the financial institution, prize money of CGAP, support received from GIZ and amount deposited for this fund which includes total sum of NPR 105,09,554. The amount of this fund has been shown under other reserve fund in Statement of Changes in Equity.

Remittance Risk Fund

This includes amount of NPR 274,833.67 received through different sources for the purpose of remittance services provided by this financial institution to its member cooperatives before 2013. The amount of this fund has been shown under other reserve fund in Statement of Changes in Equity.

Investment Adjustment Reserve

As per the provisions of NRB directive 2077, point no 8.5, the amount of NPR 10,000 invested by this financial institution in Centre for Microfinance Pvt. Ltd. has been included in this fund as this share is not listed in stock market. The amount of this fund has been shown under other reserve fund in Statement of Changes in Equity.

Capital Reserve Fund

The amount of this fund has been shown under other reserve fund in Statement of Changes in Equity. The fund includes following amount:

Particulars	Amount (NPR)
1. Amount received from loan exemption	6,91,72,603.00
2. Credit Line from ADB, Manila	19,29,54,395.00
3. Grant Assets	8,871,458.20
Total Capital Reserve Fund	269,603,346.98

1. Nepal Government has granted exemption for the credit provided to small and medium entrepreneurs through small farmer cooperatives for the fiscal year 2006/2007. The financial institution has included the claim amount received from the Government only to the extent it has impact on the net profit as per the directions of Ministry of Finance.
2. The grant amount received in the form of Line of Credit from Asian Development Bank for the project "Expanding Microfinance Program in Hill and Mountain of Nepal" from 2011 to 2014.
3. The assets received from different organizations has been included in the fund net of depreciation.

Deferred Tax Reserves

It includes amount set aside by the financial institution as per the directives of Nepal Rastra bank regarding Deferred Tax. The amount of this fund was NPR 661,1730.66 in the previous fiscal year and there has not been any changes in this fiscal year. The amount of this fund has been shown under other reserve fund in Statement of Changes in Equity.

Regulatory Reserve

It includes amount allocated from profit or retained earnings of the Microfinance as per the Directive of NRB for the purpose of implementation of NFRS and which shall not be regarded as free for distribution of dividend (cash as well as bonus shares) and shall be presented under this account head. The regulatory reserve of the microfinance includes the reserve net of tax and employee bonus created relating to Accrued Interest Receivable as on Ashad End 2079 not recovered, Reserve on Deferred Tax Assets, Non-Banking Assets, reduction in fair value of investment in equity below cost price, actuarial loss etc.

Fiscal Year	Interest receivable	Short Loan Loss Provision	Short Provision for possible losses on investment	Short Provision on NBA	Deferred Tax Assets	Goodwill	Gain on Bargain Purchase	Actuarial Loss Recognized in OCI	Fair Value Loss Recognised in OCI	Other	Total
77/78	293,983.46				1 4,768,964.33			7 15,528.80	-		15,778,476.59
78/79	3.56				22,117,171.58			297,087.00	-		22,414,262.14

* Regulatory Reserve regarding the transfer of Deferred tax assets amount net of deferred tax reserve already created has been transferred to regulatory reserve

Rural Self Reliance Fund

Nepal Government, ministry level decision dated 10th December 2018 has handed over the RSRC fund from Nepal Rastra Bank to SKBBL. As per the above agreement, write back of loan loss provision due to realization of loan has been transferred to RSRF reserve until all the loans handed over are settled which is NPR. 16,207,237.55.

Fair Value Reserve

This reserve has been created to reflect the gain or loss in investments due to fair value adjustment through other comprehensive income. The opening balance of the reserve for the current period is NPR 34,14,831.90. During the FY all the shares valued at fair value are disposed and the remaining balance is transferred to retained earnings and general reserve as per 4.1(jha) of Nepal Rastra Bank's directive to D class BFIs.

Actuarial Reserve

This reserve has been created to reflect the actuarial gain or loss in defined benefit obligation of gratuity scheme of SKBBL. The closing balance of the reserve for the current period is NPR (297,087.00).

4.26 Contingent Liabilities and Commitment

The Microfinance seeks to comply with all applicable laws and regulations, but may be subject to regulatory actions and investigations, the outcome of which are generally difficult to predict and can be material to the Microfinance.

Where appropriate, the Microfinance recognizes a provision for liabilities when it is probable that an outflow of economic resources embodying economic benefits will be required and for which a reliable estimate can be made of the obligation(s).

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Contingent Liabilities	-	-
Undrawn and undisbursed facilities	-	-
capital Commitment	-	-
Lease Commitment	-	-
Litigation	7,346,821.79	-
Others	-	-
Total	7,346,821.79	-

4.26.1 Capital Commitments

Capital expenditure approved by relevant authority of the microfinance but provision has not been made in financial statements

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Capital commitments in relation to property and Equipment	-	-
Approved and contracted for	-	-
Approved but not contracted for	-	-
Sub total	-	-
Capital commitments in relation to intangible assets	-	-
Approved and contracted for	-	-
Approved but not contracted for	-	-
Sub total	-	-
Total	-	-

4.26.2 Lease Commitments

(Amount in NPR)

Particular	32-3-2079	31-3-2078
Operating Lease Commitments	-	-
Future minimum lease payments under non-cancellable operating lease where the institution is lessee		
not later than 1 year	-	-
later than 1 year but not later than 5 years	-	-
later than 5 years	-	-
Sub Total	-	-
Finance lease commitments		
Future minimum lease payments under non-cancellable operating, where institution is lessee		
not later than 1 year	-	-
later than 1 year but not later than 5 years	-	-
later than 5 years	-	-
Sub total	-	-
Grand Total	-	-

4.26.3 Litigation

SKBBL has filed appeal at Inland Revenue Department against amended assessment issued by Large Taxpayers Office. The detail of the case is given below:

Year	Status	Disputed Tax Amount
FY 2074.75	Appealed to IRD for Administrative review on 2079.04.04 for which decision is pending	7,346,821.79

4.27 Interest Income

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Due from Nepal Rastra Bank	-	-
Placement with bank and financial institutions	64,197,142.20	116,032,128.81
Loan and advances to financial institutions	-	-
Loans and advances to customers	2,204,932,739.76	1,770,975,503.40
Investment securities	-	-
Loan and advances to staff	2,569,133.04	2,131,317.52
Other	-	-
Total interest income	2,271,699,015.00	1,889,138,949.73

4.28 Interest Expenses

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Due to bank and financial institutions	634,145,856.54	440,116,613.50
Due to Nepal Rastra Bank	2,418,584.43	73,691.50
Deposits from customers	-	-
Borrowing	203,325,491.86	135,910,388.28
Debt securities issued	-	-
Subordinated liabilities	-	-
Other	-	-
Liquidity & Institutional Savings	89,522,596.51	92,176,242.72
Agriculture Internship Program Deposit	496,715.29	2,776,126.13
Interest on amount not Invested For Client Protection Fund	-	758,654.70
Interest on Lease	1,929,879.00	-
Total Interest Expenses	931,839,123.63	671,811,716.83

4.29 Fees and commission income

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Loan administration fees	-	-
Service Fees	-	-
Commitment Fees	-	-
Prepayment Fees	-	-
Remittance Fee	-	-
Brokerage Fee	-	-
Others Fees and Commission Income	-	-
Total Fee and Commission Income	-	-

4.30 Fees and Commission Expense

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Brokerage	-	-
ATM management Fees	-	-
Visa Master card Fee	-	-
Guarantee Commission Fees	-	-
Brokerage	-	-
DD/TT/Swift Fee	-	-
Remittance Fees and Commission	-	-
Other fees and commission Expenses	-	-
Total fee and Commission Expenses	-	-

4.31 Net Trading Income

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Changes in fair value of trading asset	-	-
Gain on disposal of trading asset	-	-
Interest income on trading asset	-	-
Dividend income on trading asset	-	-
Gain/loss foreign exchange transaction	-	-
Other	-	-
Net Trading Income	-	-

4.32 Other Operating Income

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Foreign exchange revaluation gain	-	-
Gain/loss on sale of investment securities	-	-
Fair value gain/loss on investment properties	-	-
Dividend on Equity instruments	-	145,288.44
Gain on disposal of Property and Equipment	-	-
Gain/loss on sale of investment properties	-	-
Operating lease income	-	-
Gain/loss on sale of gold and silver	-	-
Other		
Examination Income	231,300.00	54,500.00
Other	47,763.07	223,454.35
Total Other Operating Income	279,063.07	423,242.79

4.33 Impairment Charge/(Reversal) for loan and other losses

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Impairment charge/(reversal) on loan and advance to B/FIs	55,883,919.53	105,715,993.50
Impairment charge/(reversal) on loan and advance to Customer	-	-
Impairment charge/(reversal) on Financial Investment	-	-
Impairment charge/(reversal) on Placement with BFIs	-	-
Impairment charge/(reversal) on PPE	-	-
Impairment charge/(reversal) on goodwill and intangible asset	-	-
Impairment charge/(reversal) on investment properties	-	-
Total	55,883,919.53	105,715,993.50

4.34 Personnel Expenses

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Salary	46,040,948.43	43,702,201.15
Allowances	8,289,021.27	7,895,313.01
Gratuity expense	15,553,908.00	8,472,383.00
Provident fund	4,022,862.86	3,734,693.73
Uniform	1,154,050.00	1,287,264.00
Training & development expense	1,974,406.73	1,552,304.65
Leave encashment	7,237,865.80	9,267,180.00
Medical	3,894,307.50	3,384,765.00
Insurance	779,385.85	771,236.85
Employees incentive	-	-
Cash-settled share-based payments	-	-
Pension expense	-	-
Finance expense under NFRSs	1,049,816.53	833,221.23
Dashain expenses	3,739,897.50	3,571,472.50
Overtime expenses	523,682.50	476,664.00
Remuneration expenses	118,850.00	878,350.00
Bank day allowance	4,030,510.00	3,340,250.01
Consultancy fee	-	-
Newspaper Allowances	-	458,136.98
Subtotal	98,409,512.97	89,625,436.11
Provision for Staff Bonus	110,834,070.85	97,871,420.93
Grand Total	209,243,583.82	187,496,857.03

*Provision for staff bonus is mandatory under the requirement of the Bonus Act 2030 and Nepal Rastra Bank Directive and same has been complied.

Here, Provision for staff bonus is allocated 10% of Net Profit before such bonus.

As per the directives to D Class Bank & Financial Institution from Nepal Rastra Bank point no 6.5, 3% of staff expenses should be utilized in the training and other staff efficiency promotional activities. Total staff expense of previous year is NPR 51,597,514.16 and its 3% threshold is NPR 1,547,925.42. In the current fiscal year, NPR 1,974,406.73 has been spent as training expenses.

4.35 Other Operating Expenses

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Directors' fee	1,212,000.00	1,284,000.00
Directors' expense	1,383,454.00	829,274.76
Auditors' remuneration	385,000.00	350,000.00
Other audit related expense	491,660.00	262,000.00
Professional and legal expense	-	-
Office administration expense	-	-
Operating lease expense	1,439,355.55	8,332,099.85
Operating expense of investment properties	-	-
Corporate social responsibility expense	-	-
Client Protection expenses	-	-
Onerous lease provisions	-	-
Other	57,594,919.80	39,299,755.43
Total	62,506,389.35	50,357,130.04

4.35.1 Office Administration Expense

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Water and electricity	1,467,672.39	1,001,811.43
Repair and maintenance	1,861,812.56	957,701.05
(a) Building	-	-
(b) Vehicle	1,081,573.07	694,807.89
(c) Computer and accessories	-	-
(d) Office equipment and furniture	780,239.49	-
(e) Other	-	262,893.16
Insurance	296,614.77	391,718.62
Postage, telex, telephone, fax	1,634,012.07	2,612,879.57
Printing and stationery	1,089,581.30	1,022,261.40
News paper, books and journals	1,473,421.38	738,896.28
Advertisement	668,751.00	523,195.00
Donation	-	-
Security expense	-	-
Deposit and loan guarantee premium	-	-
Travel allowance and expense	8,017,574.45	2,794,480.00
Entertainment	1,554,710.47	802,840.65
Annual/special general meeting expense	711,666.89	558,527.46
Other		
(a) Stock related cost	1,481,581.62	1,793,347.39
(b) Fuel expenses	2,546,411.21	1,698,585.08
(c) Renewal fee	571,973.97	533,016.00
(d) subcommittee expenses	812,159.00	742,428.00
(e) Recruitment expenses	658,450.48	736,821.00
(f) Bank day / incentives	2,195,354.96	214,333.00
(g) Business promotion	3,818,975.12	543,762.61
(h) Trainee selection expenses	44,816.00	95,164.00
(i) Loan Renewal and Bank Charges	10,912,789.55	7,623,066.60
(j) Corporate Social Responsibility Expenses	7,027,096.69	10,239,726.23
(k) Miscellaneous	1,640,992.60	1,090,903.64
(l) Furnishing Expenses	1,279,508.97	461,834.16
(m) Technical Consultancy Expenses	1,712,546.29	1,363,451.98
(n) Membership Expenses	898,230.59	717,983.88
(o) Write off Expenses	57,197.18	41,020.40
(p) Cleaning Expenses	638,890.93	-
(q) IT Expenses	2,502,823.44	-
(r) Loss on Sale of Share	19,303.92	-
Total	57,594,919.80	39,299,755.43

4.36 Depreciation and Amortization

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Depreciation of PPE	17,033,218.05	6,235,232.98
Depreciation on investment property	-	-
Amortization of Intangible Asset	213,193.33	406,010.00
Total	17,246,411.38	6,641,242.98

4.37 Non-Operating Income

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Recovery of loan written off	-	-
Other income	2,247,987.33	1,003,414.34
(a) Gain From Sale of Fixed assets	-	-
(b) Donation Assets Depreciation Reverse	2,247,987.33	1,003,414.34
(c) Other Rental Income	-	-
Total	2,247,987.33	1,003,414.34

4.38 Non-Operating Expenses

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Loan written off	-	-
Redundancy provision	-	-
Expenses of restructuring	-	-
Other Expenses	-	-
Total	-	-

4.39 Income tax Expense

The Microfinance current tax liabilities are calculated using the Income Tax Act, 2058 as applicable in Nepal. Current tax payable (or recoverable) is based on the taxable profit for the year. Taxable profit differs from the profit reported in the statement or profit or loss, because some item of income or expense are taxable or deductible in different years or may never be taxable or deductible.

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Current tax expenses	307,048,896.65	270,406,162.50
Current Year	305,668,639.79	267,034,252.81
Adjustment for prior years	1,380,256.86	3,371,909.69
Deferred tax expenses	(6,885,096.65)	(4,975,338.23)
Origination and reversal of temporary differences	(6,885,096.65)	(4,975,338.23)
Change in Tax Rate	-	-
Recognition of previously unrecognized tax losses	-	-
Total Tax income expenses	300,163,799.99	265,430,824.28

4.39.1 Reconciliation of tax expense and accounting profit

(Amount in NPR)

Particulars	2078-79	2077-78
Profit before tax	997,506,637.69	868,542,666.47
Tax amount at tax rate of 30%	299,251,991.31	260,562,799.94
Add: Tax effect of expenses that are not deductible for tax purpose	365,633.64	460,265.34
Less: Tax effect on exempt income	-	(43,586.53)
Add/less: Tax effect on other items	(834,081.81)	1,079,435.84
Total income tax expense	298,783,543.14	262,058,914.59
Effective tax rate	29.95%	30.17%

4.39.2 Tax Settlement Status

The Microfinance's tax return has been assessed by income tax authorities till FY 2074.75. The income years whose settlement are still due where the Microfinance has made provision as per self-assessment return and amount of advance tax is as under:

(Amount in NPR)

Income Years	Provision for Tax (as per self-assessment)	Advance Tax Paid	Advance Tax Net of Provision
2073.74	143,406,886.37	143,406,886.37	-
2074.75	169,419,228.86	173,686,063.97	4,266,835.11
2075.76	212,482,649.91	219,021,555.70	6,538,905.79
2076.77	242,606,075.04	244,651,035.97	2,044,960.93
2077.78	267,034,252.81	276,301,097.73	9,266,844.92
2078.79	305,668,639.79	320,054,778.63	14,386,138.84

Statement of Distributable Profit or Loss For the year ended 32 Ashadh 2079 (As Per NRB Regulation)

Particular	32nd Ashad 2079	31st Ashad 2078
Net Profit or (loss) as per Statement of Profit or Loss	697,342,837.70	603,111,842.20
Appropriations:		
a. General Reserve	(197,104,862.77)	(162,010,071.15)
b. Foreign exchange fluctuation fund		
c. Capital redemption reserve		
d. Corporate Social Responsibility fund	(6,973,428.38)	(6,124,402.01)
e. Employees Training Fund		
f. Client Protection fund	(35,791,575.99)	(25,885,417.51)
j. Other		
Staff Welfare Fund	(34,867,141.88)	(30,622,010.03)
RSRF Loan Loss Provision Reserve	(6,935,344.93)	(9,271,892.62)
Institutional Strengthening Fund	(26,969,279.40)	(29,234,200.55)
Reconstruction Fund	(20,920,285.13)	(18,373,206.02)
Profit or (loss) before regulatory adjustment	367,780,919.21	321,590,642.31
Regulatory adjustment		
a. Interest receivable (-)/previous accrued interest received (+)	293,979.90	1,230,696.77
b. Short loan loss provision in accounts (-)/reversal (+)	-	-
c. Short provision for possible losses on investment (-)/reversal (+)	-	-
d. Short loan loss provision on Non-Banking Assets (-)/reversal (+)	-	-
e. Deferred tax assets recognized (-)/ reversal (+)	(7,348,207.25)	(2,658,672.83)
f. Goodwill recognized (-)/ impairment of Goodwill (+)	-	-
g. Bargain purchase gain recognized (-)/reversal (+)	-	-
h. Actuarial loss recognized (-)/reversal (+)	418,441.80	2,470,862.10
i. Other (+/-)	-	-
Distributable Profit or Loss	361,145,133.66	322,633,528.34

5. ADDITIONAL INFORMATION AND DISCLOSURES

5.1 Risk Assessment and Management

Risk Management

The Microfinance is exposed to various types of risks including credit, market, liquidity, operational, legal, compliance and reputation risks. The objective of the risk management framework at the Microfinance is to ensure that various risks

are understood, measured and monitored and that the policies and procedures established to address these risks are strictly adhered to.

The Board of Directors has oversight on all the risks assumed by the Microfinance. The board level sub-committee (Risk Management Committee) has been established to facilitate focused oversight of various risks. The committee reviews the risk management policies as well as the Microfinance's compliance with NRB Directives.

The Microfinance's Management Committee comprised during reporting period as following:

S.N.	Members of Risk Management Committee	Designation
1	Mr. Babu Kaji Thapa, Director	Coordinator
2	Mr. Bhupesh Chhatkulli, Director	Member
3	Mr. Mahendra Prasad Shrestha, Director	Member
4	C.A Isha KC	Member
5	Mr. Shivahari Aryal	Member Secretary

Risk Governance

Trained supervisors and analysts in the Microfinance examine and monitor the performance and activities of partner cooperatives. In addition to monitoring the financial condition of the cooperatives, supervisors also review compliance with terms and conditions of loan agreements and regulations and seek corrective action as and when necessary.

Risk Management Department conducts periodical financial surveillance and monitoring and provides pre-examination analysis and other analytical support to onsite supervisors and management.

Through its risk management framework, the Microfinance seeks to efficiently manage credit, market and liquidity risks which arise directly through the Microfinance's commercial activities as well as operational, regulatory and reputational risks which arise as a normal consequence of any business undertaking. As part of this framework, the Microfinance uses a set of principles that describe its risk management culture. The principles of risk management followed by the Microfinance include:

- Prepare quarterly report of financial position and performance for individual cooperatives and to conclude the trends and indicators on these.
- Analyze the financial position and performance indicators on quarterly basis.
- Provide all statistical data required for onsite supervision.
- Anticipating future risks and ensuring awareness of all risks.
- Efficient and effective risk management and control to gain competitive advantage.

In order to enhance governance/oversight and to enable earlier detection and mitigation of critical risks, Supervision System (SS) has been implemented in SKBBL.

Following are the major risk faced by the microfinance and the mitigating measures followed by it:

Credit Risk

Credit risk is the potential for loss due to failure of counterparty to meet its obligations to pay the Microfinance in accordance with agreed terms.

The Microfinance has Credit Policy that, inter alia, consist of areas of lending, eligibility of borrower, loan application format and requirement, necessary documents for processing loans, risk assessment areas, loan approval authority and other general credit principles. The credit policy has been formulated by keeping in mind the prudential norms given by NRB.

A standardized loan application form has been in use for facilitating collection and analysis of all the relevant data for evaluating credit worthiness and proper evaluation of the credit risk of the prospective borrower. The factors considered in evaluating loan applications normally included prospects of the business, management of the cooperative, financial analysis- income statement, balance sheet, cash flow statement, key financial indicators, key risk and mitigating factors. Further, inspection and supervision are also conducted before approval of the loan for pre-analysis and after the disbursement of loan as well for monitoring the utilization of loan.

Operation Risk

Operational risk is the prospect of loss resulting from inadequate or failed procedures, systems or policies, employee

errors, system failures, fraud or other criminal activity that disrupts business processes.

Operational risk exposures are managed through a consistent set of management processes that drive risk identification, assessment, control and monitoring. For the control of operational risk of institution, it has Financial Administration Policy, Employee Bylaws which guides the day to day operation.

Each risk control owner is responsible for identifying risks that are material and for maintaining an effective control environment across the organization. Risk control owners have responsibility for the control of operational risk arising from the management of the following activities: External Rules & Regulations, Liability, Legal Enforceability, Damage or Loss of Physical Assets, Safety & Security, Internal Fraud or Dishonesty, External Fraud, Information Security and Processing Failure. Operational risks can arise from all business lines and from all activities carried out by the Microfinance. Operational Risk management approach seeks to ensure management of operational risk by maintaining a complete process defined for all business segments, products and processes.

Market Risk

Risks arising out of adverse movements in interest rates and equity prices are covered under Market Risk Management. Market Risk is the potential for loss of earnings or economic value due to adverse changes in financial market rates or prices. Institutional exposure to market risk arises principally from institutional driven transactions.

In line with Risk Management Guidelines prescribed by NRB, the Microfinance focuses on risk management. In addition to that, Interest rate risk is assessed at a regular interval to strengthen market risk management. The market risk is managed within the risk tolerances and market risk limits set by ALCO.

Liquidity Risk

Liquidity risk is the potential that the Microfinance either does not have sufficient liquid financial resources available to meet all its obligations as they fall due, or can only access these financial resources at excessive cost. The Liquidity Risk is managed by ALCO.

Reputational Risk

Reputational risk is a risk of loss resulting from damages to reputation of institution, in lost revenue; increased operating, capital or regulatory costs; or destruction of shareholder value.

Reputational risk is managed by the management committee which are responsible for protecting the institution's reputation locally and has the responsibility to ensure that the Microfinance does not undertake

any activities that may cause material damage to the reputation of institution.

Internal Control

The Board is committed to managing risks and in controlling its business and financial activities in a manner which enables it to maximize profitable business opportunities, avoid or reduce risks which can cause loss or reputational damage, ensure compliance with applicable laws and regulations and enhance resilience to external events. To achieve this, the Board has adopted policies and procedures of risk identification, risk evaluation, risk mitigation and control/monitoring.

The effectiveness of the Microfinance's internal control system is reviewed regularly by the Board, its Committees, Management and Internal Audit. The Audit Committee has reviewed the effectiveness of the Microfinance's system of internal control during the year and provided feedback to the Board as appropriate. SKBBL has in-house Internal Audit division that performs internal audit function of institution. The Internal Audit monitors compliance with policies/standards and the effectiveness of internal control structures across the Company through its program of business/unit audits. The Internal Audit function is focused on the areas of greatest risk as determined by a risk-based assessment methodology. Internal Audit reports are quarterly forwarded to the Audit Committee. The findings of all audits are reported to the Chief Executive Officer and Business Heads for initiating immediate corrective measures.

5.2 Capital Management

i. Qualitative Disclosure

The microfinance has maintained the capital adequacy as per Capital adequacy framework, 2007 (Updated July 2008) as required by Nepal Rastra Bank. The main objective of this framework is to develop a safe and sound financial system by way of sufficient amount of qualitative capital and risk management practices. The total equity of the microfinance comprises of paid-up capital, statutory reserves and other reserves. The microfinance does not have any other complex or hybrid capital instruments. Capital adequacy ratio as on Ashad end 2079 is 11.01% and 12.66% on core capital and capital fund respectively. Assessment of capital adequacy of microfinance is done on regular basis taking into considerations the exposure of microfinance. Also, the analysis of possible impact on capital adequacy is being done on regular basis taking into consideration the future impacts on assumptive basis. Capital adequacy of microfinance and impact in capital due to future change in nature and size of business is discussed in Risk Management Committee and is summarized in board. Regular monitoring of nature of business is being done so that unexpected negative impact could not take place in capital adequacy of

microfinance. The internal capital adequacy assessment process (ICAAP) is a comprehensive process which requires board and senior management oversight, monitoring, reporting and internal control reviews at regular intervals to ensure the alignment of regulatory capital requirement with the true risk profile of the microfinance and thus ensure long-term safety and soundness of the microfinance.

ii. Quantitative Disclosure

Capital adequacy of the microfinance as per regulatory requirement is as follows:

Statement of Distributable Profit or Loss
Statement of Capital Fund
(At the month end of Ashadh, 2079)

A. Core Capital

(Rs. in '000)

SN	Description	Period	
		Current	Previous
1	Paid up Capital (ordinary shares)	1,564,413.73	1,251,531.00
2	Proposed bonus share	-	312,882.75
3	Share premium	18,269.71	18,269.71
4	Irredeemable preferential share	-	-
5	General Reserve Fund	856,895.07	659,407.00
6	Accumulated profit/(loss)	829,136.75	495,812.00
7	Profit & loss a/c as per balance-sheet	-	-
8	Capital Redemption Reserve Fund	-	-
9	Capital Adjustment Fund	-	-
10	Calls in advance	-	-
11	Other Free Reserves	172,834.22	172,834.00
	Deductions:	(28,728.90)	(13,108.38)
a	Goodwill	-	-
b	Deferred tax assets	(28,728.90)	(13,108.38)
b	Investment on shares and securities in excess of limits	-	-
c	Investment to the company having financial interests	-	-
d	Fictitious Asset	-	-
e	Investment on land and building for self use not complying the Directives of NRB	-	-
f	Investment on land development and housing construction in excess of limits	-	-
g	Underwriting share not sold within the stipulated time	-	-
h	Credit and other facilities banned by the prevailing laws	-	-
	Total Core Capital (A)	3,412,820.58	2,897,628.08

B. Supplementary capital

SN	Description	Period	
		Current	Previous
1	Provisions of loan loss made for pass loan	448,031.00	319,761.00
2	Additional loan loss provision	63,536.00	-
3	Hybrid capital instruments	-	-
4	Unsecured Subordinated Term Debt	-	-
5	Exchange Equalization Fund	-	-
6	Assets revaluation Fund (max. 2% of Supplementary capital is added automatically)	-	-
7	Investment adjustment Fund	10.00	10.00
	Total Supplementary Capital (B)	511,577.00	319,771.00

C. Total Capital Fund (A+B)

3,924,397.58   **3,217,399.08**

D. Minimum capital Fund to be maintained based on Risk Weighted Assets:

1	Minimum Capital Fund Required (8.0 % of RWA)	2,480,325.92	2,046,471.92
2	Minimum Core Capital Required (4.0 % of RWA)	1,240,162.96	1,023,235.96
3	Capital Fund maintained (in %)	12.66	12.58
4	Core Capital maintained (in %)	11.01	11.33

*The figures of previous period in the above table is the figures of financial statement prepared as per GAAP in previous financial period.

iii. Compliance with external requirement

During the period the microfinance complied with all external imposed capital requirements to which it is subject to.

5.3 Classification and Fair value of financial asset and liability

Assets and liabilities carried at fair value or for which fair values are disclosed have been classified into three levels according to the observability of the significant inputs used to determine the fair values. Changes in the observability of significant valuation inputs during the reporting period may result in a transfer of assets and liabilities within the fair value hierarchy. The Microfinance recognises transfers between levels of the fair value hierarchy when there is a significant change in either its principal market or the level of observability of the inputs to the valuation techniques as at the end of the reporting period.

Level 1 fair value measurements are those derived from unadjusted quoted prices in active markets for identical assets or liabilities.

Level 2 valuations are those with quoted prices for similar instruments in active markets or quoted prices for identical or similar instruments in inactive markets and financial instruments valued using models where all significant inputs are observable.

Level 3 portfolios are those where at least one input, which could have a significant effect on the instrument's valuation, is not based on observable market data.

Following is the classification of financial assets & financial liabilities as on 32-03-2079:

Financial Assets	Level 1	Level 2	Level 3
Cash & Cash Equivalent	913,900,124.45	-	-
Statutory Balances and Due from Nepal Rastra Bank	126,960,046.37	-	-
Placement with Banks & Financial Institutions	-	-	-
Derivative Financial Instruments	-	-	-
Other Trading Assets	-	-	-
Loan and Advances to MFIs & Cooperatives	-	-	29,311,585,863.08
Loan & advances to customers	-	-	39,961,303.76
Investment Securities	-	10,000.00	261,300,000.00
Other assets	-	-	32,300,209.14
Total Assets	1,040,860,170.82	10,000.00	29,645,147,375.98
Financial Liabilities	Level 1	Level 2	Level 3
Due to Bank & Financial Institutions	-	-	8,086,472,693.25
Due to Nepal Rastra Bank	-	-	118,622,224.78
Borrowing	-	-	16,304,371,659.98
Other liabilities	-	-	2,112,006,776.60
Total Liabilities	-	-	26,621,473,354.61

5.4 Operating Segment Information

5.4.1 General information

The Microfinance uses following basis for identification of the operating segments:

- components from which the Microfinance earns revenues and incurs expenses,
- components whose operating results are reviewed by the management to make decision about resource allocation

to each segment and assess its performance, and
c) components for which discrete financial information is available.

Accordingly, the Microfinance has recognized its area office as its operating segments since the Microfinance performs its business activities through these components.

Segment revenues are aggregate of interest income reported by the Microfinance under various heads. Segment results are determined after considering interest costs. Following information are relevant for understanding segment analysis:

1. Interest cost: Interest costs are allocated to respective segments on the basis of segment revenue.
2. Assets: Segment assets consist of carrying amount of property, plant and equipment that is controlled and used by the respective segment
3. Liabilities: Segment liabilities consist of other liabilities including sundry creditors that pertain to the respective segment
4. Depreciation & Amortization: Depreciation and amortization costs pertaining to assets controlled and used by the segments are charged to the respective segments

5.4.2 The segmental information about profit or loss, assets and liabilities is presented below:

(Amount in NPR)

FY 2078.79						
Particulars	Butwal	Hetauda	Janakpur	Nepalgunj	Others	Total
a Revenue from external customers	254,318,004.73	467,541,030.39	463,254,934.24	249,724,277.69	837,139,831	2,271,978,078
b Intersegment Revenue	-	-	-	-	-	-
c Net Revenue	254,318,005	467,541,030	463,254,934	249,724,278	837,139,831	2,271,978,078
d Interest Revenue	254,318,004.73	467,540,352.00	463,250,424.90	249,724,277.69	836,865,956	2,271,699,015
e Interest Expense	105,158,756.76	186,884,106.97	182,898,969.28	104,102,262.31	352,795,028	931,839,124
f Net Interest Revenue	149,159,248	280,656,245	280,351,456	145,622,015	484,070,927	1,339,859,891
g Depreciation & Amortization	764,104.56	1,232,777.06	773,799.97	849,426.93	13,626,303	17,246,411
h Segment Profit / (Loss)	148,395,143	279,423,468	279,577,656	144,772,588	470,444,625	1,322,613,480
i Other material non-cash items	-	-	-	-	-	-
j Impairment of Assets	62,776,238.15	109,048,017.76	120,556,938.10	51,207,356.75	366,823,889	710,412,440
k Segment Assets	3,569,986,585.23	6,043,352,112.70	5,312,381,374.50	3,667,560,279.40	11,478,664,685	30,071,945,037
l Segment Liabilities	186,048,858.35	252,057,463.67	226,053,548.17	187,339,591.74	937,489,790	1,788,989,252

5.4.3 Measurement of Operating segment profit or loss, asset and liabilities

The Bank has determined segments based on the organizational geographical structure i.e. Area Office wise.

5.4.4 Reconciliation of Reportable segment revenue, profit or loss, asset and liabilities

a) Revenue

Particular	Amount in NPR
Total revenue for reportable segment	2,271,978,078.07
Other revenue	-
Elimination of intersegment revenue	-
Entity's Revenue	2,271,978,078.07

b) Profit or loss

Particular	Amount in NPR
Total profit or loss for reportable segments	1,322,613,479.99
Other Profit or loss	-
Elimination of intersegment profits	-
Unallocated amount	-325,106,842.30
Profit before income tax	997,506,637.69

c) Asset

Particular	Amount in NPR
Total asset for reportable segments	30,071,945,036.64
Other Asset	-
Unallocated amount	707,134,284.90
Entity's Asset	30,779,079,321.54

d). Liabilities

Particular	Amount in NPR
Total Liabilities for reportable segments	1,788,989,252.42
Other Liabilities	24,832,484,102.19
Unallocated amount	-
Entity's Liabilities	26,621,473,354.61

5.4.5 Information about product and service

Revenue from each type of product and service described in point no 1(b) above

Particular	Amount in NPR
Loan to Cooperatives	2,271,699,015.00
Other	279,063.07
Total	2,271,978,078.07

5.4.6 Information about geographical areas

Revenue from following geographical areas

a)	Domestic	2,271,978,078.07
	Province 1	282,131,539.09
	Madhesh Province	463,254,934.24
	Bagmati Province	727,697,096.84
	Gandaki Province	83,990,960.53
	Lumbini Province	504,042,282.43
	Karnali Province	68,579,139.58
	Sudur Paschim Province	142,282,125.36
b)	Foreign	-
	Total	2,271,978,078.07

5.4.7 Information about major customers

The Microfinance does not have any customer, which generate more than 10% of the entity's revenue.

5.5 Share options and share based payment

There is no share-based payment made by the Microfinance.

5.6 Contingent liabilities and commitment

Comprehensive disclosure of the contingent liabilities and commitments made by the microfinance are disclosed on Note 4.26.

5.7 Related Party Disclosure

The Microfinance identifies the following as the related parties under the requirements of NAS 24:

1. Directors of the Microfinance and their close family members, if any
2. Key Managerial Personnel and their close family members, if any
3. Promoter Commercial Banks of the Microfinance
4. Promoter Small Farmer Agriculture Cooperative Limited (SFACLs) of the Microfinance
5. Subsidiary of major shareholders

The related party disclosures as presented below:

5.7.1 Promoter Commercial Banks and SFACs of the Microfinance

Particulars	2078.79	
	% of Holding	Shares Holding
Agriculture Development Bank	22.01	3,442,884.71
Nabil Bank	3.03	474,456.43
Nepal Bank	1.21	189,781.19
231 SFACs	43.64	6,826,027.43

5.7.2 Transaction with promoter commercial banks and their major shareholders for FY 2078.79

Transaction and balances	Agriculture Development Bank	Nepal Bank	Nabil Bank	Nabil Investment
Borrowings	1,422,348,205.39	300,000,000	553,339,713.08	
Interest on borrowings	78,784,503.48	23,803,561.20	44,105,375.34	
Other transaction				200,000

5.7.3 Transaction with promoter SFACs for the FY 2078.79

Name of SFACL	Loans & Advances	Interest on Loans & Advances	Other Transaction
SFACL Shankarपुर	413,327,950.00	18,737,841.58	
SFACL Kumroj	345,097,600.00	20,450,489.35	
Sanoshree SFACL	336,425,000.00	23,706,169.99	
Taratal SFACL	310,350,000.00	17,207,012.92	
SFACL Manahari	288,283,111.11	11,207,260.91	
SFACL Agauli	288,045,000.00	19,519,097.73	
Basamadi SFACL	274,749,000.00	18,589,790.75	
SFACL Salang	251,055,000.00	13,052,992.05	
SFACL Santapur	247,950,000.00	22,910,586.71	
SFACL Padampur	245,700,000.00	16,714,978.29	
Mainapokhar SFACL	232,560,200.00	17,601,756.37	
SFACL Shreepur	226,535,000.00	14,625,683.92	
SFACL Bishnupur	225,303,400.00	9,790,208.07	
SFACL Bachhauri	222,513,000.00	12,834,999.05	
SFACL KHUDUNABARI	216,675,000.00	9,026,148.43	
Hadikhola SFACL	213,605,000.00	11,514,846.12	
SFACL Birendranagar	199,959,000.00	16,640,841.19	
SFACL MAHARANIJHORA	197,500,000.00	12,891,376.42	
SFACL Kathar	178,485,833.33	10,182,891.06	
SFACL Dhanusha Dham	175,868,525.00	12,957,869.84	
SFACL Tribhuvanbasti	175,257,500.00	9,278,786.05	
SFACL Kumarwari	166,843,750.00	15,220,504.22	
SFACL Khairahani	163,750,000.00	11,888,778.88	
SFACL Triveni Sustha	161,054,000.00	16,137,749.26	
SFACL Daiji	156,269,500.00	8,938,646.10	
SFACL Suda	155,625,000.00	9,922,031.96	
SFACL Pati	151,789,750.00	7,300,769.86	
SFACL Kanakpur	151,400,000.00	12,602,736.39	
SFACL Ramgopalpur	149,063,000.00	7,940,164.32	
SFACL Meghauri	148,075,800.00	12,699,462.19	
SFACL Manharwa	147,555,000.00	12,363,526.85	
SFACL Kalleri	140,802,500.00	8,726,490.34	

Name of SFACL	Loans & Advances	Interest on Loans & Advances	Other Transaction
SFACL Kumpur	140,650,000.00	8,699,850.25	
SFACL Rangapur	140,250,000.00	11,422,920.00	
SFACL Devdaha	139,495,000.00	8,196,024.64	
SFACL Digambarpur Dhanusha	136,759,000.00	9,270,552.91	
SFACL Parasan	136,625,000.00	8,318,052.11	
SFACL Udayapurghurmi	134,538,000.00	8,400,812.06	
SFACL Urahari	133,635,000.00	6,673,545.81	
SFACL Pidari	131,892,500.00	7,473,999.75	
SFACL SAMALBUNG	127,850,000.00	7,121,493.17	
Woman SFACL Kewalpur	126,870,000.00	6,413,395.65	
SFACL Dhanusha Gobindapur	121,133,410.00	6,634,372.77	
SFACL Raghunathpur	118,774,000.00	2,813,481.58	
SFACL Jabdi	118,590,000.00	8,118,519.07	
SFACL Deudakala	116,906,250.00	8,996,168.18	
SFACL Haripur Sarlahi	116,621,477.27	6,284,284.25	
SFACL Kalika Ka.	116,234,800.00	8,409,144.89	
SFACL Bajrabarahi	115,725,000.00	9,236,858.26	
SFACL Fattepur	115,445,000.00	9,887,356.68	
SFACL Bhumesthan	115,180,000.00	5,667,371.40	
SFACL Padaria	114,071,500.00	4,610,067.46	
SFACL Semlar	111,425,000.00	11,401,283.33	
SFACL Motipur	109,825,000.00	9,353,412.95	
SFACL Gonaha	106,345,000.00	6,566,145.40	
SFACL Satakhani	103,912,221.44	7,117,137.26	
SFACL Shinghyahimadan	103,538,200.00	5,637,583.82	
SFACL Baireni	99,782,500.00	3,107,380.69	
SFACL Giddha	98,168,200.00	5,127,381.98	
SFACL Geta	92,800,000.00	6,051,621.10	
SFACL Dudhraksha	91,085,000.00	7,936,285.89	
SFACL PRITHBINAGAR	90,270,000.00	4,576,415.28	
SFACL Bangesal	89,062,500.00	4,687,207.75	
SFACL Malakheti	88,775,000.00	5,097,118.32	
Mahila SFACL Sundarpur Udaypur	88,671,720.00	5,917,497.40	
SFACL Chainpur	88,050,000.00	6,393,311.46	
SFACL BAIGUNDHURA	87,700,000.00	4,927,690.69	
SFACL Deuri	87,376,200.00	2,906,497.16	
SFACL Chisapani	87,275,000.00	6,281,186.13	
SFACL Bagdha	87,160,000.00	5,043,676.05	
SFACL Parroha	86,060,000.00	2,698,749.66	
SFACL, Raviopi	85,637,000.00	2,182,997.86	
SFACL Jyamrung	85,275,000.00	4,772,818.23	
SFACL Madhawaliya	84,015,000.00	5,609,232.32	
SFACL Madhuban	83,981,250.00	6,382,490.43	
SFACL Laxmipur Sarlahi	82,975,000.00	5,698,172.86	
SFACL Shantipur	81,420,000.00	5,920,096.53	
SFACL Sundarpur	81,328,000.00	6,104,232.05	
Dhorfirdi SFACL	78,222,000.00	4,668,291.00	
SFACL Inaruwasira	75,160,500.00	6,517,553.64	
SFACL Letang	74,806,000.00	2,881,507.63	

Name of SFACL	Loans & Advances	Interest on Loans & Advances	Other Transaction
SFACL Bhalwad	74,566,250.00	4,326,895.76	
SFACL Odraha	74,261,800.00	4,754,338.48	
SFACL Lekhapharsa	73,568,222.22	4,289,757.83	
SFACL Anandban	73,200,000.00	215,774.07	
SFACL Goganpani	72,830,000.00	4,556,817.46	
Saudiyar SFACL	72,495,000.00	4,447,863.69	
SFACL Tikuligadh	72,062,500.00	9,088,194.86	
SFACL Kapurkot	71,894,443.89	4,708,560.38	
SFACL BAHUNDANGI	71,005,000.00	5,295,513.52	
Bageshwori SFACL	69,770,000.00	3,227,393.81	
SFACL Naktajhij	69,668,000.00	5,860,481.67	
SFACL Bhangha	69,047,500.00	4,259,316.83	
DAHATHUM SFACL	67,900,000.00	1,070,443.87	
SFACL Panchanagar	64,400,000.00	6,404,893.49	
SFACL Bhandara	64,300,000.00	6,815,835.52	
SFACL Naubasta	63,871,500.00	3,010,860.10	
SFACL Mahadevpuri	63,150,000.00	4,645,759.50	
SFACL Uttarganga	61,470,000.00	1,718,380.12	
Muralibhanjyang SFACL	60,530,000.00	3,925,379.11	
SFACL SHREEANTU	60,325,000.00	5,896,415.53	
SFACL Bhodaha	60,257,777.00	4,003,457.36	
SFACL Belbari	59,550,000.00	4,818,617.87	
SFACL Shakhuwadhamaura	59,065,000.00	4,929,647.88	
RAMGHATAR SFACL	58,200,000.00	5,307,464.50	
SFACL MAHAVARA	57,705,000.00	4,113,404.23	
Dhodhari SFACL	57,576,659.15	1,086,102.44	
SFACL Dhusa	56,775,000.00	2,293,412.83	
SFACL Latikoili	56,166,250.00	2,130,656.48	
SFACL Pato Saptari	55,723,700.00	2,296,075.02	
SFACL JUROPANI	54,200,000.00	5,187,890.18	
Kalika SFACL	53,760,000.00	3,852,744.46	
SFACL Daunnedevi	52,275,000.00	3,551,192.84	
SFACL Thakre	51,530,000.00	3,214,788.26	
SFACL Jahada	51,325,000.00	3,734,805.38	
SFACL Sukrangar	51,000,000.00	3,170,109.68	
SFACL, Anekot	50,575,000.00	4,020,404.05	
SFACL Neulapur	50,353,125.00	5,626,693.71	
SFACL Dharan	50,002,000.00	2,149,697.79	
SFACL Makar	48,900,000.00	5,959,078.58	
SFACL Banjaria	48,783,000.00	5,707,925.65	
SFACL Darechowk	48,035,000.00	5,604,367.58	
SFACL Dhola	47,632,500.00	2,771,553.74	
SFACL Narpani	47,500,000.00	2,377,401.71	
SFACL Kerwani	47,225,000.00	4,147,501.31	
SFACL Jiwanpur	47,068,750.00	2,217,024.58	
SFACL KOHAVARA	45,815,000.00	3,760,290.36	
SFACL Shreegaun	45,545,000.00	3,462,232.51	
SFACL Madheli	44,024,500.00	3,021,697.85	
SFACL Pratappur	42,777,500.00	2,389,625.89	

Name of SFACL	Loans & Advances	Interest on Loans & Advances	Other Transaction
SFACL Dhanauri	41,479,600.00	4,581,484.77	
SFACL Itharwa Kati	41,356,600.00	2,666,080.29	
SFACL Maldi	41,220,000.00	3,182,566.87	
SFACL hariharpur Dhanusa	39,400,000.00	3,536,269.24	
SFACL Argali Palpa	39,245,000.00	2,131,917.31	
SFACL Salyantar	39,150,000.00	1,000,493.04	
SFACL Karahiya	38,695,000.00	4,761,866.36	
SFACL Ramnagar	38,350,000.00	3,640,317.10	
SFACL Gaurishankar	37,934,500.00	2,314,940.67	
SFACL Rampur	37,200,000.00	4,275,669.90	
SFACL Dulari	36,638,750.00	2,676,391.11	
Sarangkot SFACL	36,553,000.00	6,230,816.62	
SFACL Dumarwana	36,000,000.00	2,757,407.23	
SFACL Shibapur	35,246,000.00	1,191,886.29	
SFACL Bauniya	34,725,000.00	3,119,057.00	
SFACL Piprarajbada	34,575,000.00	3,088,244.87	
SFACL Gangoliya	34,400,000.00	5,338,388.89	
SFACL Banchauri	34,122,222.22	4,387,237.20	
SFACL Bastipur	34,100,200.00	1,875,648.78	
SFACL Siswabelhi	34,025,000.00	2,543,596.43	
SFACL Bhaktipur Sarlahi	33,835,000.00	3,056,525.26	
Budhan SFACL Padanaha	33,800,000.00	616,723.72	
SFACL Bharatpur	33,760,000.00	4,056,450.42	
SFACL Kamdi	33,375,000.00	3,834,733.55	
Sundarbazar SFACL	33,109,000.00	5,237,169.94	
SFACL Khadwa Bangai	31,456,250.00	7,241,228.85	
TANGRAM SFACL	31,160,000.00	2,331,416.48	
SFACL Jetharahiya	30,700,000.00	4,985,181.46	
SFACL Jhorahath	30,102,500.00	1,578,351.13	
SFACL Sunaulabazar	29,850,000.00	2,218,281.15	
SFACL PANCHGACHHI	29,353,000.00	3,652,245.29	
SFACL Chhatreaurali	28,900,000.00	2,956,277.11	
SFACL Haripurba Sarlahi	28,500,000.00	2,634,140.65	
SFACL Naukailwa	27,630,000.00	2,665,894.10	
SFACL Mahendranagar	27,406,500.00	1,267,114.38	
SFACL Khilji	27,150,000.00	516,629.96	
Balasundari SFACL Bhagwanpur	26,915,000.00	2,198,751.11	
SFACL Madhumalla	26,245,000.00	832,482.98	
SFACL Phulgama	26,215,000.00	2,182,750.98	
Women SFACL Motipur	25,975,000.00	2,351,655.09	
SFACL Baklauri	25,873,500.00	1,238,263.78	
jiling SFACL	25,750,000.00	1,306,733.71	
Nirmalpokhari SFACL	25,195,000.00	553,781.69	
Begnas SFACL	23,462,000.00	586,327.90	
SFACL Piple	23,200,000.00	2,174,447.53	
Manakamana SFACL	22,900,000.00	4,475,629.21	
SFACL Dhirapur	22,432,000.00	1,351,420.56	
PHEDIKHOLA SFACL	22,300,000.00	1,035,625.60	
SFACL Haraiya	22,000,000.00	3,526,213.59	

Name of SFACL	Loans & Advances	Interest on Loans & Advances	Other Transaction
SFACL Saljhandi	21,750,000.00	1,183,576.32	
GAURADAHA SFACL	21,200,000.00	1,129,998.38	
SFACL Pakali	20,225,000.00	1,277,523.84	
SFACL Tripureshwor	19,910,000.00	1,323,713.97	
SFACL MAHESPUR	19,900,000.00	2,537,049.43	
NARAYANSTHAN SFACL	19,700,000.00	25,410.53	
Krishna SFACL	17,000,000.00	485,285.27	
SFACL BALUBARI	16,773,200.00	1,978,129.25	
SFACL Tilakpur	16,267,500.00	1,580,408.89	
SFACL Mithileshwor	16,127,777.78	2,000,039.78	
SFACL Bisanpur	15,188,888.78	992,801.69	
SFACL Nichuta	13,300,000.00	1,221,726.87	
SFACL Khanchikot	13,300,000.00	1,364,242.77	
SFACL Mrigauliya	12,842,000.00	3,017,249.65	
SFACL Chitaha	12,500,000.00	719,564.02	
SFACL Bajung	12,300,000.00	1,663,946.76	
SFACL Mahanour	11,900,000.00	768,601.58	
SFACL PATHARIYA	11,820,000.00	1,941,886.73	
SFACL Khasyauli	11,500,000.00	279,105.03	
SFACL Laxmipur	10,545,000.00	602,665.47	
SFACL DHARAMPUR	10,350,000.00	465,130.75	
Satbariya SFACL	10,316,666.67	373,913.06	
MALLAJ SFACL	10,000,000.00	-	
SFACL Naktirayapur Rupani Saptari	9,666,666.67	1,776,569.82	
SFACL Gobardiya	7,040,000.00	1,085,634.84	
SFACL Bakdhuwa	6,000,000.00	586,786.10	
SFACL GHAILADUBBA	5,247,500.00	1,028,186.81	
PAIYUPATA, SFACL	5,035,000.00	228,770.21	
SFACL Badagaun	5,000,000.00	211,881.58	
SFACL Hariharpur Saptari	3,825,000.00	659,566.48	
SFACL Mehelkuna	3,712,500.00	496,247.33	
SFACL Baijanathpur	3,327,500.00	276,901.25	
PAKUWA SFACL	2,500,000.00	137,462.76	
Majhathana SFACL	2,450,000.00	-	
SFACL Puraini	1,566,000.00	530,292.69	
SFACL Babiyabirta	1,500,000.00	1,049,140.45	
SFACL Gaudakot	375,000.00	644,117.27	

5.7.4 Transaction with and payments to directors of Microfinance

The details relating to compensation paid to directors were as follows:

Particulars	2078.79
Meeting Fees	1,212,000.00
Other expenses	1,383,454.00
Total	2,595,454.00

Details of the Board of Directors and their composition, and changes if any, during the period are disclosed in the director's report

5.7.5 Transaction with and payment to Key Management Personnel (KMP)

The key management personnel are those persons having authority and responsibility of planning, directing and controlling the activities of the entity, directly or indirectly including any director. Related party disclosure of directors

is presented in above point. The microfinance considers Chief Executive Officer (CEO) to be its KMP. The details relating to the remuneration paid and other facilities provided to Dr. Shivaram Prasad Koirala, CEO of the Microfinance is as follows:

Particulars	2078.79
Dr. Shivaram Prasad Koirala, CEO	3,392,900.00

*Bonus and welfare fund is provided as per prevalent rules and regulations.

5.8 Merger and Acquisition

Memorandum of Understanding (MOU) for Merger between Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiya Sanstha Limited and RMDC Laghubitta Bittiya Sanstha Limited has been signed on the date 2079.05.31.

5.9 Additional Disclosure of non-consolidated entities.

Not Applicable.

5.10 Events after reporting date

Accounting Policy

The Microfinance monitors and assess events that may have potential impact to qualify as adjusting and / or non-adjusting events after the end of the reporting period. All adjusting events are adjusted in the books with additional disclosures and non-adjusting material events are disclosed in the notes with possible financial impact, to the extent ascertainable.

Explanatory Notes

There are no material events that has occurred subsequent to 32nd Ashadh 2079 till the signing of this financial statement on 2079.08.19.

5.11 Programs implemented under the support from Donor Agencies

Rural Enterprise Financing Project

The Asian Development Bank (ADB) and Sana Kisan Bikas Laghubitta Bittiyasanstha Ltd. (SKBBL) signed the Rural Enterprise Financing Project on 10 December 2019 to increase incomes of subsistence small farmers by helping them engage in rural enterprises. SKBBL in partnership with SFACs is financing rural enterprises comprising (i) collective enterprises that are owned and operated by group or smallholder farmers or Small Farmers' Agriculture Cooperatives (SFACs) and (ii) individual enterprises, under REF Project. The REF Project has three expected outcomes (i) Output 1: collective enterprises developed and financed (ii) Output 2: individual enterprises promoted and financed and (iii) Output 3: rural enterprise financing

capacity enhanced.

As of 16 July 2022, the REF Project has supported 173 SFACs providing loan to 660 individual enterprises and 23 collective enterprises. The total loan amount of disbursed is Nrs.1,82,57,05,000.

Clean Cooking Solutions Project (NREP)

SKBBL has signed an agreement with the Alternative energy Promotion Center(AEPC)/Central Renewable Energy Fund (CREF) on February 11, 2022, for the promotion of clean cooking solutions in Lumbini Province. The project aims to promote E-cooking technology to the members of small farmers' agricultural cooperatives in the project area. The project has an objective of installing e-cooking systems in 10500 household in Lumbini Province. The total grant received from the project is Nrs. 9,859,375.00. The project will be completed on August 10, 2023.

Capacity Development and Financing to Migrant Workers

SKBBL is implementing Capacity Development and Financing to Migrant Workers (SEP) project under the challenge fund modality of UKaid funded and WSP USA Solution Inc. (WSP) managed Skill for Employment Programme (SEP). The goal of the project is to provide access to finance to the aspirant migrant and returnee migrant from the family members of partner SFACs. The project is implemented in two phases- Pilot and Scale-up. Total project budget for the pilot phase was NPR. 5,24,19,100 of which 50% was grant from UKaid and remaining 50% was managed by the SKBBL. The pilot phase was implemented in twelve (12) districts of Madhes and Lumbini Pradesh. SKBBL has partnered with 101 SFACs affiliated with SKBBL to implement the project. During the FY 2078/79 the project expenditure stood at NPR. 36,679,309.94. In the current FY the pilot phase of the project was successfully completed with 97% physical and 86% financial progress was achieved. UKaid and SKBBL have agreed to scale-up the project and the preparation works were completed during the reporting fiscal year. The scale-up phase of the project will be implemented from the FY 2079/80.

Rural Enterprises and Remittance Project (RERP 'SAMRIDDHI')

Rural Enterprises and Remittance Project, RERP "SAMRIDDHI" is a seven years Project being implemented Jointly by Government of Nepal (GoN), Ministry of Industry, Commerce and Supplies (MoICS), and the International Fund for Agriculture Development (IFAD) for reducing

poverty and achieving sustainable peace and access to finance through cooperatives and inclusive economic development. The project aims at providing sustainable sources of income to poor households, migrant families, and returnees in the 16 districts of Province 1, Province 2 and Bagmati Province. The activities of Capacity Development of Cooperative Program include class-based training delivery, field-based technical supports to 150 partner cooperatives.

The project plans to measures project intervention to enhance the competency of the cooperatives in terms of increase in outreach, disbursement of credit, outstanding loan and collection of savings. The project has developed 10 training manuals for cooperatives. Total income received as grant income during fiscal year 2078/79 is NRs. 28,597,000/- and total expenditure incurred in Project Activities during the fiscal year 2078/79 is NRs.2,63,34,841.35.

5.12 Loan and Grants supported by the Government of Nepal

5.12.1 Government of Nepal Supported Programs

The government of Nepal (GoN) has been supporting SKBBL for SFACLs' replication program, capacity development (training/workshop), agriculture and livestock business promotion program, and institutional reform program under the budget subhead 20500101 (P2). Additionally, the government of Nepal has been providing grant support for the livestock assurance program under the micro-insurance (Pasu, bali, Swashthya) support program, budget subhead 20500102 (P2).

SFACLs' Replication

In order to provide access to finance in the rural area of Nepal, SKBBL has been promoting the formation of new SFACLs through a process called SFACLs' Replication Program. In this FY, NRs. 10 million was received from GoN to implement 10 SFACL Replication programs. NRs. 10 million has been spent by establishing 11 SFACLs, where additional 4,400 households of small farmers are benefitted.

Capacity Development (Training/Workshop) Program

SKBBL has been providing training/workshops for small farmers on business promotion, agriculture, institutional development, good governance, office management and accounting. During the reporting period, the total budget of NRs. 10 million was received from GoN for conducting 100 program activities. Due to the high demand of the programs, 829 program activities were conducted with total expenditure of NRs. 1,39,55,091.11 (from GoN Support NRs. 99,18, 807.11 and SFACL's contributions NRs. 40,36,284.00) for 32,869 small farmers. The unspent amount of NRs. 81,192.89 under this heading paid back

to the GoN by issuing cheque number 26712916 of Agricultural Development Bank Ltd. dated on 28th Asar 2079.

Agriculture and Livestock Business Promotion Program

In order to promote the commercialization of agriculture and livestock, SKBBL has been carrying out an agriculture and livestock business promotion program with the support of the GoN. During the reported FY, the total budget of NRs 10 million received from the GoN. Altogether 264 programs were conducted with a total cost of NRs. 2,04,18,828.00 (GoN NRs. 1,00,00,000.00 and contributions of SFACLs/peoples NRs 1,04,18,828.00) for 18,039 families of small farmers.

Institutional Reform Program

The government of Nepal has been supporting for the institutional reform of relatively weaker SFACLs. During this fiscal year, Rs. 10 million budget from GoN was received for this program. Altogether 172 SFACLs were reformed by spending NRs. 10 million budgeted amount and 1,01,459 members of SFACLs are benefitted.

Livestock Assurance Program (Livestock Security Program)

SKBBL has been promoting livestock assurance program to minimize the risk of livestock casualty of small farmers. Under this program, a total sum of NRs. 9,50,00,000.00 received from GoN, and provided a sum of NRs. 8,75,60,000.00 as premium subsidy, targeting 42,000 livestock's insurance and Rs. 74,40,000.00 for 75 livestock assurance promotion program respectively. Under this program, 78,177 livestock's worth of NRs 3.19 billion were insured by SFACLs from 29,089 small farmer families and 97 livestock assurance promotion program conducted by covering 45,742 families of small farmers in the period .

NRs. 16,09,27,000.00 including NRs. 6,59,27,000.00 contributions from small farmers and NRs. 9,50,00,000.00 as subsidy from GoN used for this purpose in the period.

5.12.2 Credit Support from the Government of Nepal

The government of Nepal has been providing loan support for agri-business to SKBBL. The credit programs supported by GoN are briefly mentioned below:

Milk and Meat based Livestock Loan (credit) Program

The government of Nepal has been providing livestock loan to SKBBL to promote meat and dairy production in the country. SKBBL has been monitoring the proper utilization of the fund. SKBBL has received a loan of Rs. 1.80 billion from the GoN to provide it to 13,500 small farmers in the reported period. In the period, SKBBL has successfully lent Rs. 5.18 billion as loans to 27,484 farmers

by achieving 204% and 288% of physical and financial targets respectively. GoN provided NRs. 14.58 billion as livestock loan to SKBBL until FY 2021/2022. Out of the total received loan, SKBBL paid back NRs. 3.69 billion to GoN and NRs. 10.89 billion is remaining as outstanding livestock loan.

Vegetable Farming Loan Program

Since F/Y 2019/20, the government of Nepal has been providing vegetable loan to SKBBL. In the F/Y 2021/22, the government provided Rs. 300 million to promote vegetable farming for 1,500 small farmers. In the period, SKBBL has provided Rs. 575 million as vegetable loan for 3319 small farmers. Until FY 2021/22, GoN provided NRs. 720 million as vegetable loan for SKBBL, where NRs. 10 million has been repaid and remaining NRs. 710 million as outstanding vegetable loans.

Rural Enterprise Credit

Through the "Rural Enterprise Financing Program" with the credit support of the Asian Development Bank (ADB), the government of Nepal has been providing "Rural Enterprise Credit" support to SKBBL. During the FY 2021/22, NRs. 1.5 billion budget has been allocated to promote 110 agriculture enterprises in rural areas of the country. SKBBL has provided a total loan of NRs. 1.26 billion for 507 agriculture enterprises in the F/Y 2021/22. A total loan of NRs. 2 billion has been received from GoN under this heading until F/Y 2021/22.

Rural Self-Reliance Credit/Fund

To promote the self-reliance of the rural people, rural self-reliance credit program has been started with the credit support of the government of Nepal and Nepal Rastra Bank. Under this program, on the behalf of GoN, Nepal Rastra Bank handed over a total loan of NRs. 98,56,16,176.71 to SKBBL. SKBBL paid back

NRs. 37,62,26,262.51 and the remaining loan balance is NRs. 60,93,89,914.20.

Livelihood Restoration Credit Program

With the credit support of the Asian Development Bank, Livelihood Restoration Credit Program was initiated for supporting the rural earthquake affected people. In the end of reporting FY, NRs. 41,25,97,000.00 has been repaid out of the total loan NRs. 58,85,00,000.00 received from ADB through GoN. The remaining loan to be paid under this heading is NRs. 17,60,03,000.00.

Agriculture Loan

The government of Nepal, with the credit support of IFAD, has provided a loan of NRs. 80,00,00,000.00 for promoting agricultural activities in seven districts of west and mid-west region (Rukum Purwa, Rukum Pashim, Rolpa, Gulmi, Arghakhanchi, Salyan and Pyuthan) rural areas through Kisanika Lagi Unnat Biu Bijan Karyakram, KUBK. Up to the end of FY 2021/22. Out of the total received loan amount, NRs. 16,00,00,000.00 has been repaid and the remaining loan balance is NRs. 64,00,00,000.00 to be paid.

Concessional Credit (Bagmati Province)

To support the rural deprived small farmers, the Bagmati province government has provided NRs. 1.40 billion to SKBBL as concessional credit. SKBBL provides this loan to the partner cooperatives at 1.5% interest rate and they provide small farmers at 3% interest rate per annum.

5.13 Proposed Dividend

The Microfinance has proposed 26 % of Bonus share on Share capital as on Ashad end 2079 which amounts to NPR 406,747,569.18 and 1.368421053% of Cash dividend (for dividend tax on bonus share) on Share capital as on Ashad end 2079 which amounts to NPR 21,407,766.80 total amount of Rs. 428,155,335.98. The Dividend is proposed for approval from upcoming AGM.

CA. Mandipa Dahal Act Chief Manager Head-Finance & HR Division	Dr. Nav Raj Simkhada Deputy CEO	Dr. Shiv Ram Prasad Koirala CEO	Khem Bahadur Pathak Chairman	CA. Laba Kumar Khatri Partner For Sujan Kafle & Associates Chartered Accountants
Umesh Lamsal Director	Rabindra Yadav Director	Bhupesh Chhatkuli Director	Babu Kaji Thapa Director	Chadani Dhakal Director
				Mahendra Prasad Shrestha Director

Date: 2079/08/19

Place: Kathmandu

नेपाल राष्ट्र बैंक
लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन नं.: ४४१२८२३
फ्याक्स नं.: ४४१२२२४
Web site: www.nrb.org.np
Email: nrbmfpsd@nrb.org.np
पोष्ट बक्स नं.: ७३

पत्र संख्या: ल.वि.स.सु.वि./गैर-स्थलगत/साना किसान/०७९/८०/१४२

मिति: २०७९/०९/०६

श्री साना किसान लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड,
बबरमहल, काठमाण्डौ ।

विषय: आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक वित्तीय विवरणहरु प्रकाशन गर्ने सम्बन्धमा ।

महाशय,

त्यस संस्थाले पेश गरेको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण भएको बासलात, नाफा नोक्सान हिसाव, सोसंग सम्बन्धित अनुसूचीहरु, लेखापरीक्षकको प्रारम्भिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र सो उपर व्यवस्थापनको प्रतिक्रिया, लङ्गफर्म अडिट रिपोर्ट लगायतका वित्तीय विवरणहरुको आधारमा गैर-स्थलगत सुपरिवेक्षण गर्दा देखिएका कैफियतहरुका सम्बन्धमा आयकर ऐन/नियमावली तथा अन्य प्रचलित कानूनी व्यवस्था समेतको पालना गर्ने गरी देहाय बमोजिमका निर्देशनहरु शेरधनीहरुको जानकारीका लागि वार्षिक प्रतिवेदनको छुट्टै पानामा प्रकाशित तथा कार्यान्वयन गर्ने गरी संस्थाले प्रस्ताव गरे अनुसार आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्मको सञ्चित मुनाफाबाट २०७९ असार मसान्तमा कायम रहेको कुल चुक्ता पुँजी रु.१,५६,४४,९३,७२७.६० को २६ प्रतिशत बोनश शेरले हुन आउने रकम रु.४०,६७,४७,५६९.१८ (अक्षरेपि चालिस करोड सत्सठी लाख सत्चालिस हजार पाँच सय उनान्सत्तरी रुपैया अठार पैसा मात्र) र १.३६८४२१०५३ प्रतिशतले हुने नगद लाभांश (कर प्रयोजनका लागी) रकम रु.२,१४,०७,७६६.८० (अक्षरेपि दुई करोड चौध लाख सात हजार सात सय छैंसठी रुपैया असी पैसा मात्र) गरी जम्मा २७.३६८४२१०५३ प्रतिशतले हुने कुल लाभांश रकम रु.४२,८१,५५,३३५.९८ (अक्षरेपि बयालिस करोड एकासी लाख पचपन्न हजार तीन सय पैतिस रुपैया अन्ठानब्बे पैसा मात्र) साधारण सभाबाट स्वीकृत गरे पश्चात वितरण गर्न स्वीकृति तथा वार्षिक साधारण सभा प्रयोजनको लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण प्रकाशन गर्न सहमति प्रदान गरिएको. व्यहोरा निर्णयानुसार अनुरोध गर्दछु ।

- (क) यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशन २०७८ को निर्देशन नं.४ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम ग्राहक संरक्षण कोषमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको नाफाबाट जम्मा हुने रकमको न्यूनतम ५० प्रतिशत रकम पछिल्लो आर्थिक वर्षमा खर्च गर्नु पर्नेछ, भन्ने व्यवस्थाको पूर्ण रूपमा पालना गर्नुहुन ।
- (ख) नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७८ को निर्देशन नं. १०/०७८ को बुँदा नं.६ बमोजिम इजाजतपत्रप्राप्त कुनै एक बैंक तथा वित्तीय संस्थाको संस्थापक शेरमा लगानी गर्दा चुक्ता पुँजीको बढीमा २५ प्रतिशत र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा चुक्ता पुँजीको १० प्रतिशत मात्र संस्थापक शेरमा लगानी गर्न सकिने व्यवस्था रहेकोले उल्लिखित सीमाभन्दा बढी शेरधारण गर्ने संस्थापक शेरधनी रहे/नरहेको एकीन गरी सो सीमाभन्दा बढी भएमा उक्त शेरधनीले आफ्नो शेर सो सीमाभित्र नल्याएसम्म प्रस्तावित नगद लाभांश तथा बोनश वितरण रोक्का राख्ने व्यवस्था मिलाउनु हुन ।
- (ग) संस्थाको आन्तरिक र बाह्य लेखापरीक्षक तथा यस बैंकको स्थलगत निरीक्षण तथा गैर-सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनले औल्याएका कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने गरी सुधार गर्नुहुन ।

भवदीय,

(नविन तिमिल्सिना)
उप- निर्देशक

बोधार्थ :

१. नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग ।
२. कार्यान्वयन इकाई, लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग ।

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

साविक नाम : साना किसान विकास बैंक लि.
(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'घ' वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्था)
केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

मिति: २०७९/०९/०७

प.सं. : २०७९/०८०/ ने.रा.बैंक
च.नं. : ११००.....

श्री नेपाल राष्ट्र बैंक

लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग
केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं

विषय: निर्देशनहरु सम्बन्धमा व्यवस्थापनको प्रत्युत्तर ।

महोदय,

त्यस बैंकको पत्र संख्या ल.वि.स.सु.वि/गैर स्थलगत/साना किसान/०७९/८० च.नं. १४२ मिति २०७९/०९/०६ बाट दिइएका निर्देशनहरुको सम्बन्धमा देहायअनुसारको प्रतिबद्धता रहेको बेहोरा अनुरोध छ ।

- नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त "घ" वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७८ को निर्देशन नं. ४ को बुँदा नं. १ (ज) बमोजिम ग्राहक संरक्षण कोषमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको नाफाबाट जम्मा हुने रकमको न्यूनतम ५० प्रतिशत रकम पछिल्लो आर्थिक वर्षमा खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्थाको पूर्ण पालना गरिने बेहोरा अनुरोध छ ।
- नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त "घ" वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७८ को निर्देशन नं. १० को बुँदा नं. ६ बमोजिम इजाजतपत्र प्राप्त कुनै एक बैंक तथा वित्तीय संस्थाको उल्लिखित सीमा भन्दा बढी संस्थापक शेयरधनीको एकिन गरी सो सीमाभन्दा बढी भएमा उक्त शेयरधनीले आफ्नो शेयर सीमाभित्र ल्याएपछि मात्र प्रस्तावित नगद लाभांश तथा बोनस शेयर वितरण गरिने व्यवस्थाको पूर्ण पालना गरिने बेहोरा अनुरोध छ ।
- संस्थाको आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षणका साथै नेपाल राष्ट्र बैंकको स्थलगत निरीक्षण तथा गैर स्थलगत सुपरिवेक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएका कैफियतहरु पुनः नदोहोरिने गरि सुधार गर्न व्यवस्थापन प्रतिबद्ध रहेको बेहोरा समेत हार्दिक अनुरोध छ ।

बोधार्थ :

नेपाल राष्ट्र बैंक
बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

भवदीय,

डा. शिवराम प्रसाद कोइराला
प्रमुख कार्यकारी अधिकृत

साना किसान कृषि सहकारी संस्थाहरु तथा सदस्यहरुद्वारा सञ्चालित कृषि तथा व्यवसायका केही कलकहरु

साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लि.

केन्द्रीय कार्यालय

बबरमहल, काठमाडौं

फोन : ०१-४१११८५५/५३२०५१३/५५०५६१२

इमेल : info@skbbl.com.np

वेबसाइट : www.skbb.com.np

इलाका कार्यालयहरू

बिर्तामोड	फोन : ०२३-५४२७२८ / ५३२१७३
इटहरी	फोन : ०२५-५८४३३४ / ५८८६००
बर्दिबास	फोन : ०४४-५५०४०३ / ५५०३२२
हेटौडा	फोन : ०५७-५२५३८८ / ५२५३८५
बुटवल	फोन : ०७१-४२०५०० / ४२०५०१
गजुरी	फोन : ०१०-४०२०८० / ४०२११७
पोखरा	फोन : ०६१-५३८३३५ / ५३५४१३
नेपालगञ्ज	फोन : ०८१-४१५२५१ / ४१५१३६
अत्तरिया	फोन : ०५१-५५१३१८
वीरेन्द्रनगर	फोन : ०८३-५२३५२५ / ५२४७१३
बनेपा	फोन : ०११-६६००५५ / ६६५३२७